

Eötvös Loránd
Tudományegyetem

III/B. KÖTET MESTERKÉPZÉSI SZAKOK

Legkésőbb a 2016/2017-es tanévben megkezdett tanulmányokat végző
hallgatók számára

Az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet alapján legkésőbb a 2016/2017-es tanévben megkezdett tanulmányokat végző hallgatók számára.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Alkalmazott matematikus	4	39. Iranisztika	157
2. Alkalmazott nyelvészet	15	40. Irodalom- és kultúratudomány	161
3. Amerikanisztika	18	41. Iszlám tanulmányok	165
4. Andragógia	21	42. Japanológia	169
5. Anglisztika	25	43. Jogász	173
6. Anyagtudomány	28	44. Kisebbségpolitika	176
7. Arabisztika	32	45. Klasszika-filológia	180
8. Asszíriológia	36	46. Kognitív tanulmányok	183
9. Beszédtudomány	39	47. Kommunikáció- és médiatudomány	186
10. Biofizikus	42	48. Koreanisztika	190
11. Biológus	46	49. Környezettudomány	193
12. Biztosítási és pénzügyi matematika	50	50. Közép-Európa tanulmányok	200
13. Bolgár nyelv és irodalom	54	51. Közgazdasági elemző	204
14. Cseh nyelv és irodalom	57	52. Közösségi és civil tanulmányok	207
15. Csillagász	60	53. Kriminológia	211
16. Egészségpolitika, tervezés és finanszírozás	63	54. Kulturális antropológia	216
17. Egyiptológia	68	55. Kulturális örökség tanulmányok	220
18. Elméleti nyelvészet	71	56. Lengyel nyelv és irodalom	224
19. Emberi erőforrás tanácsadó	75	57. Levéltár	227
20. Esztétika	78	58. Logika és tudományelmélet	230
21. Európai és nemzetközi üzleti jog	81	59. Magyar nyelv és irodalom	234
22. Filmtudomány	84	60. Matematikus	239
23. Filozófia	87	61. Meteorológus	245
24. Finnugrisztika	91	62. Mongolisztika	249
25. Fizikus	95	63. Művészettörténet	253
26. Fordító és tolmács	100	64. Néderlandisztika	256
27. Francia nyelv, irodalom és kultúra	104	65. Német nemzetiségi nyelv és irodalom	260
28. Geofizikus	108	66. Német nyelv, irodalom és kultúra	264
29. Geográfus	112	67. Nemzetközi tanulmányok	268
30. Geológus	117	68. Néprajz	272
31. Gyógyypedagógia	122	69. Neveléstudományi	278
32. Hebraisztika	128	70. Olasz nyelv, irodalom és kultúra	286
33. Horvát nyelv és irodalom	132	71. Orosz nyelv és irodalom	289
34. Humánökológia	135	72. Politikatudomány	292
35. Hungarológia	138	73. Portugál nyelv, irodalom és kultúra	296
36. Indológia	143	74. Programtervező informatikus	300
37. Informatikus könyvtáros	147	75. Pszichológia	304
38. Interkulturális pszichológia és pedagógia	154	76. Régészet	312

77. Rekreáció.....	315	Némettanár / német- és nemzetiséginémet- tanár.....	439
78. Reneszánsz tanulmányok.....	320	Nyelv- és beszédfejlesztő tanár.....	441
79. Román nyelv, irodalom és kultúra.....	323	Ógörög tanár.....	443
80. Ruszisztika.....	327	Olasztanár.....	444
81. Sinológia.....	330	Orosztanár.....	445
82. Skandinavisztika.....	334	Pedagógia tanár.....	447
83. Spanyol nyelv, irodalom és kultúra.....	337	Portugáltanár.....	448
84. Survey statisztika.....	341	Romántanár / román- és nemzetiségioromán- tanár.....	449
85. Szemiotika.....	345	Spanyoltanár.....	451
86. Szerb nyelv és irodalom.....	349	Szerbtanár / szerb- és nemzetiségiszerb- tanár.....	453
87. Szlavisztika.....	352	Szlováktanár / szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár.....	455
88. Szlovák nyelv és irodalom.....	356	Szlovéntanár / szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár.....	457
89. Szlovén nyelv és irodalom.....	359	Technikatanár.....	459
90. Szociális munka.....	362	Testnevelő tanár.....	460
91. Szociálpolitika.....	366	Történelem tanár.....	461
92. Szociológia.....	370	Ukrántanár / ukrán- és nemzetiségiukrán- tanár.....	463
93. Tanári.....	374	Vizuális- és környezetkultúra-tanár.....	465
Andragógus tanár.....	391	94. Társadalmi nemek tanulmánya (Gender Studies) ¹	467
Angoltanár.....	392	95. Térképész.....	471
Biológia tanár.....	394	96. Történelem.....	475
Család- és gyermekvédő tanár.....	399	97. Történeti muzeológia.....	479
Egészségfejlesztés-tanár.....	400	98. Tudománykommunikáció a természettudományban.....	483
Ének-zene tanár.....	402	99. Turkológia.....	488
Filozófiatanár.....	403	100. Ukrán nyelv és irodalom.....	492
Fizikatanár.....	404	101. Vallástudomány.....	495
Földrajz tanár.....	408	102. Vegyész.....	499
Franciatanár.....	414		
Gyógyypedagógus tanár.....	415		
Horvát tanár / horvát- és nemzetiségihorvát- tanár.....	417		
Informatika tanár.....	418		
Játék- és szabadidő-szervező tanár.....	420		
Kémia tanár.....	421		
Környezettan-tanár.....	423		
Latintanár.....	428		
Lengyeltanár / lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár.....	429		
Magyar mint idegen nyelv tanára.....	431		
Magyartanár.....	432		
Matematikatanár.....	435		
Multikulturális nevelés tanára.....	438		

¹ Hatályon kívül helyezte: 188/2018. (X. 12.) Korm. rendelet 6. §, 4. melléklet 13. Hatálytalan: 2018. X. 13-tól. A legkésőbb a 2018. évi felsőoktatási felvételi eljárásban társadalmi nemek tanulmánya mesterképzési szakra felvett hallgatók a tanulmányaikat a képzés megkezdésekor hatályos követelmények alapján folytathatják [ld. 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet 10. § (12) bek.].

1. ALKALMAZOTT MATEMATIKUS

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: alkalmazott matematikus

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles alkalmazott matematikus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Applied Mathematics

választható szakirányok: alkalmazott analízis, sztochasztika, pénzügymatematika, diszkrét matematika, operációkutatás, számítástudomány, műszaki matematika;

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Applied analysis, Stochastics, Financial mathematics, Discrete mathematics, Operations research, Computer science, Engineering Mathematics

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a matematika alapképzési szak.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a természettudomány, műszaki, informatika képzési területek valamennyi alapképzési szakja, a gazdaságtudományok képzési terület közgazdasági képzési ágának gazdaságelemzés alapképzési szakja.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-30 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-60 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 35%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan tudományos kutatási szintet elérő szakmai felkészültséggel rendelkező szakemberek képzése, akik magas szintű matematikai ismereteik és modellezési tapasztalataik birtokában képesek alkotó módon a gyakorlatban felmerülő matematikai problémák megoldására. Nyitottak szakterületük és a rokon területek új tudományos eredményeinek kritikus befogadására. Felkészültségük alapján képesek a gyakorlati problémák modellezésére, megoldására és a megoldások gyakorlati kivitelezésének irányítására. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az algoritmuselmélet, az alkalmazott analízis, a diszkrét matematika, az operációkutatás, a valószínűségszámítás és a matematikai statisztika alapvető eredményeit, a matematika különböző alkalmazási területeit, az alkalmazott matematikai modellek megalkotásához és szimulálásához szükséges informatikai, számítástechnikai ismeretanyagot.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik önálló továbbfejlesztésére,
a matematika alkalmazási területein alkotó módon kombinálni és felhasználni megszerzett ismereteiket az élő és élettelen természetben, a műszaki és informatikai világban, a gazdasági és pénzügyi életben felmerülő problémák megoldásában,
a természetben, a műszaki és gazdasági életben felmerülő bonyolult rendszerek áttekintésére, matematikai elemzésére és modellezésére, döntési folyamatok előkészítésére,
a számítástechnika eszközeinek felhasználásával a természetben, a műszaki és gazdasági életben felmerülő számítási feladatok elvégzésére,
sztochasztikus jelenségek, folyamatok modellezésére,
a nagy számításigényű, illetve nagy tárkapacitású feladatok felismerésére, alternatív megközelítések elemzésére,
a problémák belső törvényszerűségeinek megértésére, feladatok megtervezésére és magas szintű végrehajtására,
az idegen nyelvű szakmai kommunikációra,
az informatikai lehetőségek alkotó módon történő alkalmazására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

absztrakciós, modellalkotó és problémamegoldó képesség,
térsejtetés,
kritikai attitűd,
rendszeresű gondolkodás,
kreativitás,
szakmai felelősségvállalás,

önálló döntéshozatali képesség,
szakmai együttműködő készség,
jó kommunikációs készség,
csoportmunkában való részvétel képessége,
a kapcsolódó tudományos problémáknak a nem szakemberek számára is érthető megfogalmazási képessége,
idegen nyelvű szakmai kommunikációs készség.

7.4. A szakirányokon továbbá elsajátítandó szakmai kompetenciák:

7.4.1. szakirány választása nélkül

ismerik a differenciálegyenletek, a közelítő számítások elméletének alapjait és ezek legfontosabb alkalmazásait természeti, műszaki és gazdasági jelenségek modellezésében,
a valószínűségelmélet és a matematikai statisztika modern elméletének alapjait, a kódoláselmélet és kriptográfia alapjait, a gyakorlatban legelterjedtebb kódok és titkosítások elméleti hátterét és alkalmazhatóságát,
a kiszámíthatósági kérdések elméleti hátterét,
a legfontosabb matematikai és statisztikai szoftverek használatát és azok matematikai hátterét, alkalmazhatóságuk korlátait.

7.4.2. Szakirány választása esetén

a) Alkalmazott analízis szakirányon végzettek:

ismerik a matematikai analízis természettudományos, ipari és üzleti szférában történő alkalmazásait,
alkalmasak az adott területen felmerülő problémák közönséges és parciális differenciálegyenletekkel történő matematikai modellezésére és a modellek önálló matematikai vizsgálatára,
ismerik a matematikai modellezéshez szükséges fontosabb matematikai programcsomagokat.

b) Sztochasztika szakirányon végzettek:

alkalmasak az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló sztochasztikus, véletlenszerű törvényszerűségek felismerésére, e jelenségek tudományos igényű kísérleti tanulmányozására és elméleti értelmezésére,
magas színvonalon képesek használni statisztikus törvények elemzésére alkalmas programcsomagokat,
alkalmasak önálló és irányító munkaköröket betölteni a sztochasztika tudományos eredményeit vagy módszereit felhasználó egyéb területeken (szakigazgatás, környezetvédelem stb.).

c) Diszkrét matematika szakirányon végzettek:

ismerik a diszkrét matematika klasszikus és aktuális elméleti eredményeit, ismerik a diszkrét matematika algoritmikus módszereit, a kriptográfia, algoritmuselmélet, kódelmélet, diszkrét optimalizálás hatékony módszereit.

d) Operációkutatási szakirányon végzettek:

alkalmasak különféle (ipari, kereskedelmi, pénzügyi, mezőgazdasági, kommunikációs) rendszerek irányítási, működtetési és optimalizálási problémáinak matematikai modellezésére és számítógépes megoldására, képesek operációkutatási algoritmusok és ezek matematikai hátterének kidolgozására, a hatékonyság vizsgálatára.

e) Számítástudományi szakirányon végzettek:

ismerik az algoritmuselmélet/bonyolultságelmélet szakterületét, alkalmasak számítógépes problémák modellezésére, innovatív megoldására, ismerik az adott területen hasznosítható matematikai módszereket. mikro- és makroökonómiai, valamint pénzügyi alapismeretekkel rendelkeznek, ismerik a valószínűségelmélet és a matematikai statisztika modern elméletének alapjait, alkalmasak sztochasztikus jelenségek, folyamatok modellezésére, ismerik a sztochasztikus és pénzügyi folyamatok, a kockázati folyamatok, az életbiztosítás és a nem-életbiztosítás matematikai elméletét, valamint az idősorok elemzésének matematikai elméletét, alkalmasak pénzügyi folyamatok, biztosítási kérdések matematikai elemzésére, modellezésére, ismerik legalább két statisztikai programcsomag használatát, tudják a kapott eredményeket értelmezni, elemezni.

f) Műszaki matematika szakirányon végzettek:

a műszaki problémák matematikai modellezésében hatékonyan tudnak együttműködni fejlesztőmérnökökkel, alkalmasak az innovatív mérnöki gyakorlatban előforduló problémák matematikai megoldására, alkalmasak a műszaki életben előforduló problémák numerikus megoldására is, ismerik a differenciálegyenletek, a közelítő számítások elméletének alapjait és ezek legfontosabb alkalmazásait természeti, műszaki és gazdasági jelenségek modellezésében, ismerik a valószínűségelmélet és a matematikai statisztika modern elméletének alapjait, ismerik a számítógép geometriai és grafikai alkalmazási módjait.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

Elméleti alapozás 15-25 kredit:

algebra és számelmélet alapjai (unitér terek, spektráltétel, polinommátrixok kanonikus alakja, mátrixok minimálpolinomja, Cayley-Hamilton-tétel, Jordan-féle normálalak, sajátvektor, kvadratikus alakok, Sylvester tétele, algebrai struktúrák, a csoportelmélet alapjai: permutációcsoportok, Lagrange-tétel, normálosztók és faktorcsoportok, véges Abel-csoportok alaptétele, a gyűrűelmélet alapjai, integritástartományok, testkonstrukciók, véges testek, kvadratikus kongruenciák, lánctörtek),
analízis alapjai (Riemann-Stieltjes-integrál, vonalintegrál, inverz- és implicit-függvény-tétel, feltételes szélsőérték, mértékelmélet, Lebesgue-integrál, Hilbert-terek, ortonormált rendszerek. Lagrange- és Hermite-Fejér-interpoláció, közönséges differenciálegyenletek, lineáris differenciálegyenletek, a numerikus analízis alapjai.),
geometria alapjai (nemeuklideszi geometriák, projektív terek és csoportelméleti vonatkozásaik, transzformáció-csoportok geometriája, vektoranalízis: differenciálszámítás, vektorkalkulus 3-dimenzióban, topológikus és metrikus tér fogalma, sorozatok és konvergencia, kompaktság és összefüggőség),
valószínűségszámítás és matematikai statisztika alapjai (Bayes-tétel, sztochasztikus függetlenség, valószínűségi változók és az eloszlásfüggvény, várható érték, szórásnégyzet, kovarianciamátrix, nagy számok erős és gyenge törvényei, Borel-Cantelli-lemma, a feltételes várható érték általános fogalma, független tagú sorok, karakterisztikus függvények alapjai, centrális határeloszlás-tétel, statisztikai sokaság, véletlen minta, empirikus eloszlás, Glivenko-Cantelli-tétel, nevezetes statisztikák, maximum-likelihood-bebecslés, momentum-módszer, Neyman-Pearson-lemma, konfidenciaintervallumok, paraméteres próbák és nemparaméteres próbák),
informatika és operációkutatás alapjai (programcsomagok használata az algebra, analízis, geometria, numerikus matematika területén, lineáris programozás alapjai.).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-30 kredit

Az alábbi ismeretkörök közül legalább négy témakör ismeretanyagának választása:

a) Diszkrét matematika (5-12 kredit):

Testbővítések elmélete és alkalmazásai. A véges testek elmélete és alkalmazásai. Kriptográfiai alapfogalmak. Az algoritmuselmélet alapfogalmai és alkalmazásai. Gráfok magasabb összefüggősége, diszjunkt fák és fenyők, az összefüggőség növelése. Gráfok és hipergráfok színezései, perfek gráfok. Párosítás-elmélet. Gráfok beágyazásai. Erősen reguláris gráfok. Az egészségi feltétel és alkalmazásai. Véletlen módszerek: várható érték és második momentum-módszer, véletlen gráfok, küszöbfüggvény. Extremális kombinatorika: extremális halmazrendszerokről és gráfokról szóló klasszikus tételek..

b) Operációkutatás (5-12 kredit):

Folytonos és sztochasztikus optimalizálás. Alternatíva tételek, Minkowski-Weyl-tétel, pivot és belsőpontos algoritmusok, elipszoid-módszer; konvex optimalizálás: szeparációs tételek, konvex Farkas-tétel, Karush-Kuhn-Tucker-tétel, Lagrange-függvény és nyeregpont-tétel, Newton-módszer, belső pontos algorit-

mus; a sztochasztikus programozás alapmodelljei és megoldó módszerei; gyakorlati problémák. Diszkrét optimalizálás. Max folyam min vágás, Egerváry-dualitás, poliéderes kombinatorika, teljesen duális egészértékűség, párosítás-poliéder; gráfalgoritmusok, Magyar-módszer, Edmonds-Karp-algoritmus; NP-teljes problémák algoritmikus megközelítései: dinamikus programozás, Lagrange-relaxáció, korlátozás és szétválasztás, mohó algoritmusok; gyakorlati problémák.

c) Alkalmazott analízis (5-12 kredit):

Ortogonalis polinomok. Trigonometrikus- és ortogonalis polinomsorok pontonkénti és egyenletes konvergenciája. Fourier-transzformáció. Az approximációelmélet elemei. Stone-tétel, Bohmann-Korovkin-tétel. Legjobb approximáció polinomokkal. Jackson tételei. Interpoláció. Spline-függvények. Approximáció racionális függvényekkel. Lagrange-interpoláció Lebesgue-függvénye. Erdős-Bernstein-sejtés az optimális alappontokról. Grünwald-Marzinkiewicz-tétel. Stabilitáselmélet. Periódikus megoldások. Peremérték-feladatok lineáris differenciálegyenletekre. A variációszámítás alapfeladata. Euler-Lagrange-differenciálegyenletek. Geometriai módszerek a mechanikában. Lagrange- és Hamilton-rendszerek. Legendre-transzformáció. Euler-Lagrange-egyenletek, Hamilton-egyenletek. Szimmetriák és megmaradási tételek. Alapfogalmak a parciális differenciálegyenletek elméletében. Karakterisztikus függvény, első integrálok. Elsőrendű lineáris és kvázilineáris egyenletek. Elsőrendű egyenletek karakterisztika elmélete, Cauchy-feladat. Másodrendű lineáris parciális differenciálegyenletek osztályozása és kanonikus alakra hozása. Goursat- és Cauchy-feladat hiperbolikus egyenletekre. Vegyes feladat hullámegyenletre. Fourier-módszer. Vegyes feladat hőegyenletre, maximum-tétel. Cauchy-feladat hőegyenletre, Duhamel-elv, Peremértékfeladatok potenciálegyenletre. Fixponttételek és alkalmazásaik.

d) Sztochasztikus folyamatok (5-12 kredit):

Négyzetesen integrálható folyamatok. Gyengén stacionárius folyamatok, lineáris szűrők. Az idősorok analízisének elemei. Erősen stacionárius folyamatok, ergodikus tételek. Diszkrét és folytonos idejű Markov-láncok és alkalmazásaik. Az Itô-féle sztochasztikus integrál, sztochasztikus differenciálegyenletek, diffúziós folyamatok.

e) Algoritmuselmélet (5-12 kredit):

Rendezés és kiválasztás, kupac. Dinamikus programozás. Gráfalgoritmusok: szélességi és mélységi keresés, feszítőfák, legrövidebb utak, folyamok. Keresőfák, amortizációs idő, Fibonacci-kupac. String-keresés. Huffman-kód. Lempel-Ziv-Welch tömörítési eljárása.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek: 30-60 kredit:

8.3.1. szakirány választása nélkül

numerikus matematika (QR algoritmus, általánosított inverz, függvények minimalizálása, gradiens- konjugált gradiens módszer, gyors Fourier-transzformáció, közönséges differenciálegyenletek numerikus megoldása, peremérték feladatok numerikus megoldása, parciális differenciálegyenletek numerikus megoldása), differenciálegyenletek (kétdimenziós autonóm rendszerek, peremérték-problémák, nyeregpon-tulajdonság, strukturális stabilitás, elemi bifurkációk, elsőrendű parciális differenciálegyenletek, Hamilton-rendszerek, hővezetési és diffúziós problémák. maximumelvek, harmonikus függvények, Harnack tételei, Green-függvények, Poisson-formulák. Fourier-módszer, nemlineáris parciális differenciálegyenletek),

a matematikai statisztika fogalmai és módszerei (becslési módszerek és tulajdonságaik, másodlagos mintavétel, jackknife, bootstrap, általánosított likelihood-hányados próba, nemparaméteres próbák, cenzorált minta),

információelmélet, algoritmusok és bonyolultságuk, (kódelmélet, Shannon-tétel, hibajavító kódok, RSA, véges automaták, Turing-gépek, NP-teljesség, bonyolultsági osztályok, adatstruktúrák, poliéder-módszer gráfelméleti alkalmazásai, számelméleti algoritmusok diszkrét logaritmusra, prímtesztek, Gröbner-bázis), integrálgeometria (Santaló-féle klasszikus eredmények, Gelfand-Helgason-tételek, Radon és más integrál-transzformációk, tomográfiai alkalmazások, alakfelismerési és rekonstrukciós eljárások),

választható tárgyak (dinamikus modellek, optimalizálás, sztochasztikus folyamatok, felületmodellezés, haladó algoritmikus geometria);

8.3.2. szakirány választása esetén

a) alkalmazott analízis szakirány:

modellezés, természettudományos ismeretek (legalább 9 kredit) (modellalkotás és természettudományos alkalmazások: biológiai modellek, kémia reakciók modellezése, reakció-diffúzió rendszerek szimulációja; információ technológiai és vállalati ismeretek: programcsomagok használatának általános elvei és technikája, kész programcsomagok konkrét alkalmazásai során felmerülő problémák, adatbázis kompatibilitás, fejlesztés stb., a vállalat működési elvei, az alkalmazott matematikus feladata az üzleti szférában), differenciálegyenletek numerikus módszerei (legalább 9 kredit) (a közönséges differenciálegyenletek numerikus megoldási módszerei: elsőrendű kezdeti-érték feladatok, Runge-Kutta-típusú módszerek, többlépéses rendszerek, stabilitás; elliptikus és időfüggő parciális differenciálegyenletek numerikus megoldási módszerei: véges elemek és véges differenciák módszere, Ritz- és Galjorkin-típusú módszerek, stabilitás, Lax ekvivalencia tétele; parciális differenciálegyenletek és numerikus megoldási módszereinek alkalmazásai: Maxwell-egyenletek és numerikus módszerei, származtatott tőzsdei termék árazása, szilárdságtani feladatok), differenciálegyenletek (legalább 10 kredit) (dinamikai rendszerek: fázisképek osztályozása, Poincaré-féle normál-

forma, stabilis, instabilis, centrális sokaság, Hartman-Grobman-tétel., dinamikai rendszerek bifurkációi, alapvető példák és alkalmazások, bifurkációs görbék meghatározása biológiai modellekben, strukturális stabilitás, attraktorok típusai, káosz a Lorenz-féle meteorológiai modellben. diszkrét dinamikai rendszerek; parciális differenciálegyenletek elmélete: Szoboljev-terek, peremérték- és sajátérték-feladatok gyenge (Szoboljev-térbeli), variációs és klasszikus megoldása. a gyenge és a klasszikus megoldás vizsgálata a Fourier-módszerrel és a Galjorkin-módszerrel, divergencia alakú kvázilineáris elliptikus és parabolikus egyenletek, elliptikus variációs egyenlőtlenségek), választható tárgyak (legalább 5 kredit);

b) sztochasztika szakirány:

statisztika (min 15 kredit) (a matematikai statisztika fogalmai és módszerei: becslési módszerek és tulajdonságaik, másodlagos mintavétel, jackknife, bootstrap, L- és M-becslések, robusztusság, mintavétel véges sokaságból, általánosított likelihood-hányados próba, nemparaméteres próbák, cenzorált minta, élettartam-adatok elemzése; többdimenziós statisztikai eljárások: többdimenziós normális eloszlás és a ráépülő statisztikai modellek, eljárások, kontingenciatáblák elemzése; statisztikai programcsomagok: legalább két különböző statisztikai programcsomag átfogó ismerete, az elérhető modellek ismerete, a várható eredmények elemzése), időfüggő sztochasztikus rendszerek (legalább 15 kredit) (sztochasztikus folyamatok, sztochasztikus analízis: martingál, lokális martingál folytonos időben, sztochasztikus integrál folytonos szemimartingál szerint, Itô-formula, SDE jósolható függvények esetén, erős és gyenge megoldás; pénzügyi folyamatok: részvények és kötvények diszkrét és folytonos időben, arbitrázs, martingál-mérték, önfinszírozó stratégiák, Cox-Ross-Rubinstein-formula, Black-Scholes-formula, sztochasztikus rövid és hosszú távú kamatlábmodellek; idősorok elemzése: stacionárius folyamatok, autoregressziós-, mozgóátlag folyamatok, becslések, periodogramm, hosszú emlékezetű folyamatok, frakcionálisan integrált és önhasznó folyamatok, LARCH folyamatok), választható tárgyak (legalább 10 kredit);

c) pénzügy-matematika szakirány:

statisztika (legalább 5 kredit), (a matematikai statisztika fogalmai és módszerei: becslési módszerek és tulajdonságaik, másodlagos mintavétel, jackknife, bootstrap, mintavétel véges sokaságból, általánosított likelihood-hányados próba, nemparaméteres próbák, cenzorált minta, többdimenziós statisztikai eljárások, többdimenziós normális eloszlás, kontingenciatáblák elemzése, statisztikai programcsomagok: legalább két különböző statisztikai programcsomag átfogó ismerete, az elérhető modellek ismerete, a várható eredmények elemzése) sztochasztikus rendszerek (legalább 15 kredit) (sztochasztikus folyamatok: sztochasztikus differenciálegyenlet erős megoldása, pénzügyi folyamatok, diffúziós folyamat, Kolmogorov-egyenletek, arbitrázs, martingál-mérték, önfinszírozó

nanszírozó stratégiák, Cox-Ross-Rubinstein-modell. Black-Scholes-formula, sztochasztikus rövid és hosszú távú kamatlábmodellek; idősorok elemzése: stacionárius folyamatok, autoregressziós-, mozgóátlag folyamatok, becslések, periodogramm, hosszú emlékezetű folyamatok, frakcionálisan integrált és önhasználó folyamatok; biztosításmatematika: életbiztosítás, halálozási táblák, díjszámítás, nem-élet biztosítás, nevezetes káreloszlások, összetett kockázat, díjkalkulációs elvek, tartalékolási elvek, kockázati folyamatok, Lundberg-tétel, szubexponenciális eloszlások), gazdaságtudományok (legalább 15 kredit) (mikroökonómia: egyéni és piaci kereslet, fogyasztói többlet, termési technológia megválasztása, kereslet és kínálat, piaci elégtelenség, állami beavatkozás, általános egyensúly; makroökonómia: nemzetgazdaság szereplői, egyensúly a munkapiacra, árupiac, az IS-függvény, a pénz funkciói, az LM-függvény, a neoklasszikus és a Keynes-féle modell összehasonlítása, költségvetési és monetáris politika eszközrendszere, munkanélküliség és infláció; pénzügyi alapismeretek: pénz kialakulásától a modern pénzig, kereskedelmi bankok, központi bank, monetáris politika, költségvetési politika, befektetési döntések, értékpapírok, értékpiacon, tőzsde, devizarendszerek, IMF, Világbank), választható tárgyak;

d) diszkrét matematika szakirány:

kombinatorikai algoritmusok (mélységi és szélességi keresés, legrövidebb utak, Floyd-Warshall-módszer, feszítőfák, keresőfák, páros gráfok párosításai, hálózati folyamatok, maximális folyamminimális vágás tétel), Gröbner-bázisok (Gröbner-bázis polinomgyűrűkben, Hilbert-tétel (Nullstellensatz), alkalmazások), véges testek és polinomok (véges testek struktúrája és automorfizmusai, körosztási és irreducibilis polinomok, polinomok felbontása véges testek felett), diszkrét optimalizálás (algoritmusok lineáris diofantikus egyenletekre, lineáris egyenlőtlenségek és lineáris programozás komplexitási kérdései, Khachiyan-módszer, ellipszoid-módszer, becslések az egészértékű programozásban), algebrai kódelmélet (véges test feletti polinomok, digitális információ kódolása és dekódolása, blokk-kódok, lineáris kódok. mátrixos kódok, a BCH és Reed-Solomon-kódok dekódolása, konvolúciós kódok, Viterbi-algoritmus), algoritmuselmélet (Turing-gép, parciálisan rekurzív függvények, kiszámítható függvények, Church-tézis, eldönthető és eldönthetetlen problémák, nem rekurzív halmazok, algoritmusok bonyolultsága), kriptográfia (privát kulcsú kriptorendszerek, véletlen kulcs, DES, AES, nyilvános kulcsú rendszerek, RSA, kriptográfiai protokollok, kulcs-csere, időpecsét, elektronikus aláírás), választható tárgyak (legalább 5 kredit);

e) operációkutatás szakirány:

diszkrét optimalizálás (9-24 kredit) (egész értékű programozás, dinamikus programozás, heurisztikus programozás, kombinatorikus optimalizálás, poliédes algoritmusok, gráf algoritmusok, matroidelmélet, ütemezéselmélet, ládapakolási feladat), folytonos optimalizálás (9-24 kredit) (lineáris és nemlineáris opti-

malizálás, szemidefinit programozás, sztochasztikus optimalizálás, dinamikus modellek, játékelmélet, fixponttételek, minimaxtételek), operációkutatás számítógépes módszerei (3-6 kredit) (matematikai programozási eljárások implementációs problémái, input- output formátumok, megoldó programcsomagok, CPLEX, XPRESS), operációkutatási projekt (3-6 kredit), választható tárgyak (legalább 10 kredit);

f) számítástudomány szakirány:

adatbányászat (3-6 kredit) (gyakori mintázat keresés, szintenként haladó algoritmusok, döntési fák, neurális hálók, k-NN, SVM, dimenziócsökkentési eljárás, hierarchikus algoritmusok, spektrálklaszterezés), WWW és hálózatok matematikája (3-6 kredit) (webkeresők, Markov-láncok és véletlen séták gráfokon, HITS-modellek, szinguláris felbontás, gráfmodellek), bonyolultságelmélet (6-9 kredit) (számítási modellek, algoritmusok és alsó becslések az erőforrás-használatra, véges automaták, formális nyelvek, Turing-gépek, véletlenített bonyolultságosztályok, PSPACE-osztály, párhuzamos algoritmusok, Kolmogorov-bonyolultság), algoritmusok és adatstruktúrák tervezése, elemzése és implementálása (6-9 kredit) (max-vissza sorrend és alkalmazásai, minimális súlyú fenyők, fa-felbontás, párosítások nem páros gráfokban, kiegyensúlyozott és önkiegyensúlyozó fák, keresőfák), kriptográfia és adatbiztonság (6-9 kredit) (informatikai adatvédelem, szimmetrikus kulcsú rendszerek, nyilvános kulcsú titkosítás, RSA, elektronikus aláírás, Rabin-kriptorendszer, kriptográfiai protokollok, adatvédelmi rendszerek, nemzetközi és hazai szabványok), információelmélet, kódok és szimmetrikus struktúrák (4-6 kredit) (entrópia, feltételes entrópia, kölcsönös információ, Fano-egyenlőtlenség, zajmentes kódolás, Shannon-alaptétel, hibajavító kódok, véletlen kódok), választható tárgyak (legalább 10 kredit); – műszaki matematika szakirány: numerikus analízis, differenciálegyenletek megoldása (10-20 kredit) (dinamikai rendszerek: diszkrét és folytonos idejű dinamikai rendszerek, attraktorok és medencék, Ljapunov-függvények, invariáns sokaságok, strukturális stabilitás, elemi bifurkációk, káosz, Fourier analízis és függvények: Fourier-sorok, Dirichlet-mag, Fejér-példa, inverziós-formula, Hermite- és Laguerre polinomok teljessége, gyors Fourier-transzformált, wavelet transzformált; parciális differenciálegyenletek: kezdeti- és peremérték problémák, elliptikus peremfeladatok gyenge megoldásai, Szoboljev-terek, parabolikus egyenletek), lineáris modellek és alkalmazásai (10-20 kredit) (mátrixanalízis: mátrixok sajátértékei és szinguláris értékei, önadjungált mátrixok spektrálmélete, mátrixpolinomok, pozitív elemű mátrixok, Perron-Frobenius-tétel; lineáris rendszerek analízise: lineáris rendszerek, átmeneti mátrix, irányíthatóság, megfigyelhetőség, impulzusválasz, realizáció, frekvenciaválasz, McMillan-fokszám, spektrálfaktorizáció; irányítási rendszerek: lineáris irányítási rendszerek, kanonikus alakok, minimális realizáció, lineáris-kvadratikus optimális irányítás végtelen időintervallumon, Pontrjagin-féle

maximumelv nemlineáris feladatokra, Hamilton-Jacobi-Bellman-egyenlet), numerikus matematika (10-20 kredit) (nagy méretű lineáris algebrai feladatok: iterációs módszerek, lineáris peremérték feladatok diszkretizálása, variációs feladatok, Ritz-módszer; véges elem módszer: Galjorkin-féle véges elem-módszer, hálógenerálás, hibabecslés, a módszerek stabilitása, programcsomagok; numerikus optimalizálás: globális szélsőérték, egyváltozós és vonalmenti minimalizálás, konjugált-gradiens módszer, lineáris programozás, simplex módszer, feltételes szélsőérték, Lagrange-multiplikátor, konvex programozás, dualitás, programcsomagok; numerikus és szimbolikus számítások: szimbolikus számítási programcsomag használata), sztochasztika (10-20 kredit) (többváltozós statisztikai módszerek: többdimenziós normális eloszlás és a ráépülő többdimenziós statisztikai modellek, kontingenciátáblák többdimenziós skálázás és beágyazás, többváltozós küszöbmodellek, probit- és logitanalízis; idősorok elemzése: stacionárius folyamat, autoregressziós-, mozgóátlag folyamat, paraméterbecslés, modellillesztés, előrejelzés; sorban állás, tömegkiszolgálás: Markov-láncok, stabilitás, ergodicitás, születési- és halálozási folyamatok, Poisson-folyamat, tömegkiszolgálási rendszerek stabilitása, Little-formula, sorhossz, várakozási idő, protokollok);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 65 kredit a korábbi matematikai tanulmányai alapján algebra, analízis, geometria, halmazelmélet, kombinatorika, matematikai logika, operációkutatás, számelmélet, valószínűségszámítás tárgyak ismeretköreiből.

2. ALKALMAZOTT NYELVÉSZET

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: alkalmazott nyelvészet

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles alkalmazott nyelvész szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Applied Linguistics

3. Képzési terület: bölcsészettudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a magyar, az anglisztika, a germanisztika, a romanisztika, a romológia és a szlavisztika alapképzési szakok.
- 4.2. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a pedagógia, a pszichológia és a szabad bölcsészet alapképzési szakok.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- és mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai, egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 18-22 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 28-32 kredit;
- 6.3. Kötelezően választható szakirány: 38-42 kredit;
- 6.4. A szabadon választható ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya az intézményi tanterv szerint: legalább 50%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti és nyelvészeti kutatómódszert végzett szakemberek előmozdítják a társadalmi szintű információáramlást, segítve ezzel

az információhoz való jutáshoz fűződő jogot. Megfelelő felkészültséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a nyelv és a gondolkodás/megismerés, illetve a nyelv/nyelvhasználat társadalmi kapcsolatának szerteágazó kérdéseit,
a személyes, intézményi (társadalmi) és kultúrák közötti kommunikáció sajátosságait,
a nyelvi teljesítmény/hatás mérését és a szaknyelvek legfontosabb ismérveit,
egy-egy szakmai közösség általános kommunikációs szokásait, jellegzetességeit,
a nyelvészeti kutatások módszertanát,
a lingvisztikai részdiszciplínákat.

7.2. A mesterfokozat birtokában a végzettek alkalmasak:

nyelvfejlesztési munkálatok végzésére, irányítására egyéni és intézményes szinten,
nyelvi tervezésre mind az anyanyelv, mind az idegen nyelv (nemzetiségi, környezeti, regionális) vonatkozásában,
tantervfejlesztésre és nyelvi tanácsadásra,
alap és alkalmazott anya- és idegen nyelvi kutatások és elemzések végzésére,
a nyelvi szocializáció sokoldalú és sokirányú segítésére,
mind a civil, mind a politikai szféra számára médianyelvészeti ismereteik révén helyzetértékelésre,
a szakterület tudományos életébe való bekapcsolódásra (konferenciai részvétel, publikációs tevékenység),
ismeretterjesztő és tudományos írásművek létrehozására,
a szakterület problémáinak és eredményeinek a szélesebb közönséggel történő megismertetésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a szakterület iránti magas fokú érdeklődés, elkötelezettség és motiváció,
tanulási készség,
széles műveltség, problémafelismerő és -megoldó képesség,
kreativitás, intuíció és módszeresség,
információfeldolgozási képesség,
a szakmai továbbképzéshez való pozitív hozzáállás,
igény az elmélyült és minőségi munkára,
kritikai szemlélet,
rugalmasság és jó kommunikációs készség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, a mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretek: 18-22 kredit

lingvisztikai részdiszciplínák: a nyelvreírás elmélete, leíró nyelvtani ismeretek (fonetika-fonológia, grammatika, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, szemantika,

pragmatika, diskurzuselemzés, kontrasztív nyelvészet, nyelvtipológia, a nyelvészeti kutatások módszertana, a nyelvtudomány/alkalmazott nyelvészet története, nyelvészeti statisztika.

8.2. A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 86-94 kredit

A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 28-32 kredit:

nyelv és gondolkodás: pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, neurolingvisztika, alkalmazott pszicholingvisztika, kétnyelvűség;

nyelv és társadalom: szociolingvisztika, nyelvpolitika, nyelvi jogok, kétnyelvűség, alkalmazott szociolingvisztika, kommunikációelmélet (interperszonális, társadalmi, intézményi);

a nyelvi kód: számítógépes nyelvészet, korpuszlingvisztika, az írott nyelv.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 38-42 kredit:

A szakképzettséghez szükséges követelmények mindhárom témakör ismeretköreiből teljesíthetők:

nyelv és gondolkodás: beszédretardáció, pedagógiai grammatika, jelnyelv, a nyelvi teljesítmény mérése/értékelése, nyelvi evolúció;

nyelv és társadalom: etnolingvisztika, nyelvészeti antropológia, ökolingvisztika, verbális agresszió, nyelvi kontaktusok, nyelvtervezés, hungarológiai ismeretek, szaknyelvek;

a nyelvi kód: terminológia, nyelvtechnológia.

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat – a felsőoktatási intézmény lehetőségeitől és szakmai kapcsolataitól függően, a tantervben meghatározottak szerint – a közoktatásban, a médiában, az üzleti világban, az igazságszolgáltatásban végzett gyakorlat, amelynek kreditértéke 2 kredit.

10. Az idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 10 kredit a lingvisztikai részdiszciplínák (nyelvtudomány) ismeretköréből.

A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

3. AMERIKANISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: amerikanisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles amerikanisztika mesterszakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in American Studies

választható szakirányok: etnikai és multikulturális ismeretek, amerikai irodalom és irodalomtudomány, amerikai kultúra és média, amerikai angol nyelv és nyelvészet, összehasonlító tanulmányok (más angol nyelvű kultúrákkal)

szakirányok angol nyelvű megnevezése: ethnic and multicultural studies, American literature, American culture and media, American English language and linguistics, comparative cultural and literary studies (within the English-speaking world)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: anglisztika alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a magyar, a történelem, a szabad bölcsészet, germanisztika, romanisztika, romológia, szlavisztika, informatikus könyvtáros, kommunikáció és médiatudomány, kulturális antropológia, szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok.

4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit;

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: legalább 20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10-25 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-55 kredit;

- 6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az amerikanisztika területén megszerzett elméleti, módszertani, gyakorlati ismereteik és készségeik birtokában magas szinten ismerik és alkalmazzák az amerikai angol nyelvet. Ismerik az angol nyelvű országok, közöttük elsősorban az Amerikai Egyesült Államok kultúráját, társadalmi-politikai berendezkedését, történelmét, az amerikai jelen és múlt valamennyi lényeges vonatkozását. Megszerzett tudásuk birtokában képesek arra, hogy szak tudásukat az üzleti életben, a médiában, a könyvkiadásban, a diplomáciában, a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó intézményekben, az idegenforgalomban, pályázati irodákban, a helyi és országos önkormányzati hivatalokban és általában a kulturális életben alkalmazzák. Felkészültségük alapján képesek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek magas szinten, tudományos igényvel ismerik:

- az amerikai angol nyelvet,
- az amerikai angol nyelvű kommunikáció sajátosságait,
- az Egyesült Államok kultúráját, történelmét és irodalmát,
- a meghatározó amerikai kommunikációs rendszereket (tv, újságok, internet stb.).

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- az amerikanisztika területén szerzett speciális jártasságok és elmélyült műveltség birtokában fogalmi és absztrakt gondolkodást, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására,
- szakmájuk interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére, az önálló kutatásra,
- önálló tudományos és publicisztikai munka végzésére az Egyesült Államok kultúrájának, történelmének és irodalmának területén,
- az amerikai és magyar kultúra közti magas szintű nyelvi közvetítésre a kulturális, a gazdasági, a politikai stb. élet különböző területein,
- az amerikai angol nyelvre, valamint az amerikai kultúrára és társadalomra vonatkozó ismeretek közvetítésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- magas szintű szakmai motiváltság és elkötelezettség,
- fejlett elemző képesség,
- különböző kultúrák közötti különbségek és hasonlóságok feltárásának képessége,
- interkulturális attitűd,
- magas szintű, angol nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációs készség,
- jó előadókészség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: legalább 20 kredit

az amerikai irodalom, kultúra és nyelv történeti aspektusai; az amerikai társadalom és kultúra kialakulásának és folyamatainak történeti összefüggései; az amerikai angol nyelv sajátosságai interdiszciplináris közelítésben; nyelv-, irodalom- és kultúratudományi fogalmak és elméleti háttérük; kutatómódszertan (4-5 kredites kurzusok kialakításával).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 10-25 kredit

az amerikanisztika mint tudományág meghatározása, módszereinek ismertetése és nemzetközi irányzatai; az amerikanisztika társadalomtudományi komponensei; az amerikai kultúra, társadalom, irodalom és nyelv összefüggésrendszerei, kommunikációs rendszerek (5-5 kredites kurzusok kialakításával).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-75 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 50-55 kredit

etnikai és multikulturális ismeretek, amerikai irodalom és irodalomtudomány, amerikai kultúra és média, amerikai angol nyelv és nyelvészet, összehasonlító tanulmányok (más angol nyelvű kultúrákkal) szakirányokhoz tartozó ismeretek (5-5 kredites kurzusok kialakításával);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges élő idegen nyelvből, amely nyelv nem lehet az angol.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint anglisztika és amerikanisztika ismeretkörökből, amelyből az amerikai angol nyelv, valamint az amerikai irodalom és kultúra ismeret együttesen legalább 30 kredit értékű. Továbbá felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga angol nyelvből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a fenti ismeretkörökből legalább 38 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

11. A képzés a következő nyelveken választható: magyar és angol

4. ANDRAGÓGIA

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** andragógia
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles andragógus
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Master of Andragogy
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: andragógia alapképzési szak, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű művelődésszervező, személyügyi szervező, munkavállalási tanácsadó, egyetemi szintű művelődési és felnőttképzési menedzser, művelődésszervező, humánszervező szakok, illetve ezekkel megfeleltethető korábbi főiskolai, egyetemi szintű szakok (népművelés, közművelődési).
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a pedagógia, a pszichológia és az emberi erőforrások alapképzési szakok, továbbá bármely pedagógus szakképzettséget adó szak.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: legalább 16-22 kredit
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-55 kredit
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 32-45 kredit
 - 6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 10 kredit
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 35%.
7. **A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan andragógusok képzése, akik megszerzett társadalomtudományi ismereteik birtokában alkalmasak az európai közösséghez, a fejlett országokhoz való felzárkózás támogatására, és a felnőttoktatás és képzés feltételeinek differenciált fejlesztésére. Ismerik a leghátrá-

nyosabb helyzetű rétegek és csoportok társadalmi beilleszkedésének problémakörét, és képesek oktatási-képzési intézmény-, eszköz- és módszerfejlesztésre, valamint a tanulási lehetőségekhez való fizikai és virtuális hozzáférés támogatására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az egész életen át tartó tanulás szerepét a társadalom és az egyén életében,
a felnőttképzés gazdasági, politikai és etikai vonatkozásait,
a felnőttképzés elméletét és módszertanát,
a felnőttek tanulásával kapcsolatos elméleteket,
a felnőttképzés speciális célcsoportjait és a velük való foglalkozás különleges eljárásait,
a felnőttképzés területén szerzett tapasztalataik rendszerezésének eljárásait,
az andragógia kutatómódszertanát,
az andragógia területén folyó aktuális kutatásokat,
a legfontosabb tudományos munkákat,
az Európai Unió felnőttképzéssel kapcsolatos dokumentumait és stratégiáját,
a különböző nemzetközi felnőttképzési rendszereket.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

rendszerszerűen és kreatívan foglalkozni az andragógia új és összetett problémáival,
a felnőttképzésben társadalmi, politikai, gazdasági döntések előkészítésére,
következtetéseiket és javaslataikat szakmai és nem szakmai közönségnek bemutatni,
önálló tudományos munkák létrehozására,
az andragógia mélyebb összefüggéseinek megértéséhez szükséges információforrások felkutatására, a társtudományok eredményeinek értelmezésére és felhasználására,
új információk gyűjtésére, a felmerülő új problémák, új jelenségek kritikus feldolgozására,
eredeti ötletekkel és önálló tevékenységgel hozzájárulni a felnőttképzéssel kapcsolatos speciális problémák megoldásához,
felnőttképzések és képző intézmények menedzselésére,
a felnőttképzésben adekvát célok megfogalmazására,
a célok elérését szolgáló andragógiai folyamatok megtervezésére és kivitelezésére,
teljesítményértékelési és minőségbiztosítási rendszerek működtetésére,
önműveléssel és folyamatos önfejlesztéssel ismereteik magasabb szintre emelésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek

alkalmazkodóképesség,
előítélet-mentesség,
empátia,
tolerancia,
rugalmasság,
objektivitás,
személyes felelősségvállalás,

a csoportvezetés, moderálás, animálás, mentorálás képessége,
összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben döntéshozatali képesség,
kritikai attitűd.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: legalább 16-22 kredit

az andragógia közgazdaságtani, politológiai és jogi aspektusai (6-10 kredit), az andragógia filozófiai, antropológiai, társadalomelméleti, tudományelméleti és etikai kérdései (5-6 kredit), kutatás a felnőttoktatásban (statisztikai elemzések) 5-6 kredit.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-55 kredit

andragógiai elméletek (gazdasági, humán erőforrás-fejlesztési, tanuláselméleti, kommunikációs aspektusok) (9-12kredit), a felnőttképzés mentálhigiénéje és ergonómiaja (5-7 kredit), pályaaorientáció-pályakorrekció (5-7 kredit), felnőttképzési curriculum-tervezés, kompetencia-alapú és moduláris képzések fejlesztése (6-8 kredit), a felnőttoktatás didaktikája és módszertana (tanítási, tanulási módszerek, ICT, teljesítményértékelés, APL, APEL) (10-14 kredit), a képzés értékelése, minőségfejlesztése (5-7 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 42-55 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 32-45 kredit

szociálándragógia (a felnőttképzés speciális célcsoportjai) (10-14 kredit), a felnőttoktatás menedzsmentje (felnőttképzési intézmények vezetése és irányítása, projektmenedzsment) (6-8 kredit), andragógiai kompetenciák (moderálás, csoportvezetés, mentorálás, animálás) fejlesztése (10-14 kredit), európai dimenzió a felnőttoktatásban, felnőttoktatási rendszerek (6-9 kredit);

Diplomamunka: 10 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú, „C” típusú, valamint egy idegen nyelvből államilag elismert, alapfokú, „C” típusú vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit, amelyből

10 kredit a bölcsész képzési területen a közös stúdiumainak ismeretei (filozófiatörténet, társadalomismeret, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret);

20 kredit pedagógiai és/vagy pszichológiai ismeret.

A hiányzó krediteket (max. 30 kredit) a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

5. ANGLISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: anglisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles anglisztika mesterszakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in English

választható szakirányok: angol alkalmazott nyelvészet, angol elméleti nyelvészet, angol irodalom, angol kultúra és társadalom, posztkoloniális irodalmak és kultúrák (ír, skót, kanadai, ausztrál)

szakirányok angol nyelvű megnevezése: English applied linguistics, English theoretical linguistics, English literature, British cultural studies, postcolonial studies (Irish, Scottish, Canadian, Australian)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: anglisztika alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a magyar, germanisztika, szlavisztika, romanisztika, romológia, a történelem, a szabad bölcsészet, informatikus könyvtáros, kommunikáció és médiatudomány, kulturális antropológia, szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok.

4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: legalább 20 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10-25 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-55 kredit

- 6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett elméleti, módszertani, gyakorlati ismereteik birtokában magas szinten ismerik és alkalmazzák az angol nyelvet. Ismerik az angol nyelvű országok, közöttük Nagy-Britannia, Írország és Kanada irodalmát, kultúráját, társadalmi-politikai berendezkedését, történelmét, továbbá a modern elméleti és alkalmazott nyelvészet alapelveit, főbb mai irányzatait, kutatási területeit, és azoknak elsősorban az angol nyelvre vonatkoztatott eredményeit. Képesek arra, hogy az üzleti életben, a médiában, az oktatásban, a könyvkiadásban, a diplomáciában, a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó intézményekben, az idegenforgalomban, pályázati irodákban, a helyi regionális és országos önkormányzati hivatalokban és általában a kulturális közéletben alkalmazzák megszerzett ismereteiket. Felkészültségük alapján képesek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az angol nyelvű kultúrákra vonatkozó ismeretanyagot (pl. nyelv, nyelvészet, irodalom, történelem).

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

az anglisztika területén szerzett speciális jártasságok és műveltség birtokában fogalmi és absztrakt gondolkodást, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására,
szakmájuk interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére, önálló kutatásra,
önálló tudományos és publicisztikai munka végzésére az angol nyelv és az angol nyelvű népek kultúrájának, történelmének és irodalmának területén,
az angol és a magyar nyelvű kultúrák közti magas szintű közvetítésre a kulturális, gazdasági, politikai stb. élet különböző területein,
az angol nyelvre, valamint az angol nyelvű kultúrákra és társadalmakra vonatkozó ismeretek közvetítésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

magas szintű szakmai motiváltság és elkötelezettség,
fejlett elemző képesség,
különböző kultúrák közötti hasonlóságok és különbségek feltárásának képessége,
interkulturális attitűd,
magas szintű angol nyelvű kommunikációs készség,
jó előadókészség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: legalább 20 kredit
az angol nyelv interdiszciplináris közelítésben (társadalmi és kulturális kontextusban); a modern brit társadalom; nyelv-, irodalom- és kultúratudományi alapfogalmak és elméleti háttérük; kutatómódszertan; az angol értekező stílus és formátum (5-5 kreditű kurzusok kialakításával).
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 10-25 kredit
az angol nyelvészet, irodalomtudomány és kultúraelmélet irányzatai; az angol nyelv, irodalom és kultúra történeti aspektusai (5-5 kreditű kurzusok kialakításával).
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-75 kredit
Differenciált szakmai ismeretek: 50-55 kredit
angol alkalmazott nyelvészet, angol elméleti nyelvészet, angol irodalom, angol kultúra és társadalom, posztkoloniális irodalmak és kultúrák (ír, skót, kanadai, ausztrál) szakirányokhoz tartozó ismeretek (5-5 kreditű kurzusok kialakításával);
Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges élő idegen nyelvből, amely nyelv nem lehet az angol.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint anglisztika ismeretkörből. Továbbá felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga angol nyelvből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a fenti ismeretkörből legalább 38 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

11. A képzés a következő nyelveken választható: magyar és angol

6. ANYAGTUDOMÁNY

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: anyagtudomány

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles anyagkutató

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Materials Science

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a fizika, a kémia és az anyagmérnöki alapképzési szakok.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a természettudomány képzési területéről a biológia, a környezet-tan, a földtudomány alapképzési szakok; a műszaki képzési területéről a vegyészmérnöki, a biomérnöki, a környezetmérnöki, az energetikai mérnöki, a gépészmérnöki, a villamosmér-nöki, a mechatronikai mérnöki alapképzési szakok.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egye-temi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20-35 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-40 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-30 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

Az anyagtudományi szakon olyan szakemberek képzése a cél, akik kellő mélységű természettudományos, anyagszerkezeti, anyagismereti, és anyagvizsgálati ismeretekkel rendelkeznek, értik a technológiai folyamatok mögött álló kémiai és fizikai alapjelenségeket. Alkalmasak a különböző technológiákban használt anyagok, végtermékek (fémek és ötvözeik, félvezetők, kerámiák, műanyagok és polimerek, illetve az ezekből összeállított kompozitok, új funkcionális anyagok) tulajdonságainak vizsgálatára és az anyagi tulajdonságokat meghatározó fizikai és kémiai összetételek, szerkezetek tervezett befolyásolására. Széleskörű természettudományos ismeretek birtokában képesek anyagtudományi kutató-fejlesztő munkára, illetve doktori iskolák programjaiba való bekapcsolódásra, a természettudományok (fizikus vagy vegyész), illetve mérnöki tudományok területén.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- az anyagtudomány modern elméleti és kísérleti módszereit,
- az anyagok szerkezete és tulajdonságai közötti összefüggéseket, és ezen összefüggések felhasználásával új tulajdonságú, új szerkezetű anyagok előállításának lehetőségeit,
- az anyagok atomi-, nano-, mikro- és makroszerkezetének alapvető vizsgálati módszereket,
- az anyagokban lejátszódó folyamatok fizikai és kémiai alapjait, a folyamatok irányításának és tervezésének módszereit,
- az anyagtudományi kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges matematikai és informatikai technikákat,
- a számítógépes kommunikáció, elemzés és modellezés módszereit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- kémiai, fizikai törvényszerűségek, összefüggések komplex megértésére, a megszerzett ismeret tudományos igényű kísérleti tanulmányozására és gyakorlati hasznosítására, a szakirodalom információinak feldolgozására, önművelésre, önfejlesztésre, a felmerülő új problémák megértésére és az új jelenségek megismerésére,
- alap-, ill. alkalmazott kutatást végző kutatócsoportok munkájába való bekapcsolódásra, a feladatok önálló megtervezésére és végrehajtására,
- laboratóriumi, félüzemi és kísérleti üzemi feladatok elvégzésére, új kísérleti metodikák fejlesztésére,
- új szerkezetű, új funkcionalitású termékek kialakítására, tervezésére,
- az anyagkutatás problémáinak matematikai megfogalmazására, a területhez kapcsolódó informatikai feladatok ellátására,
- legalább egy idegen nyelven szakmai dokumentáció (tudományos cikk, tanulmány, pályázat) elkészítésére, tudományos kommunikációra,
- a tanulmányaik során szerzett ismereteik és problémamegoldó készségük segítségével önálló és irányító munkakörök betöltésére az anyagtudomány és -technológia sokirányú területén, valamint az e területekhez kapcsolódó műszaki szolgáltatások szintjén, a választott szakiránynak megfelelően az anyagok fizikai-kémiai jellemzőinek meghatározására, a vizsgálatokhoz alkalmazható technikák és módszerek alkalmazására,

illetve kezelésére, a mérésekhez szükséges standardok kiválasztására és a mérések elvégzésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

kreativitás, rugalmasság,
probléma felismerő és megoldó készség,
intuíció és módszeresség,
tanulási készség és jó memória,
széleskörű műveltség,
információ feldolgozási képesség,
környezettel szembeni érzékenység,
elkötelezettség és igény a minőségi munkára.
kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,
jó kommunikációs készség,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 20-35 kredit

fizika, kémia, számítógépes módszerek, gazdaság és menedzsment.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-40 kredit

fizikai anyagtudomány, kémiai anyagtudomány, anyagszerkezet vizsgálati módszerek, kerámiák, polimerek, bioanyagok, funkcionális és intelligens anyagok, szilárdtestfizika, fémek és félvezetők, nanoanyagok és -technológia, anyag és anyagszerkezet vizsgálati módszerek a laboratóriumi gyakorlatban.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 50-60 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 20-30 kredit

az intézmény lehetőségei szerint a következő témakörök ajánlottak: anyagszerkezeti vizsgálatok; anyagvizsgálati módszerek; bioanyagok; felületmódosítás, funkcionális bevonatok, katalizátorok; fémek és félvezetők; funkcionális és intelligens anyagok; kerámiák, kompozit és hibridanyagok; mágneses és optikai anyagok; nanoszerkezetű anyagok; polimerek; anyagtudomány szerepe a környezetvédelemben, matematikai módszerek az anyagtudományban, számítógépes anyagtudomány,

Diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

Nincs kötelezően előírt szakmai gyakorlat.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga letétele szükséges angol nyelvből.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

fizikai ismeretek (20 kredit): általános fizika, szilárdtest-fizika, elektronika, műszaki fizika, statisztikus fizika, kvantummechanika, anyagfizika, fizikai laboratórium;

kémiai ismeretek (20 kredit): általános kémia, anyagismeret, kémiai anyagtudomány, szervetlen kémia, szerves kémia, kolloidika, felületkémia, kémiai laboratórium;

egyéb szakmai ismeretek (15 kredit): ásványtan, nukleáris technika, környezetvédelem, mérés-technika, folyamatszabályozás, irányítástechnika, automatizálás, biológia;

gazdasági és humán ismeretek (6 kredit).

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

7. ARABISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: arabisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles arabisztika szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Arabic Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe való belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak arab szakiránya.
- 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudományi terület alapképzési szakjai.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 5-15 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-60 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 23-37 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik a klasszikus és modern arab nyelv, a közel-keleti és észak-afrikai iszlám-arab világ történelmét és műveltségét. Az arabisztika területén szerzett

speciális jártasságok és elmélyült műveltség birtokában képesek gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására az államigazgatásban és a kulturális élet számos területén. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az arab országok történetét és mai helyzetét,
a klasszikus arab nyelvű forrásokat a szépirodalom, történelem, nyelvészet, iszlám területén,
az iszlám történetét és mai alakulásait,
modern irodalmi arab nyelvet és egy nyelvjárást (egyiptomi),
egy másik sémi nyelvet vagy az iszlám egy másik nyelvét középszinten,
a magyarokra vonatkozó történeti és földrajzi forrásokat,
a közel-keleti és észak-afrikai térségbeli népek történetét és műveltségét.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

mind az írott mind a beszélt arab nyelv magas szintű használatára, ezt a tudásukat tudományos előadások megtartása és szakcikkek megírása mellett olyan gyakorlati területen is kamatoztathatják, mint a jelenleg újra bővülő gazdasági kapcsolatokhoz kötődő tolmácsolás, fordítás, delegációk mellett ellátott tolmácsolási, fordítási teendők, fordító irodáknak történő fordítási feladatok,
ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre, eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
a történet- és a nyelvtudományban az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritikai attitűd kialakítására és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
képesek a mélyebb összefüggések megértésére és a megszerzett információk alkalmazására a kutatásban,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az arab nyelvvel és az iszlám kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására, arab nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására,
az önálló kutatómunkára.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

az iszlám-arab műveltség és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a fenti nyelvek és kultúrák használatának és átadásának fontosságát illető minőség-tudat és sikerorientáltság,
az arab nyelvvel és az iszlám kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
olyan munkakörökhöz szükséges tulajdonságok és más területekre is átvihető ismeretek, valamint együttműködési készség, amelyek megkövetelik a kezdeményezés és személyes felelősség gyakorlását, a döntéshozatalt összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben, valamint a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képességeket,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök: 5-15 kredit;

az arab nyelvhez kapcsolódó nyelvtudományi, irodalomtudományi valamint kultúra- és vallástudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, aktuális kutatási irányzatok, eredmények, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-60 kredit

nyelvi, irodalom- és nyelvtudományi, valamint kultúra- és vallástudományi tárgykörök: felsőfokú nyelvi elmélyítő képzés; nyelvtudományi megközelítésmódok; az arab nyelv rendszerszemléletű szerkezete; irodalomtudományi irányzatok és iskolák; az irodalmi interpretáció kérdései és módszerei; irodalomtörténeti ismeretek; az arab-iszlám kultúra egyes jelenkori és történeti kérdései; bevezetés a Korán-tudományokba és átfogó ismeretek a modern arab világról.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 43-57 kredit;

Differenciált szakmai ismeretek: 23-37 kredit

a) kötelezően választható speciális programok ismeretei 15-25 kredit

az arab irodalommal, nyelvtudománnyal, történelemmel, művelődéstörténettel és az iszlámtudományokkal foglalkozó kurzusok;

b) kötelezően választható további ismeretek: 8-12 kredit

művelődéstörténeti, történeti, vallás-, irodalom- és nyelvtudományi ismeretek;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga angol/német/francia vagy orosz nyelvből, vagy egy további, az alapképzés

megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a keleti nyelvek és kultúrák alapszak arabisztika szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi, történelemtudományi, valamint vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből, amelyből – amennyiben előzetesen végzettségét a 4.2. pontban felsorolt alapképzési szakokon szerezte – 15 kredit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint teljesíthető.

A 4.3. pont szerinti előtanulmányokkal rendelkezők az 50 kredit tanulmányi követelményt középfokú arab nyelvtudás birtokában is teljesíthetik úgy, hogy a nyelvtudás mellett a mesterszakra történő belépéshez a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak arabisztika szakirányának irodalomtudományi, történelemtudományi, valamint vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből 25 kreditet szereznek. Ezen ismeretek a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint a mesterképzési tanulmányokkal párhuzamosan is teljesíthetők.

8. ASSZÍRIOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: asszíriológia

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles asszíriológia szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Assyriology

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak asszíriológia szakiránya.

4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-50 kredit;

6.2. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-55 kredit;

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditérték: 10 kredit;

6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvi, történelmi, irodalmi, vallástörténeti és kultúrtörténeti ismereteik birtokában képesek szakmájuk művelésére (könyvtárakban, múzeumokban kutatói állások betöltésére), önálló kutatómunkára, tudományos ismeretterjesztésre (pl. könyvkiadóknál, felnőttképzési fórumokon). Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az akkád és sumer nyelvet, illetve az ezen nyelvek lejegyzésére használt ékírásos írás-rendszert olyan szinten, hogy az képessé teszi őket az ezeken a nyelveken írt szövegek valamennyi nagyobb típusának olvasására, megértésére, értelmezésére és fordítására, az ókori Mezopotámia történelmének és kultúrájának egészét, melyről rendszerezett, elméletileg megalapozott, sokrétű tudással bírnak, átfogó és alapos módon az ókori Közel Kelet nyelveit, történetét, régészetét és kultúráját, legalább egy másik sémi vagy „ékírásos” nyelv rendszerét (például: héber, arámi, arab, ugariti, hettita) középfokon, azokat a korszerű alaptudományi ismereteket, melyek lehetővé teszik a különböző szakterületek (történettudomány, nyelvtudomány, irodalomtudomány stb.) eredményeinek és megközelítéseinek alkalmazását az ókori Mezopotámia nyelveinek, történetének, és kultúrájának kutatásában, az ókortudományban és a szakirány területén érvényes ismeretszerzés általános módjait s a megfelelő főbb kutatási módszereket.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására, saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel folyamatosan új képességek kialakítására, alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az ókori Mezopotámia nyelveivel, történetével, és kultúrájával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakörök ellátására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek, kompetenciák:

motiváció és elkötelezettség az ókori Mezopotámia nyelveit, történetét, és kultúráját illetően, az ókori Mezopotámia nyelveivel, történetével, és kultúrájával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége, együttműködési készség, kezdeményezőkézség és személyes felelősségvállalás, fogalmi gondolkodás, az absztrakció képessége, kritikai attitűd, értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 30-50 kredit

a) nyelvi ismeretek (20-30 kredit):

leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, akkád és sumer szövegolvasás, sumer lexikográfia;

b) történeti, kultúrtörténeti ismeretek (10-20 kredit):

Mezopotámia vallástörténete, régészete, művészettörténete, kultúrtörténete, Mezopotámia irodalomtörténete.

8.2. A differenciált szakmai ismeretanyag kötelezően választható ismeretkörei: 60-80 kredit

a) kötelezően választható ismeretek: 35-45 kredit

az ókori Mezopotámia történetének írott forrásai (az írott források elemzésének kérdései), az ókori Mezopotámia tárgyi emlékei (régészeti és művészettörténeti problémák), az ókor Mezopotámia irodalma (különös tekintettel a kortárs irodalomtudomány alkalmazására), az ókori Közel-Kelet hadtörténete, az ókori Mezopotámia nyelveinek nyelvészeti kutatása (akkád nyelvtörténet, összehasonlító sémi nyelvészet, sumer nyelvtani problémák), írástörténet, az ékírásos szövegek filológiai problémái (paleográfia, szövegkritika és -kiadás);

b) további választható ismeretek: 5-15 kredit

sémi nyelvészet, további sémi nyelvek tanulmányozása, paleográfia, összehasonlító vallástörténet, régészet, művészettörténet, történeti szemináriumok;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga angol/német/francia/olasz/orosz/spanyol nyelvből vagy egy további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges. További követelmény a latin és görög nyelv alapfokú ismerete az abszolutórium megszerzéséhez.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A 4.2. pontban megjelölt esetekben a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – a felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a mesterszakra történő jelentkezéskor elismerhető legyen legalább 50 kredit az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak assziriológia szakirányának ismeretköreiből. A mesterszak – a hallgató előtanulmányainak áttekintése alapján, azok kiegészítése céljából – előírja a hallgató számára legfeljebb 20 további kredit megszerzését, melyeket a hallgatónak a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell teljesítenie.

9. BESZÉDTUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** beszédtudomány (Speech Science)
2. **A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles beszédtudomány szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Speech Science
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a magyar alapképzési szak, a bölcsészettudományi képzési területen az idegen nyelvi alapképzési szakok, valamint a gyógy-pedagógia alapképzési szak logopédia szakirányon, valamint az ezeknek megfelelő, a felsőoktatásról szóló 1993.évi LXXX. törvény szerinti egyetemi vagy főiskolai szintű alapképzési szakok
 - 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok:bármely, a bölcsészettudományi képzési területen induló alapképzési szak.
 - 4.3. Figyelembe vehetők továbbá az alap vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevétele alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 18-22 kredit
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 70-78 kredit
 - 6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális száma: 6 kredit
 - 6.4. A diplomamunkához rendelt kreditek száma: 20 kredit
 - 6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 50%.
7. **A mesterképzési szak célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:** A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti és nyelvészeti kutatási ismereteikkel előmozdítják

a társadalmi szintű információáramlást a beszédtudomány területén. Megfelelő felkészültséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a beszédtudománnyal kapcsolatos elméleti és gyakorlati problémák szerteágazó kérdéseit;
- a beszédtudományi kutatások módszertanát;
- a beszédtudományi alkalmazásokat.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- beszédkutatási és -fejlesztési munkálatok végzésére, irányítására egyéni és intézményes szinten (a végzettség nem jogosít logopédiai diagnosztikára és terápiára);
- alap és alkalmazott anya- és idegen nyelvi kutatások és elemzések végzésére a beszédtudomány területén;
- a nyelvi szocializáció, a tipikus fejlődésű gyermekek beszédfejlődésének sokoldalú és sokirányú segítésére;
- a társadalom minden rétegének beszédjellemezésére;
- a szakterület tudományos életébe való bekapcsolódásra (konferenciai részvétel, publikációs tevékenység);
- ismeretterjesztő és tudományos írásművek létrehozására;
- a szakterület problémáinak és eredményeinek a szélesebb közönséggel történő megismertetésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a szakterület iránti magas fokú érdeklődés, elkötelezettség és motiváció,
- tanulási készség,
- széles műveltség, problémafelismerő és -megoldó képesség,
- kreativitás, intuíció és módszeresség,
- információfeldolgozási képesség,
- a szakmai továbbképzéshez való pozitív hozzáállás,
- igény az elmélyült és minőségi munkára,
- kritikai szemlélet,
- rugalmasság és jó kommunikációs készség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök: 18-22 kredit

- a beszédtudomány története, a beszédprodukciós modellek, a beszédpercepció modellek, beszédakusztikai alapismeretek, a beszédzavarok csoportosítása, általános jellemzése, beszédviselkedés, a beszédtudományi kutatások módszertana (általános kutatásmetodológia).

8.2. Szakmai törzsanyag: 70-78 kredit

Szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 62-66 kredit

a fonológia elméleti alapjai, beszédakusztika, beszédprodukció (a zöngéképzés, koartikulációs jelenségek), beszédpercepció (a beszédmegértés), a beszédzavarok diagnosztikájának és terápiájának elméleti háttere, szociofonetika, beszédtudományi alkalmazások, a beszédtudományi kutatások módszertana: statisztika és tudományos írás. A magyar nyelv fonológiája, a mentális lexikon, az anyanyelv-elsajátítás (0–18 éves korig), az időskori beszéd, beszédműfajok, beszédadatbázisok és annotálás, a verbális kommunikáció újabb formái (sms, email, internet, chat).

Szakmai gyakorlat: 8-12 kredit

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat beszédtechnológiai fejlesztésekkel, beszéddiagnosztikai központokban vagy a felsőoktatási intézménytől független meghatározó kutatóintézetekben, illetve egyéb helyszínen végzett legalább négy hetes szakmai munka (segédkutatói feladatok, tesztfelvételek, beszédadatbázis-készítés).

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy idegen nyelvből államilag elismert, felsőfokú (C1) komplex típusú nyelvvizsga vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 30 kredit nyelvtudományi ismeretekből. Továbbá egy államilag elismert általános középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga, valamint a beszédtudomány angol nyelvű szakirodalmának megismeréséhez, feldolgozásához szükséges megfelelő szintű angol nyelvi szakszövegértés szükséges.

10. BIOFIZIKUS

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: biofizikus

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles biofizikus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Biophysics

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a fizika és a biológia alapképzési szakok.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a természettudomány képzési területéről a matematika, a kémia, a környezettan, a földtudomány alapképzési szakok; a műszaki képzési területéről a biomérnök, a vegyészmérnök, a környezetmérnök alapképzési szakok.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit.
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit.
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 10-24 kredit.
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit.
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit.
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő biofizikai, illetve az ehhez szükséges biológiai és fizikai ismereteik birtokában; képesek ezeket alkotó módon használni a biológia és fizika határterületein végzett oktató, kutató és fejlesztő munkákban. A biofizikához és rokon területeihez kapcsolódó tudományos problémákat a nem szakemberek számára érthetően fogalmazzák meg és a társadalom nyilvánossága előtt képviselik. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a modern biofizika főbb témaköreinek átfogó elméleti és gyakorlati ismeretanyagát,
- a biofizika alkalmazott elméleti, kísérleti, illetve számítógépes módszereit,
- a fizikának és a biológiának a biofizikát érintő területeit,
- a tudományos kutatás, önképzés és kommunikáció alapvető módszereit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- az élő szervezetek felépítésében és működésében megnyilvánuló fizikai törvényszerűségek felismerésére, e jelenségek tudományos igényű kísérleti tanulmányozására és elméleti értelmezésére;
- az alap-, illetve alkalmazott kutatást végző kutatócsoportok munkájába történő bekapcsolódásra,
- a biológiai, biotechnológiai, egészségügyi, élelmiszeripari, környezetvédelmi kutatások, eljárások és szolgáltatások modern vizsgálati berendezéseinek üzemeltetésére és fejlesztésére;
- a biofizikához és rokon területeihez kapcsolódó tudományos problémákat a nem szakemberek számára érthetően megfogalmazni és a társadalom nyilvánossága előtt képviselni,
- rendszeres szakmai önképzéssel az új tudományos eredmények feldolgozására és alkotó módon történő alkalmazására,
- a tanulmányaik során szerzett ismereteik és problémamegoldó készségük segítségével önálló és irányító munkaköröket betölteni a biofizika tudományos eredményeit vagy módszereit felhasználó egyéb területeken (szakigazgatás, környezetvédelem stb.).

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- probléma felismerő és megoldó készség,
- intuíció és módszeresség,
- tanulási készség és jó memória,
- információ feldolgozási képesség,
- környezettel szembeni érzékenység,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
- kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,

alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök: 30-40 kredit

a) előképzettségtől függően

biológia vagy fizika alapoó modul: biológiai és biokémiai alapismeretek (molekuláris biológia, genetika, sejtbiológia, élettan, ökológia, szerves kémia, biokémia stb.) 26-36 kredit vagy

fizikai és matematikai alapismeretek (algebra, analízis, mechanika, optika, elektromosság, statisztikus fizika, atomfizika stb.);

b) további nem természettudományi ismeretek (pl. gazdasági, menedzsment, EU ismeretek) legfeljebb 4 kredit.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 30-40 kredit

biofizikai ismeretek: általános biofizika (legalább 4 kredit), molekuláris biofizika (legalább 2 kredit) szupramolekuláris biofizika (legalább 2 kredit) bioinformatika (legalább 2 kredit) biofizikai vizsgálati módszerek (legalább 4 kredit) biofizikai laboratórium (legalább 5 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 40-54 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 10-24 kredit:

A biofizikai egyes területeinek speciális ismeretei (beleértve a biológiának és fizikának a biofizika szempontjából releváns területeit is), valamint a gyakorlati készségek megszerzése, illetve a tudományos képzés megalapozását segítő ismeretek;

Diplomamunka: 30 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert, legalább középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga, vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges angol nyelvből.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

szakmai ismeretek (legalább 40 kredit): biológia és kémia (amelyből legalább 25 kredit biológia) vagy fizika és matematika (amelyből legalább 25 kredit fizika);

további természettudományos ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt szakmai ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló

képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

11. BIOLÓGUS

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: biológus

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles biológus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Biologist

választható szakirányok: ökológia, evolúció- és konzervációbiológia; molekulárisimmun- és mikrobiológia; molekuláris genetika, sejt- és fejlődésbiológia; növénybiológiai; idegtudomány és humánbiológia

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Ecology-Evolutionary and Conservation Biology; Molecular- Immun- and Microbiology; Molecular Genetics, Cell- and Developmental- Biology; Plant Biology; Neuro- and Human Biology

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a biológus alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: az erdőmérnök, a kertészmérnök, a növénytermesztő mérnök, a tájrendező és kertépítő mérnök, a környezetgazdálkodási agrármérnök, a természetvédelmi mérnök, a vadgazda mérnöki, az állattenyésztő mérnöki, az élelmiszermérnöki, a mezőgazdasági mérnöki, az orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus, az egészségügyi gondozás és prevenció, a környezetmérnöki, a biomérnöki, a vegyészmérnöki, a kémia, a környezettan.

4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 16-30 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-30 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-50 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 35%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan biológusok képzése, akik természettudományos, matematikai, informatikai, valamint gazdasági, humán és nyelvi ismereteik birtokában biotechnológiai, gyógyszeripari és rokon ipari területeken tervezői, kutatási-fejlesztési és magas szintű szakmai menedzseri feladatok ellátására alkalmasak. Megszerzett ismereteik alapján legyenek képesek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a biológiai ismeretek rendszerét,
- a környezetvédelem, a minőségügy, a munkahelyi biztonság, a természet- és környezetvédelmi jog szabályozását,
- a bioetika alapvető ismeretanyagát,
- a globális társadalmi és gazdasági folyamatokat,
- a szakterületre vonatkozó pályázati rendszereket és a pályázatírás technikáit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a biológia hatókörébe tartozó új problémák, új jelenségek feldolgozására,
- a biológiai és kémiai technológiai rendszerek biztonságos, környezettudatos működtetésére, fejlesztésére,
- a szakterülettel kapcsolatos szolgáltatások nyújtására, kereskedelmi feladatok ellátására, ezek kidolgozására,
- biológiai és biotechnológiai laboratóriumi és félüzemi, valamint terepi feladatok elvégzésére,
- új kísérleti metodikák elsajátítására és fejlesztésére,
- számítógépes elemzés elvégzésére,
- problémamegoldó technikák alkalmazására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- probléma felismerő és megoldó készség,
- intuíció és módszeresség,
- tanulási készség és jó memória,
- információ feldolgozási képesség,
- környezettel szembeni érzékenység,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,

a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakor-
lat után vezetői feladatok ellátására,
manualitási és mérési készségek,
magyar és idegen nyelvű szakmai kommunikációs készségek,
önállóság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 16-30 kredit:

természetudományi alapozó ismeretek: 4-12 kredit

biomatematika, bioinformatika, biofizika, biológiai kémia, biológiai mérési módszerek;
társadalomtudományi ismeretek: 4-6 kredit

kommunikáció, könyvtári ismeretek, pályázati rendszerek;

szakmai alapozó ismeretek: 8-12 kredit

sejt- és molekuláris biológia, genetika és populációgenetika, általános ökológia.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15-30 kredit

szabályozásbiológia és fizioológia, növénybiológia, biotechnológia és mikrobiológia,
evolúcióbiológia és zoológia, természet- és környezetvédelem.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek: 30-50 kredit:

a) ökológia, evolúció- és konzervációbiológia szakirány:

ökológia (populációktól a globális folyamatokig), evolúcióbiológia, környezet- és természetvédelem, ökofiziológia, biogeográfia, hidrobiológia, taxonómia, szisztematika, társulástan, etológia, biológiai modellezés és az alkalmazott statisztika legfontosabb elméleti és gyakorlati ismeretei;

b) molekuláris genetika, sejt- és fejlődésbiológia szakirány:

molekuláris genetika, molekuláris sejtbiológia, fejlődéstan, mikrobiális genetika, fágbiológia, fejlődésgenetika, humángenetika, jelátviteli mechanizmusok, a sejtosztódás és szabályozása, a sejthalál, a transzkripció és a transláció molekuláris mechanizmusai, szövet- és szervfejlődéstan, őssejtbiológia, tumorsejtbiológia, géntechnológia, sejt- és szövettani vizsgáló módszerek, in vitro technikák, immuncitokémia/in situ hibridizáció, fermentációs és fágtechnológiák, tumorsejtbiológia és őssejtbiológia elméleti és gyakorlati ismeretei;

c) molekuláris-, immun-, és mikrobiológia szakirány:

géntechnológia, biotechnológia, sejtbiológia, biofizika, bioinformatika, szerkezeti biológia, immunobiológia, molekuláris és környezeti mikrobiológia elméleti és gyakorlati ismeretei;

d) idegtudomány és humánbiológia szakirány:

a gerinctelen és gerinces állatok szervezetének felépítése, az állatvilág és az ember evolúciója, biodiverzitás, biológiai és történeti antropológia, humángenetika; az állatok és az ember elterjedését meghatározó tényezők, populációdinamika, biológiai adaptáció; az idegrendszer filo- és ontogenezise, idegélettan és elektrofiziológia, neurokémia és -farmakológia, biológiai ritmusok, kóros idegi működések, az etológia és pszichofiziológia elméleti és gyakorlati ismeretei;

e) növénybiológiai szakirány:

növényi molekuláris biológia, növényi anyagcsere-élettan, növényi stressz-fiziológia, a növénytermesztés gyakorlati kérdései, növényökológia és társulástan; mikológia, in vitro növénynevelési technikák, fotoszintézis-biofizika és biokémia, növényi biotechnológia és környezetvédelem elméleti és gyakorlati ismeretei;

Diplomamunka: 30 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

természettudományos ismeretek (20 kredit): matematika, informatika, fizika, kémia (ebből kémia legalább 10 kredit);

szakmai ismeretek (20 kredit): biokémia, sejtbiológia, molekuláris biológia, mikrobiológia, növény szerkezet, növényélet, növényrendszertan, állatélet, állatszervezet, állatrendszertan, ökológia, természetvédelem.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

12. BIZTOSÍTÁSI ÉS PÉNZÜGYI MATEMATIKA

Természettudományi Kar

a Budapesti Corvinus Egyetemmel közösen

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: biztosítási és pénzügyi matematika

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles biztosítási és pénzügyi matematikus-közgazdász

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Master in Actuarial and Financial Mathematics

választható szakirányok: aktuárius, kvantitatív pénzügyek

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Actuarial Science, Quantitative Finance

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a gazdaságelemzés, az alkalmazott közgazdaságtan, a pénzügy és számvitel, a matematika alapképzési szakok, továbbá az 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű közgazdasági és pénzügy szak, valamint matematikus és alkalmazott matematikus szakok.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a közszolgálati, a gazdálkodási és menedzsment, a kereskedelem és marketing, az emberi erőforrások, a fizika, a gazdaságinformatikus, a mérnökinformatikus, a programtervező informatikus alapképzési szakok, továbbá az 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű fizikus, programozó matematikus és matematikatanári szakok.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe tovább azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit;

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-56 kredit;

- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-35 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 15 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A cél magas szintű matematikai, statisztikai, pénzügyi és közgazdaságtudományi műveltségű, az európai és világpiacon versenyképes tudással rendelkező szakemberek képzése, akik elméleti és módszertani ismereteik birtokában képesek önálló, kvantitatív szemléletű gondolkodásra, elemzések és kutatás végzésére az állami és magánszférában, a pénzügyi szektor minden területén. A végzett hallgatók megfelelő alapokkal rendelkeznek akadémiai kutatások, doktori képzés folytatásához is.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a gazdasági és pénzügyi összefüggéseket és elemzésük módszereit,
- a gazdasági, pénzügyi, demográfiai és biztosítási folyamatokban megjelenő bizonytalanság és kockázat mérését,
- a matematikai, statisztikai modellezést,
- számítógépes programcsomagok alkalmazását.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a banki és biztosítási termékfejlesztésre,
- a befektetések értékelésére,
- magas szintű matematikai elméleti tudásuk és a gyakorlati ismeretek kombinációja révén pénzügyi folyamatok tervezésére, előrejelzésére és irányítására,
- elemzések, jelentések, felmérések elkészítésére,
- önálló és csoportmunka végzésére,
- pénzügyi, biztosítási problémákat alkotó módon, eredeti megoldást adva képesek megközelíteni.

7.2.1. Az aktuárius szakirányon végzettek alkalmasak továbbá:

- az életbiztosítás, az egészségbiztosítás, a nyugdíjbiztosítás és az általános (vagyon-) biztosítás gyakorlatában előforduló kalkulációk elkészítésére,
- a tartalékoláshoz kapcsolódó számítások elvégzésére,
- a biztosítási kockázat mérésére, modellezésére.

7.2.2. A kvantitatív pénzügyek szakirányok végzettek alkalmasak továbbá:

- a piaci, a hitelezési és a működési kockázatok felmérésére, a kockázati folyamatok modellezésére,
- a kockázatkezelési stratégia meghatározására,
- a különböző pénzügyi termékek árának meghatározására,
- a megbízó elvárásainak megfelelő befektetési portfólió kialakítására és ehhez kapcsolódóan az optimális tőkeallokációs stratégia kidolgozására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- elemző és szintetizáló készség,

probléma felismerő és megoldó készség,
pontos, módszeres, megbízható munkavégzés,
információ rendszerzési és feldolgozási képesség,
érzékenység a társadalmi kérdések (pl. nyugdíjrendszer, egészségbiztosítás) iránt,
kritikai elemző készség, javaslattevő, kezdeményező képesség,
rugalmasság a csoportmunkában,
személyes felelősségvállalás és döntéshozatali képesség,
a szakmai továbbképzés iránti igényesség,
fogékonyság az új tudományos eredmények alkotó módon való alkalmazására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 10-20 kredit

analízis elemei, valószínűségszámítás, statisztika, mikroökonómia, makroökonómia és pénzügy.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-56 kredit

sztochasztikus folyamatok, többváltozós statisztika, idősorok elmélete, operációkutatás, parciális differenciálegyenletek, vállalati pénzügyek, befektetések, biztosítástan és jog, sztochasztikus analízis, kockázatok matematikai modelljei, statisztikai ismeretek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek: 30-35 kredit:

a) aktuárius szakirány:

életbiztosítás, nem-életbiztosítás, nyugdíjbiztosítás, biztosítási számvitel, biztosítási eredmény elemzése, tartalékolás, kockázati folyamatok, pénzügyi folyamatok elemei;

b) kvantitatív pénzügyek szakirány:

sztochasztikus analízis emelt szinten, pénzügyi folyamatok, kockázatosított érték, kockázati modellek, portfóliókezelés, pénzügyi piacok és intézmények, származatosított eszközök, terméktervezés és -fejlesztés, hitelezési kockázat, döntéselmélet és döntési modellek;

Diplomamunka: 15 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A diplomamunkához kapcsolódóan az intézményi tanterv határozza meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez angol nyelvből államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy egy élő idegen nyelvből államilag elismert legalább középfokú „C” típusú szaknyelvi nyelvvizsga vagy egy élő idegen nyelvből államilag elismert felsőfokú „C” típusú nyelvvizsga letétele, illetve ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 70 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

- módszertani alapismeretek (legalább 35 kredit): matematika, statisztika, informatika;
- közgazdasági alapismeretek (10 kredit): mikro- és makroökonómia, piacszerkezet, nemzetközi gazdaságtan, pénzügy;
- üzleti alapismeretek (legalább 15 kredit): számvitel, kontrolling, adózási ismeretek, vállalatértékelés, vezetés-szervezés, üzleti etika, üzleti kommunikáció, marketing, vállalati gazdaságtan, vállalati pénzügy;
- társadalomtudományi alapismeretek (10 kredit): gazdasági jog, szociológia, EU ismeretek, pszichológia.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

13. BOLGÁR NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: bolgár nyelv és irodalom

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles bolgár nyelv és irodalom szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Bulgarian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak bolgár szakiránnyal.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: modern filológiai alapképzési szakok.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen a bolgár nyelv és irodalom művelése és alkalmazása területe-

tén. Képesek a bulgarisztikai oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a bulgarisztika, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a bolgár nyelv grammatikai rendszerét,
- Bulgária kultúráját és irodalmát,
- a bolgár nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét,
- a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve elsősorban a nyelv- és az irodalomtudomány területén a megfelelő speciális ismeretanyagot,
- a bolgár nyelvet a Közös Európai Referenciakeret szerinti C1-es szinten,
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
- önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, megszerzett ismeretek továbbfejlesztésére,
- az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a szlavisztikával és a bolgár nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- bolgár nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a bolgár nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,
- a bolgár nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
- együttműködési készség,
- kezdeményezőkészség,
- személyes felelősség gyakorlása,

döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2-10 kredit:

A szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 60-80 kredit:

a) szlavisztikai nyelvészeti és irodalomtudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet; a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek ismeretkörei (pl. régészeti, nyelvföldrajzi alapismeretek) (20-30 kredit),

b) bolgár ismeretek: bolgár nyelvi képzés; bolgár történeti és leíró nyelvészet; bolgár irodalom- és kultúratörténet (40-50 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 35-45 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek: 15-25 kredit

A szakhoz kötődő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai specializációk ismeretei.

Diplomamunka: 20 kredit

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő, államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű bolgár nyelvi, valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeret. A szlavisztika alapképzési szak nem bolgár szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében továbbá középfokú „C” típusú nyelvvizsga is szükséges. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan – a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

14. CSEH NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: cseh nyelv és irodalom

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles cseh nyelv és irodalom szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Czech Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak cseh szakiránnyal.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: modern filológiai alapképzési szakok.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen a cseh nyelv és irodalom művelése és alkalmazása területe-

tén. Képesek a bohemisztikai oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a bohemisztika, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a cseh nyelv grammatikai rendszerét,
- Csehország kultúráját és irodalmát,
- a cseh nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét,
- a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve elsősorban a nyelv- és az irodalomtudomány területén a megfelelő speciális ismeretanyagot,
- a cseh nyelvet a Közös Európai Referenciakeret szerinti C1-es szinten,
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
- önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, megszerzett ismeretek továbbfejlesztésére,
- az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a szlavisztikával és a cseh nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- cseh nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a cseh nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,
- a cseh nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
- együttműködési készség,
- kezdeményezőkészség,
- személyes felelősség gyakorlása,

döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2-10 kredit:

A szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 60-80 kredit:

a) szlavisztikai nyelvészeti és irodalomtudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet; a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek ismeretkörei (pl. régészeti, nyelvföldrajzi alapismeretek) 20-30 kredit;

b) cseh ismeretek: cseh nyelvi képzés; cseh történeti és leíró nyelvészet; cseh irodalom- és kultúratörténet 40-50 kredit.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 35-45 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek: 15-25 kredit

A szakhoz kötődő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai specializációk.

Diplomamunka: 20 kredit

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapképzési szak nyelvétől eltérő államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű cseh nyelvi, valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeret. A szlavisztika alapképzési szak nem cseh szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében továbbá középfokú „C” típusú nyelvvizsga is szükséges. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan -a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

15. CSILLAGÁSZ

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** csillagász
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
 - szakképzettség: okleveles csillagász
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Astronomy
3. **Képzési terület:** természettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a fizika alapképzési szak, környezet-fizika szakiránya, földtudományi alapképzési szak csillagászati szakiránya.
 - 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: fizika alapképzési szak, valamint a földtudományi alapképzési szakok nem csillagászati szakiránnyal.
 - 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév.
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit.
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-60 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-30 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint 30-50%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A csillagász mesterképzési szak célja átfogó csillagászati ismeretek nyújtása, beleértve a csillagászzal érintkező interdiszciplináris területeket is. Továbbá a tágabb körben használható, a tudományos kutatáshoz, a tudományos szaknyelv használatához, a csapatmunkához, a tudományos kutatási eredmények kommunikációjához szükséges készségek elsajátítása, a multidiszciplináris összefüggésekben felmerülő új vagy szokatlan problémák megoldására való képesség elsajátítása. Megszerzett ismereteik alapján legyenek képesek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a műszertechnikai és spektroszkópiai ismeretanyagot,
- a legkorszerűbb hazai észlelőeszközök használatát,
- megfigyelések feldolgozásának standard számítógépes módszereit,
- a csillagászat valamennyi főbb területének elméleti ismeretanyagát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- csillagászati megfigyelések, mérések végzésére,
- az adatok kiértékelésére,
- az adatok elméleti értelmezésére,
- a csillagászat és űrtan alkotó továbbfejlesztésére,
- új tudományos eredmények integrálásával szakmailag megalapozott csillagászati és megfigyelések értelmezésére,
- a csillagászat és az űrtan alkotó továbbfejlesztésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges adottságok és készségek:

- jó megfigyelőképesség,
- elemző képesség,
- modellalkotó képesség,
- kreativitás,
- a minőség iránti elkötelezettség,
- felelősségvállalás,
- jó kommunikációs készség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök: 10-20 kredit

- matematikai és informatikai alapismeretek (4-8 kredit),
- fizikai alapismeretek (4-16 kredit).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-60 kredit

- csillagászati műszertechnika és informatika (távcsövek, detektorok, CCD, fotometriai és spektroszkópiai ismeretek, mérési technikák és berendezések, képek készítése, digitális képfeldolgozás, elektronikus adatbázisok, adatkezelés, numerikus módszerek, programozás, ábrakészítés, cikkírás technikája) (4-10 kredit);

csillagászati kutatások módszertana (új műszerek, módszerek és kutatási eredmények feldolgozása, szemináriumon való előadások tartása, nyári gyakorlat) (8-12); obszervációs csillagászat (az égitestek megfigyelési technikái a különböző elektromágneses tartományokban; az égitestek megfigyelt jellemzőinek, típusainak empirikus oldalról történő bemutatása) (4-10 kredit); égi mechanika (égitestek mozgásegyenletei, N-test probléma, kéttest- és háromtest probléma, perturbációszámítás, pályaszámítás) (6-12 kredit);

asztrofizika és űrfizika: az égitestek szerkezetére és fejlődésére vonatkozó ismeretek; az égitestek elméleti modellezésének módszerei) (8-14 kredit);

galaktikus, extragalaktikus csillagászat és kozmológia (csillagközi anyag, csillagképződés, csillaghalmozatok, Tejútrendszer szerkezete, galaxisok típusai, fejlődése, kölcsönhatásai, aktív galaxisok, kvazárok, galaxishalmozatok, Hubble-törvény, világmodellek, az univerzum fejlődése) (10-18 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai anyag:

sajátos szakirányú csillagászati ismeretek 15-30 kredit (pl.: rádiócsillagászat, változócsillagászat, kettőscsillagászat);

Diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

2 hét nyári szakmai gyakorlat hazai vagy külföldi csillagászati intézetben.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez angol nyelvből „C” típusú középfokú államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

matematika/informatika legalább 15 kredit (analízis (kalkulus), lineáris algebra numerikus matematika, valószínűségszámítás, matematikai statisztika, programozás, informatika);

fizika legalább 20 kredit (mechanika, hullámtan, optika, elektromosságtan, atomfizika, magfizika, statisztikus fizika, kvantumfizika);

csillagászat legalább 20 kredit (csillagászati megfigyelések, bevezetés a csillagászatba, informatika a csillagászatban, csillagászati laboratórium).

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

16. EGÉSZSÉGPOLITIKA, TERVEZÉS ÉS FINANSZÍROZÁS

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** egészségpolitika, tervezés és finanszírozás
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (master; rövidítve: MSc)
 - szakképzettség: okleveles egészségpolitikai szakértő
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Health Policy
 - választható szakirányok: egészségpolitika tervezés és elemzés; egészséggazdaságtan (Health Policy Planning, Health Economics)
3. **Képzési terület:** társadalomtudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a társadalmi tanulmányok, az egészségügyi gondozás és prevenció, az ápolás és betegellátás, az egészségügyi szervező, az alkalmazott közgazdaságtan és a szociológia alapképzési szakok, továbbá a közszolgálati alapképzési szak közgazdálkodási szakiránya.
 - 4.2. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevétele alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20-26 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 34-40 kredit
 - 6.3. A differenciált szakmai, kötelezően választható anyaghoz rendelhető kreditek száma: 36-42 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma: legalább 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 12 kredit.
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az egészségügy területén képesek önálló egészségpolitikai, tervezési és finanszírozási szakértői (elemző, tervező-fejlesztő és programmenedzseri) feladatokat ellátni, és ezáltal hozzájárulni a tevékenységük színterét jelentő intézmény, térségi (országos, regionális, kistérségi) rendszer teljesítményének, eredményességének javításához. Megfelelő ismerettel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az egészségügy makro- és mezo-szintű rendszereinek, intézményeinek és szolgáltatásainak elemzéséhez és a tervezéshez szükséges módszertant, továbbá

7.1.1. az egészségpolitika tervezés és elemzés szakirányon:

az egészségügyi rendszerek teljesítménye értékelésének elméleteit,
az egészségpolitikai célok elérését szolgáló fejlesztéseket, intézményi kapacitásokat, a munkaerő mennyiségét és minőségét, a szolgáltatások kínálatát, keresletét és árát, a szolgáltatások minőségét befolyásoló eszköztárat, valamint alkalmazásának feltételeit és korlátait,
a kormányzat, önkormányzatok, a magánszektor, a szakmai és civil szerveződések lehetséges szerepét az egészségpolitikai célok elérésében,
a regionális és kistérségi multiszektorális egészségpolitika, egészségügyi fejlesztés, stratégiai tervezés elméleti kérdéseit, nemzetközi és hazai tapasztalatait,
a forrásteremtés és az egészségügyi szolgáltatások finanszírozása elméleti kérdéseit, nemzetközi és hazai tapasztalatait,
a térségi ellátásszervezés elméleti kérdéseit, nemzetközi és hazai tapasztalatait,
a nemzetközi kooperációk tervezésének és elemzésének módszereit,
a minőség mérésének módszereit, a minőség és hatékonyság összefüggéseit, a klinikai kockázatkezelést,
az egészségügy emberi erőforrásainak térségi és intézményi szintű elemzését és menedzsmentjét,
az egészségügyi intézményekben megvalósítandó stratégiai tervezésének és minőségmenedzsmentjének elméleteit, módszereit;

7.1.2. az egészség-gazdaságtan szakirányon:

a bizonyítékokon alapuló orvoslás alapelveit,
az egészségnyereség mérésének módszereit,
a gazdasági elemzések nemzetközi gyakorlatban alkalmazott módszereit,
a gazdasági elemzésekben alkalmazott modellezés alaptípusait,
az egészségügyi kiadások elemzési módszereit,
a forrásteremtés, a fejlesztések és a szolgáltatás-finanszírozási módszerek elméleteit és módszertani kérdéseit,
a gyógyszer-gazdaságtan elméleteit és módszertani kérdéseit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

az egészségügy nemzetközi folyamatainak és a magyar egészségügyre gyakorolt hatásuknak az elemzésére,
a magyar egészségügy teljesítményének értékelésére, folyamatainak, lehetséges jövőbeli alternatíváinak – társadalmi-gazdasági és nemzetközi összefüggéseikben történő – elemzésére,
az egészségügyi ellátás mezo-szintű rendszerei teljesítményének, problémáinak sokoldalú, interdiszciplináris megközelítésére, elemzésére, döntési alternatívák kidolgozására, hatástanulmányok készítésére,
az egészségügyi finanszírozó és szolgáltató intézmények gazdálkodásának, teljesítményének és működési problémáinak elemzésére, döntési alternatívák kidolgozására, az intézmények stratégiai és rövid távú tervei elkészítésében való közreműködésre, mezo- és intézményi szintű egészségügyi programok menedzselésében való közreműködésre,
nemzetközi szintű egészség-gazdaságtani ismeretek birtokában a szolgáltatások minőségére, az egészségügyi technológiák, terápiák és gyógyszerek költséghatékonyságára vonatkozó elemzések megtervezésére és a releváns programok menedzselésére,
az elért eredmények szakmai nyilvánosság előtti szakszerű, meggyőző írásbeli és szóbeli megjelenítésére, továbbá

7.2.1. az egészségpolitika tervezés és elemzés szakirányon:

a gazdasági, társadalmi és demográfiai folyamatokból eredő hatások elemzésére regionális és kistérségi rendszerek, egészségügyi intézmények szintjén, országos és térségi (regionális, kistérségi) egészségügyi rendszerek teljesítményének értékelésére, az azon alapuló egészségpolitikai döntési alternatívák megfogalmazására;
az egészségügyi rendszerek teljesítményének értékelésére vonatkozó módszerek hiányosságából fakadó problémák megfelelő bemutatására, interpretálására, a lakosság egészségi állapotának javulását, az ellátórendszer hatékonyságát és minőségének javítását, az egyenlőtlenségek csökkentését és a finanszírozhatóság céljainak elérését szolgáló egészségpolitikai eszköztár kritikus értékelésére, és az adott régió, kistérség vagy intézmény sajátos körülményeire való adaptálására, a kormányzat, önkormányzatok, a magánszektor, a szakmai és civil szerveződések lehetséges szerepének elemzésére, javaslatok megfogalmazására az egészségpolitikai célok elérésében,
az egészségügyi szolgáltatások finanszírozási módszerei hazai alkalmazásának elemzésére, a magyar egészségügy finanszírozási adatbázisain alapuló elemzések készítésére,
egy adott régió, kistérség, intézmény finanszírozási helyzetének elemzésére, javaslatok megfogalmazására,

térségi (regionális, kistérségi) stratégiai tervek és cselekvési programok elkészítésére,
a térségi ellátásszervezést szolgáló programok elemzésére, tervezésére és menedzselésére,
az egészségügyi intézmények stratégiai tervezéséhez, az orvos-szakmai és a gazdasági érdekek összeegyeztetéséhez szükséges ismeretek és szemlélet alkalmazására,
a nemzetközi kooperációk tervezésére és elemzésére az egészségügy országos, regionális, kistérségi és intézményi szintjén;

7.2.2. az egészség-gazdaságtan szakirányon:

az életminőség mérési módszereinek alkalmazására,
költséghatékonysági elemzés megtervezésére és kivitelezésére,
az egészségügyi technológiák költséghatékonyságára vonatkozó szakirodalom kritikus értékelésére,
modellezési módszerek alkalmazására,
az egészségügyi szolgáltatások finanszírozási módszereinek a minőségre, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésre és a hatékonyságra gyakorolt lehetséges hatásainak elemzésére,
a gyógyszerágazat működésének, gyógyszer-támogatási rendszerek gazdasági és társadalompolitikai szempontok alapján történő elemzésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

önálló szakmai álláspont kialakítása,
jó együttműködési készség,
nyitottság az új jelenségek, új tudományos eredmények iránt,
igény a folyamatos önképzésre,
a szakmai-etikai normák tisztelete.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapoó ismeretkörök: 20-26 kredit

bevezetés az egészség-gazdaságtanba; egészségpolitika; egészségszociológia; egészségügyi etika és jog; epidemiológiai alapismeretek; népegészségügyi medicina.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 34-40 kredit

egészség-gazdaságtani elemzések alapjai; egészségügy az Európai Unióban; egészségügyi rendszerek finanszírozása; komplex regionális elemzés és fejlesztés; magyar egészségügyi rendszer; népegészségügyi programok tervezése és menedzsmentje; vállalkozás-gazdaságtan; egészségügyi informatika; statisztikai módszerek az egészségügyi elemzésekben; kommunikáció.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 48-54 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 36-42 kredit

szakirányok ismeretei:

a) egészségpolitika tervezés és elemzés szakirányon:

a magyar egészségügy finanszírozása; térségi fejlesztés és ellátásszervezés az egészségügyben; emberi erőforrás-menedzsment; minőségmenedzsment; pénzügyi és számviteli ismeretek; stratégiai tervezés és menedzsment az egészségügyi intézményekben; szociális munka és egészségügy; közigazgatási ismeretek,

b) egészség-gazdaságtan szakirányon:

egészség-gazdaságtani elemzések módszertana, egészségnyereség mérése; egészségügyi rendszerek finanszírozása; gyógyszergazdaságtan;

Diplomamunka: 12 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat a harmadik képzési időszak szorgalmi időszakában végzett, átlagosan heti két napos gyakorlat. A szakmai gyakorlat szinterei lehetnek: egészségügyi szolgáltató intézmények (elsősorban kórházak), Országos Egészségbiztosítási Pénztár, regionális egészségügyi tanácsok, Egészségügyi Minisztérium, önkéntes egészségpénztárak, kutatóintézetek, egészségügyi technológiák fejlesztői és beszállítói stb.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján korábbi tanulmányai alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit az alábbi ismeretkörökből: közgazdasági ismeretek, társadalompolitika, statisztika, politikatudomány, szociológia, pszichológia, kommunikáció, számítástechnika, epidemiológia, népegészségügyi medicina, egészségügyi informatika, egészségügyi igazgatás.

17. EGYIPTOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: egyiptológia

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles egyiptológia szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Egyptology

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak egyiptológia szakiránya.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: az ókori nyelvek és kultúrák további szakirányai és a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-50 kredit;
- 6.2. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-60 kredit;
- 6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
- 6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett filológiai, nyelvtudományi, irodalomtudományi, történelmi, régészeti, művészettörténeti ismereteik birtokában ismerik az ókori egyiptomi

civilizáció történetét, kultúráját, irodalmát, nyelvét és társadalmát. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az óegyiptomi nyelv összes fázisát,
az óegyiptomi nyelv mindhárom írásának (hieroglif, hieratikus, démotikus) sajátosságait,
a kopt nyelvet és írást,
az ókori Egyiptom történetét, annak kapcsolatait a keleti Mediterraneum és Afrika (Núbia) történetével,
az ókori Egyiptom szerepét a hellenizmus és a késő antik kor világában,
az ókori egyiptomi irodalmat és annak tágabb ókori keleti kontextusát,
a kopt irodalmat és annak helyét a kora keresztény irodalomban,
az egyiptomi és kopt nyelvészet és nyelvtörténet problémáit,
az ókori egyiptomi vallás történetét és kérdéseit, az egyiptomi panteont, a legfontosabb vallásos szövegcsoportokat és legfőbb tárgyi emlékeit,
az ókori egyiptomi művészet és építészet történetét és legfőbb tárgyi emlékeit, továbbá az ókori egyiptomi ikonográfiai elemzés módszereit,
az egyiptomi régészet módszertanát, elméletét és gyakorlatát, a régészettudomány egészének keretében,
az ókori egyiptomi (és a középkori kopt) nyelv, irodalom, művészet és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket, a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére,
képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az ókori egyiptomi kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

az ókori egyiptomi kultúra (és az egyetemes ókortudomány) iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a tudományág alkalmazásának és átadásának fontosságát illető minőség-tudat és sikerorientáltság,
együttműködési készség,

a kezdeményezés és személyes felelősség gyakorlása,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képességek,
kritikai attitűd.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 30-50 kredit

a) nyelvi ismeretek: 20-30 kredit

leíró nyelvtani ismeretek (fonológia, morfológia, szintaxis), nyelvfejlés, nyelvtörténet, egyiptomi/kopt szövegolvasás (filológia), hieratikus, démotikus szövegolvasás (paleográfia, szövegkritika-szövegkiadás);

b) történeti, kultúrtörténeti ismeretek: 10-20 kredit

az ókori Egyiptom története, a kopt egyház története, Egyiptom régészete, Egyiptom művészete és építésze, egyiptomi / kopt irodalomtörténet, Egyiptom vallástörténete.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 60-80 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 40-60 kredit

a) választható speciális programok ismeretei: 30-40 kredit

nyelv- és irodalomtudományi, vallástörténeti, régészeti-művészettörténeti, koptológiai ismeretek;

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei: 10-20 kredit;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga, vagy egy további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges angol, német, francia, olasz vagy orosz nyelvből.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak egyiptológia szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi és történettudományi ismereteiből, továbbá 8 kredit értékű ógörög nyelvismeret.

18. ELMÉLETI NYELVÉSZET

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: elméleti nyelvészet

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles elméleti nyelvész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Theoretical Linguistics

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szabad bölcsész alapképzési szak elméleti nyelvészet szakiránnyal és a magyar alapképzési szak nyelvtechnológia szakiránnyal.
- 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 18-22 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 28-32 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-50 kredit
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 4 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek arány: az intézményi tanterv szerint legalább 60%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a nyelvészeti alapszciplinák (hangtan, alaktan, mondatan, jelentéstan) és a kapcsolódó tudományágak (szociolingvisztika, pszicholingvisztika, számítógépes nyelvészet, neurolingvisztika stb.) területén megszerzett szakmai ismereteik birto-

kában képesek önálló tudományos munka végzésére. Ismerik a megfelelő nyelvreírási szinteket és a modern nyelvészeti irányzatokat. Felkészültségük alapján alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a nyelvészeti kutatások nemzetközi eredményeit és sztenderdjait,
a különféle nyelvészeti elméletek, modellek, valamint kutatási módszertanok széles körét,
a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok feldolgozásának, analízisének és az elméleti modellek kereteiben történő értelmezésének lehetőségeit,
az önálló tudományos munka szakmódszertanát,
a modern nyelvtanelmélet kurrens irányzatait és modelljeit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

nyelvészeti ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére,
elméleti nyelvészeti problémák felvetésére és megoldására,
a mai magyar nyelv szerkezetének és rendszerének a modern elméletek, illetve modellek kereteiben történő leírására,
a megjelenített eredmények társadalmi célok érdekében történő alkalmazására (pl. anyanyelvi nevelési koncepciók kidolgozása, gépi fordítás elvégzése, nyelvi zavarok diagnosztizálása és terápiája, nyelvi adatbázisok és szoftverek fejlesztése stb.)
kutatási módszertanok megfelelő alkalmazására,
innovatív kutatások és önálló tudományos munka végzésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

kreativitás,
problémamegoldó gondolkodás,
önállóság,
kritikai attitűd,
absztrakció képessége,
jó kommunikációs képesség magyar és idegen nyelven.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, a mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 18-22 kredit

fonológia, szintaxis, logika, formális szemantika, a nyelvreírás alapvető módszerei;
szabadon választható bölcsészettudományi vagy társadalomtudományi ismeretek,

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei:

Szakmai elméleti modul: 28-32 kredit

fonológia, morfológia, szintaxis, szemantika, grammatikai modellek, lexikon; aktuális kutatási irányzatok, eredmények, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, nyelvfejlesztési, valamint módszertani ismeretek: legalább 20 kredit;
terepmunka, nyelvészeti gyakorlat, szakdolgozatíró szeminárium.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 60-70 kredit:

Differenciált ismeretek 40-50 kredit:

a) szakirány választása nélkül:

morfológia, haladó fonológia, haladó szintaxis, haladó szemantika, grammatikaelmélet, grammatikai modellek, lexikon, neurolingvisztika, pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, számítógépes nyelvészet, számítógépes ismeretek, nyelvfilozófia, fonetika, valamely nyelv szerkezete, valamely nyelv története, szociolingvisztika, pszicholingvisztika, diskurzuselemzés, pragmatika, a nyelvtudomány története, kutatási gyakorlat;

b) speciális program választása esetén:

ba) választható speciális programok ismeretei:

nyelvelmélet (morfológia, haladó fonológia, haladó szintaxis, haladó szemantika, grammatikaelmélet, grammatikai modellek, lexikon);
számítógépes nyelvészet és neurolingvisztika (neurolingvisztika, pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, számítógépes nyelvészet, számítógépes ismeretek, nyelvfilozófia);

bb) egyéb, speciális programokhoz nem kapcsolódó választható ismeretek:

fonetika, valamely nyelv szerkezete, valamely nyelv története, szociolingvisztika, pszicholingvisztika, diskurzuselemzés, pragmatika, a nyelvtudomány története, kutatási gyakorlat.

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A nyelvészeti gyakorlat során a hallgató egy féléven át heti 4 órában aktívan bekapcsolódik egy kutatóhely munkájába. A gyakorlat eredményes teljesítésének feltétele a félév végén egy önálló nyelvészeti előadás megtartása.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga, vagy egy további (az alapképzés nyelvétől eltérő) nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításánál alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen olyan specializáció, amely legalább 50 kredit értékű és a korábbi tanulmányai szerint a szabad bölcsész alapképzési szak elméleti nyelvészet szakirányának vagy a magyar alapképzési szak nyelvtechnológia szakirányának nyelvészeti ismeretköreiből áll.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy az alább felsorolt ismeretkörökben legalább 19 kredittel rendelkezzen a hallgató: bevezető fonológia, bevezető szintaxis, bevezető logika, bevezető formá-

lis szemantika ismeretkörökből. Az 50 kredithez – a legalább 19 kredit elismerése után – a még hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

19. EMBERI ERŐFORRÁS TANÁCSADÓ

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** emberi erőforrás tanácsadó (Human Resource Counselling)
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles emberi erőforrás tanácsadó
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Human Resource Counsellor
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudomány
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: andragógia, emberi erőforrások alapképzési szakok, a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű személyügyi szervező, munkavállalási tanácsadó, művelődésszervező, egyetemi szintű művelődési és felnőttképzési menedzser, humán szervező szakok.
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a pedagógia és a pszichológia alapképzési szak, továbbá bármely pedagógus szakképzettséget adó szak.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15 - 20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 25 - 35 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45 - 60 kredit;
 - 6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 8 - 12 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 10 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40%.
- 7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett humán és gazdasági ismereteik, valamint kialakult interdiszciplináris szemlélet birtokában képesek a munka, a munkavállalás világában, illetve az ennek megfelelő iskoláztatás, képzés és továbbképzés rendszerében orientáló, támogató és tervezési tevékenységre. Segítik az egyéneket pályatervezési döntéseik meghozatalában, és a

terület irányítóinak döntés-előkészítési munkáját támogatják a munkaerő-gazdálkodás és az oktatás makroszintű folyamatainak rendszerezésével, illetve összefüggéseinek feltárásával. A végzettek alkalmasak a szociális kapcsolatrendszerek működtetésére és a munka világához kapcsolódó problémamegoldási folyamatok tervezésére, illetve irányítására. Megfelelő felkészültséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az andragógia elméletének rendszerébe illeszkedő pszichológiai megalapozottságú szociálpszichológiai összefüggéseket,
a munkaerőpiaci és foglalkoztatáspolitikai folyamatokat, a munkatudományokat, a pályák osztályozási rendszereit, a képzés és a munkavállalás jogi szabályrendszerét, a pálya-munka világához kapcsolódó rétegspecifikus, regionális, térségi összefüggéseket, illetve az ezekhez kapcsolódó támogató informatikai rendszereket,
a tanácsadási és pályatervezési tevékenységet megalapozó alkalmazott pszichológiai, andragógiai ismereteket, azok gyakorlati alkalmazását, a tervező munka stratégiáit, az önellenőrzés módszereit,
a szervezeti, intézményi humánpolitika céljaival összefüggésben tervező, fejlesztő és támogató tevékenységeket a munkavállalók képzettségi szintje és karrierigénye vonatkozásában.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

hiteles írásbeli és szóbeli kommunikációra,
váratlan helyzetek megoldására,
a nemzetközi tapasztalatok, jó példák (gazdasági, szociálpszichológiai) hazai követelményeknek megfelelő adaptálására,
önálló és felelősségteljes munkára a hozzájuk fordulóknak individuális céljainak megvalósításáért, egyéni tervezési készségük fejlődésének támogatása érdekében,
interperszonális kapcsolatokban az érdekek és az értékek összhangjának megteremtésére az aktuális foglalkoztatáspolitikai lehetőségek figyelembevételével,
a különböző szintű és tartalmú konfliktusok megoldásához való hozzájárulásra,
folyamatos önképzésre, a hosszú távú stratégiák jelentőségének felismerésére, ennek érvényesítésére támogató jelleggel az egyéni, illetve csoportos tanácsadási tevékenységben.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

jó kapcsolatteremtési, együttműködési és konfliktusmegoldási képességek,
előítélet-mentesség,
szociális érzékenység,
az egyéni és a társadalmi érdekek összeegyeztetésének igénye,
értékalapú megközelítés, amelynek középpontjában a munka, a pálya, mint alkotó és kreatív tevékenység jelenik meg,
öndefiníciós képesség, melynek alapján képesek szakmai tevékenységüket és személyes karrier esélyeiket folyamatosan értékelni, elemezni és fejleszteni,

megfelelő nyitottság a különböző kultúrák iránt,
elkötelezettség az interkulturális kapcsolatok építésére, törekvés a munka-magatartás
tradícióinak megismerésére,
a társszakma képviselőivel való együttműködés képessége,
a csapatmunka fontosságának elfogadása,
a szakma érdekeinek képviselése hazai és nemzetközi szervezetekben.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges
alapozó ismeretkörök: 15 - 20 kredit
foglalkoztatáspolitikai, közgazdasági ismeretek, speciális andragógia ismeretek, etika,
kutatásmódszertan.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 25–35 kredit
szervezetpszichológia, szociálpszichológia, pályalélektan, tervezés elmélete, tanács-
adás elmélete-gyakorlata, emberi erőforrással foglalkozó szervezetek felépítése-jogál-
lása.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 55–70 kredit
Differenciált szakmai ismeretek: 45–60 kredit
informatikai rendszerekkel támogatott tanácsadás, konfliktuskezelés módszerei,
felnőttképzési szolgáltatások, foglalkozás speciális helyzetű csoportokkal, egyénnel,
tanácsadási módszerek, pályaaorientáció irányai az EU-ban, emberi erőforrás menedzs-
ment, szakmai gyakorlat;
Diplomamunka: 10 kredit.

9. Szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat az ifjúsági korosztályok, valamint a felnőtt korosztályok tanácsadásával foglal-
kozó olyan intézményekben végzett gyakorlat, ahol a tanácsadáshoz kapcsolódóan nemzetközi
kutatási vagy projekttevékenységet végeznek.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben megha-
tározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit, amelyből

10 kredit a bölcsész képzési területen, a közös stúdiumok ismeretei (filozófiatörténet, társa-
dalomismeret, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret);

20 kredit pedagógiai és/vagy pszichológiai ismeret.

A hiányzó krediteket (max. 30 kredit) a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzá-
mosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgasza-
bályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

20. ESZTÉTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: esztétika

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövid. MA)

szakképzettség: okleveles esztétika szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Aesthetics and Art Theory

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szabad bölcsészeti alapképzési szak esztétika szakiránnyal.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudományi képzési terület alapképzési szakjai.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehető figyelembe: azok az alap- és mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

- 6.1. Alapozó ismeretekhez rendelhető kreditérték: 10-20 kredit;
- 6.2. Szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditérték: 20-24 kredit;
- 6.3. Differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditérték: 55-70 kredit;
- 6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. Diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. Gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 50%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett művészetelméleti, esztétikai, kultúra- és médiatudományi ismereteik birtokában többféle megközelítési módot felhasználva alkalmasak

művek elemzésére. Elmélyült ismeretekkel rendelkeznek a szakirányú magyar és idegen nyelvű szövegek feldolgozásában és fordításában. Megfelelő felkészültséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzetek ismerik:

az esztétika elméleti és történeti, valamint ennek az irodalom és a kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
az esztétikai elmélet és történet alapvető kérdéseit,
az esztétika történetének meghatározó alakjait,
az esztétikai elméleteket.

7.2. A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felleltetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
az esztétikai megközelítések, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,
eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a művészeti jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejtésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az esztétikával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
esztétikai ismereteik alapján a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

motiváció, elkötelezettség és minőség tudat a kultúra egészét és az esztétikai megközelítést illetően,
az esztétikai kérdésfeltevések és a kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,
kezdemenyezőkészség és személyes felelősségvállalás,
fogalmi gondolkodás,
az absztrakció képessége,
kritikai attitűd,
értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 10-20 kredit:

az esztétikai, valamint művészet és kultúra- és médiatudományi ismeretek: esztétika elméleti alapproblémái, ágazati esztétikák alapvető kérdései, a műértelmezés alapvető stratégiái, aktuális kutatási irányzatok, eredmények, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-24 kredit

a) szakmai elméleti ismeretek:

esztétikai, művészetelméleti, valamint kultúra- és médiatudományi tárgykörök valamint alternatív megközelítésmódok; esztétikai irányzatok és iskolák; a művészeti jelenségek interpretációjának kérdései és módszerei, valamint az esztétika elmélet-történeti ismeretek;

b) gyakorlati készségek fejlesztését szolgáló ismeretek:

idegen nyelvű szakszövegolvasás, íráskészség-fejlesztés.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 75-90 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 55-70 kredit

a) választható speciális programok ismeretei: 40-50 kredit

három modul választása az alábbi témakörökből:

antik és reneszánsz művészetelméletek, a felvilágosodás esztétikája, a német idealizmus és a romantika esztétikája, a 19. század esztétikája, a 20. század első felének esztétikai gondolkodása, kortárs művészetelméletek/ ágazati gyakorlat;

b) egyéb, speciális programokhoz nem kapcsolódó, választható ismeretek: amelynek kreditértéke 15-20 kredit.

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga vagy egy további (az alapképzés nyelvétől eltérő) nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a szabad bölcsészet alapképzési szak esztétika ismeretköreiből. Továbbá középfokú „C” típusú vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga valamely élő nyelvből.

21. EURÓPAI ÉS NEMZETKÖZI ÜZLETI JOG

Állam- és Jogtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: európai és nemzetközi üzleti jog (European and International Business Law – LL.M.)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: európai és nemzetközi üzleti mesterjogász

szakképzettség angol nyelvű megjelölése: European and International Business Lawyer - LL.M.

A mesterfokozatot eredményező, jogász képzésre épülő második jogi mesterszak Master of Laws (rövidítve: LL.M.) címet tanúsít.

3. Képzési terület: jogi

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok: a jogász mesterképzési szak

5. Képzési idő félévekben: 2 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 3-6 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-30 kredit

6.3. Differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 16-20 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális száma: 3-6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditek száma: 5 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: (az intézményi tanterv szerint legalább) 50%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja, olyan jogászok képzése, akik a jogász elméleti és gyakorlati tudásukra épülően ismerik az európai és nemzetközi üzleti-gazdasági joganyagot, az európai integráción kívüli gazdasági folyamatok komplex jogi szabályozását, munkanyelvként alkalmazható angol nyelvű szaknyelvi ismeretekkel és készségekkel rendelkezzenek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben (PhD) történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a jogviszonyok tekintetében alkalmazandó európai és nemzetközi jogforrásokat;
az Európai Unió belső piacának működési mechanizmusát, a vonatkozó szabályozási eszközöket és a belső piac egyes részterületeinek sajátosságait;
az európai gazdasági jog érvényesülési, érvényesítési mechanizmusait;
a vonatkozó európai bírósági esetjogot, annak gyakorlati jelentőségét;
a nemzetközi gazdasági jogi problémákhoz rendelhető jogforrások (nemzetközi, európai, nemzeti; kötelező és soft law) azonosításának módját, a speciális jogforrásokat feldolgozó adatbázisok (jogszabályokat, esetjogot, jogirodalmi műveket vagy azok adatait tartalmazó adatbázisok) kezelését;
a nemzetközi üzleti jogviszonyok komplex magánjogi intézéséhez szükséges ismereteket (pl. nemzetközi üzleti szerződéskötés mint folyamat, teljesítés, iparjogvédelmi vagy szerzői jogbirtokosok igényeinek helyes kezelése, nemzetközi üzleti forgalomban használatos értékpapírok);
a nemzetközi üzleti jogviszonyok komplex közjogi értékeléséhez szükséges ismereteket (pl. állami beavatkozások, állami támogatások, külföldi tulajdon elvonása stb.);
az angol jogi szaknyelv európai és nemzetközi gazdasági jogi szakterminológiáját.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

komplex, nemzetközi jogi problémák felismerésére, elemzésére;
a határon átnyúló gazdasági ügyletek jogi vonatkozásainak azonosítására, lebonyolítására;
egy adott jogi probléma kapcsán az uniós, nemzetközi vonatkozású jogforrás azonosítására, értelmezésére;
egy nemzetközi vonatkozású jogi kérdés jogérvényesítési mechanizmusainak igénybe vételére;
a problémakezelés során alkalmazott összehasonlító szemlélet alkalmazására;
az eltérő szabályozási módok és tartalom megértéséből és elsajátításából fakadó toleráns és rugalmas, megoldás-központú problémakezelésre, a nemzetközi viszonylatok tanulmányozásából fakadó együttműködési készségre és nyitottságra;
nemzetközi viszonylatban is jól hasznosítható fogalmi rendszer és kommunikációs készség alkalmazására;
nemzetközi viszonylatokban is jól hasznosítható érveléstechnikák alkalmazására;
szakmai szintű angol nyelvtudás alkalmazására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges adottságok és készségek:

problémafelismerő és problémamegoldó készség;
elemzőkészség;
lényeglátás;
módszeresség, magas szintű szakmai tudás;
munkabírási, terhelhetőség;
alaposság;
felhasználói szintű informatikai ismeretek;

képesség a szakismeretek angol nyelven történő elsajátítására;
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 3-6 kredit

Európai gazdasági integráció intézményi működésének alapismeretei, jogharmonizációs alapismeretek, nemzetközi üzleti jogi alapismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretei: 25-30 kredit

Az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása, uniós versenyjog, áruk nemzetközi adásvétele, a határon átvíelő gazdasági tevékenység állami ellenőrzésének nemzetközi szabályozói, a szellemi tulajdon európai és nemzetközi védelme, nemzetközi kereskedelmi választott bíráskodás, a szerződési jog európai és nemzetközi szabályozása.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 21-25 kredit

Differenciált szakmai törzsanyag: 16-20 kredit

Európai társasági jog, európai fogyasztóvédelmi jog, szociális jogok az Európai Unióban, vállalategyesülés, európai bírósági esetjog, európai gazdasági bűnügyi együttműködés, jogász tevékenység gyakorlása az EU-ban, európai elektronikus kereskedelmi és a távközlési jog, a nemzetközi kollíziós magánjog és a nemzetközi polgári eljárásjog európai egységesítése, nemzetközi áru fuvarozás, nemzetközi fizetési módok, szerződéses biztosítékok a nemzetközi kereskedelemben, speciális nemzetközi vitarendezési fórumok, adózás nemzetközi gazdasági viszonylatban, jogi dokumentumok szerkesztése angol nyelven.

Diplomamunka: 5 kredit

9. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez angol nyelvből államilag elismert, legalább középfokú, általános (B2) komplex típusú nyelvvizsga, vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

22. FILMTUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: filmtudomány

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles filmtudomány szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Film Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szabad bölcsészeti alapképzési szak.

4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- és mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai, egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-35 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-60 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik speciális filmtörténeti, filmelméleti és mozgóképalkotási ismereteik birtokában képesek a filmet kulturális és társadalmi összefüggésében elemezni és értelmezni. Otthonosan mozognak a filmtörténet és a filmes műfajok közegében. Kritikai készségük alkotó módon nyilvánul meg a különböző írásos műfajokban, mind az elméleti megközelítésekben, mind a filmes irányzatok, korszakok, műfajok elemzésében. Ismerik a filmgyártás és -forgalmazás

speciális problémáit és a filmkészítés művészi kihívásait nemzetközi és hazai szinten egyaránt. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a filmtörténet nagy korszakait,
- az egyes filmtörténeti korszakok részletes ismeretanyagát,
- a filmelmélet átfogó történetét,
- a filmelmélet történetének egyes korszakait,
- a filmelmélet és filmtörténet klasszikus és kortárs irodalmát,
- a filmkészítés technikai és intézményi feltételeit,
- a kulturális élet és a film kapcsolatának történeti viszonyát,
- a mozgókép történetének és elméletének azon területeit, melyek a mozgóképet a képzőművészet és a média irányába tágitják ki,
- a médiatörténet és a média elemzésének tárgykörét.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a kulturális élet számos területén és a filmszakmában filmes ismereteket igénylő feladatok elvégzésére,
- kritikák megírására,
- kulturális kontextusok értelmezésére,
- a filmi megközelítések irodalomelméleti, művészettörténeti, esztétikai kontextusának bemutatására,
- a különböző kulturális produktumok összehasonlítására és elemzésére,
- a filmek és más mozgóképi alkotások történeti kontextusba helyezésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- íráskészség,
- analitikus gondolkodás,
- kritikai attitűd,
- döntéskészség,
- jó kommunikációs készség,
- jó szervezőkészség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, a mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretek: 2-20 kredit

- a filmtörténet és filmelmélet fő irányai és korszakai: bevezetés a filmtörténetbe, bevezetés a filmelméletbe.

8.2. A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 25-35 kredit

- egyetemes filmtörténet, magyar filmtörténet, filmelmélet, filmelemzés, filmkészítési gyakorlat, írásgyakorlat, filmszakmai ismeretek,

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-80 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 50-60 kredit

filmkészítéssel vagy filmforgalmazással (szinkron, operatőri munka, forgalmazással kapcsolatos jogi ismeretek stb.) kapcsolatos gyakorlati ismeretek, írásgyakorlat (tanulmány, recenzió, kritika, szakfordítás), szövegelemzés, diplomamunka-előkészítő szeminárium;

filmtörténeti kutatószemináriumok: jelentős rendezők életművét feldolgozó szemináriumok, műfajtörténeti szemináriumok, nemzeti filmtörténetet feldolgozó szemináriumok, gyártástörténet, filmes társadalomtörténet, politikátörténet szemináriumok, filmtörténeti korszakokat feldolgozó szemináriumok;

filmelméleti kutatószemináriumok: filmelméleti korszakokat áttekintő szemináriumok, műfajok elméleti megközelítéseivel foglalkozó szemináriumok, elméleti irányzatokkal foglalkozó szemináriumok, médiaelmélettel vagy történettel foglalkozó szemináriumok, jelentős elméletalkotók életművét feldolgozó szemináriumok, filmelemző szemináriumok;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga letétele, vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű ismeret a következő tárgykörökből: a mozgóképpel kapcsolatos gyakorlati ismeretek, filmtörténeti, filmelméleti ismeretek, a médiára vonatkozó elméleti ismeretek, filozófiai, irodalomelméleti, kultúrtörténeti ismeretek. A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a fenti ismeretkörökből legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

23. FILOZÓFIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: filozófia

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles filozófia szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Philosophy

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a szabad bölcsészeti alapképzési szak filozófia szakirányon.
- 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudományi képzési terület alapképzési szakjai.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az elméleti alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 4-12 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 12-32 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-90 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati foglalkozások aránya: legalább 20%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik felkészültek a filozófia művelésére, valamint a filozófia és a kultúra, illetve a filozófia és a tudományok közötti kölcsönhatás elemzésére és e területek közötti párbeszéd folytatására. Megszerzett ismereteik birtokában képesek az analitikus gondolkodásra, a szövegek elemzésére, a szövegeknek a filozófiai tradíció egészen belüli elhelyezésére és értékelő elemzésére. Ismerik a klasszikus és jelenkori kultúra alapjait. A végzettek megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a filozófiatörténet, az ismeretelmélet, a nyelvfilozófia, a metafizika, a politikai filozófia, az etika, az esztétika, az elmefilozófia, a történelemfilozófia, a tudományfilozófia és a vallásfilozófia megfelelő ismeretanyagát,
az alkalmazott filozófia fő területeit,
a filozófia belső összefüggésrendszerét és a filozófia és a rokon tudományok kapcsolatrendszerét,
a filozófia és a kultúra, valamint a filozófia és a tudományok közötti kölcsönhatás alapvető sajátosságait,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát,
az összetett tudományos problémákkal foglalkozó dolgozatok elkészítéséhez szükséges módszertani ismereteket.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területükön belül további elmélyült kutatások művelésére, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, a filozófia és a kultúra, illetve a filozófia és a tudományok közötti párbeszéd folytatására, az aktuális filozófiai kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint komoly elemző készséget, figyelmet, átfogó és elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására, a filozófia területén szerzett tudás alkalmazására, továbbá mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információk beszerzésére és a kutatási módszerek alkalmazására,
a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint írásban és szóban is képesek magas szinten bemutatni.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

analitikus gondolkodás, a szövegek elemzésének, a szövegeknek a filozófiai tradíció egészen belüli elhelyezésének és értékelő elemzésének képessége,

filozófia egészével ill. annak egy-egy részdiszciplínájával, továbbá ezek alkalmazásával kapcsolatos problémák felismerésének és kreatív kezelésének képessége, az önálló gondolkodás és problémamegoldás képessége, megfelelő szintű nyelvtudás a hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozásához, olyan munkakörökhöz szükséges tulajdonságok és más területekre is átvihető ismeretek, valamint az ezek alkalmazását lehetővé tevő együttműködési készség, melyek megkövetelik a kezdeményezés és személyes felelősség gyakorlását, a döntéshozatalt összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben, valamint a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képességeket, saját tevékenységükre vonatkozó kritikus értékelés képessége, valamint értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás, kritikai érzékenység.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök (4-12 kredit):

logika, filozófiai alapoó, filozófiatörténeti alapoó: propedeutika, szakszövegolvasás, módszertani alapoó.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 12-32 kredit

a filozófiatörténet fő korszakai, a kortárs filozófiai áramlatok, ismeretelmélet, nyelvfilozófia, metafizika, politikai filozófia, társadalomfilozófia, etika, esztétika.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-110 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 50-90 kredit

a) kötelezően választandó szakirányú modul 30-50 kredit

filozófiatörténet: ókori, középkori, újkori, 19. századi vagy 20. századi filozófia
szisztematikus filozófia: pl. logika, ismeretelmélet, nyelvfilozófia, metafizika, politikai filozófia, etika, esztétika, elmefilozófia, történelemfilozófia, tudományfilozófia, vallásfilozófia, a társadalmi nemek filozófiája, analitikus filozófia, hermeneutika, fenomenológia;

alkalmazott filozófia: orvosi etika, üzleti etika vagy környezeti filozófia;

b) a szakhoz kötődő további választható ismeretek: 20-40 kredit

az elméleti alapoás és a törzsanyag témakörei, továbbá pl. elmefilozófia, etika, történelemfilozófia, tudományfilozófia, vallásfilozófia, jelenkori filozófia (az analitikus ill. posztanalitikus irányzatok, a fenomenológia ill. a hermeneutika) ismeretkörei. A filozófia területén kívül eső tárgykörök filozófiailag releváns ismeretei;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga, vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű filozófiai ismeret (logika, filozófiai alapozó, filozófiatörténeti alapozó, propedeutika, szakszövegolvasás, módszertani alapozó, filozófiatörténet, kortárs filozófia, ismeretelmélet, nyelvfilozófia, metafizika, politikai filozófia, társadalomfilozófia, etika, esztétika, elmefilozófia, történelemfilozófia, tudományfilozófia, vallásfilozófia, a társadalmi nemek filozófiája, más ismeretkörökön belül folytatott filozófiaiilag releváns tanulmányok, orvosi etika, üzleti etika vagy környezeti filozófia). A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

24. FINNUGRISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: finnugrisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles finnugrisztika szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Finno-Ugric Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a magyar alapképzési szak finnugor, finn vagy észt szakiránya.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: bölcsészettudományi alapképzési szakok.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 4-8 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-30 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-70 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 20%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett finnugrisztikai ismereteik birtokában alkalmasak szakterületükön tudományos munka végzésére. Ismerik az uráli/finnugor nyelvek

kialakulásának folyamatait, történetileg és társadalmilag változó formáit, valamint a finnugor népek politikai, szociológiai, kulturális, gazdasági és nyelvi helyzetét. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az egyetemes nyelvtudomány és az uralisztika/finnugrisztika elméleti és történeti részterületeinek alapjait,
a modern globalizációs kor időszerű nyelvhasználati problémáit (kisebbségi nyelvhasználat, terminológiafejlesztés, fordítás-tolmacsolás, korszerű nyelvi mentalitás kialakítása),
a gyakorlati felhasználhatóság szintjén a finn, az észt, a lett vagy más balti nyelvet, a képzésben művelt tudományszakok kapcsolódásait, rendszerét, kitekintéssel a társ-tudományokra.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

általános humán tájékozottságot igénylő munkakörök betöltésére,
megszerzett ismereteik birtokában a finnugor nyelvekkel, valamint egy-egy szakiránnyal összefüggő ismereteket igénylő munkakör betöltésére (kutatóintézeti munka, kulturális tevékenységhez kapcsolódó feladatkörök ellátása művelődési intézményekben, az államigazgatás és az önkormányzati igazgatás területén, továbbá anyanyelvi-
leg jól felkészült szakembereket igénylő társadalmi szervezetekben),
kisebbségi kérdésekben tanácsadóként tevékenykedni hazai és nemzetközi szervezetekben, intézményekben; politikai, kulturális, gazdasági szakértőként dolgozni hazai és nemzetközi szervezetekben,
finn, az észt, a lett vagy más balti nyelvek magas szintű ismeretét előfeltételező feladatok ellátására,
megalapozottan értékelni a szakterületükön folyó tudományos munkát, és bekapcsolódni szűkebb szakterületük tudományos életébe (tudományszervezés, pályázati tevékenység, csatlakozás folyamatban levő projektekhez; konferenciákon való részvétel, publikációs tevékenység szakfolyóiratokban)
hatékonyan kommunikálni a finnugor nyelvek és kultúrák, illetve a választott szakirány kérdéseiről: különböző szempontok szerint bemutatni információkat, érveket és elemzéseket, önállóan véleményt alkotni idegen nyelven is,
szakmai konzultáció mellett egy részterületen önálló kutatásra,
publikációra és érett ismeretterjesztő és tudományos írásművek létrehozására,
a szaktudomány eredményeinek és problémáinak megismertetésére a szélesebb közönség számára,
szakmai önképzésre legalább egy élő idegen nyelven is.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek

egy vagy több uráli/finnugor, illetve balti nyelv és kultúra elsajátítása, tanulmányozása és művelése iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség,

a tanulmányozott nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
szóbeli és írásbeli kommunikációs készség idegen nyelven,
jártasság a modern elektronikus adatkezelés és kommunikáció eszközeinek használatában,
önálló tanulási képességek,
kritikai attitűd, értékközpontúság, minőségérzék,
együttműködési készség,
igényes anyaggyűjtés és feldolgozás készsége,
problémamegoldó gondolkodás,
kreativitás,
gyakorlottság az ismeretek tudományos fórumokon való megjelenítésében.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 4-8 kredit
gazdasági és kulturális menedzsment;
az informatika legújabb eredményei a nyelvtudományban.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-30 kredit
leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, komparativisztika, uráli nyelvek, nyelvtipológia, szakszövegolvasás.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 80-90 kredit.

Differenciált szakmai ismeretek: 60-70 kredit

a) választható speciális programok ismeretei: 50-60 kredit:

uralisztika (Uralistics): uráli hangtan, alaktan, mondattan, szemantika és lexicológia; két kisebb uráli nyelv, a finn vagy az észt nyelv haladó kurzusa; az uráli népek népköltészete, szépirodalma, tárgyi néprajza, történelme és mai kultúrája, finnugor nyelvészet (Finno-Ugric Linguistics): kutatómódszertan, az uráli nyelvek rendszertörténete; nem uráli nyelvek; szociolingvisztika, történeti névtan, nyelvtipológia, nyelvi kontaktusok, geolingvisztika,
urali népek kultúrája (Culture of Uralic Peoples): kutatómódszertan, történelem és művelődéstörténet, néprajz, népzene és néptánc, irodalom, őstörténet és régészet, fennisztika (Finnish Philology): történelem és művelődéstörténet; finn leíró nyelvtan, a finn nyelv fejlődése, balti finn nyelvészet, finn nyelvváltozatok; finn irodalom, néprajz, fordítási és stílusgyakorlatok; észt nyelv,
esztológia (Estonian Philology): történelem és művelődéstörténet; észt leíró nyelvtan, az észt nyelv fejlődése, balti finn nyelvészet, észt nyelvváltozatok; észt irodalom, néprajz, fordítási és stílusgyakorlatok; finn nyelv,
nyelvtörténet és dialaktológia (Samoyedic Peoples and Languages Studies): szamojéd fonológia, morfológia és szintaxis, szamojéd nyelvtörténet és dialek-

tológia, nyelvi kontaktusok; nyenyec nyelv, nganaszan nyelv; egy szamojéd nyelv szociolingvisztikája; a szamojéd népek története és művelődése, kisebbségtudomány (Minority Studies): kisebbségi szociológia; Oroszország nemzetiségi összetétele; a finnugor államok nemzetiségi politikája; az oroszországi finnugor népek nyelvi, politikai helyzete, anyagi és szellemi kultúrája, nemzetközi együttműködési lehetőségek; nyelvek, Közép-Európa tanulmányok (Baltikum) (Middle-European Studies [Balticum]): Közép-Európa általános és kulturális jelenségként vett értelmezése, Közép-Európa és az Európai Unió; a balti országok történelme, politikai berendezkedése, intézményrendszere; a balti államok gazdasági helyzete, kulturális élete, diplomáciája; nyelvek;

b) a szakhoz kötődő további ismeretek: legalább 10 kredit;

további nyelvészeti, irodalomtudományi, folklorisztikai ismeretek; uráli, illetve baltikumi nyelvek, speciális képzőművészeti-, zene-, tánc-, egyéb előadóművészeti- és sporttörténeti ismeretek, további régészeti, történelmi, politikai, szociológiai és egyéb, a történelmi és a mai kultúrára vonatkozó tanulmányok az érintett népek vonatkozásában;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga, vagy egy további, az alapképzés nyelvétől eltérő nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű általános, idegen vagy magyar leíró és történeti nyelvészeti, finnugrisztikai, fennisztikai, esztológiai, baltisztikai ismeret, továbbá legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga, illetve annak megfelelő nyelvtudás finn, észt vagy más balti nyelvből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a fenti ismeretkörökből legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan – a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

25. FIZIKUS

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: fizikus

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles fizikus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Physics

választható szakirányok: alkalmazott fizika, biofizika, informatikus fizika, nukleáris technika, környezetfizika, orvosi fizika;

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Applied Physics, Biophysics, Informatical Physics, Nuclear Technics, Environmental Physics, Medical Physics

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a fizika alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a kémia, a környezettudomány, a villamosmérnöki, a vegyészmérnöki, a gépészmérnöki, a mechatronikai mérnöki, az anyagmérnöki, a műszaki informatika, a matematika alapképzési szak és a természettudományi képzési terület egyéb szakjai a tanári szakirány fizika szakmai moduljával.

4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 6-22 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-30 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-60 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan fizikusok képzése, akik alkalmasak az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvényszerűségek kísérleti tanulmányozására, azok elméleti értelmezésére és jártasak az informatika fizikát érintő területein. Magas színvonalon képesek üzemeltetni a fizikai törvényeken alapuló eljárásokra és csúcstechnológiai folyamatokra alapozott berendezéseket. Felkészültségük alapján legyenek képesek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a modern fizika főbb témaköreinek átfogó elméleti és gyakorlati ismeretanyagát,
- a fizika alkalmazott elméleti, kísérleti, illetve számítógépes módszereit,
- a matematika és az informatika fizikát érintő területeit,
- a tudományos kutatás, önképzés és kommunikáció alapvető módszereit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvényszerűségek felismerésére, e jelenségek tudományos igényű kísérleti tanulmányozására és elméleti értelmezésére,
- alap-, ill. alkalmazott kutatást végző kutatócsoportok munkájába való bekapcsolódásra,
- a fizikai törvényekre és csúcstechnológiai folyamatokra alapozott ipari, informatikai és mérési rendszerek magas színvonalú üzemeltetésére,
- az informatika fizikát érintő szakterületeinek művelésére,
- rendszeres szakmai önképzéssel új tudományos eredmények feldolgozására és munkájuk során ezek alkotó módon való alkalmazására,
- kísérletek tervezésére, kivitelezésére és kiértékelésére,
- a fizikához és rokon területeihez kapcsolódó tudományos problémák megfogalmazására,
- a tanulmányaik során szerzett ismereteik és problémamegoldó készségük segítségével önálló és irányító munkakörök betöltésére a fizika tudományos eredményeit vagy módszereit felhasználó egyéb területeken (szakigazgatás, környezetvédelem stb.); továbbá

7.2.1. az alkalmazott fizika szakirányon szerzett ismeretek birtokában

- a korszerű technológiai alapanyagok és folyamatok vizsgálatára, a bennük lezajló fizikai jelenségek észlelésére, értelmezésére és alkalmazására;

7.2.2. a biofizika szakirányon szerzett ismeretek birtokában

- az élő szervezetek felépítésében és működésében megnyilvánuló fizikai eredetű törvényszerűségek felismerésére, kísérleti tanulmányozására és azok elméleti értelmezésére;

- 7.2.3. az informatikus fizika szakirányon szerzett ismeretek birtokában
 - a számítógéppel megoldható fizikai problémák kezelésére, valamint hardver- és szoftverfejlesztő szakemberként matematikai és fizikai alapismereteik alkalmazására;
- 7.2.4. a nukleáris technika szakirányon szerzett ismeretek birtokában
 - a nukleáris reaktorfizika, reaktortechnika, az atomerőművek, a nukleáris mérés-technika, a sugár- és környezetvédelem, a radioizotópok gyógyászati, mezőgazdasági, ipari és geofizikai szakterületeken kutató, tervező, alkalmazó munka végzésére;
- 7.2.5. a környezetfizika szakirányon szerzett ismeretek birtokában
 - matematikai, számítástechnikai, integrált természettudományos ismereteik, valamint jelentős laboratóriumi gyakorlatuk birtokában környezettudománnyal és környezetvédelemmel kapcsolatos kutatói feladatok elvégzésére;
- 7.2.6. az orvosi fizika szakirányon szerzett ismeretek birtokában
 - az orvosi diagnosztika és terápia módszereinek ismeretében az orvosi gyakorlatban alkalmazott berendezések szakszerű üzemeltetésére és fejlesztésére.
- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
 - kreativitás, rugalmasság,
 - probléma felismerő és megoldó készség,
 - intuíció és módszeresség,
 - tanulási készség és jó memória,
 - információ feldolgozási képesség,
 - környezettel szembeni érzékenység,
 - elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
 - a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
 - kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,
 - alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 6-22 kredit
 - matematika (legfeljebb 15 kredit),
 - informatika és mérés-technika (legfeljebb 15 kredit),
 - gazdasági és menedzsment ismeretek (legfeljebb 4 kredit).
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-30 kredit
 - atomok és molekulák fizikája (legfeljebb 6 kredit),
 - kondenzált anyagok fizikája (legfeljebb 6 kredit),
 - mag- és részecskefizika (legfeljebb 9 kredit),

statisztikus fizika (legfeljebb 6 kredit),
fizikai laboratórium (legfeljebb 6 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek 30-60 kredit:

a) szakirány választása nélkül

a következő témakörök közül legalább két témakör választása: asztrofizika, biológiai fizika, atom- és molekulafizika, fizikai anyagtudomány, kvantumrendszerek fizikája, optika és lézerfizika, részecske- és magfizika, statisztikus fizika, szilárdtest-fizika (legalább 15 kredit);
egyéb szakmai tárgyak (legalább 6 kredit);
laboratóriumi kutatási feladat (legalább 5 kredit);

b) szakirány választása esetén

ba) alkalmazott fizika szakirány:

a következő témakörök közül legalább négy témakör választása: anyagtudomány, szilárdtest-fizika, felület- és vékonyrétegfizika, optika, optoelektronika, lézerfizika, fényforrások, nanofizika, biológiai anyagtudományok (témakörönként legalább 4 kredit);

bb) biofizika szakirány:

biológia, általános biofizika, molekuláris biofizika, biofizikai vizsgálati módszerek, biofizikai laboratórium (témakörönként legalább 4 kredit);

bc) informatikus fizika szakirány:

a következő témakörök közül legalább négy témakör választása: modern programozási módszerek és matematikai alapjaik, numerikus módszerek a fizikában, számítógépes szimulációk a fizikában, infokommunikációs hálózatok, számítógép architektúrák, informatikai eszközök fizikai alapjai, elektronika, mérésvezérlés, adatgyűjtés és adatelemzés, alkalmazások a fizika különböző területein (témakörönként legalább 4 kredit);

bd) nukleáris technika szakirány:

a következő témakörök közül legalább négy témakör választása: mag- és neutronfizika, reaktorfizika, atomerőművek termohidraulikája, nukleáris mérés technika (témakörönként legalább 4 kredit); radioizotópok alkalmazásai, környezeti sugárvédelem;

be) környezetfizika szakirány:

a következő témakörök közül legalább négy témakör választása: a környezettudomány alapjai, környezeti áramlások, sugárzások fizikája, sugárvédelem, energetika és környezet, hidrológia, hidrogeológia, légkörtan, környezeti folyamatok modellezése, akusztika és zajszennyezés, környezetkímélő anyagok és technológiák, környezetvédelmi ismeretek (témakörönként legalább 4 kredit);

bf) orvosi fizika szakirány:

orvosi biológia és élettan (legalább 10 kredit), fizikai módszerek az orvosi diagnosztikában és terápiában (legalább 16 kredit), az orvosi fizika és a biofizika vizsgálati módszerei;

Diplomamunka: 30 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges angol nyelvből.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 65 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

fizika, fizikai kémia, elektronika, műszaki fizika legalább 20 kredit;

matematika, informatika, programozás, számítástechnika legalább 18 kredit, (ebből matematika legalább 10 kredit);

egyéb természettudományos ismeretek: (kémia, anyagtudomány, nukleáris és környezetvédelmi ismeretek, mérés, folyamatszabályozás, irányítástechnika) legalább 15 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

26. FORDÍTÓ ÉS TOLMÁCS

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: fordító és tolmács

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles fordító és tolmács

választható szakirányok:

fordítói szakirány (anyanyelv:...; első választott idegen nyelv:...; második választott idegen nyelv:...)

tolmács szakirány (anyanyelv:...; első választott idegen nyelv:...; második választott idegen nyelv:...)

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Translation and Interpreting

a szakirányok angol nyelvű megnevezése: with specialisation in Translation, with specialisation in Interpreting

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: bölcsészettudományi, társadalomtudományi (pl. gazdasági), műszaki és agrár tudományterületekhez tartozó alapképzési szak; valamint főiskolai és egyetemi szintű bölcsészettudományi, társadalomtudományi (pl. gazdasági, jogi) műszaki és agrár tudományterületekhez tartozó alapképzési szak.

4.2. Meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 18-20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 30-32 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30 kredit;

- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 20 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. Az elméleti órák és a gyakorlati foglalkozások aránya: 34% elmélet és 66% gyakorlat.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan fordítók és tolmácsok képzése, akik szakszerűen látják el az írásbeli és a szóbeli nyelvi közvetítés feladatát idegen nyelvről magyarra és magyarról idegen nyelvre. Az írott vagy hallott forrásnyelvi szöveget tartalmilag pontosan és nyelvileg helyesen tudják visszaadni a célnyelven, és ismerik a nyelvi közvetítés etikai és retorikai szabályait. Tájékozottak a forrásnyelvi és a célnyelvi országok, valamint az Európai Unió országainak politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életében. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a fordítási és tolmácsolási tevékenység elméleti kérdéseit,
- a forrás- és célnyelv nyelvi, kulturális és interkulturális ismeretanyagát,
- a megfelelő gazdasági, jogi és politikai ismeretanyagot,
- az Európai Unió társadalmi és intézményi rendszerét,
- a fordító és tolmács szakma intézményrendszerét, mechanizmusait, szabványait, etikai kódexeit,
- a vonatkozó kommunikációs és protokoll alapismereteket.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- szóbeli és írásbeli nyelvi közvetítés elvégzésére: fordítás, szakfordítás, tolmácsolás, célnyelvi szövegalkotásra,
- célnyelven történő szóbeli közvetítésre,
- szövegelemzésre forrásnyelven,
- filmfeliratozás megalkotására,
- kiadványszerkesztésre,
- nyelvi tanácsadásra,
- szoftver lokalizációra,
- terminológiai gyűjtemények készítésére,
- fordítástámogató eszközök használatára,
- tolmácsberendezések használatára.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- idegennyelv-tudás,
- jó kommunikációs képességek magyar és idegen nyelven,
- állóképesség,
- monotónia-tűrés,
- megbízás-elemzés,
- kritikai attitűd,
- kreativitás,

problémamegoldó gondolkodás,
jó memória,
figyelemmegosztás és koncentráció,
folyamatos önképzésre való készség,
minőségre való érzékenység,
stratégiatervezés.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök (18-20 kredit):
bevezetés a fordítás elméletébe, bevezetés a fordítás gyakorlatába, bevezetés a tolmácsolás elméletébe, bevezetés a terminológiába, a fordítás nyelvhelyességi kérdései, szakmai intézményrendszer, Európa tanulmányok.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: (30-32 kredit)
általános fordítástechnika: első idegen nyelvről anyanyelvre, anyanyelvről első idegen nyelvre, második idegen nyelvről anyanyelvre;
tolmácsolástechnika: első idegen nyelvről anyanyelvre, anyanyelvről első idegen nyelvre, második idegen nyelvről anyanyelvre;
számítógépes segédeszközök működése;
terminológia.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 50 kredit
Kötelezően választandó szakirányú modul (30 kredit) gazdasági alapismeretek, jogi alapismeretek, nemzetközi szervezetek, protokoll ismeretek;
a) fordítói szakirány:
szakfordítás: első idegen nyelvről anyanyelvre, anyanyelvről első idegen nyelvre, második idegen nyelvről anyanyelvre;
b) tolmács szakirány:
konszekutív tolmácsolás: első idegen nyelvről anyanyelvre, anyanyelvről első idegen nyelvre, második idegen nyelvről anyanyelvre;
Diplomamunka (20 kredit).

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez két idegen nyelvből szükséges nyelvvizsga megszerzése: az első idegen nyelvből államilag elismert felsőfokú „C” típusú nyelvvizsga, a második idegen nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A 4. pontban felsorolt szakterületekről jelentkezők esetében feltétel az első idegen nyelvből államilag elismert felsőfokú „C” típusú nyelvvizsga, a második idegen nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megléte.

27. FRANCIA NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** francia nyelv, irodalom és kultúra
2. **A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles francia nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in French Language, Literature and Culture
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: romanisztika alapképzési szak francia szakiránnyal, továbbá a főiskolai szintű francia nyelv és irodalom, francia nyelvtanár szakok.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 6-20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10-24 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-80 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.
7. **A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti, irodalom-és kultúrtörténeti ismereteik birtokában a francia nyelv és kultúra átfogó ismeretével rendelkeznek. Ismerik a francia nyelvű országok kultúráját, történelmét és politikai berendezkedését. Képesek megszerzett tudásuk

gyakorlati alkalmazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával a kulturális élet számos területén. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a Közös Európai Referenciakeret C2 szintjének megfelelően a francia nyelvet,
a francia nyelv grammatikai rendszerét,
az írásbeli és szóbeli kommunikáció sajátosságait,
az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályait, valamint rendelkeznek az ehhez szükséges aktív és passzív szókinccsel,
a francia/frankofón irodalom és kultúra főbb ismeretanyagát,
a francia nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
azokat az új nyelvészeti, irodalmi és kultúrával kapcsolatos kutatási irányzatokat, amelyek szükségesek lehetnek egy jövődő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
a szűkebb szakterületükön jelentkező újabb ismeretek, irányzatok megítélésére, szakmai horizontjukba, mindennapi szakmai gyakorlatukba történő beépítésére és használatára,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a francia nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakörök ellátására,
francia nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására,
a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a francia nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség,
minőség tudat és sikerorientáltság,
a francia nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
eredeti látás- és gondolkodásmód,
fogalmi gondolkodásra és absztrakcióra való képesség,
kritikai attitűd,

együtműködési készség,
kezdeményező-készség,
személyes felelősségvállalás,
döntéshozatali képesség,
önálló tanulási képességek,
értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 6-20 kredit

a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és a művelődéstörténet kutatási irányzatai és eredményei, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 10-24 kredit

általános és szaknyelvi fejlesztés, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és az irodalmi interpretáció valamint a művelődéstörténet kérdései, irányzatai, eredményei.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-100 kredit.

Differenciált szakmai ismeretek 50-80 kredit:

a) választható speciális programok ismeretei: 40-60 kredit:

a romanisztika (francia/olasz/portugál/román/spanyol) szakok közös specializációi:

újlatin nyelvészet; újlatin lexikográfia; középkori újlatin irodalmak.

választható speciális programok:

francia nyelvészet; francia irodalom és művelődéstörténet; francia nyelvű kommunikáció, nyelvészet, irodalom és művelődéstörténet; francia nyelv, francia-frankofón irodalom és kultúra; a szak- és műfordítás alapjai;

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 10-20 kredit;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy (az alpfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő) államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a romanisztika alapképzési szak francia szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudomá-

nyi és kultúratudományi ismeretköreiből, továbbá felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga francia nyelvből.

11. A képzés a következő nyelveken választható: magyar és francia

28. GEOFIZIKUS

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: geofizikus

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles geofizikus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Geophysicist

választható szakirányok: kutató geofizikus; űrkutató-távérzékelő

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Geophysical Exploration, Space Science and Remote Sensing

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: földtudományi alapképzési szak, geofizikus szakirány.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a műszaki földtudományi alapképzési szak, a földtudományi alapképzési szak, geológus szakirány, a fizikus alapképzési szak, geofizikus szakirány, a földtudományi alapképzési szak, meteorológus szakirány, a környezettudomány alapképzési szak, a földrajz alapképzési szak.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15-20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-35 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 35-45 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 26 kredit, ebből szaklabor 6 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 45%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan geofizikus szakemberek képzése, akik megfelelő geofizikai tudással, a szakma műveléséhez, a nemzetközi kapcsolattartáshoz vagy külföldi munkavállaláshoz szükséges idegen nyelv-ismerettel, korszerű műszaki-gazdasági szemléletmóddal, továbbá a választott szakiránynak megfelelő speciális szakismeretekkel rendelkeznek. Képesek nemzetközi kutatási kooperációban, illetve szakmai pályázatokon való részvételre résztvevőként és irányítóként. Felkészültségük alapján legyenek képesek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az általános természettudományi és globális földtudományi ismeretanyagot,
geofizikai és távérzékelési ismeretrendszer,
a kutatáshoz, illetve tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákat,
a számítógépes adatfelvétel, adatfeldolgozás és -megjelenítés megfelelő eszközeit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

a geofizikai törvényszerűségek és összefüggések megértésére, a megszerzett tudás alkalmazására, gyakorlati hasznosítására és fejlesztésére, a problémamegoldó technikák felhasználására,
a geofizika tudományában felmerülő feladatok és problémák tanulmányozására és megoldására a kutatás, műszaki fejlesztés és az ipari alkalmazások területén,
a Föld és tágabb környezete fizikai tereinek, a Föld összetételének, belső szerkezetének és felszínének műszeres tanulmányozására, az adatok feldolgozására és értelmezésére,
földi folyamatok numerikus szimulációjának elvégzésére és geodinamikai modellalkotásra,
tetszőleges, georeferenciával rendelkező adatrendszerek geoinformatikai integrálására, térképi megjelenítésére, a térképek, adatbázisok alapján elemzés végzésére,
a geofizikai inverzió elméletének és gyakorlatának készség szintű alkalmazására,
földi folyamatok (földrengések, felszíni stabilitás, klímaváltozások stb.) kockázatelemzésére,
tudományos kutatásban, nemzetközi kooperációban való részvételre, szakirányú projekttervezésre és végrehajtásra, kutatásirányításra,
geofizikai problémák gyakorlati megoldására, terepi mérések kivitelezésére és irányítására,
irányító munkakörök betöltésére a tudományos alap kutatásban, obszervatóriumi tevékenységben, szakiránynak megfelelő szakhatósági tevékenységben, az ipari nyersanyag- és erőforráskutatásban és -feltárásban, kommunális és veszélyes ipari

létesítmények hely kiválasztásában és biztonságos üzemeltetésében, a vízgazdálkodásban és környezetvédelemben,
geofizikai kutatás magas szintű tervezésére, szervezésére és minőségi ellenőrzésére, szakhatósági feladatok elvégzésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

kreativitás, rugalmasság,
önállóság,
probléma felismerő és megoldó készség,
intuíció és módszeresség,
tanulási készség és jó memória,
információ feldolgozási képesség,
környezettel szembeni érzékenység,
elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
magyar és idegen nyelvű kommunikációs készségek,
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

természettudományi ismeretek: 15-20 kredit
matematika, geoinformatika, inverzióelmélet, hullámterjedés, numerikus eljárások.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 25-40 kredit

földfizikai törzsanyag: kőzetfizika, rugalmas hullámok a Földben, földi áramlások fizikája, földi gravitációs és mágneses tér, felsőlégkör-fizika, geodinamika és geotermika, térképvetületek;
egyéb szakmai ismeretek (geofizikai kutatások menedzselése, szeizmikus kockázat meghatározása, geokronológia, geokémia, vulkanológia, földtörténet, műholdas geodézia, repülési és űrjog, űrélettan, Naprendszer kutatása, műholdas termésbecslés, távérzékelési adatrendszerek, csillagásztörténet, vetülettan, térképtörténet, jelfeldolgozás, radartechnika).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek 40-50 kredit:

a) kutató geofizikus szakirány:

szeizmikus adatfeldolgozás és értelmezés, tektonikus geomorfológia, gravitációs, mágneses és geoelektromos kutatások, rugalmas hullámok a Földben, szén-

hidrogén kutatás, nagyfelbontású geofizika, szeizmológia és szeizmotektonika, mélyfúrású geofizika, geofizikai terepgyakorlat;

b) űrkutató-távérzékelő szakirány:

távérzékelés, műholdas meteorológia, műholdfelvételek feldolgozása, csillagászat, mesterséges holdak mozgása, asztrofizika, napfizika, bolygókutatás, helymeghatározó rendszerek, űrfizika, űrhírközlés, műholdfedélzeti műszerek, űreszközök tervezése, Föld működése, Naprendszer–Föld kapcsolatok, globális változások.

Diplomamunka: 26 kredit, ebből szaklaboratórium 6 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat földtani vagy távérzékelési feladat megoldása nyári terep-, illetve szakmai gyakorlaton, ahol a hallgató, szakiránytól függően, megismerkedik a fontosabb geofizikai vagy távérzékelési kutatómódszerek alkalmazásával, a műszerek, illetve szoftverek kezelésével, az adatok feldolgozásával, az adatok értelmezésével.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga letétele szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint:

- matematika (legalább 6 kredit),
- fizika (legalább 6 kredit),
- geológia (legalább 8 kredit),
- földfizika (legalább 10 kredit),
- alkalmazott geofizika (legalább 10 kredit) ismeretkörökben.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

29. GEOGRÁFUS

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: geográfus

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc);

szakképzettség: okleveles geográfus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Geographer

választható szakirányok: geoinformatika, geomorfológia, regionális elemzés, táj- és környezetkutatás, terület- és településfejlesztés, turizmusföldrajz

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Geoinformatics, Geomorphology, Regional analysis, Landscape- and environmental research, Regional- and urban development, Tourism

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a földrajz alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a földtudomány, a környezettan, a földmérő és földrendező mérnök, a tájrendező és kertépítő mérnöki, a környezetmérnöki, a turizmus-vendéglátás.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit;

6.1. A szakmai alapozó és törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-36 kredit;

6.2. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 35-50 kredit;

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;

6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit;

6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A cél olyan okleveles geográfusok képzése, akik felkészültek az alapvető természeti, környezeti, technikai és társadalmi jelenségekben megnyilvánuló földrajzi törvényszerűségek megértésére, ezek alapján eredeti szakmai megoldások kifejlesztésére és alkalmazására (beleértve a kutatást is), az eredmények bemutatására, szakértők és alkalmazók felé történő kommunikálására. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak legyenek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a földrajzi terület belső törvényszerűségeit,
- az eloszlási mintázatokat,
- a grafikai és térképészeti eljárások használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a földrajz mélyebb összefüggéseinek megértésére,
- szakterületükön alternatív megoldások kidolgozására,
- a tér, hely és régió elemeinek integrálására,
- az emberi társadalom és földrajzi környezete kölcsönhatásából fakadó problémák vizsgálatára,
- tájak értékelésére, táji, környezeti, térbeli kölcsönhatások átfogó elemzésére; továbbá

7.2.1. a geoinformatika szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

- az adatgyűjtés folyamatát önállóan és értelmezetten végigvezetni,
- az önállóan gyűjtött adatokat adatbázisrendszerbe rendezni vagy a beszerzett adatokat geoinformatikai alapon rendszerezni,
- a rendezett adatbázisokban műveletek végzésére és modellalkotásra,
- az adatgyűjtés, elemzés, megjelenítés szempontjából a legismertebb térinformatikai szoftverek (ArcGIS, Idrisi, AutoCAD, Grass stb.) használatára;

7.2.2. geomorfológia szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

- geomorfológiai problémák feltárására, azok önálló megoldására,
- más szakterületekkel való együttműködésre, eredményeik integrálására,
- a gyakorlati élet szereplőivel való együttműködésre,
- a társadalom figyelmének felkeltésére a geomorfológiai problémák megoldásai iránt,
- a felszínalakulás térbeli folyamatainak térképi megjelenítésére, a terepi- és laboratóriumi vizsgálatok végzésére és alkalmazói szintű elemzésére;

7.2.3. regionális elemzés szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

- társadalmi jelenségek hazai és nemzetközi adatbázisainak feltárására, rendezésére,
- a regionális elemzési ismeretek átfogó és helyi-regionális társadalmi-gazdasági összefüggésekbe ágyazott értékelésére, prezentálására, döntés-előkészítő elemzések készítésére,

a területi folyamatok rövid-, közép- és hosszú távú trendjeinek feltárására, előrejelzések készítésére;

7.2.4. táj- és környezetkutatás szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

a táj- és környezetvédelem természeti és társadalmi vonatkozásainak komplex elemzésére és tervezésére,
a táj- és környezetalakítás hatásainak prognosztizálására, a várható következményeket jelző indikátorok meghatározására,
modern térinformatikai eszközök és módszerek alkalmazására, valamint a táj- és környezet-monitoring megszervezésére,
a táj- és környezetfejlesztés érdekében a rehabilitációs beavatkozások irányítására, a települési környezetvédelem táji keretekben történő integrált kezelésére, átlátni a táj- és környezetvédelemben szerepet játszó helyi, regionális és európai uniós intézményrendszer kompetenciáját, illetve a gyakorlatba átültetni ezek intézkedéseit;

7.2.5. terület- és településfejlesztés szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

terület- és településfejlesztési kérdések elemzésére,
a települések és térségek helyzetelemzésére, koncepciók, stratégiák és programok készítésére,
érdekegyeztetési mechanizmusok kezelésére;

7.2.6. turizmusföldrajzi szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

a turizmus alapjaiként szolgáló adottságok és feltételek térségi elemzésére, vizsgálatára,
a turisztikai desztinációk kérdéskörének komplex kezelési módjait, a turizmus hatásainak természeti, társadalmi, gazdasági, politikai következményeit alkotó módon befolyásolni;
az Európai Unió forrásaihoz kötődő területi vetületű idegenforgalmi projektek előkészítésére, tervezésére és lebonyolítására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

kreativitás,
rugalmasság,
problémafelismerő és problémamegoldó készség,
intuíció és módszeresség,
tanulási készség és jó memória,
információfeldolgozási képesség,
környezettel szembeni érzékenység,
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
kezdeményező és döntéshozatali képesség,
személyes felelősségvállalás,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására,

eredeti látás- és gondolkodásmód, absztrakciós képességek.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 30-36 kredit

földrajzi elméleti ismeretek: modellezés, szimuláció, földrajzi kutatómódszertan, környezeti informatika, geomatematika, K+F és projektmenedzsment;
szakmai ismeretek: környezetföldrajz, táj- és környezettervezés, tájértékelés, tájelemzés, regionális és területi fejlesztés, politikai földrajz, tér és társadalom kapcsolatalemzése.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek 35-50 kredit:

a) geoinformatika szakirány:

adatgyűjtés, elemzés, megjelenítés szempontjából legismertebb térinformatikai szoftverek (ArcGIS, Idrisi, Goemédia, Grass stb.) ismerete, adatbázis-kezelés, modellalkotás, szakági programozás, webtérképezés, műszaki informatika;

b) geomorfológia szakirány:

geomorfológia, negyedidőszak-kutatás, alkalmazott geomorfológiai térképezés, természeti veszélyek, geomorfológiai tervezés, geomorfológiai értékek meghatározása;

c) regionális elemzés szakirány:

társadalmi térelmélet, társadalomstatisztikai adatbázisok, földrajzi információs rendszerek, terepi társadalom-földrajzi adatgyűjtés, regionális elemzési módszerek, tematikus társadalom-földrajzi térképezés, térelemzési és regionális modellek, területi hatáselemzések, a regionális vizsgálatok prezentációs eszközei;

d) táj- és környezetkutatás szakirány:

környezet- és tájtervezés, környezeti hatásértékelés, tájvédelem, környezetinformatika, környezetgazdálkodás, minőségirányítás, környezeti, táji ágazati tervezés, geoökológiai tervezés;

e) terület- és településfejlesztés szakirány:

terület- és településfejlesztés, vidékfejlesztés, falufejlesztés, területi tervezés, alkalmazott térinformatika, városok fejlesztésének kérdései, projekttervezés-projektmenedzsment, nemzetközi regionális kapcsolatok, határ menti térségek közötti együttműködés, kistérségek és fejlesztési kérdéseik, helyi gazdaságfejlesztés, közösségfejlesztés;

f) turizmusföldrajzi szakirány:

térségi turizmustervezés módszerei, turisztikai terméktervezés és -fejlesztés térségi kapcsolatai, tematikus kínálatok és utak tervezése és fejlesztése, az Európai Unió turizmuspolitikája, hatáselemzések a turizmusban, turisztikai régiók a globális piacon, a turizmus nemzetközi és hazai intézményrendszere, régió-és településmarketing, desztinációfejlesztés és térségi menedzsment, fenntartható

fejlődés és a turizmus, idegenforgalmi területfejlesztés, térorientált turisztikai termékek, turizmus humánökológiája, turizmustervezés geoinformatikai alapjai.

Diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét (min. 5 kredit), amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú, nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 65 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

természettudományos ismeretek (10 kredit): matematika, geomatematika, fizika, kémia, biológia (ökológia), geodézia;

gazdasági és humán ismeretek (10 kredit): közgazdaságtan, jogi ismeretek, szociológia, menedzsment, európai uniós ismeretek;

szakmai ismeretek (45 kredit): geomorfológia, hidrogeográfia, biogeográfia, talajföldrajz, népesség- és településföldrajz, általános gazdasági földrajz, regionális földrajz (Európa, Magyarország), geoinformatika.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 45 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

30. GEOLÓGUS

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: geológus

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles geológus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Geology

választható szakirányok: földtan-öslénytán; hidrogeológia, szénhidrogénföldtan, környezet-földtan; ásványtan-kőzettan-geokémia, ásványi nyersanyagok, archeometria; EU meden-cekutató

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Geology and Paleontology; Hydrogeology, Petroleum-and Environmental- Geology; Mineralogy, Petrography, Geochemistry, Mineral prospecting and Archaeometry; EU Basin Master

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a földtudományi alapképzési szak geológus szakiránya.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a földtudományi alapképzési szak geofizikus szakiránya, a műszaki földtudományi alapképzési szak, a környezettudomány alapképzési szak, a földrajz alapképzési szak.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20-28 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-35 kredit;

- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek minimális száma: 30 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit, ebből 10 kredit szaklaboratórium;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 20%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan geológusok képzése, akik geológiai szemléletmóddal, valamint megfelelő elméleti és gyakorlati szaktudással rendelkeznek. Ismerik azokat a vizsgálati elveket, módszereket, melyek a szilárd és folyékony ásványi nyersanyagok (érc, építőanyagok, szénhidrogén és hangsúlyozottan a víz) felkutatásához szükségesek. Tudományosan megalapozott környezetvédelmi szemlélet és technikák birtokában képesek nem-rutin jellegű környezet- és vízgazdálkodási feladatok megoldására is. Felkészültségük alapján alkalmasak legyenek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a szakma/tudományág elméleti és gyakorlati műveléséhez szükséges alapvető természettudományos, információs, kommunikációs és vezetési ismeretanyagot a geológia teljes területén,
- a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákat,
- a nagy földi rendszerek folyamatait,
- az ősföldrajzi és őskörnyezeti rekonstrukciókat, a szedimentológiai és szerkezetföldtani modelleket,
- a különböző célú és jellegű földtani térképeket,
- a távérzékelés alkalmazási módjait,
- a földtani jelentés, alkalmazott földtani dokumentáció elkészítésének, szerkesztésének formáit,
- vízgazdálkodási (kiemelten termálvíz-gazdálkodási) problémák megoldási lehetőségeit,
- a geomatematikai módszereket,
- a környezetszennyezési problémák kutatási és kárelhárítási módszereit,
- a felszín alatti víz áramlási rendszereinek komplex térképezési módszereit,
- a felszín alatti víz földtani hatótényező szerepének és a víz-kőzet kölcsönhatásoknak a kezelési módszereit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a földtani kutatás megtervezésére és az azzal kapcsolatos feladatok koordinálására, lebonyolítására, irányítására, földtani veszélyforrások és földtani időtávlatban veszélyes objektumok geológiai szempontú értékelésére,
- a kutatási eredmények interpretálására, illetve a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére,
- a földtani szakirodalom megismerésére és megértésére legalább egy világnyelven,

helytálló bírálat vagy vélemény megfogalmazására, szakmai tanácsadásra, döntések előkészítésére, döntéshozásra, következtetések levonására a földtani kutatás vagy szakértés során,
ásványok, kőzetek, ősmaradványok, felszíni és mélyföldtani objektumok terepi, laboratóriumi (műszeres) vizsgálatára, dokumentálására és innovatív értelmezésére, alapvető geológiai, geokémiai, paleobiológiai és geofizikai vizsgálati technikák, módszerek komplex alkalmazására és értelmezésére, különböző szilárd és fluid, ásványi nyersanyagok (szénhidrogén, víz, ércek, vegyes-ásványok építőanyagok) prognosztizálására, kutatására, a kutatás és termelés megtervezésére, készletbecslésére, különböző célú kutatási folyamatok során a földtani (ásvány-kőzettani-, rétegtani-, szerkezeti-, kor-) viszonyok dokumentálására, földtani modellek készítésére, földtani térképezésre és egyéb földtani célú terepi munkára, földtani anyagvizsgálat megtervezésére/elvégzésére, ásványi energiahordozók és nyersanyagok felkutatására és a megtalált készletek megkutatására, hidrogeológiai folyamatok és mechanizmusok ismeretének széleskörű alkalmazására, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás tudományos megalapozására, környezet-geológiai problémák felmérésére, azok elhárítására, megfelelő szakmai gyakorlat után, szakértői jogosultságra a szakirányok területén, számítógépes elemzés elvégzésére, geológiai szaktudást igénylő gazdasági folyamatokban, vállalkozásokban való részvételre.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

színlátás, térlátás,
vizuális kifejezőképesség,
terepi mozgásképeség,
kreativitás, rugalmasság,
probléma felismerő és megoldó készség,
intuíció és módszeresség,
tanulási készség és jó memória,
információ feldolgozási képesség,
környezettel szembeni érzékenység,
elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
magyar és idegen nyelvű kommunikációs készség,
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 20-28 kredit

ásvány-, kőzettan és geokémiai ismeretek;
földtani-öslénytani ismeretek;
matematikai ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 25-35 kredit

ásvány-, kőzettan és geokémia (5-10 kredit); földtan (10-18 kredit), öslénytan, alkalmazott földtan, geomatematika, földtani térképezés, terepgyakorlat.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek legalább 30 kredit:

a) földtan-öslénytan szakirány:

öslénytan (legalább 10), földtan (rétegtan, fáciestan, földtani térképfelvétel és -szerkesztés, Alpi-Kárpáti-Pannon régió regionális földtana)(legalább 12 kredit)
üledékföldtan, szerkezeti földtan, geofizikai kutatási módszerek);

b) hidrogeológia, szénhidrogénföldtan, környezetföldtan szakirány:

a szénhidrogének és a víz mint nyersanyag, valamint a felszín alatti fluidum, mint földtani tényező kutatásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek, kárfelmérési és elhárítási ismeretek, áramlástan matematikai kezelése, geostatisztikai és geofizikai kutatási technikák; (ezen belül hidrogeológia (legalább 15 kredit), szénhidrogén-kutatás (legalább 5 kredit), földtan és környezetgeológia valamint geofizika, (legalább 10 kredit);

c) ásvány-kőzettan, geokémia, ásványi nyersanyagok, archeometria szakirány:

ásvány-és kőzettan (6 kredit), geokémia (6 kredit) ásványtani, kőzettani és geokémiai vizsgálati módszerek (8 kredit), szilárd ásványi nyersanyagok, nemércek, építőanyagok kutatásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek (6 kredit), archeometriai és archeogeológiai ismeretek (4 kredit);

d) EU medencekutató szakirány:

medence-geometria, felépítés, fő fajták, medencék környezeti specifikumai, hidrogeológia és áramlástan (legalább 6 kredit), rétegtan és mikropaleontológia, valamint szekvencia-sztratigráfia (legalább 6 kredit) szeizmikus és földradar kutatási ismeretek), neotektonika (legalább 6 kredit), Pannon medence, mint a medencék egy típusúterülete kutatási projekt, mely terepi megfigyeléseken alapul;

Diplomamunka: 30 kredit, ebből 10 kredit szaklaboratórium.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A tanterv részét képező földtani térképezési terepgyakorlat min. 3 hét önálló földtani térképezési feladat elvégzése, térkép és térképmagyarázó elkészítése.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen a korábbi tanulmányai szerint – a 4.2-ben megjelölt szakok esetén legalább 40 kredit; egyéb természettudományi alapképzési szak esetén legalább 50 kredit szakmai ismeretanyag, amely a következő ismeretkörök mindegyikéből legalább 6-6 kreditet tartalmaz: ásványtan, kőzettan-geokémia, őslénytan, földtan, alkalmazott földtan.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

31. GYÓGYPEDAGÓGIA

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: gyógypedagógia

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles gyógypedagógus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Special Education

választható szakirányok: gyógypedagógiai terápia szakirány; fogyatékos emberek társadalmi integrációja szakirány

szakirányok angol nyelvű megnevezése: MA in Special Education (Therapy); MA in Special Education (Social Inclusion)

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

Teljes kreditérték beszámításával figyelembe vehető alapképzési szak a gyógypedagógia.

5. A képzési idő félévekben: 3 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 90 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-14 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 12-14 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz (szakirányokhoz) rendelhető kreditek száma: 4654 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 5 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 10 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: törzsképzésben 5%, szakirányban legalább 25%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan fogyatékoságügyi szakemberek képzése, akik szakismereteik birtokában, holisztikus, megfelelő etikai megalapozottsággal bíró emberképpel képesek a nevelési, terápiás és rehabilitációs dominanciájú, multidiszciplináris társadalomtudományként értelmezett gyógypedagógia-tudomány és legfontosabb határtudományai legkorszerűbb eredményeinek szintetizálására, teória és praxis kölcsönhatásainak aktuális vizsgálatára és értelmezésére, valamint szakmai tevékenységük széles körű reflektálására, a tevékenységük szempontjából releváns elméleti modellek és

gyakorlati módszerek továbbfejlesztésére és nemzetközi összehasonlítására, általános szaktudományos és szakmai műveltségük elmélyítésére, a tudományos kutatásra, továbbá képesek a gyógypedagógiának az ellátórendszerekben való magas szintű művelésére, gyógypedagógiai innovációk kidolgozására és bevezetésének irányítására. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a szűkebb és tágabb értelemben vett gyógypedagógia-tudomány és a legfontosabb határtudományok fogyatékosügyre vonatkozó elméleti ismereteit,
- a választott szakiránynak megfelelő gyógypedagógiai gyakorlat társadalmi szerepét, fejlesztési irányait, az ellátó rendszerek működésének szabályozását;
- a különböző kommunikációs eszköztárak használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a gyógypedagógia elméleti és/vagy gyakorlati ismereteinek tudományos igényű továbbfejlesztésére, valamint a doktori képzési ciklusba való belépésre,
- az elsajátított ismeretek és szaktudás szintetizálására és alkalmazására általában és a választott szakirány elméleti és gyakorlati kérdéseire vonatkozóan, továbbá saját szakmai tevékenységük széles körű reflektálására és szakmai felkészültségük folyamatos fejlesztésére,
- a gyógypedagógiai elmélet és gyakorlat kölcsönhatásainak vizsgálatára, a gyakorlati módszerek továbbfejlesztésére, nemzetközi összehasonlítására, a gyógypedagógiai innovációk kritikai elemzésére, a szakmai terminológia következetes használatára,
- a szakmai együttműködés és kommunikáció technikáinak alkalmazására, szakmai ismereteinek, tapasztalatainak, véleményeinek szóbeli és írásbeli megfogalmazására, szakmai vitában való részvételre, érvelésre,
- a tudományos kutatómunkában való eredményes közreműködésre, a tudományos bizonyítás módszereinek alkalmazására, az idegen nyelvű szakmai anyagok feldolgozására,
- a fogyatékos ember értékére, emberi méltóságára vonatkozó korszerű antropológiai és etikai szemlélet elfogadására,
- a fogyatékos emberekkel szembeni előítéletek csökkentésére, az érintett családok segítésére a fogyatékos személy elfogadásában, továbbá

7.2.1. a gyógypedagógiai terápia szakirányon végzettek képesek és alkalmasak:

- a gyógypedagógia alapképzési szak szerinti választott szakirányon (értelmileg akadályozottak-, hallássérültek-, látássérültek-, tanulásban akadályozottak pedagógiája, logopédia, pszichopedagógia és szomatopedagógia) megszerzett és az adott fogyatékos népesség sajátosságainak megismerésén alapuló interdiszciplináris tudás továbbfejlesztésével alapképzésük populáció-specifikus kompetenciáinak a szakirány differenciált szakmai anyagának választható tárgyaival történő bővítésén és elmélyítésén keresztül a sajátos nevelési igényű gyermekek, fiatalok, továbbá felnőttek társadalmi beilleszkedésének elősegítésére, a megnehezült életkörülményekkel összefüggő személyes hátrányok csökkentésére vagy

megszüntetésre a jogszabályokban előírt módon, egyéni és kiscsoportos formában folyó gyógypedagógiai terápiás tevékenység végzésére, szakszolgálati és a szakmai szolgáltatási tevékenység folytatására és fejlesztésére, diagnosztikus és fejlesztő eljárások, képességfejlesztő programok, terápiás továbbképzési programok, fejlesztési tervek, eszközök, kidolgozására, team-munkára, megfelelő együttműködésre, kommunikációra a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban, fejlesztésben, és rehabilitációban közreműködő szakemberekkel, intézményekkel és a szülőkkal, hozzátartozókkal, a gyógypedagógiai fejlesztőmunka, a rehabilitáció és rehabilitáció különböző szinterein az egyén életkorának, problémájának, a népességszám sajátosságainak, a beavatkozás jogi lehetőségeinek ismeretében az egyéni sajátosságok, a megnehezült társadalmi beilleszkedés körülményeinek feltárására, különböző diagnosztikus és terápiás eljárások, a gyógypedagógiai tanácsadás módszereinek alkalmazására és fejlesztésére, a szakemberek közötti együttműködés kialakítására, a fogyatékos, fejlődési zavar okozta hátrány csökkentésére vagy megszüntetésére, a gyógypedagógiai segítség egyéni szükségleten alapuló folyamatának tervezésére, a diagnosztikus és terápiás beavatkozás feltételeinek kidolgozására, programfejlesztésére, újabb diagnosztikus és fejlesztő/terápiás eljárások kipróbálására, adaptálására és továbbfejlesztésére, az egyéni és csoportos fejlesztés lehetőségeinek körültekintő mérlegelésére, más intervenciókkal történő összehasonlítására, szakmai és jogi dokumentumok figyelembevételével a fejlesztés és segítségnyújtás folyamatának nyomon követésére, a hazai és nemzetközi gyakorlatban elismert diagnosztikus és terápiás módszerek, fejlesztő eljárások, működési rendszerek hatáselemzésére, innovációjára, a szolgáltatási rendszer átalakítására és fejlesztésére irányuló szakmapolitikai tevékenység folytatására, a gyógypedagógiai terápiás munka, a rehabilitációs és rehabilitációs tevékenység továbbfejlesztését segítő tudományos kutató munkára, gyógypedagógiai témájú doktori tanulmányok folytatására,

7.2.2. a fogyatékos emberek társadalmi integrációja szakirányán végzetek képesek és alkalmasak:

a gyógypedagógia alapképzési szak választott szakiránya szerinti népességspecifikus szakterületi ismereteknek a többi – populációcsoportra kiterjedő általános elmélyítése alapján szert tenni egy olyan, társadalom- és szaktudományi bázisú ismeretrendszerre, melynek birtokában képessé válnak a sérült/fogyatékos/akadályozott emberek számára olyan életperspektívákat és -körülményeket létrehozni és fenntartani, melyek elsődlegesen a legtágabban értett társadalmi integrációt, az életkörülmények normalizálását és az önrendelkezést szolgálják,

a szakirányon nyújtott személyközpontú tanulmányaik alapján, az UNESCO 1994-es Salamancai Nyilatkozatával összhangban a fejlődés, a tanulás és a társadalmi beilleszkedés segítésének tárgyi és személyi feltételeit a személyes szükségletekhez és igényekhez igazítani, annak érdekében, hogy a legkülönbébb fogyatékoságokkal élő embereket az őket ellátó intézmények ne szelektálják egyszerűen fogyatékoságuk fajtája és súlyossági foka mentén, hanem vonják be és tartsák meg őket mindenkori szociális közösségeikben,

a képzés nemzetközi kapcsolatrendszerének kihasználásával, a partnerintézmények közreműködésével a fogyatékoságügyhöz kapcsolódó különféle ellátórendszereket európai perspektívában látni, a hazai intézményi környezetet a releváns európai trendekhez igazítani, szakmai tevékenységüket európai dimenziókban értelmezni és reflektálni, továbbá részt venni nemzetközi innovációk megtervezésében és kivitelezésében,

a sem sajátos populációra, sem valamely életkorra nem specializálódó, a legtagabb értelemben vett társadalmi integráció komplex feltételrendszerére irányuló képzésüknek köszönhetően a fogyatékoságot relatív fogalomként, a környezet és az egyén közötti viszonykategóriaként értelmezni, és ennek megfelelően a fogyatékos ember konkrét élethelyzetét és szociális környezetét úgy alakítani, hogy a kirekesztés helyett a befogadás és a kölcsönös alkalmazkodás érvényesülhessen,

az alapképzésben szerzett általános és szakdidaktikai ismereteiket az integratív/inkluzív gyógypedagógia kritikai-konstruktív didaktikai ismereteivel és a projektpedagógia eszköztárával kibővítvé a fogyatékos gyermek, fiatal és felnőtt számára olyan egyénre szabott, individuális szükségleteihez és lehetőségeihez igazodó tanulási feltételrendszer megszervezésére és fenntartására, amely a teljes körű kooperációra, a heterogenitásra, a humánus és demokratikus tanítási-tanulási folyamatokra, a kölcsönösségre épül,

hangsúlyos társadalomtudományi, jogi és közgazdasági stúdiumaiknak köszönhetően, valamint a társadalmi elfogadást javító PR-munka eszközeinek birtokában a gyógypedagógiai cselekvés társadalmi beágyazottságának értelmezésére, a fogyatékos emberek életminőségére és társadalmi integrációjára ható politikai és szociálpolitikai hatásmechanizmusok reflektálására és befolyásolására, az inkluzív társadalmi környezet feltételrendszerének kialakítására,

számos önállóan végzett, de szakmai és tudományos szempontból megfelelően kísért projektmunkán keresztül megvalósult tanulmányaik alapján elősegíteni klienseik személyes kompetenciáinak fejlődését, individuálisan kísérni tanulási és életvezetési folyamataikat.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

nyitottság a fogyatékos emberek élethelyzetét segítő, megkönnyítő társadalmi kezdeményezések iránt,

partneri együttműködési viszony kialakítása a fogyatékos személyek nevelésében, terápiájában, rehabilitációjában közreműködő szakemberekkel, kreativitás és empátia, jó problémamegoldó képesség, döntéshozatali képesség, önálló munkavégzésre való képesség, a szakmai teambe történő beilleszkedés képessége és igénye, önszabályozás, az önfejlesztés igénye, értékek kialakítására és megtartására törekvő magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 10-14 kredit

humántudományi ismeretek: a neveléstudomány új irányzatai, társadalompolitika, kutatómunka;

az integratív/inkluzív gyógypedagógia társtudományi alapjai, úgymint a közösségi ellátás (Community Care) társadalmi és jogi feltételei, a képességfejlődés pszichológiai alapjai, nyelvészeti alapismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 12-14 kredit

gyógypedagógia-elmélet (a fogyatékoság probléma- és társadalomtörténete, az integráció és a differenciáló pedagógia összefüggései, összehasonlító gyógypedagógia, antropológiai és etikai modellek a gyógypedagógiában), az integratív/inkluzív gyógypedagógia szakmai alapjai (segítő szakmák és értékek, szakmai szolgáltatási rendszerek a gyógypedagógiában) legalább 8 kredit;

további választható ismeretkörök: az egyes fogyatékoságtípusok jellemzői, gyógypedagógiai pszichopatológia, a fogyatékoság mint komplex jelenség, akadályozott emberek szexuális szocializációja (legalább 4 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 56-64 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 46-54 kredit

a) gyógypedagógiai terápia szakirányon:

a szakirány általános ismeretei: klinikai gyógypedagógiai tanulmányok (klinikai gyógypedagógia, kognitív fejlődés-neuropszichológia, diagnosztikus rendszerek a gyógypedagógiai munkában, rehabilitáció az egészségügyben); életkorok specifikuma; gyógypedagógiai intervenció (fejlesztő munka tervezése, kognitív képességfejlesztő eljárások, viselkedésterápiás eljárások, segítő kapcsolat), terepgyakorlat (szakterületi gyakorlat/egyéni esetkezelés, szakszolgálati munka); 28-32 kredit;

a szakirány specifikus, az alapképzés szerint választható ismeretei: speciális terápiás fejlesztő eljárások az értelmi akadályozottság, hallássérülés, látássérül-

lés, logopédiai megsegítést igénylők, pszichopedagógiai megsegítést igénylők, mozgáskorlátozottság, tanulási akadályozottság esetében 18-22 kredit;

b) fogyatékos emberek társadalmi integrációja szakirányon:

az integratív/inkluzív gyógypedagógia alapjai, az együttnevelés filozófiai alapjai, az integratív/inkluzív didaktikai tervezés alapjai, pedagógiai projektalkotás, az integratív gyógypedagógia nevelésmélete, elmélyülés a társadalomtudományban (magyar és európai szociális jog, fogyatékoság és marginalitás, szociális munka és fogyatékoságügy, iskolai és társadalmi integráció az EU-ban, szociálpolitika-történet, intézmények jellemzése és evaluációja, az inkluzív társadalom szociáletikája, a befogadás és kirekesztés története a gyógypedagógiában), specializációk;

Diplomamunka: 10 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzésének előfeltétele egy középfokú „C” típusú és egy alapfokú „C” típusú, államilag elismert nyelvvizsga megszerzése vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél.

32. HEBRAISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: hebraisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles hebraisztika szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Hebrew Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak hebraisztika szakiránya.
- 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: az ókori nyelvek és kultúrák, a keleti nyelvek és kultúrák, a vallástudomány; továbbá a hitéleti (teológia, judaisztika) képzési terület alapképzési szakjai, valamint a bölcsészettudományi képzési terület további alapképzési szakjai.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-40 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-65 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditérték: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvi, történelmi, irodalmi, vallás-történeti és kultúrtörténeti ismereteik birtokában képesek szakmájuk művelésére (könyvtárakban, levéltárakban, múzeumokban kutatói állások betöltésére), önálló kutatómunkára, tudományos ismeretterjesztésre (pl. könyvkiadóknál, zsidó közművelődési intézményekben, felnőttképzési fórumokon). Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik

- a héber nyelv különböző korszakait és fontosabb nagy szövegcsoportjait,
- a klasszikus héber nyelvet felsőfokon (C1), a modern héber nyelvet legalább B2 szinten
- a héber nyelv- és irodalomtörténetet,
- a zsidó történelmet,
- a zsidó vallást,
- az ókori Kelet vallástörténetét,
- legalább két másik sémi vagy „zsidó” nyelvet (például: arámi, akkád, arab, jiddis) középfokon,
- a bibliai- és a judaisztikai tudománytörténetet,
- Izrael régészeti vonatkozásait.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak

- általános értelmiségi tájékozottságot valamint a héber nyelvvel és az ókori Kelet kultúrájával, a zsidó kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
- saját kutatásaikhoz vagy tudományos munkáikhoz szükséges információk beszerzésére,
- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére,
- a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- a héber nyelv és zsidó kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszerek alkalmazására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a héber nyelv és zsidó kultúra iránti elkötelezettség, ezek átadását illető minőség tudat, kritikai attitűd,
- értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás, értékközpontúság,
- a héber nyelvvel és a zsidó kultúrával kapcsolatos problémák felismerésére és kreatív kezelésére való képesség, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák készség szintű használata,
- megfelelő szintű nyelvtudás a hazai és a nemzetközi szakirodalom feldolgozásához,

fogalmi gondolkodás és az absztrakció képessége.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 8-12 kredit;

leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, szakmai nyelvfejlesztés.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-40 kredit

a) nyelvi ismeretek: 10-20 kredit

héber nyelvtörténet, Biblia és poszt-biblikus szövegolvasás,

b) történeti, kultúrtörténeti ismeretek: 10-20 kredit

az ókori Kelet története, zsidó történelem, héber/zsidó irodalomtörténet, zsidó vallástörténet, Izrael régészete, zsidó művészettörténet, filozófia- és kultúrtörténet.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 65-85 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 45-65 kredit

a) választható speciális programok ismeretei: 35-45 kredit

a bibliatudomány szövegközpontú tanulmányai (bibliai szövegolvasási stúdiók, targumi, qumráni, rabbinikus szövegek, középkori kommentárirodalom); nyelvi felkészítés (pl. arámi nyelv); történelmi, régészeti, hermeneutikai stb. tanulmányok;

zsidó tudományok: zsidó történelem, irodalom, filozófia, művelődéstörténet (rabbinikus irodalom, a jiddis vagy más „zsidó” nyelv és kultúra, a modern héber nyelv és irodalom vagy a modern zsidó történelem és kultúra);

b) a szakhoz kötődő további szabadon választható ismeretek (10-20 kredit) pl.

klasszika filológiai tanulmányok, Septuaginta/Vulgata szövegolvasás, sémi nyelvészet, további sémi nyelvek tanulmányozása, ékírásos stúdiumok, paleográfia, összehasonlító vallástörténet, a Közel-Kelet népei, irodalmi, régészeti, művészettörténet, zsidó zene, folklór, történeti szemináriumok, műfordítás;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga szükséges angol/német/francia/olasz/orosz/spanyol nyelvből, vagy egy, az alapképzés megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges. További feltétel a latin nyelv alapfokú ismerete.

10. A mesterképzésbe való felvétel további feltételei:

A 4.2. pont szerinti tanulmányokkal rendelkezők esetében a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen

az ókori nyelvek és kultúrák, a keleti nyelvek és kultúrák, a vallástudomány; továbbá a hitéleti (teológia, judaisztika) képzési területen végzetek esetében legalább 40 kredit, amelyből 20 kredit értékben héber nyelv és szövegolvasási ismeretekkel már a jelentkezéskor rendelkeznie kell a hallgatónak. A keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak hebraisztika szakirányának további 20 kredit értékű ismeretét a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni;

a további bölcsészettudományi alapképzési szakon végzetek esetében legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint, amelyből 20 kredit értékben héber nyelv és szövegolvasási ismeretekkel már a jelentkezéskor rendelkeznie kell a hallgatónak. A keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak hebraisztika szakirányának további 30 kredit értékű ismeretét a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

A 4.3. pont szerinti tanulmányokkal rendelkezők esetében a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – a felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak hebraisztika szakirányának ismeretköreiből.

33. HORVÁT NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** horvát nyelv és irodalom
2. **A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles horvát nyelv és irodalom szakos bölcész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Croatian Language and Literature
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak horvát szakiránnyal.
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: modern filológiai alapképzési szakok.
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.
7. **A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen a horvát nyelv és irodalom művelése és alkalmazása területe-

tén. Képesek a kroatisztikai oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a kroatisztika, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a horvát nyelv grammatikai rendszerét,
- Horvátország kultúráját és irodalmát,
- a horvát nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét,
- a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve elsősorban a nyelv- és az irodalomtudomány területén a megfelelő speciális ismeretanyagot,
- a horvát nyelvet a Közös Európai Referenciakeret szerinti C1-es szinten,
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
- önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, megszerzett ismeretek továbbfejlesztésére,
- az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a szlavisztikával és a horvát nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- horvát nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a horvát nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,
- a horvát nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
- együttműködési készség,
- kezdeményezőkészség,
- személyes felelősség gyakorlása,

döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök (2-10 kredit):

A szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei (60-80 kredit):

a) szlavisztikai nyelvészeti és irodalomtudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet; a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek ismeretkörei (pl. régészeti, nyelvföldrajzi alapismeretek) (20-30 kredit),

b) horvát ismeretek: horvát nyelvi képzés; horvát történeti és leíró nyelvészet; horvát irodalom- és kultúratörténet (40-50 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei (35-45 kredit):

Differenciált szakmai ismeretek: 15-25 kredit

A szakhoz kötődő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai specializációk.

Diplomamunka: 20 kredit

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő, államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű horvát nyelvi, valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeret. A szlavisztika alapképzési szak nem horvát szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében továbbá középfokú „C” típusú nyelvvizsga is szükséges. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan – a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

34. HUMÁNÖKOLÓGIA

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** humánökológia (Human Ecology)
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles humánökológia szakember
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Human Ecology
3. **Képzési terület:** társadalomtudományi képzési terület
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a társadalomtudományi képzési területen a szociológia, a politológia, a kulturális antropológia, és a társadalmi tanulmányok alapképzési szakok.
 - 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: az agrár képzési területen a tájrendező és kertépítő mérnöki, a gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki, a környezetgazdálkodási agrármérnöki, a bölcsészettudomány képzési területen a történelem, a filozófia, a gazdaságtudományok képzési területen az alkalmazott közgazdaságtan, a közszolgálati, a gazdálkodási és menedzsment, továbbá a természettudomány képzési területen a biológia, a földrajz és a környezettudomány alapképzési szakok.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 12-16 kredit
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 44-53 kredit
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 28-34 kredit
 - 6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 20%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan elméleti és gyakorlati szakemberek felkészítése, akik a társadalmi és természeti rendszerek közötti kölcsönhatások ismeretében képesek a környezeti problémák társadalmi dimenziójának feltárására, társadalmi és kulturális folyamatok ökológiai szempontú elemzésére, tervezésére és szervezésére helyi és globális szinten. Megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- az ökológiai komplexum rendszerösszefüggéseit,
- a társadalmi és környezeti változások kölcsönhatásait,
- a helyi és globális társadalmi folyamatokat,
- a környezetmenedzsment tudományos alapjait és gyakorlatát,
- az ökológiai szempontok alkalmazásának következményeit a társadalomelméletben,
- a politikai filozófiában és az etikában.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- társadalmi folyamatok környezeti összefüggéseik felismerésén alapuló elemzésére, tervezésére és szervezésére, különösen a területfejlesztésben, a közigazgatásban, valamint a civil szervezetekben,
- az ökológiai problematikával kapcsolatos társadalmi konfliktusok kezelésére,
- az ökológiai és szociális fenntarthatóság elveinek megfelelő szemléletmód alkalmazására, terjesztésére és képviselésére helyi és globális kérdésekben.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek

- az ökológiai és szociális fenntarthatóság iránti elkötelezettség,
- interdiszciplináris szemlélet, tudományterületek közötti közvetítés képessége,
- az ökológiai problémák lokális és globális társadalmi következményeinek, valamint a társadalmi viselkedés környezeti hatásainak felismerése,
- önálló, problémamegoldó gondolkodás, kreativitás,
- kritikai szemlélet, vitakészség,
- értékközpontúság, a minőség iránti érzékenység, igény a minőségi munkára,
- jó kommunikációs készség magyar és idegen nyelven,
- kutatói attitűd, fogalmi gondolkodás, absztrakciós képesség,
- a rendszeres tanulás iránti igény,
- a megújulásra, az új ismeretek befogadására, feldolgozására való képesség,
- széles műveltség, kulturális érzékenység,
- interkulturális nyitottság, tolerancia,
- a kulturális örökség védelme, megbecsülése,
- kezdeményező-, és együttműködési készség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök: legalább 12-16 kredit

a bioszféra és az ember, térbeli társadalmi folyamatok, városökológia, környezet és etika.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 44-53 kredit

fenntartható vidékfejlesztés, politikai ökológia, környezetszociológia, az épített környezet védelme, településtervezés és városrekonstrukció, a természetvédelem alapjai, ökofilozófia, ökológiai gazdaságtan, környezetgazdálkodás; kutatásmódszertan és gyakorlat; szakmai gyakorlat.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 48-52 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 28-32 kredit

környezetpolitika, környezeti jog; térinformatika, a terepkutatás módszertana; média és környezet, környezeti nevelés, környezetszociológia, ökológiai antropológia, történeti ökológia; ökológia és evolúcióbiológia, evolúciós pszichológia, az ökológiai gondolkodásmód alapjai, a bioszféra anyagcseréje, környezeti klimatológia;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat tudományos kutatáshoz, illetve településfejlesztési, környezetvédelmi vagy tájgazdálkodási programhoz kapcsolódó, a felsőoktatási intézmény szervezésében vagy kutató-intézetnél, a szakigazgatásban, önkormányzatnál, nonprofit vállalkozásnál vagy civil szervezetnél végezhető, összesen 40 óra, heti rendszerességgel több hónapon keresztül vagy tömbösített formában teljesített terepmunka, az intézményi tantervben meghatározott kreditértékben.

10. Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges egy élő idegen nyelvből.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A 4.2. pontban meghatározott szakok esetében a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit szociológia alapjai, társadalomszerkezet, társadalmi folyamatok, társadalomkutatás módszertana, politikatudomány, filozófia és társadalomtörténet ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvételnek nem feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben előtanulmánnyal rendelkezzen a hallgató. A hiányzó, legfeljebb 30 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

35. HUNGAROLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: hungarológia

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles hungarológia szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Hungarian Studies

választható szakirányok: művelődés és történettudományi, magyar mint idegen nyelv (Cultural Studies and History; Hungarian as a Foreign Language)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a történelem és a magyar alapképzési szakok.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a néprajz, az anglistika, a germanisztika, a romanisztika, a szlavisztika, a keleti nyelvek és kultúrák, a szabad bölcsészet (a következő szakirányok valamelyikével: esztétika, művészettörténet, kommunikáció és médiatudomány, filmelmélet és filmtörténet), a nemzetközi tanulmányok, a politológia, kommunikáció és médiatudomány, a kulturális antropológia.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyet a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10–20 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15–25 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50–60 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik interdiszciplináris, komplex tudással rendelkeznek a magyar kulturális örökségről, ismerik annak egyedi vonásait és európai, illetve regionális párhuzamait, beágyazottságát. Egyúttal képesek nemzeti kultúráknak más kulturális kódrendszerekben történő hatékony képviselésére, a különböző nemzeti kultúrák elfogulatlan vizsgálatára, az interkulturális dialógusban való szakszerű részvételre. Szakirány választása esetén a végzett szakemberek az adott tudományterületen elmélyültebb ismeretekre és készségekre tesznek szert.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a magyar kulturális örökség legfontosabb eredményeit és jellemzőit, különösen a széles értelemben vett művelődéstörténet területén, illetve a választott szakirányuknak megfelelő tudományterületen;
- a hungarológiai tudományterületek szakirodalmát és kutatási módszereit;
- az interkulturális kapcsolatok elemzéséhez és fejlesztéséhez szükséges elméleti és gyakorlati eszközöket;
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, amely képessé teszi őket a megszerzett elméleti tudás gyakorlati alkalmazására, egyéni továbbfejlesztésére.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a magyar kulturális örökség ápolásával és kutatásával kapcsolatos feladatokra;
- a társadalmi-kulturális alrendszerek működtetésében való részvételre;
- a különböző nemzeti kultúrák részterületei közötti hasonlóságok és különbségek feltárására, értelmezésére;
- a nemzeti kultúráknak más kulturális kódrendszerekben történő hatékony képviselésére és az interkulturális dialógusban való szakszerű részvételre;
- a választott szakiránynak megfelelő szakterület tudományos életébe való bekapcsolódásra (konferenciákon való részvétel, publikációs tevékenység, tudományszervezés, pályázati tevékenység, projektekben való részvétel);
- a szakmai ismereteik további önálló bővítésére, elmélyítésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- magas szintű szakmai motiváltság és elkötelezettség;
- a kulturális örökség megbecsülése, széleskörű általános műveltség;
- interkulturális nyitottság, tolerancia;
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció képessége;
- kreativitás, kezdeményezőkézség;
- értékközpontúság és kritikai attitűd.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 10–20 kredit

a hungarológia fogalma, irányzatai, módszerei, intézményrendszere; a történettudomány főbb irányzatai és funkciói; nemzettipológiák; a kultúratudomány fogalma, kulturális kánonok, nyelv és kultúra, interkulturális transzfer; kommunikációelmélet, kommunikációs stratégiák, alkalmazott nyelvészet.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15–25 kredit

magyar művelődéstörténeti folyamatok (közép-)európai kontextusban, a magyar kultúra és művelődés interkulturális bemutatása; a kulturális örökség áthagyományozódása és fejlődése, regionális (közép-európai) és multikulturális jelenségek; hungarológia és Európa-tanulmányok; univerzális és regionális jelenségek az európai művelődéstörténetben.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70–80 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 50–60 kredit

a) szakirány nélkül:

magyar művelődés és kulturális örökség (magyar nyelv, irodalomtörténet, kortárs irodalom, művészettörténet, kortárs képzőművészet, zenetörténet, kortárs zenei élet, színháztörténet, kortárs színházi élet, filmtörténet, kortárs filmművészet); (közép-)európai kulturális kapcsolatok (a kárpát-medence népeinek összehasonlító néprajza, geolingvisztika, nyelvi-etnikai kapcsolatok, nyelvpolitika, kisebbségi nyelvhasználat); magyarországi és kárpát-medencei közgyűjtemények, Magyarország-kép külföldön, magyarok a külföld szemében;

választható ismeretek a következő témakörökből: közép-európai nemzeti, nyelvi, etnikai önazonosságok; történelemértelmezések, vallások és egyházak, nemzeti kánonok és kultuszok; a Kárpát-medence történeti ökológiája és kulturális földrajza, a magyar kultúra külföldi recepciója; kisebbségi magyar irodalom, kultúra; fordítás, műfordítás, kulturális transzfer; a magyar nyelv és kultúra helyzete az Európai Unióban; kulturális reprezentáció, a magyar kulturális diplomácia intézményi hálózata; a médiumok szerepe az interkulturális kommunikációban; a finn-ugor néprokonsági eszme, a turanizmus; a közép-európai rendszerváltás politikai, társadalmi, gazdasági folyamatai;

szakszemináriumok és/vagy tutorális foglalkozások;

b) szakirány választása esetén:

a választható szakirányok ismeretei: 50-60 kredit

ba) művelődés- és történettudományi szakirány:

multidiszciplináris ismeretkörök (15-25 kredit): a magyar művelődés és kulturális örökség (magyar nyelv, irodalomtörténet, kortárs irodalom, művészettörténet, kortárs képzőművészet, zenetörténet, kortárs zenei élet, színháztörténet, kortárs színházi élet, filmtörténet, kortárs filmművészet);

(közép-)európai kulturális kapcsolatok (a kárpát-medence népeinek összehasonlító néprajza, geolingvisztika, nyelvi-etnikai kapcsolatok, nemzeti, nyelvi, etnikai önazonosság Közép-Európában); magyarországi és kárpát-medencei közgyűjtemények; Magyarország-kép külföldön, magyarok a külföld szemében;

kötelezően választható művelődéstörténeti ismeretkörök (30-40 kredit): irodalom és (társ)művészetek kapcsolata; poétika és retorika, szöveg- és diskurzuselemzés; az irodalmi interpretáció elmélete és gyakorlata; hatás- és olvasástörténet, kritikátörténet; komparatisztika, világirodalom – nemzeti irodalmak; az irodalom- és kultúrák közvetítés rendszerei, a műfordítás elmélete; nemzeti kánonok és kultuszok Közép-Európában; a magyar irodalom külföldi recepciója; kisebbségi irodalmak és kultúrák, külföldi magyar irodalom; kutatómódszertan, tudománytörténet; gazdaság- és társadalomtörténet; művelődés- és mentalitástörténet; politikai eszmék és intézmények története; diplomáciatörténet; történelemértelmezések, történeti helyzetmagyarázatok Közép-Európában; a Kárpát-medence történeti ökológiája; a finnugor néprokonsági eszme, a turanizmus; a közép-európai rendszerváltás politikai, társadalmi, gazdasági folyamatai; szakszemináriumok és/vagy tutorális foglalkozások művelődés- és történettudományi ismeretkörökből (5-15 kredit);

bb) magyar mint idegen nyelv szakirány:

multidiszciplináris ismeretkörök (15-25 kredit): a magyar művelődés és kulturális örökség (magyar nyelv, irodalomtörténet, kortárs irodalom, művészettörténet, kortárs képzőművészet, zenetörténet, kortárs zenei élet, színháztörténet, kortárs színházi élet, filmtörténet, kortárs filmművészet); (közép-)európai kulturális kapcsolatok (a kárpát-medence népeinek összehasonlító néprajza, nemzeti, nyelvi, etnikai önazonosság Közép-Európában); magyarországi és kárpát-medencei közgyűjtemények; Magyarország-kép külföldön, magyarok a külföld szemében;

kötelezően választható magyar mint idegen nyelvi ismeretkörök (30-40 kredit): kutatómódszertan, pedagógiatörténet; a nyelvoktatás elmélete, a nyelv interkulturális közvetítése; a magyar mint idegen nyelv módszertana; a magyar nyelv morfológiája; grammatika - idegen nyelvként; kommunikatív nyelvpedagógia; nyelvészeti pragmatika – nyelvi szokáskultúra; szociolingvisztika, bilingvizmus; tananyagismeret; fordítás, műfordítás, kulturális transzfer; tudománytörténet; kommunikáció és retorika; szöveg- és stilisztika; kulturális nyelvészet; nyelvi tervezés, nyelvpolitika; nyelv, média, informatika; íráskultúra; történeti dialektológia; történeti névtan; geolingvisztika; kontrasztív nyelvészet; a magyar nyelv és kultúra helyzete az Európai Unióban;

szakszemináriumok és/vagy tutorális foglalkozások nyelvészeti és nyelvpedagógiai ismeretkörökből (5-15 kredit);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert, felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga, vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

Szakirány választása nélkül a mesterképzés követelményei teljesítésének feltétele, hogy a hallgatóknak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen magyar történelmi, illetve magyar nyelvészeti és magyar irodalmi ismeretkörökből legalább 12 kredit, amelyet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

Szakirány választása esetén a szakirány felvételének feltétele: történelem szakiránynál történelem alapképzési szakon, irodalom és nyelvészet szakirányoknál magyar alapképzési szakon, magyar mint idegen nyelv szakiránynál magyar alapképzési szakon vagy valamely modern filológiai alapképzési szakon szerzett oklevél.

36. INDOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: indológia

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles indológia szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Indology

választható szakirányok: szanszkrit, hindi (Sanskrit, Hindi)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak indológia szakiránya.

4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-30 kredit;

6.2. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-70 kredit;

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;

6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.5. A gyakorlati ismeretek aránya legalább 50%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik átfogó ismeretekkel, alapos tárgyi és módszertani tájékozottsággal rendelkeznek a klasszikus, illetve a modern indiai kultúráról. A választott szakiránynak megfelelő nyelvet (szanszkrit, hindi) magas szinten ismerik. Képesek az adott nyelven született kiemelkedő irodalmi művek sokoldalú elemzésére és ismerik a megfelelő történeti és kultúrtörténeti

forrásokat. A végzettek kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

felsőfokon a szanszkrit és/vagy a hindi nyelvet,
azon képességeket és módszereket, amelyek lehetővé teszik számukra önálló tudományos tevékenység folytatását,
az indológia tudományterületének fontosabb kutatási területeit (szanszkrit és hindi nyelvészet, irodalom, történelem, kultúra stb.), illetve azokat a fontosabb kutatásokat, amelyek ma meghatározzák e tudomány prioritásait,
a fentebbiek jelentőségét az ókortól máig terjedő gondolkodástörténetben és egyetemes civilizációs folyamatokban,
a modern India vonatkozásában magas szinten a hindi nyelvet és irodalmat,
a premodern és a modern nyelv-, irodalom- és kultúratudomány (különböző módszereinek) alkalmazhatóságát a fenti nyelvek, irodalmi alkotások, műfajok, kulturális jelenségek stb. megismerésében; továbbá

7.1.1. a szanszkrit szakirányon végzettek ismerik:

klasszikus India vonatkozásában az irodalomtörténeti, vallástörténeti, filozófiatörténeti kutatásokat,
a források közti tájékozódást és azok szövegkritikai feldolgozását,
szövegértés és szövegértelmezés módozatait.

7.1.2. a hindi szakirányon végzettek ismerik:

a modern India vonatkozásában magas szinten a hindi nyelvet,
országismereti tudásanyagot.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak

alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a klasszikus és/vagy modern indiai kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására;

rendszeresen és kreatívan új és összetett témakörökkel foglalkozni, a lehetőségek szerint helytálló bírálatot vagy véleményt megfogalmazni, döntést hozni, és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára közérthetően bemutatni;

a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére;

szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani feladatokat;

kutatási eredményeiket szélesebb orientalisztikai kontextusban is elhelyezni;

saját tudásukat magasabb szintre emelni, képzési területük belső törvényszerűségeinek megértését elmélyíteni és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességeket kialakítani,

nyelvtudás és országismeret birtokában (mű)fordításra, nyelvi és szakmai lektorálásra (cikkek, könyvek, filmek), szerkesztésre a külkereskedelem, diplomácia, turisztika

(idegenvezetés), kulturális menedzsment, média, újságírás, államigazgatás, idegenrendészet, szakkönyvtár, kulturális antropológia területén.

- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek: motiváció, elkötelezettség és minőség tudat a klasszikus és/vagy modern indiai kultúra vonatkozásában,
a szanszkrit és/vagy hindi nyelvvel, irodalommal és a klasszikus és/vagy modern indiai kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,
kezdeményező készség és személyes felelősségvállalás,
fogalmi gondolkodás,
az absztrakció képessége,
kritikai attitűd,
értékközpontúság,
jó kommunikációs képesség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-30 kredit
filológia (szövegkritika-szövegkiadás), irodalomtörténet, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, a történeti és összehasonlító nyelvtudomány módszertana, vallástörténet, művészettörténet.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 80-90 kredit
Differenciált szakmai ismeretanyag: 60-70 kredit
választható szakirányok ismeretei:
- a) szanszkrit szakirány:
óind történeti nyelvtan és nyelvtörténet, szanszkri thoz közeli nyelvek (óperzsa, avesztai, prákrit, páli stb.), szanszkrit szövegek olvasása és elemzése (védikus szanszkrit, epigráfia, szépirodalom, filozófia, vallás stb.), nyelvfejlesztés: hindi nyelv, a szakterületen választható további ismeretek (speciálkollégiumok, szakszemináriumok stb.);
 - b) hindi szakirány:
újind történeti nyelvtan és nyelvtörténet, hindihez közeli nyelvek (bradzs, urdú, bengáli stb.), modern és középkori hindi szövegek olvasása és elemzése, fordítási és tolmácsolási gyakorlat, nyelvfejlesztés: szanszkrit nyelv, a szakterületen választható további ismeretek (speciálkollégiumok, szakszemináriumok stb.);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga angol nyelvből, vagy egy további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú

nyelvvizsga megszerzése szükséges, továbbá szanszkrit szakirányon követelmény a latin és/vagy az ógörög nyelv, a hindi szakirányon az újperzsa nyelv alapfokú ismerete.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A keleti nyelvek és kultúrák alapszakon az indológia szakirányt nem elvégzett hallgatónak 62 kreditet kell teljesítenie az indológia alapképzési szakirány nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből. A 62 kreditből

legalább 50 kredittel már a felvételi jelentkezéskor rendelkeznie kell (a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a korábbi tanulmányai szerint),

további 12 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, az indológia szakirány általa nem elvégzett tanegységeiből (nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretkörökben), a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszereznie.

37. INFORMATIKUS KÖNYVTÁROS

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterszak megnevezése: okleveles informatikus könyvtáros

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles informatikus könyvtáros

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Master of Library and Information Science

választható szakirányok: humán informatika (tartalomszolgáltató); információ- és tudásmenedzsment; Internet-technológia; iskolai könyvtáros; könyvtári minőségmenedzsment; közszolgáltató könyvtáros; különgyűjtemények; mediamatika; nyelvészeti informatika; orvosi könyvtáros; régi nyomtatványok feldolgozása; szaktudományi (kutatásfejlesztési) információmenedzser; tartalomfejlesztő menedzser; üzleti információmenedzser; webtechnológia, szakirányok angol nyelvű megnevezése: human informatics (content supplier); information and knowledge management; Internet technology; school libraries; library quality management; public libraries; special collections; mediamatics; linguistic informatics; medical librarian; cataloguing of old prints; subject area (research and development) information management; content producer; business information management; webtechnology.

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: informatikus könyvtáros alapképzési szak, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű könyvtáros, informatikus könyvtáros alapképzési szakok.
- 4.2. A 11. pontban meghatározott feltételekkel vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit

- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 34-46 kredit
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-50 kredit
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditek száma: 6 kredit
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett informatikai és könyvtártudományi ismereteik birtokában az információs társadalom alapintézményeiben: könyvtárakban, gazdasági, üzleti, közigazgatási, államigazgatási, valamint kulturális információs szolgáltató intézményekben és központokban, továbbá egyéb informatikus könyvtáros képzettséget igénylő területeken – a korszerű információs technológia teljes eszköztárát hasznosítva – képesek az információs tartalmak előállításával, szervezésével, feldolgozásával, tájékoztatásával kapcsolatos feladatok elvégzésére és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások tervezésére és menedzselésére, a kultúra közvetítésére. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a könyvtár- és információtudomány korszerű elméleti alapismereteit,
az információkezelés technológiáját,
az információ gazdaságtanát, pénzügyi és jogi szabályozásának, valamint szabványosításának korszerű elméleti alapismereteit,
a potenciális könyvtár- és információhasználók szokásainak, igényeinek, elvárásainak felmérésével kapcsolatos alapos szakmai és módszertani ismeretanyagot,
a tudásrepresentáció hagyományos és modern könyvtári technológiáit (bibliográfiai adatfeldolgozás, az információkereső nyelvek használata, szövegfeldolgozás stb.),
a könyvtárak működésével, az informatikai rendszerek és alkalmazások használatával, valamint a tartalomszolgáltatással kapcsolatos jogi szabályozást,
az információs gazdaság és az információs piac elemző ismeretanyagát,
a tudományos kutatómunka alapvető módszereit és technikáját, továbbá a tudományos gondolkodás alapjait.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

a korszerű internetalapú technológiák alkalmazására, például dinamikus weblapok készítésére,
a meglévő információk új szempontok szerinti feldolgozására, valamint új információk előállításával hagyományos és webes tartalomszolgáltatás nyújtására,
hatékony tájékoztatásra és információs szolgáltatásra a hagyományos információforrások és a korszerű információs technológiák felhasználásával,
adatbázisok tervezésére, létrehozására és karbantartására,
szöveges és multimediális információk archiválására, szervezésére és közreadására elektronikus formában,

piacképes könyvtári szolgáltatások szervezésére, menedzselésére, működtetésére, minőségbiztosítására és folyamatos fejlesztésére (innovációra),
a könyvtárakban keletkezett és kezelt információk szolgáltatására a társadalmi elvárásoknak és az információs piac igényeinek megfelelően,
felhasználói tanácsadásra,
a megfelelő gyakorlati és menedzsment-technikák alkalmazására a fenntartókkal, piaci szereplőkkel és felhasználókkal való kapcsolatokban,
az információhasználat eredményeinek értékelésére és kutatások végzésére az információ-menedzsment problémáinak megoldása érdekében,
az információelemzés és információtervezés módszereinek alkalmazására,
idegen nyelvek ismeretének birtokában a hazai és a külföldi, a magyar és az idegen nyelvű dokumentumok gyűjtésére, analitikus és szintetikus feldolgozására, tárolására és rendszerezett közreadására,
a gazdasági, politikai, igazgatási, kulturális, tudományos és más (pl. szolgáltatási, egészségügyi stb.) területeken jelentkező szakirodalmi információs igények magas szintű kielégítésére, számítógépes információs rendszerfejlesztési feladatok végzésére, a különböző könyvtártípusok, szaktájékoztatási és dokumentációs intézmények, vállalatok, intézményi részlegek megfelelő végzettséget igénylő munkaköreinek az ellátására,
külföldi szakmai kapcsolatok építésére,
az üzleti és közigazgatási információmenedzser, az iskolai könyvtáros és más szakterületek feladatainak az ellátására, informatikai szolgáltatások előállítására, tervezésére, szervezésére és működtetésére, számítógépes szakirodalmi információs és információkereső rendszerek alkalmazására, adaptálására és fejlesztésére,
tudományos munkavégzésre, önmaguk művelésére és a megszerzett szakműveltség továbbfejlesztésére, megújítására, az újabb tudományos eredmények és eszközök megismerésére és alkalmazására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

személyes képességek: hatékony kommunikáció, felelősségtudat, szolgálatkészség, empátia, önállóság,
interperszonális készségek: kapcsolatteremtés, szervezés, tárgyalás, csoportban való dolgozás, team-vezetés,
problémamegoldás: rugalmas és kreatív gondolkodás, soktényezős rendszerek felmérése, összefüggések meglátása, lényeglátás, alternatív gondolkodás,
szakmai attitűdök: fejlett kritikai érzék, amely lehetővé teszi a könyvtár- és információtudomány egyes területein jelenleg meghonosodott gyakorlat hiányosságainak a feltárását; továbbá megfelelő vita- és kommunikációs készségek a feltárt problémák közös megoldása érdekében; egészséges önbizalom és dinamizmus a munkakör feladatainak elvállalásához; kezdeményező készség új feladatok és az ezekhez szükséges hatáskör kijelöléséhez; döntési képesség konfliktushelyzetekben, valamint

felelősségvállalás a kitűzött célok elérése érdekében; képesség és kellő motiváció az állandóan változó társadalmi igények felismerésére, reflexiójára, a folyamatos önképzésre, az életen át tartó tanulásra; megfelelő önismeret, képesség a meglévő tudás és képességek (ön)kritikus értékelésére; minőség tudat és sikerorientáltság; stratégiai látásmód és szolgáltatás-orientáltság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 8-12 kredit

a mesterképzési szak képzési profiljához illeszkedő elméleti és gyakorlati alapozó kurzusok (pl. társadalomtörténet, társadalomismeret, kommunikáció, közgazdaságtan, filozófia, jog).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 34-46 kredit

könyvtári szolgáltatások menedzselése, könyvtári feldolgozás és szolgáltatás modern eszközei, tartalomszolgáltatás a könyvtárakban.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 60-70 kredit

Differenciált szakmai ismeretek 40-50 kredit

a) választható szakirányok ismeretei: 30-40 kredit

aa) humán informatika (tartalomszolgáltató) szakirány:

alkalmazott matematika, számítástudomány, alkalmazott statisztika, informatikai algoritmusok, adat- és rendszermodellek, ismeretalapú technológia, szemantikus Web, adatbányászat, E-learning, E-menedzsment, számítógépes felhasználói ismeretek (ECDL szinten), könyvtári adatbázisok szervezése, elektronikus dokumentumok és formátumok, információgazdaság, olvasásszociológia, -pedagógia és -pszichológia, természetes nyelvű szövegek feldolgozása, a tartalomszolgáltatás jogi keretei, tanulás- és kutatómódszertan, emberi erőforrás-menedzsment, önismeret, pályaválasztás, karrier, illem, etikett, protokoll könyvtári környezetben, mesterséges intelligencia egészségügyi alkalmazásai, az információs rendszerek architektúrái, alakfelismerés, térinformatika, genetikus algoritmusok;

ab) információ- és tudásmenedzsment szakirány:

elméleti és menedzsment ismeretek, az információ- és tudásmenedzsment fogalom- és kapcsolatrendszere, információ- és tudásmenedzsment projektek menedzselése, e-tanulás, médiadidaktika, online közösségfejlesztés, tudástechnológiák és eszközök, infokommunikációs rendszerek és hálózatok, információ- és tudásszervezési technológiák, információ- és tudásmenedzsment eszközök, tudástársadalom alkalmazások, szakmai angol;

ac) Internet technológia szakirány:

IT stratégia, az információs társadalom stratégiája, jogi és etikai kérdései, stratégiai tervezés, információ- és projektmenedzsment, az információ-

menedzsment, információmenedzsment a gyakorlatban, projektmenedzsment, a projektmenedzsment gyakorlata, hálózati rendszerek tervezése és fejlesztése, Internet szabványok és protokollok, webszolgáltatások tervezése és fejlesztése, Internet technológia, IT biztonság, adatvédelem, titkosítás, elektronikus kereskedelem, elektronikus kormányzat, adat- és szövegbányászat, szakmai angol;

ad) iskolai könyvtáros szakirány:

pedagógiai, pszichológiai törzsanyag, neveléstörténet, neveléstudomány, tantervelmélet, tantervfejlesztés, e-learning, menedzsment és információszervezés, a pedagógiai információ rendszere, az iskolai könyvtár működéséhez szükséges irányítási ismeretek, tudásmenedzsment iskolai környezetben, tananyagszervezés, az iskolai könyvtár vezetése, szolgáltatásmenedzsment, minőségirányítási program (MIP), médiapedagógia, tantárgypedagógia, a gyermek- és ifjúsági irodalom története és sajátosságai, olvasáskutatás, olvasáspedagógia, média- és taneszközügy, médiaelemzés, médiakutatás;

ae) könyvtári minőségmenedzsment szakirány:

hazai és nemzetközi fejlesztési törekvések, minőségirányítási rendszerek és modellek, minőségügyi dokumentáció, szabványok és jogi szabályozás, stratégiai tervezés, erőforrás-gazdálkodás, szakértői, szakfelügyeleti tevékenység, szervezetmenedzsment, teljes körű minőségmenedzsment, teljesítménymérés, szolgáltatásmenedzsment, használói igényfelmérés, használóképzés, kommunikációs stratégiák, probléma- és konfliktuskezelés, minőségi stratégiák, minőségmenedzsment módszertana, minőségellenőrzés, marketing és projektmenedzsment;

af) közszolgáltató könyvtáros szakirány:

társadalom és közszolgáltatás, hazai és külföldi fejlesztési stratégiák, tudásmenedzsment, kistérségi együttműködés menedzsmentje, közszolgáltató intézményrendszer, hálózatközpontú közszolgáltatási modellek, kettősfunkciójú könyvtárak menedzsmentje, kistélepek szolgáltatási rendszere, közszolgálati és kulturális adatbázisok és szolgáltatásaik, informatika és webfejlesztés, audiovizuális tartalomszolgáltatás, könyvtárak, teleházak, e-pontok, dokumentumszolgáltatás, e-ügyintézés, jogszabályok, szakfelügyelet, módszertani ismeretek;

ag) különgyűjtemények szakirány:

tematikus különgyűjtemények, zenei gyűjtemények, audiovizuális és elektronikus dokumentumok, helytörténeti gyűjtemények, kis- és aprónyomtatványok, egyedi, speciális szempontú dokumentumok gyűjteménye, különgyűjtemények formai és tartalmi feltárása (retrospektív, kurrens), információ-és tudásszervezési kutatási módszerek és technológiák, álló-

mányvédelemi szempontok, megoldások, kiállítás- és rendezvényszervezés, erőforrás-gazdálkodás a digitalizálási folyamatokban, különgyűjtemények projektmenedzsmentje, különgyűjtemények digitalizálása;

ah) médiamatika szakirány:

médiakommunikáció, multimédia rendszerek, eContent – uniós irányelvek, programtervezés, szerzői jog, információfeldolgozás, információk folyamatok irányítása, digitális megőrzés, szélessávú szolgáltatások, webszolgáltatások fejlesztése, médiatartalom-menedzsment, virtuális referenz szolgáltatások, tudásmenedzsment;

ai) nyelvészeti informatika szakirány:

nyelvészeti alapfogalmak, nyelvészet területei, fonológia, laboratóriumi fonológia, szintaxis, formális nyelvek, szemantika, formális szemantika, pragmatika, bevezetés a mesterséges intelligenciába, szakértői rendszerek, logikai programozás, a kísérletes nyelvészet alapjai, számítógépes szövegfeldolgozás;

aj) orvosi könyvtáros szakirány:

orvosi nyelv, élettan, kórélettan alapjai, orvosi szaktájékoztató, alkalmazott pszichológia, könyvtáros etika, mentordidaktika, tudományos forrásanalízis, értékelemzés, kiadványszerkesztés, bibliometria, az internet szakirányú használata, kutatásszervezés;

ak) régi nyomtatványok feldolgozása szakirány:

régi nyomtatványok feltárása, a tartalmi feltáró munka segédletei, európai és magyar könyvtártörténet, szellemi irányzatok története, olvasmánytörténet, a könyvtörténet rokon területei, levéltári és térképészeti ismeretek, az írás és az olvasás története, könyvkiadói stratégiák, a cenzúra története, a könyvillusztráció története, a nyomdatechnika története, antikvár és restauratori ismeretek, paleográfia, latin nyelv;

al) szaktudományi (kutatás-fejlesztési) információmenedzser szakirány:

a mai magyar makro- és mikrogazdaság, tudománypolitika, könyvtári innovációk a tudományos és kulturális információk menedzselésében, a tájékoztatási intézmények és eszközök itthon és külföldön, orvosi, egészségtudományi tájékoztató, társadalomtudományi és bölcsészettudományi tájékoztató, közgazdaságtudományi és jogi tájékoztató, természettudományi és műszaki tájékoztató, művészeti tájékoztató, környezettudományi és agrártudományi tájékoztató;

am) tartalomfejlesztő menedzser szakirány:

Internet és PR, a „hálózati társadalom”, non-profit szervezetek menedzsmentje, speciális kollégium, webtechnológia, programozási ismeretek, HTML ismeretek, multimédia ismeretek, hálózati ismeretek, hálózati szolgáltatások,

adatbázisok szervezése, digitális szövegek kezelése, strukturált szövegek, metaadatok, teljes szövegű adatbázisok;

an) üzleti információmenedzser szakirány:

piacgazdaság és könyvtárügy az információs társadalomban, üzleti és jogi ismeretek, professzionális információkutatás- és közvetítés, az üzleti információ elmélete és gyakorlata, korszerű információmenedzsment és marketing módszerek, szervezeti információgazdálkodás, információs tanácsadás, térítéses információszolgáltatás a könyvtárban, forrásszerzési, pályázatkészítési műhelymunka, információvédelmi alapismeretek, vállalkozásalapítás, ügyviteli rendszerek;

ao) webtechnológia szakirány:

webfejlesztési irányelvek, adatbázis-tervezés, SQL, szemantikus Web, névterek, ontológiák, XML, CSS, Flash, design megoldások, CMS megoldások áttekintése, programnyelvek – (PHP/PERL/egyéb), Javascript, AJAX megoldások, keretrendszerek áttekintése, adatbiztonság, e-kereskedelem, e-kormányzat, alkalmazásfejlesztés;

b) szakmai gyakorlat: 10 kredit;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat követelményeit a felsőoktatási intézmény tanterve határozza meg, amelynek kreditértéke 10 kredit.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú „C” típusú vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga, továbbá egy alapfokú „C” típusú nyelvvizsga szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint az informatikus könyvtáros alapképzési szak ismeretköreiből.

38. INTERKULTURÁLIS PSZICHOLÓGIA ÉS PEDAGÓGIA

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterszak megnevezése:** interkulturális pszichológia és pedagógia
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles interkulturális pszichológia és pedagógia szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Master in Intercultural Psychology and Education
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a pszichológia, a pedagógia, a gyógy-pedagógia, a társadalmi tanulmányok, a szociológia alapképzési szakok.
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott feltétellel elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: szociális munka, szociálpedagógia, andragógia, politológia, szabad bölcsészet, történelem, nemzetközi tanulmányok, kommunikáció és médiatudomány, romológia.
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15-20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-25 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-60 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: törzsképzésben legalább 40%, differenciált szakmai anyagban legalább 40%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik elmélyült interkulturális pszichológiai és pedagógiai tudásuk és kompetenciájuk révén tudatosan kezelik a plurális társadalomban megjelenő értékek sokféleségét, nyitottak mások véleményének, kultúrájának megismerésére, valamint képesek olyan helyzetek teremtésére, amelyek ezeknek az értékeknek az elfogadását és a kulturális sokféleség pozitív hozamának kiaknázását segítik, mindeközben a fellépő konfliktusokat eredményesen kezelik.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

és értik a különböző kultúrák értékvilágának fő sajátosságait,
a szociokulturális-ökonómiai háttér és a társadalmi sikeresség összefüggéseit,
a többségi és kisebbségi csoportok egymáshoz való viszonyának történeti és kulturális vetületeit,
a hazai kisebbségeket, és a rájuk vonatkozó jogi dokumentumokat,
az interkulturális kommunikáció alapvető folyamatait,
és érti a sztereotípiák, előítéletek működését és olyan módszereket, amelyek elősegítik az előítéletek csökkentését.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

tevékenységükben figyelembe venni az alapvető emberi jogokat, a különféle kultúrák értékvilágát és az értékek átalakulásának folyamatát is,
az elsajátított interkulturális szemléletet munkájukban képviselni, közvetíteni;
az interkulturális kommunikáció sajátosságainak megértésére, azok gyakorlati alkalmazására, partnereik munkájának eredményes szervezésére, a folyamat közben fellépő konfliktusok hatékony kezelésére;
reflektálni a saját kultúrájuknak rejtett feltételezéseire, képesek azonosítani és kritikusan viszonyulni saját előítéleteikhez, etnocentrikus szemléletükhöz;
olyan munkakörnyezetet teremteni, amelyben a partnerek értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat, képesek a konstruktív együttműködésre.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek (attitűdök):

nyitottság mások és más kultúrák, értékvilágok elfogadására,
a kulturális különbözőség legitimitásának és a kulturális identitás jelentőségének elismerése minden ember életében,
az emberi identitás összetettségének elfogadása,
annak elfogadása, hogy a kultúrák együttélése együtt járhat a társadalmi élet minden területén konfliktusok keletkezésével, amelyek egy plurális társadalomban békés úton megoldhatók.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, a mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 15-20 kredit

a kultúra fogalma és dimenziói (antropológiai, szociológiai, pszichológiai és pedagógiai szempontokból is), kisebbségi és többségi identitás (etnikai, vallási, nemi, életkori,

szexuális kisebbségek), kisebbségek a társadalomban (társadalmi egyenlőtlenségi rendszerek), emberi és kisebbségi jogok, a multikulturalizmus kialakulása és a multikulturális elméletek kritikái, előítéletek és ideológiák (rasszizmus, antiszemitizmus).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-25 kredit

globalizáció és migráció, interkulturális kommunikáció, társadalomtudományi kutatás, kvantitatív és kvalitatív módszerek, szenzitivitás tréning, interkulturalitás tréning (választható: interkulturális kompetencia, demokratikus értékek, konfliktusmegoldás, identitás, gender), kutatómódszertan gyakorlat, idegen nyelvű szakszövegolvasás.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 60-80 kredit

Differenciált szakmai ismeretek 40-60 kredit

kulturális és kulturális összehasonlító pszichológia: társas viselkedés, gyermekfejlődés, gyermeknevelés és szocializáció; nemek közötti kapcsolatok, nemi szerepek, a nemmel kapcsolatos nézetek;

interkulturális és összehasonlító pedagógia: az oktatás európai és Európán kívüli dimenziói;

kultúrák találkozása és az oktatás;

kisebbségi oktatási modellek a világban és a hazai kisebbségek oktatása;

társadalmi csoportok reprezentációja a médiában;

interkulturális pszichológia: előítéletek, sztereotípiák és csoportközi viszonyok elméletei, társadalmi konfliktusok;

interkulturalitás a gyakorlatban: család, iskola, tanácsadás, egészség, szervezet és kultúra, konfliktuskezelés, tárgyalás, béke, fenntartható fejlődés, segélyszervezetek;

szövegolvasás és -elemzés: különböző kultúrák narratívái fikciós műfajok alapján, nem nyugati pedagógiák;

gondolkodás, tanulás és társas viselkedés: kelet-ázsiai és euro-amerikai minták;

iskolai gyakorlat – irányított megfigyelés, terepgyakorlat; diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert, középfokú, „C” típusú nyelvvizsga letétele, illetve azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának jelentős szakirodalma van.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A jelentkezőnek a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 15 kredit a következő ismeretkörökben: pszichológia, pedagógia, kutatómódszertan, szociológia, kommunikációelmélet, antropológia, kultúratudomány.

39. IRANISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: iranisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles iranisztika szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Iranian Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak iranisztika szakiránya.
- 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudományi terület alapképzési szakjai.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kötelezően megszerzendő kreditek száma: 60-80 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az iranisztika különböző szakterületein (nyelvek, történelem, irodalom, művelődés- és vallástörténet, művészettörténet, modern országismeret), valamint a klasszikus és a modern perzsa nyelvben magas szintű jártassággal, élő nyelvi tapasztalatokkal, valamint számottevő arab nyelvi ismeretekkel is rendelkeznek. Az iranisztika területén szerzett speciális jártasságok és elmélyült műveltség birtokában képesek gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására az államigazgatásban és a kulturális élet számos területén. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a modern perzsa nyelvet felsőfokon,
- az iráni népek történetét: a modern Irán, valamint a földrajzilag és nyelvileg szorosan kapcsolódó régiók (Közép-Ázsia, Afganisztán, India) helyzetét,
- a klasszikus és modern perzsa irodalom nyelvi forrásaihoz kapcsolódó filológiai (szövegkritikai stb.), irodalomtörténeti és irodalomelméleti (prozódia, rímten, retorika stb.) kérdéseket,
- a megfelelő vallás- és művelődéstörténeti ismeretanyagot,
- az önállóan végzett kutatómunkához szükséges fogalmi és absztrakt gondolkodás elemeit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek a fenti ismeretek birtokában alkalmasak:

- ismereteiket mind a gyakorlati élet területén kamatoztatni, mind az önálló tudományos kutatómunka eredményeit írásban megfogalmazni és szóban tudományos fórumokon megjeleníteni: a kutatómunka ezen a fokon elsősorban a tömegesen rendelkezésre álló (irodalmi, történeti, szociológiai, nyelvi stb.) publikálatlan források feldolgozására épül, és ez a kutatói pályán viszonylag gyors előrehaladást jósol,
- történeti és modern politikai események, valamint társadalmi kérdések mélyebb megértésére, interpretálására,
- a modern perzsa nyelv ismeretén túl fordítási és tolmácsolási gyakorlatok birtokában összekapcsolva ezeket nyelvterületi tapasztalatokkal – tolmácsolási, elemzési feladatok elvégzésére,
- közepes nehézségű klasszikus arab szövegek szótár segítségével való megértésére, az iranisztika terén szerzett, ma egyre több aktualitást hordozó ismereteikkel olyan, ma általánosan és széles körben nem ismert területek, jelenségek, fogalmak és forrásadatok interpretálására, megértésére, melyek – egyedi és értékes ismeretek lévén – kutatói elfogadásukat nagyban elősegíti, valamint ezek gyakorlati hasznosíthatósága miatt azok birtokosát a munkaerőpiacon értékesé és keresetté teszi,
- a széleskörű keleti (orientalisztikai) ismeretek, a nyugati kultúra és tudományos gondolkodás birtokában a mai nemzetközi politikai, társadalmi, valamint az irodalmi és művészi tevékenységnek az eddigieknél mélyebb és behatóbb megismerésére, megértésére és értékelésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

analitikus gondolkodás,
kreativitás,
kritikai érzékenység,
az önálló gondolkodás és problémamegoldás képessége,
megfelelő szintű nyelvtudás a nemzetközi szakirodalom feldolgozásához,
együttműködési készség,
személyes felelősség,
önálló tanulási képességek,
kritikai attitűd.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 8-12 kredit

az iranisztikához, annak különböző területeihez kapcsolódó történeti, nyelvtudományi, irodalomtudományi, valamint vallás- és művelődéstörténeti ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15-25 kredit

nyelvi kérdések (a nyelv rétegzettsége: a klasszikus és modern perzsa nyelv különbsége, írott és beszélt nyelv viszonya a perzsa nyelvtörténetben), leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, irodalomtörténeti és -elméleti kérdések (műfajelmélet és -történet), a történelem és a történettudomány kérdései (pl. etnikai elemek az újkori dinasztikus történetben, városi fejlődés, királyság-alkotmányos monarchia-köztársaság), modern társadalom- és művelődéstörténet (képzőművészetek). A nyelvi ismereteket elmélyítő képzés (rétegnyelvek, dialektális elemek).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 80-100 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 60-80 kredit

a) a szakmai törzsanyagot elmélyítő további irodalom-, nyelv-, történettudományi, vallás- és művelődéstörténeti (művészettörténeti) kurzusok (30-40 kredit);

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei (30-40 kredit);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga angol/német/francia vagy orosz nyelvből vagy egy további, az alapképzés megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint

a keleti nyelvek és kultúrák alapszak iranisztika szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi, történelemtudományi, vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből, amelyből – amennyiben előzetes végzettségét a 4.2. pontban felsorolt alapképzési szakon szerezte – 15 kredit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint is teljesíthető.

A 4.3. pont szerinti előtanulmányokkal rendelkezők az 50 kredit tanulmányi követelményt középfokú állami nyelvvizsgával egyenértékű újperzsa nyelvtudás birtokában is teljesíthetik úgy, hogy a mesterszakra történő belépéshez a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak iranisztika szakirányának irodalomtudományi, történelemtudományi, vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből 25 kreditet szereznek. Ezen ismeretek a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint a mesterképzési tanulmányokkal párhuzamosan is teljesíthetők.

40. IRODALOM- ÉS KULTÚRATUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** irodalom- és kultúratudomány
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles irodalom- és kultúratudomány szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Literary and Cultural Criticism
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: magyar alapképzési szak irodalom-tudomány vagy a művelődéstudomány szakiránnyal.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: anglistika, germanisztika, romanisztika, szlavisztika, szabad bölcsészet.
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 38-42 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 48-52 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 25%.
7. **A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik alkalmasak irodalmi és kulturális jelenségek, művészi szövegek tudományos elemzésére, azok esztétikumának és poétikai-retorikai létmódjának figye-

lembevételével. Ismerik a modern kommunikáció közegeit, a nyelvi-közvetítési rendszereket, a nyelv művészetének és médiumainak sajátosságait, valamint az irodalmiság legaktuálisabb társadalmi funkciójára és feltételeire összpontosító kutatásokat. Alkalmasak a közoktatásban, a könyvkiadásban, a művelődésszervezés legkülönbözőbb szintjein, a kulturális kapcsolatok hazai és nemzetközi csatornáin feladatok ellátására. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az irodalom- és kultúratudomány elmélyült és hatékony műveléséhez, a napjaink igényei által meghatározott elméleti és gyakorlati elemző készségekhez szükséges szakmai tudásanyagot és kutatási módszereket a szövegértelmezés, az alapkutatás, az irodalomtörténet és az irodalomelmélet terén,
az irodalom- és kultúraközvetítés különböző ágazataihoz szükséges szaktudás nélkülözhetetlen elemeit (médiumok szerkesztői tevékenysége, újságírás, kulturális igazgatás, reklám, társadalomtudományi és kultúrapolitikai elemzés), valamint a kulturális szolgáltatásokban végzendő munka fontos összetevőit: rendezvényszervezés, intézmények és programok tervezése és irányítása,
az interdiszciplináris együttműködésre épülő kulturális feladatok lényegi követelményeit és elvégzésük módozatait: kapcsolattartás külföldi intézményekkel, projektek szervezése,
a könyvszakma, az igényes és kreatív kiadói munka elvárásait: az irodalmi, kulturális és társadalomtudományi kiadók és folyóiratok szerkesztésének alapjait.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

a tudományág szakmailag számottevő, nemzetközi szintű művelésére, diszciplináris összetevőinek aktuális újrafogalmazására, napjaink kihívásainak megfelelő konkretizálására és a kulturalitás tekintetében is korszerű távlatra helyezésére: publikálás, konferencia előadás, részvétel nemzetközi projektekben, oktatás,
a jelenkori kultúra mediális összefüggéseinek átlátására, konkrét feladatainak kreatív és társadalmilag hasznosítható megoldására: irodalmi reprezentáció, kapcsolat a tömegmédiumokkal,
piacképes szakmai-kiadói-kommunikációs stratégiák tervezésére, nemzetközi kapcsolattartásra,
pályázati tevékenység folytatására,
irodalmi szövegek és társadalomtudományi ismereteket igénylő szakmunkák fordítására, lektorálására, gondozására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a modern európai kultúra hagyományainak és normáinak megfelelő hozzáállás: tisztelet, tolerancia, etikus együttműködés,
szakmai motiváció az irodalomnak és kulturális közegeinek kutatása iránt,
megfelelő műveltség (főleg az irodalom és társművészetek, a filozófia, az esztétika a történelem és a mediológia terén),

kreativitás a tudományág sajátos problémaköreinek átlátásához és kezeléséhez, a tudományos munkához és annak közösségi formáihoz általában szükséges gondolkodási és habituális tulajdonságok: elméleti érzék, szellemi nyitottság és értéktudat, kezdeményezési és együttműködési képesség, felelősségvállalás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 8-12 kredit:

Az irodalomtudomány újabb, kultúraelméleti orientációjával megjelent területeinek áttekintése és módszereinek elemző elsajátítása. Mű- és diskurzuselemző gyakorlati ismeretek a kulturális médiumok, illetve a különböző kulturális szintek viszonya és ennek történeti alakulása tekintetében.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 38-42 kredit:

- a) esztétikai és filozófiai ismeretek (az esztétikai-filozófiai diskurzus és az irodalom viszonya, szakszövegolvasás); irodalomtörténeti és elméleti alapfogalmak (irodalomelméleti iskolák, módszerek elemzése, szakmai alapfogalmak újragondolása); műfajelmélet és műfajtörténet; az interpretáció gyakorlata a műelemzéstől a kritikaírásig, a szépirodalmi szövegek megértését és az interpretáció hatékonyságát befolyásoló, történetileg változó feltételek reflektálása (28-30 kredit);
- b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei. (10-12 kredit)

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 68-72 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek 48-52 kredit:

választható speciális programok: irodalom- és kultúratudomány, régi magyar irodalom, klasszikus magyar irodalom, modern magyar irodalom, összehasonlító irodalom- és kultúratudomány.

Diplomamunka: 20 kredit

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga vagy egy további (az alapképzés megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő) nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a magyar vagy az anglisztika, a germanisztika, a romanisztika, a szlavisztika, a szabad bölcsészet alapképzési szakok ismeretköreiből.

Az anglisztika, a germanisztika, a romanisztika, a szlavisztika, a szabad bölcsészet alapképzési szakok ismeretkörei mellett továbbá 10 kredit irodalomtudományi ismeret is szükséges. A 60 kredit-

hez – a legalább 50 kredit elismerése után – még hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

41. ISZLÁM TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** iszlám tanulmányok
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles iszlám tanulmányok mesterszakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Islamic Studies
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudomány
- 4. A mesterképzésbe való belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak arabisztika, iranisztika és turkológia szakirányai
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudományi képzési terület alapképzési szakjai
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 5-15 kredit.
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 43-57 kredit.
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 35-45 kredit.
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditérték: legalább 6 kredit.
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit.
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.
- 7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvi, filológiai és az iszlám kultúrával kapcsolatos ismereteik birtokában képesek önálló tudományos kutatómunkát folytatni, illetve

a közélet területén az iszlám kultúrát behatóan ismerő szakemberekként (pl. újságíró, politológus, diplomata stb.) magas színvonalon tevékenykedni. A végzettek az iszlám vallás, az iszlám világ történelmének és kultúrájának átfogó tudományos ismeretével rendelkeznek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. a) a mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- az iszlám nyelvei (arab, török, perzsa stb.) közül egynek az aktív, kettőnek a passzív használatát,
- a fenti nyelveken írott források filológiai elemzésének követelményeit,
- az iszlám vallás történelmét és mai áramlatait,
- az iszlám világ történelmét és mai helyzetét,
- az iszlám kultúrkör művelődéstörténetét,
- az iszlám világban napjainkban ható ideológiákat,
- az iszlám világ és a nyugati világ közötti kölcsönhatások jellemzőit a történelem folyamán,
- az iszlám világ és a nyugati világ mai kölcsönhatásainak sajátosságait;

7.2. a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre, eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritikai attitűd kialakítására és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
- képesek a mélyebb összefüggések megértésére és a megszerzett információk alkalmazására a kutatásban,
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az iszlám nyelveivel (arab, perzsa, török stb.) és az iszlám kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- az iszlám nyelvei (arab, perzsa, török stb.) közül egynek a kor igényeinek megfelelő hatékony kommunikálásra,
- az írott források filológiai elemzésének szuverén alkalmazására a vallás, a történelem és a művelődéstörténet területén,
- az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására, valamint az iszlám nyelvein írott források olvasására és filológiai igényű elemzésére,
- az önálló kutatómunkára;

7.3. a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

az iszlám műveltség és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség,
a fenti nyelvek használatának, valamint az említett kultúrával kapcsolatos ismeretek
átadásának fontosságát illető minőségtudat és sikerorientáltság,
az iszlám nyelveivel és kultúrájával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív keze-
lési képessége,
együttműködési készség,
kezdeményező készség,
személyes felelősség vállalási készség,
döntéshozatali képesség
szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges
alapozó ismeretkörök: 5-15 kredit

nyelv-, irodalom- és történettudományi, valamint kultúra- és vallástudományi ismere-
tek: aktuális kutatási irányzatok, eredmények, interdiszciplináris kapcsolódási pontok
és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 43-57 kredit

nyelvi ismeretek elmélyítése, fejlesztése

szakmai ismeretek: az iszlám vallással, tanaival, történetével, irányzataival kapcsolatos
ismeretek elmélyítése: az iszlám vallás története, a Korán-tudományok, a népi vallá-
sosság, a misztika és a XX-XXI. századi iszlám mozgalmak, az iszlám világ modern
történelme, az iszlám világ kultúrtörténete, az iszlám művelődéstörténetének főbb
aspektusai, az iszlám világ és Európa kapcsolatainak alakulása a múltban és napja-
inkban, az iszlám vallás, illetve az iszlám világ specifikus jegyei.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 55-65 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 35-45 kredit

a) kötelezően választható speciális programok ismeretei : 27-33 kredit

vallás-, történettudományi és művelődéstörténeti kurzusok;

b) kötelezően választható további ismeretek: 8-12 kredit

művelődéstörténeti, történeti és vallástudományi ismeretek;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert, felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga,
vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges angol / német / francia vagy
orosz nyelvből vagy egy további, az alapképzés megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől

eltérő nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga, vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak arabisztika, iranisztika vagy turkológia szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi, történelemtudományi, valamint vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből, amelyből

amennyiben előzetes végzettségét a 4.2. pontban felsorolt alapképzési szakon szerezte 15 kredit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint teljesíthető.

A 4.3. pont szerinti előtanulmányokkal rendelkezők az 50 kredit tanulmányi követelményt komplex, középfokú (B2 szintű) újperzsa államilag elismert nyelvvizsga letételével is teljesíthetik úgy, hogy a mesterszakra történő belépéshez a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak arabisztika, iranisztika vagy turkológia szakirányának irodalomtudományi, történelemtudományi, valamint vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből 20 kreditet szereznek. Ezen ismeretek a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint a mesterképzési tanulmányokkal párhuzamosan is teljesíthetők.

42. JAPANOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** japanológia (Japanese Studies)
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles japanológia szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Japanese Studies
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. A bemenethez feltétel nélkül elfogadott alapszak: keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak japán szakiránya.
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak további szakirányai.
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapoató ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 5-15 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-60 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-45 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: legalább 6 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: körülbelül 50%.
7. **A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik japán nyelvtudásuk és Japánra vonatkozó ismereteik birtokában az üzleti életben, a tudományban, az államigazgatásban, a diplomáciában magas szintű

szakmai munka végzésére képesek japán nyelvismeretet igénylő feladatok ellátásával. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a japanológia alapvető ágainak, területeinek (történettudomány, irodalomtudomány, nyelvtudomány, vallás- és filozófiatörténet, kultúra- és művészettörténet, filológia) legfontosabb alapismereteit,
a modern japán írott és beszélt nyelvet Japán Nyelvi Alkalmassági Vizsga (Nihongo Noryoku Shiken) felsőfok (Ikkyu) szintjén,
a klasszikus japán írott nyelvet legalább középszinten,
a japán nyelv, irodalom, történelem és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
a japán nyelv, irodalom, történelem és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkat,
a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás – eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában történő – gyakorlati alkalmazását,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, mely képessé teszi őket mind a japanológiában, mind interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

a japanológia területén szerzett speciális jártasságuk és elmélyült műveltségük birtokában fogalmi és absztrakt gondolkodást, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására,
szakmájuk mesterszintű, sokoldalú, interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére és az önálló kutatásra,
ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
a japanológiában, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a japán nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,

japán nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
motiváció, elkötelezettség és minőség tudat a japán nyelvet és kultúrát illetően,
a japán nyelvvel, irodalommal és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és
kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,
kezdeményezőkészség és személyes felelősségvállalás,
fogalmi gondolkodás,
az absztrakció képessége,
kritikai attitűd,
értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges
alapozó ismeretkörök: 5-15 kredit
klasszikus japán filológia, japán nyelvészet és nyelvtudomány, modern japán nyelv,
alapozó kínai nyelvképzés.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-60 kredit
klasszikus japán írott nyelv, hagyományos próza-irodalmi nyelvi ismeretek, japán nyelv-
észet, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeret-
ek, japán irodalomtudomány, ókori és középkori filozófiatörténet, ókori és középkori
esztétikatörténet, ókori és középkori vallástörténet, ókori és középkori egyháztörténet,
történettudomány, politikatörténet, régészet, művészettörténet, kultúrtörténet.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 45-65 kredit:
differenciált szakmai ismeretek: 25-45 kredit
a) különböző műfajú irodalmi és egyéb szövegek elemző olvasása, nyelv- és irodalom-
tudományi ismeretek, művelődéstörténeti ismeretek, a szak- és műfordítás alapjai, a
tudományos kutatás területei és módszerei;
b) a szakhoz kötődő területeken további történettudományi, kultúratudományi ismeret-
ek, nyelvi kurzusok,

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez angol nyelvből államilag elismert, felsőfokú (C1) komplex típusú
nyelvvizsga vagy egy, az alapképzés megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből
államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi
bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű ismeret a korábbi tanulmányai szerint a keleti nyelvek és kultúrák alapszak japán szakirányának történettudományi, nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből.

A 4.2. pontban felsorolt alapképzési szakon végzettek esetében továbbá középfokú nyelvtudás szükséges japán nyelvből.

A 4.3. pontban felsorolt alapképzési szakon végzettek esetében továbbá a Japán Nyelvi Alkalmassági Vizsgán (Nihongo Noryoku Shiken) megszerzett középfokú (Nikyu) vagy középfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga szükséges japán nyelvből.

43. JOGÁSZ

(OSZTATLAN, EGYSÉGES KÉPZÉS)

Állam- és Jogtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: jogász

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítése: MA)

szakképzettség: jogász

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Lawyer

Az oklevél doktori címet tanúsít, rövidített jelölése: dr.jur.

3. Képzési terület: jogi és igazgatási

4. A képzési idő félévekben: 10 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 300 kredit

5.1. Alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 80-110 kredit

5.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 115-130 kredit

5.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-50 kredit

5.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

5.5. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 15 kredit

6. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan jogászok képzése, akik az állam- és jogtudomány, valamint a jogászai tevékenységekhez kapcsolódó más társadalomtudományok alapjainak birtokában, a jogrendszer főbb jogterületeinek és jogintézményeinek, a jogalkotás és a jogalkalmazás módszereinek ismeretében, korszerű szakismereteik és jogászai kultúrájuk alapján alkalmasak jogászai tevékenységre, tanulmányaik doktori képzés keretében való folytatására, gyakorlati tapasztalatok megszerzésével, szakmai továbbképzéssel a jogi szakvizsgához kötött munkakörök betöltésére.

6.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a szakmához kötött elméleti és gyakorlati ismereteket,

tételes jogi ismereteket,

a hazai, az európai és a nemzetközi jog ismereteit,

a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó technikákat, módszereket,

a globális társadalmi, politikai és jogi folyamatokat.

6.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

az állam- és jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására,
a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére,
szakmai továbbképzésben való részvételre,
az állam és jogtudományok területén megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására,
a megoldandó problémák megértésére és megoldására, eredeti ötletek felvetésére,
konfliktusok több szempontú értelmezésére, mediatív szerepkör betöltésére,
önművelésre, önfejlesztésre a saját tudás magasabb szintre emelésére,
szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel;

6.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

módszeresség és kreativitás a jogszabályok értelmezésében,
társadalmi és jogi problémák felismerő és megoldó készsége,
információ feldolgozási képesség,
önálló tanulási készség az új ismeretek megszerzésének területén,
széles körű műveltség,
konfliktusban álló felek közötti közvetítés képessége,
érzékenység a környezeti változások iránt,
elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
kezdeményezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkába való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására,
egyenlő bánásmód melletti elkötelezettség.

7. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

7.1. Alapozó ismeretek: 80-110 kredit

- a) általános társadalomtudományi ismeretek, szakmai nyelvismeret: 25-40 kredit
az általános értelmiségi hivatást szolgáló, a társadalomtudományi műveltséget megalapozó ismeretek, valamint a sajátos idegen nyelvi (latin nyelv) ismeretek;
- b) jogtudományi alapozó ismeretek: 55-70 kredit
elméleti (jog- és állambölcselet, jogszociológia) és történeti (magyar és egyetemes jogtörténet, római jog) jogi ismeretek;

7.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 115-130 kredit

ágazati jogtudományok főbb területeit felölelő magánjogi, államtudományi (alkotmányjog és közigazgatási jog), büntetőjogi, valamint nemzetközi és európai jogi ismeretek;

7.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek: 30-50 kredit

az alapvető jogintézményekkel kapcsolatos ismeretek elmélyítése, a jogász szemléletmód kialakítása, a joggyakorlat alapelemeinek elsajátítása, összehasonlító jogi ismeretek, valamint a jogszabály-előkészítés (jogalkotás) sajátosságainak megismerése.

8. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A jogalkalmazói készség kialakítását elősegítő 6-12 hetes igazságszolgáltatási, közigazgatási vagy egyéb jogalkalmazási szakmai gyakorlat, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább egy középfokú „C” típusú nyelvvizsga szükséges élő idegen nyelvből vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél.

44. KISEBBSÉGPOLITIKA

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** kisebbségpolitika
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles kisebbségpolitikai szakember
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Ethnic and Minority Studies MA
3. **Képzési terület:** társadalomtudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a társadalmi tanulmányok, a szociológia, a szociális munka, a politológia, a kulturális antropológia, a szociálpedagógia alapképzési szakok.
 - 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: az andragógia, a néprajz, a pszichológia, a romológia, a nemzetközi tanulmányok, az emberi erőforrások, a kommunikáció és médiatudomány, a igazságügyi igazgatási, az egészségügyi gondozás és prevenció, az egészségügyi szervező, a gyógytárgypedagógia, a tanító, az óvodapedagógia, a konduktor, a katonai vezető, a nemzetbiztonsági, a büntetés-végrehajtási nevelő, a bűnügyi igazgatási alapképzési szakok.
 - 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 14-18 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 14-18 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-60 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 25 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 54%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik az Európai Unió etnikai, nemzeti és kisebbségi problémáit. Megszerzett jogi, politikai, szociológiai, antropológiai, közpolitikai és történeti ismereteik birtokában képesek a kisebbségpolitika területén önállóan vagy teamben végzendő döntéshozói, irányítási, szervezési és szakértői feladatok ellátására önkormányzatoknál, tömegkommunikációs szerveknél stb. A végzettek megfelelő elméleti és gyakorlati tudással, interdiszciplináris ismeretekkel és nemzetközi kitekintéssel rendelkeznek a kisebbségpolitika vonatkozásában. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a kisebbségek, az etnicitás, az interetnikus és csoportközi viszonyok nemzetközi és hazai tudásanyagát és kutatómódszertanát,
- a folyamatok és jelenségek egymásra hatásának megértését segítő interdiszciplináris ismereteket,
- az alkalmazói szintű számítógépes elemzési módszereket,
- a kvalitatív elemzési technikák professzionális szintű alkalmazását,
- a legjelentősebb hazai etnikai és szociális csoportok helyzetét, a többségi társadalommal való együttélésük különféle konfliktusait, és a konfliktusok kezelésének lehetséges módjait,
- a kutatáshoz és a tudományos munkához szükséges problémamegoldó technikákat, szakmai etikai normákat és alkalmazásukat.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- az elméleti ismeretek professzionális szintű alkalmazására,
- a kisebbségekkel kapcsolatos fogalmak rendezésére és értelmezésére,
- a kisebbségekkel kapcsolatos kutatások tervezésére, irányítására és szervezésére, önálló és a csoport keretek közt történő kutatómunka végzésére,
- a tanult kvalitatív és kvantitatív kutatási technikák gyakorlatban történő problémamegoldó alkalmazására,
- a kutatási eredmények interpretálására, illetve a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére,
- szakmai tanácsadásra, döntések előkészítésére,
- elméleti és gyakorlati kutatómunkára, valamint innovatív fejlesztési feladatok elvégzésére,
- új problémák, új jelenségek feldolgozására,
- integrált ismeretek széles körű alkalmazására a kisebbségpszichológia és kisebbségpolitika területén.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- önálló szakmai álláspont kialakításának képessége,
- kritikai attitűd,

nyitottság az új társadalomtudományi eredmények, illetve a kisebbségpolitika új jelenségei iránt,
idegen nyelv tudása, jó kommunikációs képességek,
kreativitás, nyitottság, rugalmasság, empátia,
intuíció és módszeresség,
tanulási készség és jó memória,
széles műveltség, önképzés,
információ feldolgozási képesség,
elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
problémacentrikus látásmód, problémamegoldó gondolkodás,
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
kezdemenyezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 14-18 kredit

a nacionalizmus és etnicitás elmélete, a nemzeti, etnikai és vallási kisebbségek története Közép-Kelet-Európában, csoportközi viszonyok, migrációelmélet, a kisebbségi jogok magyar és nemzetközi története, a kisebbségvédelem európai és magyar intézményrendszere.

8.2. A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 64-78 kredit

8.2.1. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 14-18 kredit

az összehasonlító közpolitika, a szociális védőháló és kisebbségpolitika összefüggése, a munkaerőpiac, szegregáció, és diszkrimináció kérdése, a kisebbségpolitika és a média, a multikulturalizmus, a kisebbségpolitika és az európai integrációs normák, valamint a politikai pszichológia és kommunikáció.

8.2.2. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 50-60 kredit

a nemzeti identitás, a kisebbségi nyelvhasználat, kisebbség és többség a régióban, etnopolitikai konfliktusok, összehasonlító jóléti állam, önkormányzatiság, oktatáspolitikai, kisebbségek az egészségügyben, roma kisebbség Közép-Kelet-Európában, a sikeres romák, deviancia, zsidóság Magyarországon, az antiszemitizmus, vallási kisebbségek, feminizmus, szexuális kisebbségek, családpolitika, hajléktalanság, fogyatékosok, menekültek, lakóhelyi szegregáció, döntéselmélet, konfliktuskezelési technikák, diskurzusanalízis; doktori programra felkészítő elméleti és módszertani tárgy, a többváltozós statisztikai elemzés, a konfliktuskezelés, a tanulmányíró szeminárium, a diskurzus-analízis, a pályázatírási gyakorlat megszerzése, valamint valamilyen kisebbségi nyelv elsajátítása.

Az itt felsorolt témakörökből az intézmény által meghirdetett kurzusok alapján a hallgató választ úgy, hogy 50-60 kreditet összegyűjtsön.
Diplomamunka: 25 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat terepmunka, amelynek időtartama legalább 3 hét a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez két államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga letétele vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges. A két nyelv közül az egyik az angol, német, francia, olasz vagy spanyol nyelvek egyike.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A 4.2 pontban felsorolt alapképzési szakokról érkező hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott

összevetése alapján korábbi tanulmányai szerint elismerhető legyen legalább 60 kredit az alábbi ismeretkörökben:

társadalomtudományi alapismeretek: szociológia, pszichológia, filozófia, antropológia, politológia (25 kredit);

gazdasági és jogi ismeretek: közgazdaságtan, jogtudomány (12 kredit);

kommunikációs, kulturális, piac- és közvélemény-kutatási ismeretek (8 kredit);

kutatásmódszertan (15 kredit).

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

A 4.3. pontban meghatározott szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 20 kredit a szociológia és társadalomtudományi ismeretkörökből. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

45. KLASSZIKA-FILOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** klasszika-filológia
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles klasszika-filológia szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Classical Philology
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudomány
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az ókori nyelvek és kultúrák alapszak klasszika-filológia szakiránya.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-30 kredit;
 - 6.2. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-75 kredit;
 - 6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;
 - 6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.
- 7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik átfogó ismeretekkel rendelkeznek a klasszikus antikvitásról vagy az annak örökségét folytató középkori – adott esetben kora újkori – európai kultúráról. A választott szakiránynak megfelelő nyelvet (latin, ógörög, középkori latin, újkori latin vagy bizánci görög) magas szinten ismerik. Képesek az adott nyelven született kiemelkedő irodalmi művek sokoldalú elemzésére, és ismerik a megfelelő történeti és kultúrtörténeti forrásokat. A végzettek

kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzetek ismerik:

felsőfokon a latin és/vagy az ógörög nyelvet,
a klasszikus (antik) latin és/vagy görög (vagy az antik örökségre építő középkor- és újkori latin és/vagy görög) nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
áttekintő módon az antikvitás (vagy az annak örökségére építő középkor) irodalmának és kultúrájának egészét,
a fentebbiek jelentőségét az európai kultúrában és az ókortól máig terjedő gondolkodástörténetben és egyetemes civilizációs folyamatokban,
a premodern és a modern nyelv-, irodalom- és kultúratudomány (különböző módszereinek) alkalmazhatóságát a fenti nyelvek, irodalmi alkotások, műfajok, kulturális jelenségek stb. megismerésében.

7.2. A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,
eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a klasszikus (antik) latin és/vagy görög nyelvvel és kultúrával (vagy az antik örökségre építő középkor- és újkori latin és/vagy görög nyelvvel) összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

motiváció, elkötelezettség és minőség tudat a klasszikus (vagy a középkori) latin és/vagy görög nyelv és kultúra vonatkozásában,
a klasszikus (vagy a középkori) latin és/vagy görög nyelvvel, irodalommal és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,
kezdeményezőkészség és személyes felelősségvállalás,
fogalmi gondolkodás,
az absztrakció képessége,

kritikai attitűd,
értékközpontúság,
jó kommunikációs képesség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 20-30 kredit:

filológia (paleográfia, szövegkritika-szövegkiadás), irodalomtörténet, irodalmi művek értelmezése, leíró nyelvészet (fonológia, morfológia, szintaxis), nyelvfejlesztési ismeretek, történeti és összehasonlító nyelvtudomány, nyelvtörténet, a görögséggel (Bizánccal) és Rómával (a középkori Nyugat-Európával) érintkező népek, nyelvek, kultúrák, filozófia, esztétika, vallástörténet, egyháztörténet, régészet-művészettörténet, retorika és poétika, természettudomány, kultúrtörténet (a fentieken túl a kultúra további területei, pl. jog, színháztörténet).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 80-95 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek:

a) választható speciális programok ismeretei 40-45 kredit:

választható programok (latin, ógörög, antik örökség) szerint: nyelvfejlesztés (ógörög, latin grammatika, stilisztika stb.), különböző műfajú, az alapfokon tanultakhoz képest nehezebb irodalmi és egyéb szövegek elemző olvasása (szövegolvasás, auktorolvasás), speciálkollégiumok, szakszemináriumok, kutatószemináriumok munkája, konferencia-részvétel beszámolóval;

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 20-30 kredit;

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga letétele szükséges angol/német/francia/olasz/orosz/ spanyol nyelvből vagy egy további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak latin vagy (ó)görög szakirányának nyelvi, nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből.

46. KOGNITÍV TANULMÁNYOK

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** kognitív tanulmányok (Cognitive Science)
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles kognitív tudományi kutató
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Cognitive Scientist
 - választható szakirányok: a tudomány kognitív modelljei, kognitív idegtudomány, pszicholingvisztika és nyelvfeldolgozás (Cognitive Models of Science, Cognitive Neuroscience, Psycholinguistics and Language Processing)
3. **Képzési terület:** társadalomtudományok
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a pszichológia, a mérnök informatikus, a programtervező informatikus, a biológia alapképzési szakok, a szabad bölcsészet alapképzési szak filozófia szakirányon.
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a szabad bölcsészet kommunikáció és médiatudomány szakirányon, a kommunikáció és médiatudomány, a gazdaságinformatikus, az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaságelemzés, a magyar alapképzési szak nyelvtechnológia, elméleti nyelvészet szakirányokon, a pedagógia, a biomérnök, a vegyészmérnök, az építészmérnöki, az építőmérnöki a gépészmérnöki, a mechanikai mérnöki, a villamosmérnöki, a gazdálkodási és menedzsment, a műszaki menedzser, a matematika.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 12-20 kredit;
 - 6.2. Szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-50 kredit;
 - 6.3. Differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditek értéke: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: 40-60%.

7. A mesterképzési szak célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan kutatók képzése, akik a tudáselemzés és tudásszerveződés természettudományos módszereivel hajtják végre az emberi megismerés és a tudás komplex vizsgálatát. A végzettek képesek kognitív tudományi kutatási feladatok végrehajtására a tudáselemzés formális (matematikai, logikai, filozófiai, nyelvelméleti), biológiai (biológiai rendszerek, idegrendszeri szerveződések és zavarai), valamint mérnöki (gépi rendszerek, számítógépes technikák) komponenseinek ötvözésével. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a megismeréssel foglalkozó filozófiai részdiszciplínákat: ismeretelmélet, logika,
- a kognitív pszichológia szemléleti keretét és a kapcsolódó területek: az informatika,
- a matematika, az idegtudomány, a neurobiológia és a nyelvészet megfelelő ismeretanyagát,
- a számítógépes kommunikáció és elemzés alkalmazói szintű ismereteit,
- a kutatáshoz és tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákat,
- a szakmai-etikai normákat és azok alkalmazási feltételeit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- aktív számítógép-használatra,
- a szakirodalom kritikus használatára,
- kritikus fogalmi elemzések végzésére,
- empirikus kutatás tervezésére, kísérletek kivitelezésére és az eredmények feldolgozására,
- komplex viselkedési mutatók műszeres, kísérleti vizsgálatára,
- a humán kutatások módszertani és etikai szempontból megfelelő kezelésére,
- önálló kutatási munkák megtervezésére és végrehajtására,
- a kutatási eredmények interpretálására, illetve a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- multidiszciplináris, természettudományos gondolkodás,
- probléma felismerő és megoldó készség,
- intuíció és módszeresség,
- kreativitás, nyitottság és rugalmasság,
- tanulási készség és jó memória,
- idegennyelv tudás, jó kommunikációs készségek,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás
- környezettel szembeni érzékenység.

8. A mesterfokozat és szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket kiegészítő, alapozó ismeretek: 12-20 kredit;
neurobiológiai, matematikai, informatikai ismeretek, bevezetés a kognitív pszichológiába: 9-14 kredit;
gazdasági és humán ismeretek: 3-6 kredit.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-50 kredit
statisztika, kísérlettervezés, a kognitív pszichológia főágai: észlelés, emlékezet, tudat és figyelem, gondolkodás és nyelv; nyelvészeti alapismeretek; pszicholingvisztika; neuropszichológia; evolúciós pszichológia; ismeretelmélet; programozás; intelligens rendszerek; tudományfilozófia; kultúraszociológia.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 50-60 kredit:
Differenciált szakmai ismeretek: 30-40 kredit
- a) a kognitív tudomány egyes ágainak műveléséhez szükséges speciális elméleti, módszertani ismeretkörök:
- a tudomány kognitív modelljei szakirány: tudományelmélet, tudománytörténet, tudományfilozófia, evolúciós megismerés, továbbá a szakirányhoz kapcsolódó, a tantervben meghatározott kötelezően választható ismeretek;
 - kognitív idegtudomány szakirány: kognitív idegtudomány, percepció és tanulás, kognitív fejlődés, kognitív informatika, kognitív látás, továbbá a szakirányhoz kapcsolódó, a tantervben meghatározott kötelezően választható ismeretek.
 - pszicholingvisztika és nyelvfeldolgozás szakirány: kognitív nyelvszemlélet, pszicholingvisztikai módszerek, nyelvi megértés, gyermeknyelv, továbbá a szakirányhoz kapcsolódó, a tantervben meghatározott kötelezően választható ismeretek;
- b) a szakirányokhoz kötelezően választható további ismeretkörök.
- Diplomamunka: 20 kredit.*

9. Idegennyelv ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez angol nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány, vagy oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A 4.2.-ben felsorolt alapképzési szakokról a mesterképzési szakra való felvétel feltétele, hogy a hallgatónak legalább 10-12 kredit elismerhető legyen a korábbi tanulmányai alapján az alábbi ismeretkörök közül legalább három ismeretkörben: matematika, statisztika; informatika; ismeretelmélet; logika; nyelvészet; élettani ismeretek.

47. KOMMUNIKÁCIÓ- ÉS MÉDIATUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** kommunikáció- és médiatudomány
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles kommunikáció- és médiaszakértő
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Communication and Media Studies
3. **Képzési terület:** társadalomtudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: kommunikáció- és médiatudomány alapképzési szak, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű kommunikáció alapképzési szak.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudományi és a társadalomtudományi képzési területek alapképzési szakjai.
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott feltételek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-15 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-80 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan munkaerőpiac-képes szakemberek képzése, akiknek áttekintése van a társadalmat működtető kulturális rendszerek kommunikációs és mediális meghatározottságairól, következésképp a kommunikáció és a média fontosabb színtereiről és intézményeiről, s akik ennek alapján felkészültek a fenti intézmények adekvát működtetésére, illetőleg működésük értékelő elemzésére. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a médiához kapcsolódó alapfogalmakat és alapelveket,
- a társadalmi kommunikáció különböző területeinek problémáit a társadalmi kommunikáció összefüggésein belül,
- a társadalom mibenlétével és működésével kapcsolatos alapfogalmakat és alapelveket,
- a társadalmat működtető kommunikációs és mediális rendszereket,
- a társadalmi kommunikáció fontosabb intézményeit és színtereit,
- a kommunikációs és mediális rendszerek különböző területeinek problémáit és összefüggéseit (így többek között a média és a populáris kultúra összefüggéseit, a globális médiapiac működési elveit, a kulturális csere globális szabályait),
- a kommunikáció és kultúra összefüggéseit, e kapcsolat különböző szintű megnyilvánulásait,
- az állami szabályozás eszközeit,
- az Európai Unió által definiált kulturális tér mibenlétét,
- a digitális konvergencia jogi, technológiai, kulturális és gazdasági természetét,
- a kommunikáció és a média történetiségét,
- a társadalmi kommunikáció területének összefüggésein kívül eső alapfogalmakat és alapelveket,
- az ismeret megszerzésének módjait és a kommunikációkutatás fő módszereit a kommunikáció területén.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- hogy a kommunikáció területén és/vagy munkájukban a kommunikáció szakma gyakorlásához szükséges követelményeknek megfeleljenek,
- a felmerülő problémák megoldására,
- önállóan vagy szervezett kurzusok keretében továbbtanulásra és/vagy további szakmai készségek kifejlesztésére,
- az információk kritikus elemzéséhez és feldolgozásához kellően megalapozott technikák széles skálájának felhasználására,
- az elemzés során felmerülő problémákra különböző megoldások kidolgozására,
- az élethosszig tartó tanulás folyamatában való részvételre,
- rendszerszerűen és kreatívan új és összetett témakörökkel foglalkozni, hiányos rendelkezésre álló adatok esetében is helytálló bírálatot vagy véleményt megfogalmazni, döntést hozni, és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára érthetően kommunikálni,

választott szakterületük szakmai és etikai normáinak betartására,
egy idegen nyelven (javasoltan angolul) is szakmájuk gyakorlására,
idegen nyelvű szakszöveg helyes értelmezésére,
a megszerzett tudás önálló alkalmazására és gyakorlati hasznosítására,
egy szervezeten belül – kellő szakmai gyakorlat után – vezetői munkakör betöltésére.

- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
olyan együttműködési és kezdeményező készség, melyek szükségesek a személyes felelősséggel járó munkakörök betöltéséhez,
önismeret,
egyéni döntéshozatalra való képesség,
hatékonyagra való törekvés,
minőség tudat és sikerorientáltság,
kritikai önreflexió és értéktudat,
más területekre is átvihető ismeretek,
önfegyelem,
önbizalom,
önállóság,
felelősségvállalás,
kezdeményező készség,
rugalmasság,
rendszer szemlélet,
döntéshozatalra való képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
önálló tanulásra való képesség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges ismeretkörök: 8-15 kredit
társadalomtörténet és -elmélet (például társadalomfilozófia, társadalomtörténet); megismerés-elméletek (például kognitív pszichológia, tudományfilozófia); a kommunikáció és a média különböző típusú (például történeti, etológiai, szociálpszichológiai, kulturális antropológiai, szociológiai) leírásai; a kommunikáció és a média szabályozáselméletei (például jogi, etikai, gazdasági, politikai, kulturális).
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15-25 kredit
a közvetlen emberi kommunikáció elméletei; a társadalmi kommunikáció elméletei (például társadalmi konfliktusok elemzése, kultúraközi konfliktusok története, medializációtörténet, medializált társadalom); reprezentációelméletek (például a nyelv tudománya, a jelek tudománya, tudásreprezentáció, vizuális reprezentáció).
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 60-90 kredit
Differenciált szakmai ismeretek: 50-80 kredit
a) választható szakterületi modulok ismeretei: 20-30 kredit

humánorientáció: nemverbális kommunikáció (vizuális és auditív kommunikáció, mediális kommunikáció stb.); szervezeti és csoportkommunikáció; pragmatika; identitás és másság (története, elméletei); kommunikációs hálózatok (története, elméletei) stb.;

médiaorientáció: technológiai médiumok elméletei (műsorszerkesztés, media programming stb.); kritikai kultúrakutatás; az információs társadalom és a hálózati kommunikáció elméletei (például új médiumok); az identitás és a másság (története, elméletei) stb.;

b) választható szakirányú modulok ismeretei: 30-50 kredit

kommunikáció- és médiatörténet, egyházi kommunikáció, hálózati kommunikáció, kommunikációtudomány, közéleti kommunikáció, kultúraközi kommunikáció, kultúratudomány, mediáció, médiatudomány, szervezeti kommunikáció, nemzetközi kommunikáció, vizuális kommunikáció, újságírás: nyomtatott, rádiós, televíziós, online stb.;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges volt nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése, illetve ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vgy oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit értékű társadalomtudományi, kommunikáció- és médiatudományi ismeret. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

48. KOREANISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** koreanisztika (Korean Studies)
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles koreanisztika szakos bölcész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Korean Studies
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudományi képzési terület
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány képzési területén a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak koreai szakiránya.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 1-15 kredit
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 73-92 kredit
 - 6.3. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit
 - 6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit
 - 6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%
- 7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik koreai nyelvtudásuk, Koreai-félszigetre vonatkozó ismereteik, valamint nyitott, interkulturális szemléletük birtokában képesek az üzleti életben, az államigazgatásban, valamint a diplomáciában koreai nyelvi és kulturális ismereteket igénylő feladatok ellátására. Megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a koreanisztika alapvető ágainak, területeinek (történettudomány, irodalomtudomány, nyelvtudomány, vallás- és filozófiatörténet, kultúra- és művészettörténet, filológia) alapjait;
- a modern koreai nyelvet és a klasszikus írásbeliséget;
- a koreai nyelv, irodalom, történelem és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket;
- a kutatómódszertant alapjait.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás – eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában történő – gyakorlati alkalmazására;
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatára;
- a koreanisztikában, mind interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások, a tudományos munka és a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek kritikus értékelésére;
- szakmai feladatok magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására;
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására;
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a koreai nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására;
- koreai nyelven hatékony kommunikációra.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek

- motiváció, elkötelezettség a koreai nyelvet, kultúrát illetően;
- problémafelismerő és -megoldó képesség;
- együttműködési készség;
- kezdeményezőkészség és személyes felelősségvállalás;
- fogalmi gondolkodás;
- absztrakciós képesség;
- kritikai attitűd;
- értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: legalább 1-15 kredit

- filológia (paleográfia, szövegkritika-szövegkiadás), a tradicionális filológiai szöveg-megközelítésre alapuló tárgyak: írástörténet, paleográfia, szövegkritika
- történeti és összehasonlító nyelvtudomány, nyelvtörténet, az adott terület lakossága, valamint az általuk használt nyelvváltozatok.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 93-112 kredit

Szakmai ismeretek: 73-92 kredit

történeti és összehasonlító nyelvtudomány, nyelvtörténet, a koreai nyelvváltozatok egymáshoz és a kelet-ázsiai nyelvi areához való kapcsolatai; a koreai nyelv magas szintű ismerete, különböző bölcsész tudományterületekhez kapcsolódó szakszövegek - irodalmi és történeti szövegek - olvasása, megértése, fordítása; a nyelvészet további területei, különös tekintettel a kortárs elméleti nyelvészet alkalmazására;

koreai vallások és hagyományos műveltség: a buddhizmus története, népi vallásosság, sámánizmus; a buddhizmus, sámánizmus, a kapcsolódó kultuszok szövegalapú forrásainak tanulmányozása, valamint a terepkutatások során gyűjtött anyagok párhuzamba állítása;

történettudomány, régészet-művészettörténet: a térség története a korai nomád társadalmak korszakától napjainkig, a különböző koreai államalakulatok (Kó-Csoszon, Kogurjó, Silla, Pekcse, Korjó, valamint Csoszon) fejlődése és egymáshoz való viszonya; a koreai nemzet 20. századi megosztottsága: a politikai rendszereken felülemelkedő közös nemzeti identitás; a fellelhető történeti források részletes feldolgozása, új anyagok feltárására.

politikátörténet: a koreai kérdés és a két koreai államalakulat sajátos belső fejlődése, valamint a dél-koreai modernizációs modell részletes megismerése; kutatás módszertan.

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy idegen nyelvből államilag elismert, felsőfokú (C1) komplex típusú nyelvvizsga vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A mesterképzésbe való felvétel feltétele a középfokú (B2) szintnek megfelelő koreai nyelvtudás.

A 4.2. pontban meghatározott szakokon a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit koreai történettudományi, nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretkörökből.

49. KÖRNYEZETTUDOMÁNY

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** környezettudomány
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
 - szakképzettség: okleveles környezetkutató
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Environmental Science
 - választható szakirányok: alkalmazott ökológia, környezethidrológia, környezetfizika, környezet-földtudomány, levegőkörnyezet, limnológia, műszeres környezeti analitika;
 - szakirányok angol nyelvű megnevezése: Applied Ecology, Environmental Hydrology, Environmental Physics, Environmental-Earth Science, Atmospheric Environment, Limnology, Instrumental Methodology in Environmental Science
3. **Képzési terület:** természettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a környezettan, a környezetmérnök, a környezetgazdálkodási agrármérnöki, a természetvédelmi mérnöki alapképzési szakok, valamint a biológia, a fizika, a földrajz, a földtudomány, a kémia alapképzési szakok a tanári szakirány környezettan szakmai moduljával.
 - 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a biomérnöki és vegyészmérnöki alapképzési szakok, valamint a mérnöki, agrárképzési terület 4.1. pontban fel nem sorolt alapképzési szakjai.
 - 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit.
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15-20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-35 kredit;

- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40 %, aminek legalább fele laboratóriumi, terepi, üzemi jellegű, önálló gyakorlati munka.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan környezetkutatók képzése, akik a jellegzetesen multidiszciplináris környezettudomány alkotó műveléséhez szükséges tudományterületeken magas szintű alaptudással és az ahhoz illeszkedő gyakorlattal, széles körben hasznosítható sokoldalú készségekkel, általános műveltséggel, korszerű természettudományos szemléletmóddal rendelkeznek. Felkészültségük alapján legyenek képesek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az emberi környezetben, a Föld felszíni és felszín közeli szféráiban lejátszódó fontosabb fizikai, kémiai, földtudományi és biológiai folyamatokat,
a környezetben lejátszódó folyamatok térbeli kapcsolatrendszerait mikro-, mezo- és makro régió szinten,
a földi erőforrások egyidejű kiaknázásnak és megőrzésének lehetőségeit,
a környezettudományra jellemző elméletek, paradigmák, elképzelések és elvek alkalmazói, tervezői és vezetői szintű ismeretanyagát,
a környezeti mintákban lévő szilárd, cseppfolyós és légnemű alkotók összetételének, szerkezetének és eloszlásának elemzési módjait.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

terepi és laboratóriumi környezeti vizsgálatok kivitelezésére, megfelelő figyelemmel a kockázatbecslésre, hozzáférési jogokra, a megfelelő egészségügyi és biztonsági szabályozásokra,
mérési adatok előkészítésére, értelmezésére és bemutatására megfelelő minőségi és mennyiségi technikák és programcsomagok felhasználásával,
mintavételre és a laboratóriumi adatgyűjtés hibáinak kezelésére,
környezeti hatásvizsgálatok tervezésére és kivitelezésére, az eredmények kiértékelésére összhangban a hazai és az EU elvárásokkal és előírásokkal,
önálló tervező, irányító, szakértői munkakörök betöltésére a környezettudományhoz kapcsolódó tudományos kutatásokat végző munkahelyeken, a környezettudomány eredményeit alkalmazó és továbbfejlesztő munkahelyeken, kutató-fejlesztő intézetekben és a szakigazgatásban,
az ipar, a mező- és erdőgazdaság, a vízügy, az egészségügy, a települési önkormányzatok munkájába történő bekapcsolódásra,
a természetvédelem területén jelentkező környezettudományi szakképzettséget igénylő feladatok önálló megoldására,

az emberi környezetben, a Föld felszíni és felszín közeli szféráiban lejátszódó fontosabb fizikai, kémiai, földtudományi és biológiai folyamatok megértésére, valamint ezen folyamatok rendszerben való kezelésére,
a környezetben lejátszódó folyamatok térbeli kapcsolatrendszerének feltárására és értékelésére mikro-, mezo- és makro régió szinten,
a minőség fontosságának megértésére a környezettudományi kutatásokban,
(a rendszerint hiányos adatokból álló) különböző típusú észlelések begyűjtésére, valamint ezek alapján vezetői szinten hipotézisek felállítására és ellenőrzésére,
a környezettudományban szerepet játszó anyagi minőségek és jelenségek tulajdonságainak felismerésére, azonosítására, valamint ezek környezettudományi módszerekkel való jellemzésére,
a környezeti mintákban lévő alkotók eloszlásának és szerkezetének elemzésére a nm-km mérettartományban, térben és időben egyaránt,
kutatások tervezésére, szervezésére, lebonyolítására és kutatási beszámolók elkészítésére, beleértve az átvett adatok felhasználását is,
adatgyűjtésre, adatrögzítésre és -feldolgozásra a megfelelő technikák alkalmazásával terepen és laboratóriumban,
a terepi és laboratóriumi észlelések elmélettel való összehangolására a megfigyelés, felismerés, szintézis és modellezés munkafolyamat sorozaton keresztül;

továbbá

- 7.2.1. az alkalmazott ökológia szakirányon szerzett ismeretek birtokában:
 - terepi és laboratóriumi vizsgálataikban az ökológiai szemlélet és a környezeti állapot értékelési eljárásainak érvényesítésére,
 - a természetvédelem területén jelentkező környezetvédelmi–ökológiai szakképzettséget igénylő feladatok önálló, irányító szintű megoldására,
- 7.2.2. a környezethidrológia szakirányon szerzett ismeretek birtokában:
 - a felszíni és felszín alatti vizekben lejátszódó fizikai, kémiai és biológiai folyamatok közvetlen környezeti szerepének értékelésére, valamint ezek hidrológiai módszerekkel történő jellemzésére,
 - a felszíni és felszín alatti vizekben lejátszódó fizikai, kémiai és biológiai folyamatokra jellemző, közvetlen környezeti szempontból fontos paraméterek mérésére és a mérési eredmények kiértékelésére;
- 7.2.3. a környezetfizika szakirányon szerzett ismeretek birtokában:
 - a környezettudomány jellegzetesen fizikai mérési és adatfeldolgozási módszereket igénylő területeinek művelésére,
 - a modern környezettudomány által felhasznált fizikai elméletek alkotó felhasználására;
- 7.2.4. a környezet-földtudomány szakirányon szerzett ismeretek birtokában:
 - környezetföldtudományi kutatásokban való részvételre, továbbá a fentiekkel kapcsolatos szakhatósági feladatok ellátására,

a környezeti hatásvizsgálatok, a környezetminősítés, a hulladékelhelyezés, szennyvíz- és szennyvíziszap elhelyezés kapcsán felmerült földtudományi problémák kezelésére,

a földtörténeti múltban, de különösen az ember kialakulásával jellemzett közel-múltban a környezettörténet áttekintésére és ebből a környezet jelen- és jövőbeli természetes és mesterséges változásainak jobb előrejelzésére,

az energia- és ivóvízkérdés földtudományi vonatkozásainak ismerete révén a környezettudatos gyakorlati megoldások felismerésére és kommunikálására;

7.2.5. a levegőkörnyezet szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

a légkörben lejátszódó fizikai és kémiai folyamatok környezeti (lokális, regionális és globális) hatásainak felismerésére és elemzésére,

a légkört alkotó gázok és aeroszol részecskék mintavételének és elemzésének megtervezésére és kivitelezésére, illetve az eredmények tudományos értékelésére;

7.2.6. a limnológia szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

a szárazföldi felszíni vizeket érintő problémák széleskörű megértésére a vizek földtani, kémiai és biológiai sajátosságainak részletes ismerete alapján,

a szárazföldi felszíni vizekkel kapcsolatos megfigyelési és kísérletes kutatások tervezésére, végrehajtására, a kapott adatok tudományos elemzésére;

7.2.7. a műszeres környezeti analitika szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

a környezeti folyamatok molekuláris megértésére, a folyamatok eredetének és hatásának megértésére,

megfelelő monitorozási rendszer összeállítására,

környezetbarát technológiai módosítások megalkotására, illetve környezetbarát technológiák kémiai alapjainak kidolgozására,

a kémiai szennyezés mentesítési eljárások kidolgozására,

az adott környezeti probléma megoldását elősegítő új analitikai módszerek önálló kidolgozására, optimálására, validálására és az adott feltételek melletti alkalmazására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

kreativitás, rugalmasság,

rendszerszemlélet,

jó megfigyelőkészség,

probléma felismerő és megoldó készség,

intuíció és módszeresség,

tanulási készség és jó memória,

széles műveltség,

információ feldolgozási képesség,

környezettel szembeni érzékenység,

elkötelezettség és igény a minőségi munkára,

a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,

kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,
jó szervezőképesség,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 15-20 kredit

alkalmazott matematika, környezeti informatika, alkalmazott fizika, biokémia, egyes környezeti övek fizikája, hidrológia, alkalmazott analitikai kémia, globális és regionális változások, sugárzások, energetika és környezet, élettan, alkalmazott ökológia.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 25-35 kredit

környezeti mintavétel, környezeti méréstechnikák, környezetvédelem (megelőzés, fenntarthatóság, rehabilitálás), táj- és környezetgazdálkodás, természetvédelem, környezeti anyagok, szennyezések, a környezettudomány társadalmi beágyazottsága (jogi, közgazdasági, kommunikációs feltételrendszer, pályázati ismeretek), terepgyakorlat és/vagy üzemi gyakorlat.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek 30-40 kredit:

a) alkalmazott ökológia szakirány:

alkalmazott ökológia, ökológiai minősítés, társadalmi khatások, természetvédelem; részterületek: település ökológia, természetvédelmi ökológia és kezelés, erdészeti ökológia, agro-ökológia, biodiverzitás és mérése, tájelemzés, környezet ökológiai minősítés, környezetszennyezés ökológiai hatásai, környezet és társadalom, ökológiai modellezés; laboratóriumi/terepi gyakorlatok (legalább 10 kredit): biodiverzitás és mérése, tájelemzés, környezet ökológiai minősítés, környezetszennyezés ökológiai hatásai, ökológiai modellezés; egyéb alkalmazott ökológiai ismeretek;

b) környezethidrológia szakirány:

hidrogeomorfológia, talajmikrobiológia, élővizek ökológiája, hidrogeológia, hidrológiai folyamatok modellezése, vízgazdálkodás, szennyezőanyag-terjedési modellek; laboratóriumi/terepi gyakorlatok (legalább 10 kredit): hidrológiai folyamatok modellezése, szennyezőanyag-terjedési modellek, vízanalitikai gyakorlatok, hidrobiológiai mérési gyakorlatok; egyéb környezethidrológiai ismeretek;

c) környezetfizika szakirány:

környezeti áramlások dinamikája, sugárzások fizikája, izotóptechnika, sugárvédelem, energetika és környezet, akusztika és zajszennyezés, anyagtudomány, környezettudatos technológiák, fizikai mérési módszerek; laboratóriumi gyakor-

latok (legalább 10 kredit): izotóptechnika, anyagtudomány, zaj és zajvédelem, sugárzások fizikája, mérési módszerek, egyéb környezetfizikai ismeretek;

d) környezet-földtudomány szakirány:

negyedidőszak kutatás, globális és regionális klímaváltozások; alkalmazott hidrogeológia, alkalmazott paleoökológia, környezeti ásványtan; fosszilis és megújuló energiahordozók földtudományi vonatkozásai; a Kárpát-Pannon régió földtani viszonyai és topográfiája; környezetvédelem; régészeti geológia, archeometria; laboratóriumi/terepi gyakorlatok (legalább 10 kredit): térinformatika, alkalmazott hidrogeológia, környezetgeofizika, alkalmazott paleoökológia, környezeti ásványtan, levegőkörnyezet; egyéb környezetföldtudományi ismeretek;

e) levegőkörnyezet szakirány:

levegőkémia, fizikai meteorológia, légköri modellek, levegőminőség és egészségügyi hatások, levegőtisztaság-védelmi technológiák; laboratóriumi gyakorlatok (legalább 10 kredit): levegőkémia, fizikai meteorológia, levegőtisztaság-védelmi technológiák; egyéb levegőkörnyezeti ismeretek;

f) limnológia szakirány:

alkalmazott limnológia, planktonökológia, vízminőségi modellek, vízügyi hidrológia és hidrobiológia, ökofiziológia és kísérlettervezés, vízi élőlényismeret; laboratóriumi gyakorlatok (legalább 10 kredit): alkalmazott limnológia, planktonökológia, ökofiziológia és kísérlettervezés; egyéb limnológiai ismeretek;

g) műszeres környezeti analitika szakirány:

kémiai analitika, műszeres analitikai módszerek, vízkémia, a levegő kémiája, talajkémia, élelmiszeranalitika, környezettechnika, környezeti katalízis, környezetvédelmi technológia, energiatermelés, a közlekedés környezeti hatása; analitikai spektroszkópiai eljárások, szerkezetvizsgáló módszerek, modern nagyműszeres eljárások, távérzékelés, kemometria, analitikai minőségbiztosítás, validálás, szabványosítás, akkreditálás; laboratóriumi gyakorlatok (legalább 10 kredit): műszeres analitikai gyakorlatok, szerkezetvizsgálat, nukleáris mérés technika, környezetvédelmi technológia, környezeti informatika, egyéb műszeres analitikai ismeretek;

Diplomamunka: 30 kredit.

9. képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A képzésnek – legalább a 6.6. pontban meghatározott mértékben – integráns része a laboratóriumi és terepi önálló gyakorlati munka. Szakirány, illetve intézményi tanterv üzemi gyakorlatot is megkövetelhet a kreditkeret terhére. A szakirányok által előírt minimális gyakorlati követelményeket a 8.3. pont tartalmazza.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 80 kredit a korábbi tanulmányai szerint természettudományi, környezettudományi, műszaki, környezetgazdasági ismeretekből, amelyből a természettudományi és környezettudományi ismeret legalább 50 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

50. KÖZÉP-EURÓPA TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** Közép-Európa tanulmányok (Central European Studies)
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles Közép-Európa tanulmányok szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Central European Studies Expert
- 3. Képzési terület:** Bölcsészettudományi képzési terület
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány képzési területén a magyar, a történelem, a néprajz, a szlavisztika, a romológia, valamint a szabad bölcsészet alapképzési szakok, valamint a germanisztika alapképzési szak német, nemzetiségi német, a romanisztika alapképzési szak román, olasz szakirányai, továbbá a társadalomtudomány képzési terület társadalmi tanulmányok és szociológia alapképzési szakjai.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 18-22 kredit
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 28-32 kredit
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 42-46 kredit
 - 6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett térspecifikus ismereteik birtokában képesek a közép-európai térséghez kapcsolódó külpolitikai, gazdasági elemzői, kutatói, képviselői, kultúrák közötti közvetítői, kultúrdiplomáciai és szervezői feladatok ellátására a tudományos életben, a sajtóban, a diplomácia területén, a vállalati munkában, kisebbségi szervezetekben és különböző kulturális közösségekben. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- Közép-Európa helyét az európai történelemben, a régió és a nagyhatalmak viszonyának változásait;
- a régiót összekötő és elválasztó szálakat, a térség sajátosságait, fejlődésbeli különbségeit, ezek miéttjeit;
- Közép-Európát, mint kulturális régiót, a történelem, az irodalom, a képzőművészet; néprajz, zene, film, a nyelv, gazdaság, társadalom, politika, kultúra összefüggéseit és jellemzőit;
- a térséget ért kulturális, művészeti, nyelvi, történeti, politikai, gazdasági, társadalmi hatásokat;
- a nemzetiségi kérdés szerepét, jelentőségét, a nemzetté válás sajátosságait, sikereit, kudarcait, a multikulturalizmus közép-európai jelenségeit;
- a térségre vonatkozó kutatások módszertanát;
- a régióval foglalkozó részdiszciplínákat;
- a modern kommunikáció eszközeinek használatát és az elektronikus adatkezelést, adatátvitelt;
- a térség legalább egy nyelvét államilag elismert alapfokú (B1) nyelvvizsga szintjének megfelelő szinten.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a régió tudományos életébe való bekapcsolódásra, ismeretek, kutatási eredmények tudományos fórumokon, magyarul és idegen nyelven való megjelenítésére, megvitatására, az álláspontjuk megvédésére;
- a térségre vonatkozó magas szintű ismeretterjesztésre;
- a hazai és a külföldi felsőoktatásban kutatómunkára (egyetemi kutatócsoportban); mindazon feladatok ellátására, amelyek szolgáltató és termelő vállalatoknál régió specifikus elméleti és gyakorlati ismereteket követelnek;
- a térséggel kapcsolatos elemzői feladatok ellátására;
- a térségben kisebbségi, nemzetiségi kérdésekkel kapcsolatos ismereteket igénylő feladatok ellátására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a régió iránti érdeklődés, elkötelezettség;
- önálló, problémamegoldó gondolkodás, kreativitás;
- kritikai szemlélet, vitakészség;

értékközpontúság, a minőség iránti érzékenység, igény a minőségi munkára;
jó kommunikációs készség magyar és idegen nyelven;
kutatói attitűd, fogalmi gondolkodás, absztrakciós képesség;
a rendszeres tanulás iránti igény;
a megújulás képessége, az új ismeretek befogadása, feldolgozása;
széles műveltség, kulturális érzékenység;
interkulturális nyitottság, tolerancia;
a kulturális örökség védelme, megbecsülése;
kezdeményező-, és együttműködési készség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: legalább 18-22 kredit

Közép-Európa történelme, gazdasági, társadalmi, kultúrtörténeti háttere; kultúratudományi alapozás, német, osztrák, francia, angol, orosz és szovjet Közép-Európa elméletek, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan;

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 28-32 kredit

Közép-Európa a 19-21. században: történelem, irodalom, művészetek, filozófia, néprajz, nyelvészeti ismeretek, jelenkori gazdaság, politika, társadalom, nemzetiségek, kisebbségek, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan;
idegen nyelvi ismeret a régió valamely nyelvéből.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 62-66 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 42-46 kredit

kultúratudományi ismeretek: a térség irodalma, kulturális kánonai, ezek intézményei, a régió művészete, filozófiája, a sajtó és a kultúra viszonya, a közép-európai narratíva eltérései a nyugati és a keleti narratívától, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan;

kisebbségi tanulmányok: a közép-európai térség etnikai kérdéseinek múltja és jelene, a kisebbségi jogrendszer története és a kisebbségi jogalkotás az egyes államokban, a nemzetközi jogi és európai szabályozás, az állami, oktatási és kulturális intézményrendszer, a nyelvi együttélés és a kétnyelvűség, a kisebbségi sajtó, identitáselméletek és a nemzeti(ségi) identitások, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan;
Közép-Európa gazdaságtana: gazdaságelmélet, gazdaságtörténet, integráció és dezintegráció a 19-21. sz.-ban, az agrártérség és az iparosítási kísérletek, jelenlegi vállalati szerkezet, ipar, bankszféra, agrárszektor, a régió befektetési és pénzügyi lehetőségei, a társadalomszerkezet, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan;

diplomácia: a térség nemzetközi kapcsolatrendszerének története, a soknemzetiségű Habsburg Birodalom külpolitikája, a kisállami korszak a két világháború között, a szovjet korszak és a felbomlásának hatásai a régióra, közép-Európa és az Európai Unió, a

diplomáciához kapcsolódó tudományágak, a kultúra szerepe a diplomáciában, szak-
irodalom- és forrásismeret, kutatásmódszertan;
diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy államilag elismert, felsőfokú (C1) komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges angol, vagy német nyelvből.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A mesterképzésbe való felvétel feltétele egy államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél angol vagy német nyelvből.

A 4.2. pontban meghatározott szakok esetében a mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a filozófiatörténet, esztétika, gazdaság- és társadalomismeret, nemzetközi tanulmányok, politológia, romológia, kommunikáció, új- és jelenkori történeti ismeretek, irodalomelmélet, nyelvészet, germanisztika, szlavisztika ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredit előtanulmánnyal rendelkezzen a hallgató. A hiányzó, legfeljebb 20 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

51. KÖZGAZDASÁGI ELEMZŐ

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** közgazdasági elemző (Economic Analysis)
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles közgazdasági elemző
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economic Analyst
- 3. Képzési terület:** gazdaságtudomány
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: alkalmazott közgazdaságtan, gazdaságelemzés vagy közszolgálati alapképzési szakok.
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok: gazdálkodási és menedzsment, kereskedelem és marketing, emberi erőforrások, nemzetközi gazdálkodás, pénzügy és számvitel, turizmus-vendéglátás, üzleti szakoktató alapképzési szakok.
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Alapozó és szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 50-70 kredit;
 - 6.2. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 35-50 kredit;
 - 6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
 - 6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 12 kredit;
 - 6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: legalább 20%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja magas szintű közgazdaságtudományi műveltséggel, az európai és világpiacon versenyképes tudással rendelkező szakemberek képzése, akik elméleti és módszertani ismereteik birtokában képesek önálló, kreatív, közgazdász szemléletű gondolkodásra, alkalmazott közgazdaságtudományi elemzések és kutatás végzésére az akadémiai, állami és magánszférában, és megfelelő alapokkal rendelkeznek esetleges közgazdaságtudományi doktori képzés folytatásához is.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- mikroökonómia közgazdaságtani fogalmi keretét,
- a közgazdaságban használt matematikai módszereket,
- makroökonómiai problémákat és modelleket,
- az ökonometria alapjainak elméletét és gyakorlatát,
- a számítógépes elemzésben alkalmazói szintű ismereteit,
- tágabb értelemben vett kutatás-módszertani ismereteket,
- behatóbban egyes közgazdaságtani területek,
- a tudományos és elemzői munkához szükséges, problémamegoldó technikákat,
- a szakmai-etikai normákat és azok alkalmazását.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- társadalmi és üzleti problémák közgazdasági szempontú megközelítésére,
- adott kérdéskörök elemzésére, a problémák megfogalmazására,
- közgazdasági érvelések egyszerű formalizálására,
- mérési problémák formalizálására és mérési modellé alakítására,
- önálló elméleti és empirikus elemzés elvégzésére,
- kutatások tervezésére, irányítására és szervezésére,
- szakmai tanácsadásra, döntések előkészítésére,
- szakirodalom felkutatására és értelmezésére,
- a kutatási eredmények interpretálására illetve a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- közgazdasági gondolkodás,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- problémacentrikus látásmód, problémamegoldó gondolkodás,
- idegen nyelv tudás, jó kommunikációs képességek,
- kreativitás, nyitottság, rugalmasság, empátia,
- intuíció és módszeresség,
- tanulási készség és jó memória,
- információ feldolgozási képesség,
- környezettel szembeni érzékenység,
- önálló szakmai vélemény kialakításának képessége,
- kritikus szemlélet,
- szakmai tisztesség és következetesség,

a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Alapozó és szakmai törzsanyag: 50-70 kredit

gazdaságtani és módszertani alapismeretek; továbbá mikroökonómia, makroökonómia, ökonometria, az ezekhez szükséges matematikai ismeretek, a közgazdasági gondolkodás története.

8.2. Kötelezően választható szakmai ismeretek: 40-50 kredit

Differenciált szakmai ismeretek:

A közgazdaságtan szakterületei: a gazdasági fejlődés gazdaságtana; a környezet és a természeti erőforrások gazdaságtana; a nyugdíjrendszer gazdaságtana; a szabályozás gazdaságtana; az átmenet gazdaságtana; döntéselmélet, döntéstámogató rendszerek; az egészségügy gazdaságtana; elméleti és alkalmazott ökonometria; matematikai statisztika; demográfia; időszerelemzés; gazdasági előrejelzés; fogyasztói magatartás; gazdaságszociológia; gazdaságtörténet; információ gazdaságtana; intézményi közgazdaságtan; iparági piacszerkezetek; közösségi gazdaságtan; közösségi pénzügyek; makrogazdasági modellezés; matematikai közgazdaságtan; makropénzügytan; monetáris makroökonómia; munkagazdaságtan; nemzetközi kereskedelem és gazdaságtan; nemzetközi pénzügyek; oktatásgazdaságtan; összehasonlító közgazdaságtan; pénzügyi közgazdaságtan; politikai gazdaságtan; regionális és városi gazdaságtan; viselkedési és kísérleti közgazdaságtan.

9. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez angol nyelvből és egy további idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 80 kredit, a korábbi tanulmányai szerint, gazdaságtani és módszertani (mikroökonómia, makroökonómia, matematika, statisztika, ökonometria, valamint közgazdasági, gazdálkodási, informatikai és társadalomtudományi) alapismeretekből. A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 50 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó kreditek a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül is teljesíthetők a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint.

52. KÖZÖSSÉGI ÉS CIVIL TANULMÁNYOK

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: közösségi és civil tanulmányok (Community and Civil Development Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles közösségi és civil fejlesztő szakember

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Community and Civil Development Studies

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudományi, a társadalomtudományi, a pedagógusképzési, a gazdaságtudományi és a jogi és igazgatási képzési terület alapképzési szakjai, valamint az ezeknek megfelelő, a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok.

4.2. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-15 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 75-90 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz, rendelhető kreditek száma: 10-20 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 12 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a civil társadalom és benne a nonprofit szektor jelenlegi nemzeti, európai és globális jelentőségének és szerepének ismeretében képesek a civil szervezeti életben, a hazai és nemzetközi hálózatok működtetésében, a menedzsmentben és a támogatásszervezésben eredményesen tevékenykedni. A végzettek alkalmasak a helyi fejlesztési folyamatokban, a fejlesztéssel összefüggő tervezési és értékelési eljárásokban szakmai segítség nyújtására, a civil szervezetekhez kapcsolódó önálló munka végzésére, intézmények, szervezetek vezetésére, projekt és kutatási tervek kialakítására és menedzselésére, megalapozott szakmai állásfoglalások kialakítására, döntéshozatalra, prezentációra, szakmai ismereteik átadására, interdiszciplináris teamben való hatékony munkára, valamint nemzetközi együttműködésben folyó tevékenységre. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a nonprofit szektort körülvevő jogi, finansziális és társadalmi közeget, szabályozókat, jellemző folyamatokat, és azok hatásait,
- az aktuális társadalmi, gazdasági helyzetben a különböző társadalmi csoportokat, lehetséges partnereket, a civil/nonprofit önkormányzati szereplőket,
- a civil/nonprofit szervezetek főbb jellemzőit, az egyes nonprofit szervezetek sajátos szervezeti-működési jellemzőit,
- a lehetséges nonprofit szervezeti célok, funkciók, közönségcsoportok, tevékenységek, és források kategóriáit és határait,
- a fejlesztési irányok kidolgozásához, a fejlesztési folyamatok megszervezéséhez és értékeléséhez szükséges ismereteket,
- a nonprofit szervezetek alapításával és működésével kapcsolatos jogi környezetet,
- a civil/nonprofit szervezetek finanszírozásának lehetséges formáit,
- a hatékony forrásszervezési módszereket,
- a korszerű információs és kommunikációs technológiákat.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a helyi társadalom szervezeti szereplőinek a kibontakozó helyi cselekvéshez szakmai, és fejlesztői segítséget nyújtani,
- az intézmények közötti kommunikáció és a közösségi, civil csoportok együttműködésének a fejlesztésére a nem kormányzati szektoron belül és a három szektor között,
- a tervezési, értékelési és fejlesztési folyamatokban szakmai segítőként való közreműködésre,
- a helyi, kistérségi, regionális és nemzetközi együttműködés fejlesztésére,
- hazai és nemzetközi programok, projektek tervezésére és támogatások szervezésére, képzések és tréningek szervezésére és koordinációjára,
- a társadalmi nyilvánosság folyamatainak szakmai segítésére,
- a hozzáférhető irányítási szinteken, a településközösségek megfelelő szervezeteivel együttműködve érdekképviselési munka végezésére.

7.3. A mesterképzési szakon végzettek rendelkeznek a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságokkal és készségekkel:

alapos értelmiségi tájékozottság és nagyfokú kreativitás,
az alulról szerveződő, demokratikusan működő közösségek értéként való elfogadása, tolerancia a társadalom, a helyi közösségek sokszínűségével szemben, a saját és a nagyobb közösségekben többséget élvező véleményektől, értékektől, viselkedésmáktól eltérő jelenségekkel, megoldásokkal szemben,
nyitottság más emberek véleményének megismerésére, befogadására,
az emberi kapcsolatok konfliktusos jellegének elfogadása, a konfliktusok megoldásában érdekiegyenlítő megoldásokra törekedés,
kreativitás, proaktivitás, kezdeményező módon való fellépés,
felelősség vállalás a közösségi problémákhoz,
másokkal való kooperációra, együttműködésre való készség,
szociális érzékenység,
szakmai önreflexióra, megújulásra, szakmai munkában az önfejlődésre való képesség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 10-15 kredit

társadalmi alapismeretek: mai magyar társadalom, szociálpolitikai, politológiai, közigazgatási, szociálpszichológiai alapismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 75-90 kredit

a modern közösségiség elméleti keretei: közösségelmélet, társadalmi és közösségi részvétel, modernizáció és demokrácia, a civil társadalom fogalma, szerepe, civil társadalom a globalizálódó világban;

a modern közösségiség társadalmi jelenségei: civil mozgalmak Magyarországon, a harmadik szektor és társadalmi jellemzői, a közösségi munka története;

közösségi és civil segítőmunka: a közösségi beavatkozás és annak modelljei, a közösségi munka, mint szaktevékenység, a segítők szerepei a közösségi munkában;

módszertan: munkamódok, módszerek a közösségi munkában, menedzsment a civil szektorban, kutatómódszertan, fejlesztési programok monitorozása, konfliktuskezelés, mediáció.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 22-32 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 10-20 kredit

a közösségi munka speciális területei: fejlesztőmunka cigány közösségekkel, közösségi gazdaságfejlesztés, közösségi médiahasználat;

Diplomamunka: 12 kredit.

9. Szakmai gyakorlat:

A külső szakmai gyakorló helyen, intézményben, erre alkalmas szervezetnél vagy felsőoktatási intézményi gyakorlólóhelyen végzett hetenként minimum 8 tanóra, forgatókönyv és tanulmányi szerződés alapján végzett terepgyakorlat, melynek időtartama legalább 6 hét.

10. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez az alapfokozat megszerzéséhez szükséges idegen nyelvből államilag elismert, felsőfokú (C1) komplex típusú nyelvvizsga vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A 4.2. pontban felsorolt szakokon szerzett szakképzettség esetén a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 15 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó, legfeljebb 15 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

53. KRIMINOLÓGIA

Állam- és Jogtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** kriminológia (Criminology)
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles kriminológus
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Criminologist
- 3. Képzési terület:** jogi és igazgatási képzési terület
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a szociológia, a szociális munka, a szociálpedagógia, a társadalmi tanulmányok, a bűnügyi igazgatási, igazságügyi igazgatási, rendészeti igazgatási, a büntetés-végrehajtási nevelő alapképzési szakok és a jogász egységes, osztatlan mesterképzési szak.
 - 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető a gyógypedagógia, a pszichológia, a kulturális antropológia, a politológia, a nemzetközi tanulmányok, az igazgatásszervező és a nemzetközi igazgatási alapképzési szak.
 - 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 19-25 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-55 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz/szakirányhoz rendelhető kreditek száma: 12-34 kredit
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 15 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan jogi és társadalomtudományi felkészültséggel, interdiszciplináris ismeretekkel rendelkező szakemberek képzése, akik képesek a bűnelkövetők társadalmi integrációját, illetve az áldozatsegítést szolgáló, felsőfokú végzettséget igénylő munkakörök betöltésére, a kriminálpolitika részterületein (büntetőpolitika, bűnmegelőzés, áldozati politika és a bűnözés elleni nemzetközi fellépés) a jogállami követelményeknek megfelelő és a társadalmi integrációt szolgáló döntéshozói, irányítási, tervezési, szervezési, elemzői, szakértői feladatok elvégzésére, valamint a bűnözés, annak megjelenési formái, a bűnelkövetővé, illetve áldozattá válás, bűnmegelőzés és a büntető igazságszolgáltatás működésének kutatására. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a magyar alkotmányos jogrendszer alapjait,
- a magyar igazságszolgáltatási rendszert,
- a globális társadalmi, politikai és jogi folyamatokat,
- a társadalmi folyamatok és jelenségek egymásra hatásának mechanizmusait,
- az emberi és az állampolgári jogokat, valamint a védelmüket és érvényesülésüket szolgáló hazai és nemzetközi intézményrendszert,
- nemzetközi szervezeteknek (különösen: az Egyesült Nemzetek Szervezete, Európa Tanács, Európai Unió) a bűnözés visszaszorítását, megelőzését szolgáló tevékenységét és intézményes eszközeit,
- az integrált társadalomtudományi, statisztikai és tudományos kutatási módszereket,
- a számítógépes kommunikáció alkalmazói szintű ismereteit,
- a szakmai és etikai normákat.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- kriminológiai ismeretek alkalmazására a pártfogó felügyelői, az áldozatsegítői, a bűnmegelőzési és a büntetés-végrehajtási intézményrendszerben, a gyermek- és ifjúságvédelem intézményeiben, mediátorként a büntetőeljárásban és a bűnmegelőzésben, továbbá a személy- és vagyonvédelmi vállalkozásokban, valamint civil bűnmegelőzési programokban,
- a bűnüldözés, a büntető igazságszolgáltatás, a bűnmegelőzés és az áldozatsegítés intézményei közötti, jogállami követelményeknek megfelelő együttműködés tervezése és kivitelezésére,
- integrált ismeretek alkalmazására a bűnözéssel kapcsolatos szakpolitikák végrehajtása során,
- a kriminálpolitika egyes részterületein a jogállami követelményeknek megfelelő és a társadalmi integrációt szolgáló tervezés, döntés előkészítés és szakmai koncepciók, programok kidolgozására,
- kriminálpolitikai stratégiák, koncepciók, kriminálpolitikai tárgyú jogszabálytervezetek, stratégiák, programok és jogszabályok véleményezésére,
- szaktanácsadásra az előző tárgykörökben.

a bűnözés és részjelenségei elemzésére, értelmezésére, törvényszerűségeinek, társadalmi összefüggéseinek feltárására,
a büntető igazságszolgáltatási rendszer és egyes intézményei működésének elemzésére, a büntető igazságszolgáltatás és kriminalitás jellemzői közötti összefüggések vizsgálatára,
kriminálstatisztikai adatok értékelésére,
a bűnelkövetővé válás kockázati tényezőinek vizsgálatára,
viktimizációs kutatásokra,
kriminálpolitikai döntések és bűnmegelőzési programok értékelő vizsgálatára,
kriminológiai kutatási eredmények és ismeretek nyilvánosság előtti szakszerű kommunikációjára.

- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
etikai, jogállami és hatékonysági szempontoknak egyaránt megfelelő problémamegoldás képessége,
segítő szakmákban szükséges objektivitás, diszkrimináció mentesség, tolerancia, humánus,
megalapozott helyzetelemzés és probléma-felismerési képesség,
szakmai és etikai normákhoz való alkalmazkodás,
önálló szakmai álláspont kialakításának képessége,
innovatív, rugalmas problémakezelés,
kritikai attitűd.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök: 19-25 kredit
kriminológiai alapismeretek;
alapvető elméleti irányzatok, korunk főbb kriminológiai irányzatai, társadalmi struktúra, devianciák, bűnözés;
a devianciák szociológiája, társadalmi reprodukciója;
az egyetemes és a magyar kriminológia története;
a jelenkori kriminálpolitika és bűnözés kontroll tendenciái;
alkalmazott kriminológiai ismeretek;
kutatási módszertan a kriminológiában.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 45-55 kredit
alkotmányjogi, közigazgatási jogi és családjogi alapismeretek;
jogszociológiai alapismeretek;
gyermekjogi- és gyámügyi alapismeretek;
kriminálpszichológiai alapismeretek;
szociálpolitikai alapismeretek;
rendészeti alapismeretek;

kriminálpolitika;
büntetőjog, büntető-eljárásjog és büntető igazságszolgáltatás;
emberi jogok;
szabálysértési jog;
viktimológia;
helyreállító igazságszolgáltatás elmélete és gyakorlata a kriminálpolitikában;
szakkriminológia;
pönlógia;
büntetés-végrehajtási ismeretek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 27-45 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 12-34 kredit

fiatalkorúak büntető igazságszolgáltatása, családszociológia és szocializáció, családon belüli erőszak, addiktológia, gender (nem) és bűnözés, kisebbségsszociológia és romológia, közpolitika, pártfogó felügyelet;
áldozatsegítés, bűnmegelőzés elmélete és gyakorlata;
szubkultúrák, kulturális konfliktusok és a bűnmegelőzés, gyermekvédelem és reszocializáció;
büntetés-végrehajtás és reszocializáció, a bűnözés elleni fellépés intézményes eszközei nemzetközi szervezetekben (ENSZ, Európa Tanács, Európai Unió);
kommunikációs alapismeretek;
szakmai gyakorlat.

Diplomamunka: 15 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat az első két félév követelményeinek teljesítését követően (60 kreditérték megszerzése után) a bűnözéskontroll egyes intézményeinek (pártfogói szolgálat, áldozatsegítés, közvetítői eljárás, bűnmegelőzés, büntetés-végrehajtás, speciális gyermekvédelem) tevékenységében való közreműködésből álló 200 órás szakmai munka, feladatterv alapján, tanszéki koordinációval, tereptanárok közreműködésével. A szakmai gyakorlat helyszíne lehet minden olyan állami, önkormányzati vagy nem állami (NGO) hatóság, intézmény vagy szervezet, amely bűnözési kontroll feladatokat lát el. A hallgató – az intézmény döntése alapján – a gyakorlatnak legfeljebb az 50%-át teljesítheti saját munkahelyén. A szakmai gyakorlat teljesítése kritériumkövetelmény.

10. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez angol német, francia, spanyol vagy orosz nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A 4.2. pontban felsorolt szakokon szerzett szakképzettség esetén a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási intézményben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 40 kredit az alábbiak szerint:

20 kredit jogtudományi és igazgatási,

20 kredit társadalomtudományi és pedagógiai (szociológia, politológia, pszichológia, gyógy-pedagógia) ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökből legalább kettőben legalább 10-10 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó, legfeljebb 20 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni. A 4.3. pontban felsorolt szakokon szerzett szakképzettség esetén a hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

jogtudományi és igazgatási ismeretek,

társadalomtudományi ismeretek: szociológia, társadalmi tanulmányok, politológia, pszichológia, kulturális antropológia,

szociális és pedagógiai ismeretek: szociális munka, szociálpedagógia, gyógypedagógia.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökből legalább kettőben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó, legfeljebb 30 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

54. KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: kulturális antropológia
2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: kulturális antropológus (megjelölve a szakirányt)
 - választható szakirányok: alkalmazott antropológia, vizuális antropológia
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Cultural Anthropologist (specialized in Applied Anthropology, in Visual Anthropology)
3. Képzési terület: társadalomtudomány
4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a kulturális antropológia, a szociológia, a társadalmi tanulmányok, a politológia, a néprajz, a nemzetközi tanulmányok, a romológia és a szociális munka alapképzési szak, továbbá az 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű szociálpolitika szak.
 - 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: magyar, történelem, bármilyen idegen nyelv, általános nyelvészet, filozófia, esztétika, szociálpedagógia, informatikus könyvtáros, művészettörténész, kommunikáció- és médiatudomány, földrajz, pszichológia, alkalmazott közgazdaságtan, gazdaságelemzés, közszolgálati, gazdálkodási és menedzsment, kereskedelem és marketing, emberi erőforrások, nemzetközi gazdálkodás, pénzügy és számvitel, turizmus-vendéglátás, üzleti szakoktató alapképzési szakok, jogász egységes, osztatlan szak, továbbá a tanító alapképzési szak ember és társadalom, vizuális nevelés műveltségterülete.
 - 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15-20 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-45 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan gyakorlati társadalomtudományi tudással rendelkező szakemberek képzése, akik a kulturális antropológia elméleteinek, módszertanának kutatástechnikáinak ismeretében szerzett tudásuk révén képesek a kulturális-társadalmi élethelyzeteket jellemző problémák, változási folyamatok, konfliktusok felismerésére, megértésére, elemzésére, a társadalmi élet alakításában tevőleges szerepet játszó intézmények, szervezetek döntéseinek tudományos megalapozottságú szakvéleménnyel történő segítésére, valamint megoldási javaslatok kezdeményezésére és a társadalmi problémák megoldásában, végrehajtásában döntéshozó szakemberként való közreműködésre. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a kulturális diverzitás típusait, globális jellemzőit;
- a komplex és hagyományos kultúrákkal kapcsolatos elméleteket és fogalmakat;
- a kulturális antropológia történetét, elméleteit és módszereit;
- az alapvető szakantropológiai irányokat;
- önállóan megtervezett és megvalósított kutatásaikhoz vagy tudományos munkájukhoz a széles körben alkalmazható, elfogadott szakspecifikus problémamegoldó technikákat;
- a kulturális antropológia etikai normáit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a kulturális és társadalmi folyamatok különböző területei problémáinak önálló értelmezésére, teoretikus értékelésére, valamint ezekre vonatkozóan gyakorlati javaslatok megtételére, interdiszciplináris együttműködést követelő döntések előkészítésére;
- minőségi és mennyiségi adatok önálló antropológiai terepmunka során szerzett felgyűjtésére, bemutatására, értékelésére, értelmezésére, és magyarázatára; illetve az eredmények közvetítésére más tudományterületek szakemberei számára;
- a kulturális antropológia kurrens elméletei és bevett kutatás-módszertani koncepciói alapján független és tudományosan megalapozott álláspont kifejtésére és önálló nézet megalkotására;
- a tudományterület kurrens irányzatainak kritikai szemléletű művelésére;

az antropológiaelmélet és módszertan képesség szintű gyakorlására, kritikai álláspont kialakítására és szükség esetén a holisztikus szemléletet követelő komplex kulturális és társadalmi problémák megoldásában önálló javaslatok kidolgozására;
önképzésre, a kulturális antropológia területén szerzett jártasság elmélyítésére;
komplex és hagyományos társadalmak szociokulturális jelenségeinek, változási tendenciáinak, konfliktusainak értő elemzésére, önállóan tervezett és kivitelezett kutatási projektekben történő megvalósítására;
stratégiai kutatási programokban, a tudásterület oktatásában, a hazai állami önkormányzati, valamint civil-nonprofit szférában feladatok ellátására.

- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
a kulturális antropológia művelésének készség szintű szakismeretét megalapozó elméleti és módszertani felkészültség;
kommunikációs érzékenység és adaptációs képesség;
együttműködési, kezdeményező, valamint döntéshozó készség;
a kulturális antropológiai munka természetéből – az állomásozó terepmunkából – következő, kutatásetikai és módszertani értelemben reflektáló tudatosság;
a társadalmi és kulturális „másság”, akár szélsőséges formákban megnyilvánuló eseteinek toleráns és empátikus kezelésére alkalmas tudás;
a kulturális antropológiai gyakorlat révén szerzett – a kultúrát saját feltételei szerint belülről megértő – tapasztalatok széleskörű megismertetésének és átadásának készsége a társtudományok és az érdeklődő közvélemény számára.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 15-20 kredit
a kulturális antropológia elméleti és gyakorlati alapjai (kulturális antropológia elméletét és gyakorlatát megalapozó bevezető ismeretek, terepmunka-technikák és módszerek).
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-45 kredit
Afrika antropológiája, Amerika antropológiája, Ausztrália antropológiája, Ázsia antropológiája, Európa antropológiája, vallásantropológia, gazdasági antropológia, szociálandropológia, politikai antropológia, antropológiai elméletek és módszerek.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 30-40 kredit
Differenciált szakmai ismeretek:
a) szakirányt nem-választók:
recens szakantropológiai megközelítések, napjaink kulturális antropológiai elméletei, módszerei, vitái és etikai kérdései, alkalmazott antropológia, vizuális antropológia, orvosi antropológia, városantropológia, ökológiai antropológia;
b) alkalmazott antropológia szakirányt választók:
az alkalmazott kulturális antropológia története, elmélete és módszertana, fő területei;

c) vizuális antropológia szakirányt választók:

vizuális antropológiai elméletek és módszerek, az antropológiai film története és formanyelve.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartamát a felsőoktatási intézmény tanterve határozza meg. Ez olyan terepmunkát jelent, amelynek az értéke 12-16 kredit.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy idegen nyelvből államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

Mind a 4.2. és a 4.3. pont szerinti szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: szociológiai, társadalomtörténeti, művelődéstörténeti, néprajzi, általános nyelvészeti, filozófiai/esztétikai, kommunikációelméleti, földrajzi, pszichológiai ismeretek, a tanító szak „ember és társadalom” műveltségterületéről 34-37 kredit, illetve a „vizuális nevelés” műveltségterületéről 33 kredit; valamint 10 kredit a kulturális antropológia alapismereteiből.

A hiányzó kreditek a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül is teljesíthetők a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint.

55. KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: kulturális örökség tanulmányok (Cultural Heritage Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles kulturális örökség tanulmányok szakember

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Specialist of Cultural Heritage Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a társadalomtudományi képzési terület alapképzési szakjai, a szabad bölcsész és a történelem alapképzési szakok, valamint a magyar alapképzési szak hungarológia és összehasonlító irodalomtudomány szakirányai.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok az építészmérnöki és az építőművészet alapképzési szakok, továbbá az építészmérnöki, az ingatlanfejlesztő építészmérnöki, a szerkezettervező építészmérnöki, az urbanista építészmérnöki, és az építőművész mesterképzési szakok, a jogi és igazgatási, és a gazdaságtudományok képzési terület mesterképzési szakjai valamint az építész és az építőművész osztatlan, egységes mesterképzési szakok.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe azok az alap vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 12-16 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 32-40 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-50 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. Az elméleti órák és a gyakorlati ismeretek aránya: 60% elmélet és 40% gyakorlat.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakembereket képzése, akik megszerzett művelődéstörténeti és művelődésselméleti ismereteik birtokában képesek a kulturális örökség gazdasági, mentalitásbeli, környezeti és információs rendszerének történeti értelmezésére. Ismerik a kulturális örökség védelmére, értékeinek megmutatására és menedzselésére vonatkozó munkafolyamatokat. A végzettek alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a társadalomtudományok és bölcsészettudományok (régészet, muzeológia, művelődéstörténet) megfelelő ismeretanyagát,
- az építészet és építészettörténet megfelelő ismeretanyagát,
- a kulturális örökségről való gondolkodás történetét,
- a kulturális antropológia, az európai civilizációtörténet, a szemiotika, a vallástörténet kulturális örökséghez kapcsolódó vonatkozásait,
- a kulturális örökség elméletét,
- a kulturális örökség kezelésének jogi hátterét és pénzügyi vonatkozásait,
- a kulturális örökség védelmének technikáit, nemzetközi gyakorlatát,
- a kulturális örökség védelmének hazai szervezetrendszerét;

7.2. a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a könyvtárak különgyűjteményeiben, a levéltárakban és a múzeumokban, a kulturális menedzsment és az örökségvédelem intézményeiben a stratégiai és a gyakorlati feladatok elvégzésére,
- a kulturális örökség védelmére vonatkozó elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- a kulturális örökség reflexív bemutatására,
- a kulturális örökség menedzselését végző intézmények korszerű irányítására,
- a kulturális értékek közvetítésére a társadalom különböző rétegei felé,
- a magyar és az egyetemes kulturális örökség közötti átjárás, megfeleltetés megszervezésére,
- a kulturális örökség témájában kutatói munka végzésére,
- szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani feladatokat,
- szakmai önképzésre legalább egy idegen nyelven is,
- rendszeresen és kreatívan új és összetett témakörökkel foglalkozni, a rendelkezésre álló adatok hiányosságai ellenére is a lehetőségek szerint helytálló bírálatot vagy vélemény megfogalmazni, döntést hozni, és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára közérthetően bemutatni,
- a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére,

szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani feladatokat, saját tudásukat magasabb szintre emelni, képzési területük belső törvényszerűségeinek megértését elmélyíteni és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességeket kialakítani;

7.3. szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

korrekt, szakszerű és érthető kifejezőkészség szóban és írásban,
a problémamegfogalmazás és önálló ítéletalkotás képessége,
együttműködési készség,
kezdeményezőkészség és személyes felelősség felvállalása,
döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képességek,
kritikai attitűd,
motiváció,
elkötelezettség és minőség tudat,
fogalmi gondolkodás,
az absztrakció képessége.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök (12-16 kredit):

a kulturális örökség kutatásának háttértudományai: kulturális antropológia, filológia, néprajz, régészet; államigazgatási alapismeretek; esztétika és művészettörténet; kulturális intézményrendszerek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei (32-40 kredit):

művelődés-, gondolkodás- és tudománytörténet; a kulturális örökség reprodukálása; az átörökítés technikái (kodikológia, bibliológia, fotográfia, film, digitális technika, restaurálás); a média- és a társadalmi kommunikáció története; a kulturális örökség fogalma történeti értelemben; a kulturális örökség jogi szabályozása; összehasonlító művelődéstörténet; a kulturális örökség bemutatása.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei (50-70 kredit):

Differenciált szakmai ismeretek: 30-50 kredit

választható programok: kulturális örökség elmélete; kulturális örökség menedzsment; a választott programokhoz kapcsolódó ismeretek:

világörökség, nemzeti örökség, helyi örökség – örökségi rétegek; integrált örökségvédelem (történeti fejlődés, intézményi rendszer); a kulturális örökség dokumentációs és regisztrációs módszerei (régészeti, írott emlék, szellemi örökség, épített örökség, stb.); a kulturális örökség rekonstrukciója (elméleti és gyakorlati megközelítések); régészeti örökség, írott örökség, épített örökség, szellemi örökség (választandó képzési modulok formájában); kulturális örökség védelme (természetvédelem); kutatómódszertan (szakspecifikus kutatási módszertan – régészeti, történeti, levéltári, művészettörté-

neti, könyvtártudományi kutatási módszerek); múzeum-etika; a tárgy interpretációjának folyamata a megelőző konzerválástól a bemutatásig; gyűjtemény-menedzsment; múzeum és gyűjteményi intézmény irányítási ismeretek; épület-rehabilitáció kulturális célból, a kiállítás elmélete és gyakorlata; kommunikációs és média-ismeretek; további választható ismeretek az adatbáziskezelés/térinformatika; intézményi ismeretek/terepgyakorlat; emberi erőforrás-kezelés; szaknyelvi tanulmányok (10-12 kredit);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat kulturális örökséggel foglalkozó intézményben (köz-, illetve magángyűjtemény, múzeum, szakhivatal, stb.) végzett gyakorlat, melynek időtartama 120 óra.

10. Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez bármely olyan természetes idegen nyelvből, amelyen a szakmának tudományos szakirodalma van, egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A mesterképzésbe való felvétel feltétele az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő idegen nyelv alapfokú ismerete, továbbá

a 4.2 pontban felsorolt szakokon szerzett szakképzettség esetén a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 30 kredit a korábbi tanulmányai szerint művelődéstörténeti (kulturális antropológiai, néprajzi, régészeti, filológiai, esztétikai, művészettörténeti, történelmi, kultúratudományi) ismeretkörökből.

a 4.3 pontban felsorolt szakokon szerzett szakképzettség esetén a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 40 kredit a korábbi tanulmányai szerint művelődéstörténeti (kulturális antropológiai, néprajzi, régészeti, filológiai, esztétikai, művészettörténeti, történelmi, kultúratudományi) ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

56. LENGYEL NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** lengyel nyelv és irodalom
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles lengyel nyelv és irodalom szakos bölcész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Polish Language and Literature
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudomány
- 4. A képzés a következő nyelveken választható:** magyar és lengyel
- 5. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 5.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak lengyel szakiránnyal.
 - 5.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: modern filológiai alapképzési szakok.
 - 5.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 6. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 7. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 7.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
 - 7.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;
 - 7.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
 - 7.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
 - 7.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 7.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

8. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen a lengyel nyelv és irodalom művelése és alkalmazása területén. Képesek a polonisztikai oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a polonisztika, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

8.1. A mesterképzési szakon végzetek ismerik:

- a lengyel nyelv grammatikai rendszerét,
- Lengyelország kultúráját és irodalmát,
- a lengyel nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét,
- a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve elsősorban a nyelv- és az irodalomtudomány területén a megfelelő speciális ismeretanyagot,
- a lengyel nyelvet a Közös Európai Referenciakeret szerinti C1-es szinten,
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

8.2. A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
- önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
- megszerzett ismeretek továbbfejlesztésére,
- az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejtésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a szlavisztikával és a lengyel nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- lengyel nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

8.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a lengyel nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség-tudat és sikerorientáltság,
- a lengyel nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,

együttműködési készség,
kezdeményező-készség,
személyes felelősség gyakorlása,
döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

9. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

9.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2-10 kredit:

A szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

9.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 60-80 kredit:

a) szlavisztikai nyelvészeti és irodalomtudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet; a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek ismeretkörei (pl. régészeti, nyelvföldrajzi alapismeretek) (20-30 kredit),

b) lengyel ismeretek: lengyel nyelvi képzés; lengyel történeti és leíró nyelvészet; lengyel irodalom- és kultúratörténet (40-50 kredit).

9.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 35-45 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek: 15-25 kredit

A szakhoz kötődő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai specializációk.

Diplomamunka: 20 kredit

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapképzés megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő, államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű lengyel nyelvi, valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeret. A szlavisztika alapképzési szak nem lengyel szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében továbbá középfokú „C” típusú nyelvvizsga is szükséges. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan – a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

57. LEVÉLTÁR

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: levéltár

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles levéltáros

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Archivist

választható szakirányok: középkor és kora-újkor; új- és jelenkor (the Middle Ages and Early Modern History, the Modern and Contemporary History)

3. Képzési terület: bölcsészettudományi

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: történelem alapképzési szak levéltár szakiránya.

4.2. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű történelem alapképzési szakok, továbbá jogi, szociológiai, közgazdasági szakterületen szerzett egyetemi szintű végzettséget adó szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 4-10 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 50- 60 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 50%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett levéltári, történelmi és informatikai ismereteik birtokában képesek minden levéltártípusban önálló levéltárosi feladatokat ellátni, és a

szolgáltató levéltár funkcióinak, a társadalomnak a levéltárossal szemben támasztott új igényeinek megfelelni. Képesek biztosítani a hagyományos papír alapú és az új típusú e-iratokban felhalmozott ismeretanyag használatát, tértől és időtől függetlenül. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a levéltári és történeti kutatásokhoz vagy tudományos munkák megírásához szükséges problémamegoldó technikákat,
- a magyar kormányzat és igazgatás fejlődésének korszakait és az ott keletkezett irat-együtteseket,
- levéltári rendezés szintjeit, szabályait,
- a selejtezés és segédletkészítés szabályait, és alkalmazni tudják a történeti segédtudományok eredményeit,
- a levéltári adatbázis építés technikáit és szabályait,
- ismerik a levéltári adatvédelem szabályait,
- a szolgáltató levéltár kritériumait és feladatait.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a maradandó értékű iratanyag gyűjtésével, megőrzésével, feldolgozásával, hozzáférhetővé tételével, publikálásával kapcsolatos feladatok ellátására,
- a levéltárakban jelentkező aktuális feladatok (iratértékelés, rendezés, segédletkészítés, állományvédelem, iratkiadás, kiadványkészítés, közönségszolgálat, levéltárpedagógia stb.) ellátására,
- a rájuk bízott irategyüttes tudományos igényű önálló feldolgozására,
- az ún. e-iratok kezelésére és hasznosítására,
- tudományos kutatásra, publikációra, érett ismeretterjesztő és tudományos írásművek létrehozására,
- a történelem, a történelem segédtudományai és a levéltártudomány eredményeinek megismertetésére a szélesebb közönség számára,
- szakmai önképzésre legalább egy élő idegen nyelven,
- az irattári forrásanyag értékelésére és a társadalom számára maradandó értékkel bíró megőrzendő iratanyag felismerésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- tájékozódó képesség a levéltári szakterület minden részletében,
- korrekt, szakszerű és érthető önkifejezés szóban és írásban,
- jó problémamegfogalmazó és problémamegoldó képesség,
- önálló ítéletalkotás,
- jó kommunikációs készség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 4-70 kredit;

levéltári informatika, levéltári rendszer és szervezet, jogi ismeretek

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 50-60 kredit

a) szakmai ismeretek 40-50 kredit

történeti segédtudományi ismeretek; levéltártani ismeretek; irattári, selejtezési, gyűjtőterületi, iratértékelési, segédletkészítési ismeretek; adatvédelem, adatkezelés; e-iratok, e-irattár, e-levéltár; levéltári és irattári állományvédelmi ismeretek;

b) levéltári szakmai gyakorlat: legalább 10 kredit.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 50-60 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 30-40 kredit

a) közép és kora-újkori szakirány:

szaknyelvi ismeretek (latin, német), közép- és koraújkori igazgatástörténet, közép- és koraújkori latin paleográfia, közép- és koraújkori német paleográfia, közép- és koraújkori magyar paleográfia, közép- és koraújkori irattan, közép- és koraújkori forráskezelés, forráskiadás;

b) új- és jelenkori szakirány:

közgazdasági ismeretek, új- és jelenkori igazgatástörténet, új- és jelenkori irattan, iratismeret, új- és jelenkori iratfeldolgozás, új- és jelenkori iratértékelés, új- és jelenkori gazdaságtörténet, gazdaságigazgatás, új- és jelenkori magánigazgatás, magániratok archiválása, e-iratkezelés;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Szakmai gyakorlat:

A szakmai gyakorlat a Magyar Országos Levéltárban, önkormányzati levéltárban, nyilvános magánlevéltárban, szaklevéltárban végzett gyakorlat, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak elismerhető legyen a levéltári törvényben felsorolt bármely típusú levéltárban szerzett minimum két éves levéltárosi gyakorlat. A közép-és koraújkori szakirányon továbbá német és latin nyelvből tett középszintű érettségi vizsga vagy államilag elismert alapfokú B típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

58. LOGIKA ÉS TUDOMÁNYELMÉLET

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** logika és tudományelmélet
2. **A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles logika és tudományelmélet szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Logic and Theory of Science
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott alapképzési szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szabad bölcsész alapképzési szak filozófia szakiránya; a magyar alapképzési szak elméleti nyelvészet szakiránya; a szociológia, a matematika és a fizika alapképzési szak, az informatikai és a közgazdasági képzési ág alapképzési szakjai.
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: bölcsészettudományi alapképzési szakok.
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20-30 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 29-39 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 60%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a logikában és a logikához szorosan kapcsolódó matematikai területeken. Képesek a logikai és analitikai eszközöket valamely konkrét tudományterület filozófiai és metodológiai problémáinak kutatásában alkalmazni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. a mesterképzési szakon végzetek ismerik:

megfelelő mélységben a logikát és a logikához szorosan kapcsolódó matematikai területeket,
a tudományfilozófiát,
a filozófiatörténet alapvető szerzőit és műveit tudományfilozófiai szempontból,
valamely konkrét tudományterület alapjait általában és a mesterképzési szintnek megfelelő mélységben az illető tudományterület filozófiai és fundamentális problémáit,
a kortárs analitikus filozófiának a tudományfilozófia szempontjából alapvető területeit (metafizika, ismeretelmélet, nyelvfilozófia);

7.2. a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

az érintett szaktudomány és a vele kapcsolatos alap- és filozófiai kutatások irodalmában és egyéb (számítógépes, internetes) forrásaiban való eligazodásra, tájékozódásra, az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, ezekről a területekről angol nyelven publikálható esszé, vitacikk megírására, tudományos vitákban való részvételre;

7.3. a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

tudományos nézetek filozófiai és logikai elemzésének készsége,
vitakészség,
tolerancia,
kritikai gondolkodás,
előadói és érvelési készség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 20-30 kredit:

Az alapozó képzési szakasz célja, hogy a filozófiai alapképzettséggel rendelkező hallgatók a választott szaktudományból, a szaktudományos előképzettséggel rendelkező hallgatók filozófiából egészítsék ki ismereteiket. Ennek súlyponti témakörei:

filozófiai előképzettséggel nem rendelkező hallgatók esetében: kortárs tudományfilozófia, ismeretelmélet, nyelvfilozófia, filozófiai logika;
logika vagy matematika-filozófia modult választó, filozófiai előképzettséggel rendelkező hallgatók esetében: halmazelmélet, matematikai logika, absztrakt algebra;

a fizika alapjai és filozófiája modult választó, filozófiai előképzettséggel rendelkező hallgatók esetében: klasszikus mechanika, klasszikus elektrodinamika, kvantummechanika;

a nyelv és a nyelvészet filozófiája modult választó, filozófiai előképzettséggel rendelkező hallgatók esetében: szemantika, formális szemantika, a formális szemantika logikai alapjai, matematika;

a társadalomtudományok filozófiája modult választó, filozófiai előképzettséggel rendelkező hallgatók esetében: valószínűségszámítás, gazdaságszociológia, a társadalomelmélet alapjai, szervezetszociológia.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 30-40 kredit:

logika: logikai szintaxis és szemantika, nem-klasszikus logikák, halmazelmélet, meta-logika;

filozófia: elmefilozófia, a kortárs metafizika néhány centrális problémája (idő, okság, természeti törvény, test-elme, szabad akarat, modalitások stb.), a társadalomfilozófia módszerei és a társadalomtudományok módszertani problémái;

tudományelmélet: valószínűségi módszerek a tudományelméletben, logika és tudománymetodológia.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 49-53 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 29-39 kredit

a választható modulok:

logika (dinamikus elméletek, absztrakt modellelmélet, a logikai rendszerek általános elmélete, univerzális algebrai logika, eldönthetőség és kiszámíthatóság, logikai paradoxonok és ezek kezelésére alkalmas elméletek);

a matematika alapjai és filozófiája (axiomatikus halmazelmélet, a matematika megalapozása az elsőrendű logikában és a másodrendű megalapozás körül folyó viták, a matematika filozófiájának viszonya a matematikai alapkutatáshoz és a matematika történetéhez, a matematikai strukturalizmus és a kategóriaelméleti megalapozás, formalizmus és fizikalizmus: a Hilbert-program mai utódai);

a fizika alapjai és filozófiája (a fizika szerepe a modern ontológia világképében, empiricista és racionalista tradíciók a fizikában, a fizikai elméletek logikai analízise, nyelvfilozófiai problémák a fizikában, a fizika alapfogalmainak empirikus alapjai, operacionalizmus és instrumentalizmus, a modern kozmológia filozófiai és metodológiai kérdései, a kvantumelmélet fundamentális problémái);

a nyelv és a nyelvészet filozófiája (szemantika-nyelvtan interfész, dinamikus szemantika, szemantika-pragmatika határvonal, jelentéselméletek: hagyomány és új fejlemények, nyelvészet és mesterséges intelligencia, szemantikai problémák, szemantikai viták);

a társadalomtudományok filozófiája (fogalomalkotás a társadalomtudományban, viták a történelmi magyarázatról, metodológiai individualizmus, magyarázatmodellek

a történeti és társadalomtudományokban, objektivitás, értékmentesség, ideáltipikus és narratív konstrukciók, racionális döntéselméletek);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert, felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga, vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges, vagy egy további, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga, vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján legalább 50 kredittel kell rendelkeznie az alábbi szakok, illetve azok szakirányai valamelyikének ismeretköreiből:

filozófia (különösen logika, nyelvfilozófia, tudományfilozófia, metafizika);

matematika (különösen matematikai logika, halmazelmélet, univerzális algebra);

fizika (különösen klasszikus mechanika, klasszikus elektrodinamika, kvantummechanika);

elméleti nyelvészet (különösen szemantika, formális szemantika, a formális szemantika

logikai alapjai, matematika, logika);

közgazdaságtan (különösen valószínűségszámítás, gazdaságszociológia, optimumszámítás);

szociológia (különösen kommunikációelmélet, a társadalomelmélet alapjai, szervezetszociológia),

továbbá komplex, középfokú (B2 szintű) államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga angol nyelvből.

59. MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: magyar nyelv és irodalom

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Hungarian Language and Literature,
választható szakirányok: régi magyarországi irodalom; klasszikus magyar irodalom; modern magyar irodalom; összehasonlító irodalom- és kultúratudomány; irodalomtudomány; általános nyelvészet; történeti nyelvészet; leíró nyelvészet; beszédtudomány; szövegtan és stilisztika; nyelv-társadalomkultúra; funkcionális kognitív nyelvészet; alkalmazott nyelvészet, szakirányok angol nyelvű megnevezése: Early Hungarian Literature; Classical Hungarian Literature; Modern Hungarian Literature; Comparative Literary and Cultural Studies; Literary Studies; General Linguistics; Historical Linguistics; Descriptive Linguistics; Speech Studies; Text Linguistics and Stylistics; Language, Society, Culture; Functional Cognitive Linguistics; Applied Linguistics.

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: magyar nyelv és irodalom alapképzési szak, továbbá a főiskolai szintű magyar nyelv és irodalom szak.
- 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a modern filológia, a szabad bölcsészet és a történelem képzési ág alapszakjai, valamint az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-6 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 24-48 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-60 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 60%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett irodalomtudományi és nyelvtudományi ismereteik birtokában képesek az irodalmi olvasás technikáinak alkalmazására, elkülönítve azt más olvasásmódoktól; átfogóan ismerik a magyar és a világirodalom történetét, a hazai és a nemzetközi irodalomelmélet jelentős eredményeit, elmélyültebben ismerik egy korszak vagy jelenség irodalmi problémáit. Ismerik a nyelvhasználat, a társadalom és kultúra egymást föltételező összefüggésrendszerét, a nyelvhasználat társadalmi és területi tagolódását, a mai kommunikációs formák és területek időszerű kérdéseinek kifejtő-leíró közvetítési módjait. Birtokolják az egyetemes és a magyar nyelvtudomány valamennyi elméleti és történeti részterülete alapvető ismereteit. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a nyelv és az irodalom mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
a magyar és az európai irodalom és kultúra kiemelkedő alkotásait,
a mai nyelvhasználati és nyelvi kulturális kihívásokra adható válaszokat,
a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit;
a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseit és azok kapcsolatait;
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, mely képessé teszi őket az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felleltetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,
eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására,

saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejtésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére, alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az irodalommal, a nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására, a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek: motiváció, elkötelezettség és minőség tudat az irodalom, a nyelv és a kultúra vonatkozásában, a nyelvvel, irodalommal és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége, együttműködési készség, kezdeményező készség és személyes felelősségvállalás, fogalmi gondolkodás, az absztrakció képessége, kritikai attitűd, értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2–6 kredit:
a nyelv- és irodalomtudománynak a társadalommal mint kulturális rendszerrel kialakított kapcsolatrendszer, a tudomány gyakorlati alkalmazásának, eredményei elfogadtatásának feltételei és módszerei; a nyelv- és irodalomtudomány szervezeti keretei, legfontosabb színterei, az információt szolgáltató intézmények ismeretei.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 24-48 kredit:
a magyar irodalomtudomány történeti és elméleti hagyományai európai kontextusban, korszak- és diskurzusformációk az irodalomtudományban, az irodalomtudomány diszkurzív alakzatai (kánon, korszak, episztémé, paradigma), kritika és tanulmányírás, papír alapú és digitális szöveggondozás, újabb nyelvelméletek, nyelvtörténeti és névtani kutatások, nyelv és társadalom, beszédtudományok, a magyar nyelv leírása, leíró nyelvtani ismeretek (fonológia, morfológia, szintaxis), nyelvfejlesztési ismeretek, kulturális nyelvészet, alkalmazott nyelvészet.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 60-80 kredit:
Differenciált szakmai ismeretek: 40-60 kredit
Választható szakirányok:

- a) régi magyarországi irodalom:
 - propedeutika: kritikátörténet, textológia; műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet; szövegolvasás, interpretáció; az irodalom medialitása, társművészetek;
- b) klasszikus magyar irodalom:
 - propedeutika: kritikátörténet, textológia; műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet; szövegolvasás, interpretáció; az irodalom medialitása, társművészetek;
- c) modern magyar irodalom:
 - propedeutika: kritikátörténet, textológia; műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet; szövegolvasás, interpretáció; az irodalom medialitása, társművészetek;
- d) összehasonlító irodalom és kultúratudomány:
 - nyelv, szöveg, irodalom; technika, médium, művészet; irodalom és társművészetek; a kultúra intézményei és regiszterei; komparatisztika;
- e) irodalomtudomány:
 - az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete; irodalom és medialitás, kulturális praxisok; poétika és retorika; a szöveg- és diskurzuselemzés módjai; az interpretáció elmélete és gyakorlata; irodalomtudományi irányzatok a hermeneutika után;
- f) általános nyelvészet:
 - kutatásmódszertan; a nyelvreírás elméletei; nyelvtipológia; szemantika és szemiotika; nyelvi szintek; kontrasztív nyelvészet; lexikológia; korpusz- és számítógépes nyelvészet; speciális nyelvészeti ismeretek;
- g) történeti nyelvészet:
 - kutatásmódszertan; uralisztika; a magyar nyelv rendszertörténete; a nyelvtörténet forrásai; a szókészlet története; történeti dialektológia és szociolingvisztika; történeti névtan; névelmélet; speciális nyelvészeti ismeretek;
- h) leíró nyelvészet:
 - kutatásmódszertan; a nyelvreírás elméletei; szemantika és szemiotika; nyelvi szintek; kontrasztív nyelvészet; a diskurzusok grammatikája; korpusz- és számítógépes nyelvészet; speciális nyelvészeti ismeretek;
- i) beszédtudomány:
 - kutatásmódszertan; a beszéd folyamata; beszédelemzések; kommunikáció és retorika; leíró dialektológia és szociolingvisztika; speciális nyelvészeti ismeretek;
- j) szövegtan és stilisztika:
 - kutatásmódszertan; pragmatika; a szöveg nyelvészeti leírása; stíluselméletek; az irodalom nyelvisége; diskurzuselemzés; szöveg- és stíluselemzés; speciális nyelvészeti ismeretek;
- k) nyelv-társadalom-kultúra:
 - kutatásmódszertan; geolingvisztika; történeti dialektológia és szociolingvisztika; leíró dialektológia és szociolingvisztika; kommunikáció és retorika; nyelvi terve-

zés, nyelvpolitika; nyelv, média, informatika; előnyelvi terepgyakorlat; speciális nyelvészeti ismeretek.

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga szükséges vagy egy további (az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő) nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a magyar alapképzési szak világirodalom, régi magyarországi irodalom, klasszikus magyar irodalom, modern magyar irodalom, irodalomelmélet, nyelvtörténet, finnugrisztika, nyelv és társadalom, kommunikáció szóban és írásban, helyesírás, fonetika, leíró magyar nyelvtan ismeretköreiből. A hiányzó krediteket (legfeljebb 20 kredit) a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

60. MATEMATIKUS

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: matematikus

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles matematikus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Mathematics

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a matematika alapképzési szak.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a természettudomány, műszaki, informatika képzési területek valamennyi alapképzési szakja, a gazdaságtudományok képzési terület közgazdasági képzési ágának gazdaságelemzés alapképzési szakja.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-40 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-60 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan tudományos kutatási szintet elérő, szakmai felkészültséggel rendelkező szakemberek képzése, akik megszerzett matematikai szaktudásukat képesek alkotó módon a gyakorlatban is felhasználni. Nyitottak szakterületük és a rokon szakterületek új tudományos eredményeinek kritikus befogadására. Egyaránt alkalmasak elméleti és gyakorlati matematikai problémák modellezésére, megoldási eljárások kidolgozására és ezen eljárások tényleges folyamatának irányítására. Megfelelően felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az algebra, analízis, diszkrét matematika, geometria, operációkutatás, számelmélet, valószínűségszámítás és matematikai statisztika alapvető eredményeit,
a matematika legfontosabb alkalmazási területeit,
a szakma gyakorlásához szükséges informatikai ismeretanyagot.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik önálló továbbfejlesztésére,
a matematikai ismeretek alkotó jellegű integrálására és alkalmazására a természettudományok, gazdaságtudományok, műszaki és informatikai tudományok által felvetett problémák megoldásában,
a műszaki és a gazdasági életben működő bonyolult rendszerek áttekintésére, matematikai elemzésére és modellezésére, döntési folyamatok előkészítésére,
a számítástechnika eszközeinek alkalmazásával a természetben, a műszaki és gazdasági életben felmerülő számítási feladatok elvégzésére,
magyar és idegen nyelvű (angol) szakmai kommunikációra.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

jó problémamegoldó képesség,
kritikai gondolkodás,
absztrakciós és modellalkotó képesség,
rendszeres gondolkodás,
szakmai felelősségvállalás,
önálló döntéshozatal,
szakmai együttműködés,
csoportmunkában való részvétel képessége.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök:

Elméleti alapoás: 15-25 kredit

algebra alapjai (Unitér terek, spektráltétel. Polinommátrixok kanonikus alakja. Mátrixok minimálpolinomja, Cayley-Hamilton-tétel. Jordan-féle normálalak. Sajátvektor. Kvadratikus alakok, Sylvester tétele. Algebrai struktúrák. A csoportelmélet alapjai: permutációcsoportok, Lagrange-tétel, normálosztók és faktorcsoportok. A véges Abel-

csoportok alaptétele. A gyűrűelmélet alapjai: Integritástartományok. Testkonstrukciók, véges testek), analízis alapjai (Mértékelmélet. Lebesgue-integrál. Függvényterek. Komplex függvénytan. Cauchy-tétel és integrálformula. Analitikus függvények hatványsora. Izolált szinguláris helyek, reziduum-tétel. Közöséges differenciálegyenletek. Egzisztencia és unicitási tételek. Lineáris egyenletek és rendszerek. Hilbert-terek, ortonormált rendszerek), geometria alapjai (Nemeuklideszi geometriák: Projektív terek. Csoportelméleti vonatkozásai, transzformáció-csoportok geometriája. Vektoranalízis: Differenciálszámítás, vektorkalkulus 3-dimenzióban. Topológikus és metrikus tér fogalma. Sorozatok és konvergencia. Kompaktság és összefüggőség.), valószínűségszámítás és matematikai statisztika alapjai (Bayes-tétel, sztochasztikus függetlenség. Valószínűségi változók és az eloszlásfüggvény. Várható érték, szórásnégyzet, kovarianciamátrix. Nagy számok erős és gyenge törvényei. Borel-Cantelli-lemma. A feltételes várható érték általános fogalma. Független tagú sorok. Karakterisztikus függvények alapjai. Centrális határeloszlás-tétel. Statisztikai sokaság, véletlen minta, empirikus eloszlás, Glivenko-Cantelli-tétel, nevezetes statisztikák. Maximum-likelihood-bebecslés, momentum-módszer. Neyman-Pearson-lemma. Konfidenciaintervallumok. Paraméteres próbák és nemparaméteres próbák).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-40 kredit

Az alábbi ismeretkörök közül legalább négy témakör ismeretanyagának választása:

a) Algebra és számelmélet (5-12 kredit):

Csoportelmélet. Permutációcsoportok. Csoport automorfizmusai, szemidirekt szorzat. Konjugáltság, normalizátor, centralizátor, centrum. Osztályegyenlet, Cauchy-tétel, Sylow-tételek. Véges p -csoportok. Nilpotens, ill. feloldható csoportok. A véges nilpotens csoportok jellemzése. Szabad csoportok, definiáló relációk. Szabad Abel-csoportok. A végesen generált Abel-csoportok alaptétele. Lineáris csoportok. Testelmélet. Te stb.vítés. Végesfokú bővítés, fokszám-tétel. Felbontási test, normális te stb.vítés. Véges testek. Tökéletes testek és végesfokú bővítések. Test algebrai lezártja. Galois-csoport, a Galois-elmélet főtétele. Radikálbővítés. A gyökjelekkel való megoldhatóság jellemzése. Ruffini-Abel-tétel. Gyökjelekkel megoldhatatlan racionális együtthatós algebrai egyenlet létezése. Algebrai feltétel geometriai alakzat szerkeszthetőségére körzővel és vonalzóval. Az algebrai kombinatorika elemei. Kvadrátikus kongruenciák, Legendre-szimbólum. Diszkrét logaritmus (index). Egyértelmű prímfaktorizáció kérdése bizonyos másodfokú számtestekben. Diofantikus problémák. Lánctörtek és alkalmazásai.

b) Analízis (5-12 kredit):

Funkcionálanalízis elemei. Stone-Weierstrass-tétel. Banach-terek, korlátos lineáris transzformációk. Az L_p -terek duálisai, folytonos függvények terének duálisa, Hilbert-tér duálisa, reflexivitás. Hahn-Banach-tétel, Banach-Steinhaus-tétel, nyílt leképezések tétele és következményeik. Parciális differenciálegyenletek. A matematikai fizika modellegyenleteire kitűzött kezdetiérték- és peremérték-problémák

egzisztencia-, unicitás- és stabilitásvizsgálatai (húr rezgése, hővezetés, Laplace-egyenlet). A karakterisztikák módszere. Fourier-módszer. Maximum-minimum-elv lineáris egyenletekre. Green-függvény. A Dirichlet-probléma megoldása gömbben. Fourier-sorok. Fejér-tétel. A trigonometrikus rendszer teljessége. Riemann-lemma. Konvergencia-kritériumok. Fourier-transzformált. Inverziós formula. Ortogonális polinomok. Laguerre-függvények teljessége. Laplace-transzformáció.

c) Geometria (5-12 kredit):

Differenciálgeometria és topológia. Sokaságok, szimpliciális felbontások. Kompakt felületek osztályozása. Homotópia. Sima sokaságok, tenzorok és differenciálformák. A d-operátor és Stokes tétele, bevezetés a de Rham-elméletbe. Riemann-metrika, görbület és geodetikusok felületeken. Gauss-Bonnet-tétel. Véges geometriák. Illeszkedési struktúrák. Projektív és affin síkok. Galois-geometriák. Kombinatorikai és csoportelméleti módszerek geometriai alkalmazásai. Véges algebrai geometria. Kódelméleti alkalmazások.

d) Valószínűségszámítás és matematikai statisztika (5-12 kredit):

Martingálok. Martingál, szub- és szupermartingál. Konvergenciatétel, reguláris martingálok. Doob-felbontás, négyzetesen integrálható martingálok konvergenciahalmaza. Megállási idők, Wald-azonosság. Markov-láncok. Diszkrét paraméterű Markov-láncok. Az állapotok osztályozása, periódus, átmeneti és visszatérő állapotok. Az átmenet-valószínűségek határértéke. Pozitív és nullállapotok. Stacionárius eloszlás, ergodikus Markov-láncok. Pontfolyamatok, Poisson-folyamat. Wiener-folyamat konstrukciója. Kvadrátikus variáció. A trajektoriák analitikus tulajdonságai (folytonosság, nem-differenciálhatóság, Hölder-folytonosság). Faktoranalízis. Többszemponos szórásanalízis, szórásfelbontó táblázatok. Főkomponens- és faktoranalízis, a főkomponensek, faktorok becslése, a faktorszám meghatározása, faktorok forgatása.

e) Diszkrét matematika (5-12 kredit):

Testek alkalmazásai. Párosításelmélet, általános faktorok. Gráfok beágyazásai. Erősen reguláris gráfok, az egészségi feltétel és alkalmazásai. Leszámláló kombinatorika: generátorfüggvények, inverziós formulák, rekurziók. Mechanikus összegzés. Gráfelméleti alkalmazások (fák, feszítő fák, 1-faktorok száma). Véletlen módszerek: várható érték és második momentum módszer, véletlen gráfok, küszöbfüggvény. Extremális kombinatorika: extremális halmazrendszerekről és gráfokról szóló klasszikus tételek. Rendezés és kiválasztás, kupac. Dinamikus programozás. Gráfalgoritmusok: szélességi és mélységi keresés, feszítőfák, legrövidebb utak, párosítás páros gráfban, magyar módszer, folyamatok. Kereső fák, amortizációs idő, Fibonacci-kupac. Huffman-kód, Lempel-Ziv-Welch eljárása.

f) Operációkutatás (5-12 kredit):

Lineáris optimalizálás: klasszikus eredmények (pl. alternatíva tételek, dualitás, Minkowsky-Weyl-tétel); Pivot-algoritmusok (szimplex, criss-cross); belsőpontos

algoritmusok (logaritmikus barrier-módszer, Karmarkaralgoritmus); ellipszoid-algoritmus. Nemlineáris optimalizálás: konvex optimalizálás klasszikus eredményei (szeparációs tételek, konvex Farkas-tétel, Karush-Kuhn-Tucker-tétel, Lagrange-függvény és nyeregpont-tétel); módszerek (Newton-módszer, redukált gradiens módszer, belsőpontos algoritmus). Diszkrét optimalizálás: klasszikus eredmények (Max folyam min vágás, Egerváry-dualitás, Hoffman-tétel); poliéderes kombinatorika (teljesen unimoduláris mátrixok alkalmazásai, teljesen duális egészértékűség, párosítás poliéder); Gráfalgoritmusok (magyar-módszer, Edmonds-Karp-algoritmus, előfolyam-algoritmus, költséges áram); NP-teljes problémák algoritmikus megközelítései (dinamikus programozás, Lagrange-relaxáció, korlátozás és szétválasztás, mohó algoritmusok). Sztochasztikus programozás: alapmodellek (várható értékkel és valószínűséggel megfogalmazott, statikus és dinamikus); megoldó módszerek. Optimalizálásra vezető gyakorlati problémák (modellek).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek 30-60 kredit:

A következő ismeretkörök közül legalább három témakör ismeretanyagának választása úgy, hogy a választott témakörök mindegyikéből legalább 10-10 kreditet kell teljesíteni.

Algebra: (algebrai kódelmélet, csoportelmélet, csoportok reprezentációelmélet, félcsoportelmélet, gyűrűelmélet, hálóelmélet, homologikus algebra, kommutatív algebra, univerzális algebra).

Számelmélet: (additív számelmélet, az algebrai számelmélet elemei, diofantikus egyenletek, kongruenciák és alkalmazásai, konstruktív számelmélet).

Analízis: (dinamikai modellek, komplex függvénytan, operátorelmélet, reprezentációelmélet, valós függvénytan).

Geometria: (algebrai geometria, algebrai topológia, differenciáltopológia, diszkrét geometria, geometriai modellezés, hiperbolikus geometria, konvex halmazok, Lie-csoportok).

Sztochasztika: (független növekményű folyamatok, határeloszlástételek, idősorok elemzése, információelméleti alapfogalmak, paraméteres és nem-paraméteres próbák, statisztikai programcsomagok)

Diszkrét matematika: (extremális kombinatorika, gráfelmélet, kódok és szimmetrikus struktúrák).

Operációkutatás: egészértékű programozás, folytonos optimalizálás, játékelmélet, kombinatorikus optimalizálás, matroidelmélet, sztochasztikus optimalizálás, ütemezéselmélet;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 65 kredit a korábbi matematikai tanulmányai alapján algebra, analízis, geometria, halmazelmélet, kombinatorika, matematikai logika, operációkutatás, számelmélet, valószínűségszámítás tárgyak ismeretköreiből.

61. METEOROLÓGUS

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: meteorológus

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles meteorológus

választható szakirányok: időjárás előrejelző, éghajlatkutató

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Meteorology

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Weather Forecasting, Climate Research

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a földtudományi alapképzési szak meteorológus szakiránya; a fizika alapképzési szak környezetfizika szakiránya; a környezettan alapképzési szak meteorológus szakiránya.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a földtudományi alapképzési szak geofizikus, geológus, csillagász szakirányai; a környezettudomány alapképzési szak nem meteorológus szakirányai; a fizika alapképzési szak nem meteorológus szakirányok; a műszaki földtudományi alapképzési szak; földrajz alapképzési szak.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-18 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-50 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 45%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan meteorológusok képzése, akik megfelelő meteorológiai szemlélettel, valamint magas szintű elméleti és gyakorlati szaktudással rendelkeznek. Ismerik és készség szintjén képesek alkalmazni a gyakorlati, mérés- és megfigyelés-orientált vizsgálati módszereket, valamint az időjárás és az éghajlat modellezéséhez, előrejelzéséhez szükséges eljárásokat. Tudományosan megalapozott meteorológiai, környezetvédelmi szemlélettel rendelkeznek. Felkészültségük alapján alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a szakma gyakorlásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretanyagot,
- a meteorológiai ismeretek rendszerét,
- a légköri folyamatok, az időjárás előrejelzés, az éghajlatváltozás, az alkalmazott klimatológia, a környezetvédelem alapvető ismereteit,
- a kutatáshoz és az operatív munkához kapcsolódó széles körben alkalmazható problémamegoldó módszereket.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a meteorológia és a klimatológia minden területén tudományos kutatási feladatok tervezésére, megszervezésére és végrehajtására,
- a földfelszíni meteorológiai megfigyelési rendszer kezelésére, fejlesztésére,
- az úrbázisú meteorológiai megfigyelőrendszer adatainak feldolgozására és elemzésére, levegőkörnyezeti megfigyelések végrehajtására, adatfeldolgozására és elemzésére, tanulmányok készítésére,
- távérzékelési komplex feladatok végrehajtására,
- éghajlati kutatások, idősor és mezősor analízis feladatok végzésére,
- globális és regionális éghajlatváltozással kapcsolatos elemzések készítésére,
- az időjárás előrejelzésére operatív munkakörben,
- numerikus modellezésre,
- skálafüggő éghajlat- és légkördinamikai vizsgálatokra,
- repülésmeteorológiai előrejelző és elemző feladatokra,
- veszélyes időjárási jelenségek előrejelzésére, riasztásra,
- légköri transzport folyamatok vizsgálatára, modellezésére,
- a talaj-növényzet-légkör közötti kölcsönhatások kutatására, elemzésére,
- légkörfizikai és levegőkémiai kutatások és szakfeladatok ellátására,
- magas szintű alkalmazott számítástechnikai műveletek elvégzésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- mérési és modellezési készség,
- jó megfigyelőkészség,

probléma felismerő és megoldó készség,
intuíció és módszeresség,
tanulási készség és jó memória,
információ feldolgozási képesség,
környezettel szembeni érzékenység,
elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

matematika, fizika, informatika: 10-18 kredit.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-50 kredit

dinamikus meteorológia, légköri energetika, szinoptikus meteorológia, numerikus előrejelzés, mezoszínoptika, éghajlattan, légkörfizika, felszín-légkör kölcsönhatások, fizikai oceanográfia meteorológiai műszerek és megfigyelések, távérzékelés, műholdmeteorológia, statisztikai módszerek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek 30-40 kredit:

a) időjárás előrejelző szakirányon:

előrejelzési informatika, előrejelzési gyakorlat, szinoptikus meteorológia, numerikus előrejelzés, mezőelemzés, numerikus parametrizációk, repülésmeteorológia;

b) éghajlatkutató szakirányon:

globális és regionális éghajlatváltozás, éghajlati adatok feldolgozása, éghajlat modellezés, hidrológia, óceán és krioszféra, megújuló energiaforrások, levegőkörnyezet-védelem, agroklimatológia, kémiai folyamatok a légkörben, biogeokémiai körfolyamatok, városklimatológia;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlatokat az intézményi tanterv határozza meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

földtudományi alapismeretek (10 kredit): általános csillagászati, földrajzi, geofizikai, geológiai, térképészeti tárgyak;

matematikai ismeretek (12 kredit): elemi analízis, matematika, parciális differenciálegyenletek, valószínűségszámítás és matematikai statisztika;

fizikai ismeretek (12 kredit): mechanika, hőtan, elektromosság, optika, általános fizika, elméleti fizika;

informatikai ismeretek (6 kredit): numerikus módszerek, programozás, adatfeldolgozás;

meteorológiai törzssanyag (10 kredit): általános meteorológia, klimatológia, alkalmazott klimatológia, dinamikus meteorológia, szinoptikus meteorológia, légkörfizika, levegőkémia.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

62. MONGOLISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: mongolisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles mongolisztika szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Mongolian Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. Az előzményként elfogadott alapszakok megnevezése:

- 4.1. A bemenethez feltétel nélkül elfogadott alapszakok: keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak mongol szakiránya
- 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a keleti nyelvek és kultúrák további szakirányai.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-14 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek szám: 15-30 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-80 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tárgyakhoz rendelt kreditek száma: legalább 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, és az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a mongolisztikában megszerzett belső-ázsiai, filológiai alapokon nyugvó nomád műveltség, vallástörténeti (buddhizmus, természeti vallások, sámánizmus), történelmi, irodalmi ismereteik birtokában képesek mind az írott, mind a beszélt mongol nyelv(ek) írásban és szóban történő magas szintű használatára. Ennek birtokában alkalmasak tudományos előadások megtartása és szakcikkek megírása mellett a jelenleg újra bővülő gazdasági kapcsolatokhoz kötődő tolmácsolási, fordítási, és fordítói irodának történő fordítási feladatok elvégzésére. A végzettek saját témájukban és annak közvetlen történeti és elméleti kontextusában mélyreható, többféle megközelítési módot használnak fel és jól alkalmazható tudással rendelkeznek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- felsőfokon a modern (halha) mongol nyelvet,
- a klasszikus mongol nyelvet, a nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek vizsgálatához szükséges kutatási módszereket,
- a belső-ázsiai népek történetét és műveltségét,
- a belső-ázsiai népek vallásait (buddhizmus, samanizmus),
- a belső-ázsiai buddhizmus történetét, művészetét,
- a kommunikáció rendszerét eltérő kultúrájú népekkel,
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre, eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
- képesek a mélyebb összefüggések megértésére és a megszerzett információk alkalmazására a kutatásban,
- a megismert kutatási módszerekkel képesek más területek, népek kultúráinak kutatására,
- képesek az interdiszciplináris kutatásokra,
- a történet- és a nyelvtudományban az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritikai attitűd kialakítására és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a mongol nyelvvel és a belső-ázsiai kultúrákkal összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- képesek a mongol nyelv írásban és szóban történő magas szintű használatára,

mongol nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a belső-ázsiai és mongol nomád műveltség és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a fenti nyelvek és kultúrák használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,

Mongólia, a nomád műveltség és életmód, illetve Belső-Ázsia jelenkorával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,

együttműködési készség,

saját tevékenységük kritikus értékelésének képessége, valamint értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás,

értékközpontúság,

kezdemenyezőkészség,

személyes felelősségvállalás,

absztrakciós képesség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 2-14 kredit:

klasszikus és modern mongol (halha) nyelv ismeret, kultúrtörténeti alapozás, forrás-ismeret,

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15-30 kredit:

a) általános nyelvi fejlesztés;

b) nyelvtudományi, történelmi, művelődéstörténeti és kutatómódszertani ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, történeti és összehasonlító nyelvtudomány, nyelvtörténet, adott terület népei és nyelvei, a nyelvészettől további területei (különös tekintettel a kortárs elméleti nyelvészettől alkalmazására), filológia (paleográfia, szövegkritika-szövegkiadás), Belső-Ázsia történelme és társadalomtörténete, az egyetemes történetben betöltött szerepe, a térség kapcsolata a világ más területeivel a korábbi időszakokban és napjainkban, a belsőázsiai buddhizmus története, népi vallásosság, a nomádok hagyományos műveltsége.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 70-100 kredit

Differenciált szakmai ismeretek 50-80 kredit:

a) különböző műfajú irodalmi és egyéb szövegek elemző olvasása; történeti források feldolgozása; filológiai diszciplína (nyelv- és irodalomtudomány, történettudomány és művelődéstörténet) elméleti vetületei; a tudományos kutatás területei és módszerei (4060 kredit);

- b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, történettudományi, kultúratudományi vagy más speciális területek ismeretei, tutoriális kurzusok és szakdolgozati szeminárium (10-20 kredit);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga szükséges vagy egy további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak mongol szakirányának nyelvi, nyelvtudományi, történeti és kultúratudományi ismeretköreiből. A 4.2. és 4.3. pont szerinti előtanulmányokkal rendelkezők esetében továbbá 10 kredit mongol nyelvi [klasszikus és modern mongol (halha)] ismeret szükséges. Ezen 10 kredit értékű nyelvi ismeretet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

63. MŰVÉSZETTÖRTÉNET

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: művészettörténet

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles művészettörténész

a szakképzettség angol nyelvű megnevezése: MA in History of Art

választható szakirányok: középkori művészet, újkori művészet, legújabb kori művészet, muzeológia-műemlékvédelem

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szabad bölcsészet alapképzési szak művészettörténet szakiránya.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok: a művészeti képzési terület képzőművészeti, iparművészeti képzési ágak alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakjai, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti képzőművészeti és iparművészeti egyetemi szintű alapképzési szakok.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelt kreditek száma: 18-22 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 28-32 kredit,

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-55 kredit,

6.4. A szabadon választható ismeretekhez rendelhető kreditek száma: legalább 6 kredit,

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditek száma: 20 kredit;

6.6. Az elméleti órák és a gyakorlati foglalkozások aránya: 70% elmélet és 30% gyakorlat.

7. A mesterképzési szak célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a festészet, a szobrászat, az építő- és az iparművészet, valamint a modern média területén megszerzett ismereteik birtokában tájékozottak az

egyetemes képzőművészet és az általános művészetelmélet fő kérdéseiben. Ismerik az egyetemes művészettörténet anyagát, és különösen jártasak a magyarországi művészettörténet területén. Megfelelő felkészültséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az egyetemes és magyar művészettörténet főbb korszakait,
az egyes művészeti iskolák tevékenységét,
a kiemelkedő alkotók munkásságát,
a művészeti örökség védelmével, a műalkotások közvetítésével és gondozásával kapcsolatos ismeretanyagot,
a modern kutatómódszertani ismereteket.

7.2. A mesterszakon végzettek alkalmasak:

művészettörténeti tudományos tevékenység végzésére,
önálló kutatómunka végzésére,
művészettörténeti munka végzésére múzeumokban, galériákban, kiállítási intézményekben,
szakfeladatok ellátására médiában, kulturális intézményekben, műemléki hivatalokban,
a legkorszerűbb kutatási módszerek alkalmazására,
művészetkritikai tevékenység folytatására,
a művészettörténeti ismeretterjesztésre,

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

megfelelő idegen nyelvi ismeretek a külföldi szakirodalom használatához,
jó szervezőkészség a múzeumok, galériák és más szakmai gyakorlati intézményekben
-folyó gyakorlati tevékenység bonyolításához,
vizuális memória,
problémamegoldó gondolkodás,
alkalmasság elmélyült kutatómunkára,
folyamatos önképzésre való készség,
minőségre való érzékenység,
jó íráskészség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, a mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretek: 2-20 kredit

tudománytörténet, metodika, muzeológia, műemlékvédelem, szabadon választható ismeretek a rokon tudományágak köréből.

magyar (középkori, újkori és legújabb kori) művészet, egyetemes (középkori, újkori és legújabb kori) művészet, módszertani és gyakorlati ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 65-75 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 45-55 kredit

a) választható szakirányok ismeretei: 35-40 kredit

választható szakirányok: középkori magyar és egyetemes művészet speciális kérdései, újkori magyar és egyetemes művészet speciális kérdései, legújabb kori magyar és egyetemes művészet speciális kérdései, muzeológia-műemlékvédelem;

b) kiegészítő speciális stúdiumok: 10-15 kredit

a választott szakiránynak megfelelő szakmai ismeretek és készségfejlesztő tárgyak;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat múzeumban, galériában, illetve más, művészeti jellegű vagy műemlékvédelmi intézményben végzett 120 órás gyakorlat, amelynek kreditértéke 6 kredit.

10. Idegennyelv-ismereti követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga, vagy egy, az alafokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges. A középkori művészet és az újkori művészet szakirányon latin nyelvű intézményi záróvizsga szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a szabad bölcsészet alapképzési szak művészettörténet szakirányának ismeretköreiből.

64. NÉDERLANDISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: néderlandisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles néderlandisztika szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Dutch Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: germanisztika alapképzési szak néderlandisztika szakiránnyal.
- 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: bölcsészettudományi képzési terület alapképzési szakjai.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 28-32 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-65 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a holland nyelvet szóban és írásban magas szinten képesek használni, és a holland nyelv és irodalom, kultúra és történelem területén megfelelő

elméleti és gyakorlati tájékozottsággal rendelkeznek. Behatóan ismerik Magyarország és a célország társadalmi-gazdasági és környezeti helyzetét, problémáit, és ismereteiket képesek átadni, illetve alkalmazni hivatásuk gyakorlása során. Képesek megfelelni az Európai Unió intézményeiben támasztott követelményeknek. Alkalmasak irányító és szervező feladatok ellátására az idegenforgalom, a gazdasági élet, a média, a sajtó, a kultúra és a közigazgatás területén. Felkészültségük alapján alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a holland nyelv grammatikai szabályrendszerét,
- a holland, flamand nyelvtörténetet,
- a holland, flamand irodalmat és kultúrát,
- a néderlandisztikai irodalomtudomány, kultúratudomány, valamint nyelvtudomány elméletét és módszertanát, legmodernebb irányzatait,
- a kultúratudomány kutatási irányzatait, eredményeit,
- a holland és belga állam politikai és kulturális intézményrendszerét.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a holland/flamand nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- szakmai és szépirodalmi szövegek magas szintű fordítására, tolmácsolására,
- holland nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint történő magas szintű bemutatására,
- önálló kutatásra,
- a holland/flamand és a magyar kultúra közti nyelvi közvetítésre, a kulturális, gazdasági, politikai élet különböző területein,
- különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére,
- kritikai vélemény megfogalmazására,
- alternatív megoldások felvetésére,
- saját tudásuk fejlesztésére,
- képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
- kritikai gondolkodásmódra.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a holland/flamand nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség,
- minőség tudat,
- a holland/flamand nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
- absztrakt gondolkodás képessége,
- jó kommunikációs képességek,
- önállóság,
- jó együttműködési készség,
- önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítása,

kritikai látásmód,
érzékenység és aktív kritikai attitűd a másság diszkriminációjával, az esélyegyenlőségi problémákkal, a társadalom kirekesztő mechanizmusaival szemben.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök (8-12 kredit):

a néderlandisztikai irodalom- és nyelvtudomány elmélete és módszertana: aktuális kutatási irányzatok, eredmények, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: (28-32 kredit)

néderlandisztikai szaknyelvi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, az akadémiai írásmód elsajátítása, referátumok, szakdolgozatok, értekezések stilisztikája és retorikai szabályai, a terminológia pontos használata, hivatkozások, bibliográfia, névmutató, tartalomjegyzék; továbbá a holland nyelv- és irodalomtudomány szaknyelvi ismereteinek elsajátítása, magas szintű szakirodalom olvasása és értelmezése;

néderlandisztikai irodalomtudományi ismeretek: irodalomtörténeti és irodalomkritikai ismeretek Hollandiában és Flandriában társadalmi kontextusban, egymással és az európai irodalmakkal összehasonlításban, továbbá a képzőművészet történetével párhuzamban vizsgálva előadás és szeminárium kereteiben;

néderlandisztikai nyelvtudományi ismeretek: szótan, jelentéstan, a lexikai egység fogalma, típusai, a holland-flamand nyelv szókincsének eredetbeli, időbeli, földrajzi, társadalmi, stilisztikai, gyakorisági szempontok szerinti rétegei;

néderlandisztikai kultúratudományi ismeretek: a holland és belga társadalom felépítésének szerkezete, intézményrendszere, kultúrpolitikája, a média világa, a kulturális identitás szerepe a multikulturális társadalomban, a migránsok helyzete, szociokulturális sajátosságai, gender-problémák, a posztkolonialitás kultúrája, az EU és a holland nyelv és a holland nyelvű kultúra kapcsolatrendszer, a kultúrákövetítés fajtái és lehetőségei Hollandiában, Belgiumban és Magyarországon, kortárs művészetek, kiállítás- és múzeumpolitika.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 65-85 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 45-65 kredit

a) választható speciális programok ismeretei (35-45 kredit)

néderlandisztikai irodalomtudomány, nyelvtudomány, kultúratudomány;

b) az intézmény által meghatározott, a szakhoz kötődő területen választható ismeretek (10-20 kredit);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert középfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga szükséges angol nyelvből. Amennyiben a hallgató rendelkezik „C” típusú államilag elismert középfokú angol nyelvvizsgával, akkor német vagy francia államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a germanisztika alapképzési szak néderlandisztika szakirányának ismeretköreiből. Továbbá felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga holland nyelvből.

65. NÉMET NEMZETISÉGI NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** német nemzetiségi nyelv és irodalom
2. **A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles német nemzetiségi nyelv és irodalom szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in German as a Minority Language and Literature
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: germanisztika alapképzési szak német szakiránnyal, germanisztika alapképzési szak német nemzetiségi szakiránnyal, továbbá a főiskolai szintű német nemzetiségi nyelv és irodalom, német nyelv és irodalom, és német (nemzetiségi) nyelvtanár szakok.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 28-32 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-65 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan német nemzetiségi nyelv és irodalom szakos bölcsész szakemberek képzése, akik a hazai német kisebbség története, nyelve, nyelvhasználata, irodalma, szellemi és tárgyi kultúrája, valamint identitása vonatkozásában átfogó, magas szintű és speciális ismertetekkel, emellett azonban a német nyelv, irodalom valamint a német nyelvű országok kultúrája területén is jelentős jártassággal rendelkeznek. Megszerzett interdiszciplináris ismereteik birtokában képesek magyarországi német, illetve általában kisebbségi intézményekben, szervezetekben (önkormányzatok, múzeumok, könyvtárak, sajtóorgánumok, kulturális szervezetek, egyesületek, kutatóintézetek), valamint a közigazgatásban és a kulturális élet számos területén való magas szintű munkavégzésre. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a Közös Európai Referenciakeret C2 szintjének megfelelően a német nyelvet,
- a német nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
- a hazai német kisebbség történetét, nyelvét, nyelvhasználatát, irodalmát, tárgyi és szellemi kultúráját,
- a német nyelvű országok irodalmának és kultúrájának egészét,
- a német nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkat,
- a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás – eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában történő – gyakorlati alkalmazását,
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát,
- az elmúlt évtizedekben tapasztalható politikai-gazdasági, valamint társadalmi folyamatokat, amelyek a hazai németiség életében is komoly változásokat hoztak és felgyorsították a nyelvi, illetve kulturális asszimilálódást.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken, így a kisebbségtudományban is az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,
- a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a nyelvi, irodalmi, kulturális valamint kisebbségsspecifikus jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,

különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejtésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére, alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a hazai német kisebbséggel és általában a német nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására, német nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek: motiváció, elkötelezettség és minőség tudat a hazai német kisebbség nyelvénél, irodalmának, kultúrájának ápolását, megtartását és közvetítését valamint a német nyelvet és kultúrát illetően, a német nyelvvel, irodalommal és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége, együttműködési készség, kezdeményező készség és személyes felelősségvállalás, fogalmi gondolkodás, az absztrakció képessége, kritikai attitűd, értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 8-12 kredit:
a német nyelvhez kapcsolódó nyelvtudományi, irodalomtudományi, valamint kultúra- és médiatudományi ismeretek: aktuális kutatási irányzatok, eredmények, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 28-32 kredit:
nyelvi, irodalom- és nyelvtudományi, valamint kultúra- és médiatudományi tárgykörök: felsőfokú nyelvi elmélyítő képzés; nyelvtudományi megközelítésmódok; a német nyelv rendszerszemléletű szerkezete; leíró nyelvtani ismeretek (fonológia, morfológia, szintaxis), nyelvfejléstési ismeretek, irodalomtudományi irányzatok és iskolák; az irodalmi interpretáció kérdései és módszerei; irodalomtörténeti ismeretek; a német kultúra egyes szinkrón és diakrón területei; nyelv, kultúra és irodalom kölcsönhatása; kisebbségi jogok és intézményrendszerek európai dimenzióban és a hazai németeknél.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelező és kötelezően választandó ismeretkörei 65-85 kredit:
Differenciált szakmai ismeretek 45-65 kredit:
a) választható speciális programok ismeretei 35-45 kredit:

az irodalomtudomány, a nyelvtudomány, a kultúra- és médiatudomány, a történettudomány, a kontaktológia, a szociálpszichológia, a szociolingvisztika, a sajtótörténet és a komparatiztika tárgykörében;

- b) a német nyelv, irodalom és kultúra mesterszak, mint rokonszak által meghirdetett kurzusok közül választható nyelv-, irodalom- és kultúratudományi ismeretkörök (10-20 kredit);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy (az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő) államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű a korábbi tanulmányok szerint a germanisztika alapképzési szak német szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből. További felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga német nyelvből.

11. A képzés a következő nyelveken választható: magyar és német

66. NÉMET NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: német nyelv, irodalom és kultúra

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles német nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in German Language, Literature and Culture

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: germanisztika alapképzési szak német szakiránnyal, germanisztika alapképzési szak német nemzetiségi szakiránnyal, továbbá a főiskolai szintű német nyelv és irodalom és német nyelvtanár szakok.

4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 28-32 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-65 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan német nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcsész szakemberek képzése, akik a német nyelv, irodalom és kultúra tudományának átfogó ismeretével és a német nyelvben, a német nyelvű országok kultúrájában speciális jártassággal és felkészültséggel rendelkeznek. Megszerzett nyelvészeti, irodalom- és kultúratudományi ismereteik birtokában képesek a közigazgatásban és

a kulturális élet számos területén nyelvi közvetítői feladatok ellátására. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a Közös Európai Referenciakeret C2 szintjének megfelelően a német nyelvet,
a német nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
a német nyelvű országok irodalmának és kultúrájának egészét,
a német nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkat,
a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás – eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában történő – gyakorlati alkalmazását,
az intermediális jelenségek elemzését, a nyelvhasználat elméleti és gyakorlati kérdéseit, a német nyelvi változatok szerepét,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felfejtésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,
a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejtésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejtésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a német nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
német nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

motiváció, elkötelezettség és minőség tudat a német nyelv és kultúrát illetően,
a német nyelvvel, irodalommal és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,

kezdeményezőkézség és személyes felelősségvállalás,
fogalmi gondolkodás,
az absztrakció képessége,
kritikai attitűd,
értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 8-12 kredit:

a német nyelvhez kapcsolódó nyelvtudományi, irodalomtudományi valamint kultúra-és médiatudományi ismeretek: aktuális kutatási irányzatok, eredmények, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 28-32 kredit:

nyelvi, irodalom- és nyelvtudományi, valamint kultúra- és médiatudományi tárgykörök: felsőfokú nyelvi elmélyítő képzés; nyelvtudományi megközelítésmódok; a német nyelv rendszerszemléletű szerkezete; leíró nyelvtani ismeretek (fonológia, morfológia, szintaxis), nyelvfejlesztési ismeretek, irodalomtudományi irányzatok és iskolák; az irodalmi interpretáció kérdései és módszerei; irodalomtörténeti ismeretek; a német kultúra egyes szinkrón és diakrón területei; nyelv, kultúra és irodalom kölcsönhatása.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 65-85 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek 45-65 kredit:

a) választható speciális programok ismeretei 35-45 kredit:

választható programok: irodalomtudomány, nyelvtudomány, kultúra- és médiatudomány, komparatistika, textológia, fordítástudomány, szakfordítás, műfordítás, gyakorlati kultúratudomány stb.

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei (10-20 kredit);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy (az alpfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő) államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű a korábbi tanulmányok szerint a germanisztika alapképzési szak német szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből. További felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga német nyelvből.

11. A képzés a következő nyelveken választható: magyar és német

67. NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** nemzetközi tanulmányok
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben megszerzhető megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles nemzetközi kapcsolatok elemző (zárójelben megjelölve a szakirányt)
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in International Relations
 - választható szakirányok: diplomáciai, nemzetközi gazdasági kapcsolatok, regionális és civilizációs tanulmányok, Európa-tanulmányok.
- 3. Képzési terület:** társadalomtudomány
- 4. Mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: nemzetközi tanulmányok alapképzési szak, valamint az 1993. LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű nemzetközi tanulmányok, valamint nemzetközi kapcsolatok alapképzési szak, továbbá főiskolai szintű nemzetközi kapcsolatok alapképzési szak.
 - 4.2. A bemenethez a 11.pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok: kommunikáció és médiatudomány, politológia, szociológia, társadalmi tanulmányok, kulturális antropológia, szociális munka, szociálpedagógia, informatikus könyvtáros, alkalmazott közgazdaságtan, gazdaságelemzés, közszolgálati, gazdálkodás és menedzsment, kereskedelem és marketing, emberi erőforrások, nemzetközi gazdálkodás, pénzügy és számvitel, turizmus-vendéglátás, üzleti szakoktató, igazgatásszervező, nemzetközi igazgatási, biztonság- és védelempolitikai, határrendészeti és védelmi vezetői, nemzetbiztonsági, katonai vezetői, történelem, anglisztika, germanisztika, romanisztika, szlavisztika, romológia, keleti nyelvek és kultúrák, szabad bölcsészet alapképzési szakok.
 - 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. Képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 7-15 kredit
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-75 kredit
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-35 kredit
- 6.4. A szabadon választható tárgyakhoz rendelt kreditek minimális értéke: 6 kredit
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 8 kredit
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább: 20%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A nemzetközi tanulmányok mesterképzési szak célja olyan magasan kvalifikált, széles társadalomtudományi műveltséggel rendelkező szakemberek képzése, akik képesek Magyarország nemzetközi rendszerben és Európában betöltött helyének, szerepének értelmezésére, ismerik a nemzetközi viszonyok elméleti és gyakorlati összefüggéseit. A képzést elvégző hallgatók magas szintű nyelvi, tárgyalástechnikai ismeretekkel rendelkeznek. Történeti, társadalomtudományi és szakmai műveltségük analitikus és szintetizáló gondolkodásra képesíti őket. Tárgyi tudásuk alkalmassá teszi őket a nemzetközi rendszer gazdasági, jogi, politikai folyamatainak megértésére, előrejelzésére. Képesek elhelyezni a kelet-közép-európai térség perspektíváit a nemzetközi viszonyok kihívásai között. A végzett hallgatók ismerik és értik az Európán kívüli térségek fejlődési tendenciáit és megfelelő diszciplináris – civilizációs, világgazdaságtani, nemzetközi jogi, politikaelméleti –, valamint gyakorlati – diplomáciai, protokoll, tárgyalástechnikai – jellegű ismeretekkel rendelkeznek. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

nemzetközi kapcsolatok elméleteit,
globális gazdasági folyamatokat és elméleti reflexióját,
nemzetközi kapcsolatok történeti, jogi, politikai vonatkozásait,
az Európai Unió politikáit, illetve jogi, intézményi, gazdasági rendszerét,
magyar külpolitika történetét, jelenét,
nemzetközi rendszer és a civilizációk viszonyát taglaló elméleteket,
regionális és civilizációs tanulmányokat,
a nemzetközi elemzések problémamegoldó technikáit,
szakmai-etikai normákat.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

a nemzetközi tanulmányok szakterületein önálló elemző munka elvégzésére,
a nemzetközi, illetve európai integrációs folyamatok megértésére, előrejelzésére és formálására,
nemzetközi gazdasági, politikai, jogi szakterületeken döntések előkészítésére és döntések meghozatalára,
szakmai-tudományos vitákban való részvételre,

integrált ismeretek széleskörű alkalmazására a társadalomtudományok és a külügyi elemzés területén,
nemzetközi kapcsolatok építésére,
szakterületükön tárgyalások lefolytatására idegen nyelven,
diplomataként, nemzetközi szakértőként, kutatóként, újságíróként, illetve az államigazgatás és a multinacionális vállalatok alkalmazottjaiként feladatok ellátására.

- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok, készségek:
- lényeglátás és kreativitás,
 - önálló szakmai vélemény kialakításának képessége,
 - problémacentrikus szemléletmód, problémamegoldó képesség,
 - felelősségteljes magatartás a nemzetközi elemzések során szerzett tudás és információk kezelését illetően,
 - szakmai továbbképzés, önművelés iránti nyitottság,
 - toleráns magatartásforma: más vélemények tiszteletben tartása,
 - kritikai magatartásforma a vizsgált jelenségek és a megismert elméleti paradigmák vonatkozásában,
 - kooperatív magatartás: alkalmasság csoportmunkára, módszertani tudatosság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges ismeretkörök: 7-15 kredit
összehasonlító államjog, európai civilizáció történeti, kulturális aspektusai.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 60-75 kredit
nemzetközi politikaelmélet, külpolitikai döntéshozatal, nemzetközi kapcsolatok jogi, történeti, gazdasági aspektusai, magyar külpolitika története, differenciált ismeretek.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 30-35 kredit
diplomáciai, nemzetközi gazdasági kapcsolatok, regionális és civilizációs tanulmányok, Európa-tanulmányok.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat követelményeit a felsőoktatási intézmény tanterve és a hallgató szakmai előtanulmányai határozzák meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez két államilag elismert általános vagy szaknyelvi felsőfokú, „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

társadalomtudományi alapismeretek: szociológia, pszichológia, filozófia, antropológia, pszichológia,

jogi-igazgatási ismeretek: közjogtudomány, alkotmánytan, közigazgatástan, közpolitika, gazdasági jog,

gazdasági ismeretek: közgazdaságtan, makro- mikroökonómia, vállalatgazdaságtan, pénzügytan,

politikatudományi ismeretek: politikai gondolkodás, politikatörténet, nemzetközi tanulmányok,

történeti, kulturális és nyelvtudományi ismeretek: gazdaság-, társadalom- és kultúrtörténeti ismeretek, nyelvtudományi, filológiai ismeretek területein.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

68. NÉPRAJZ

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: néprajz

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magiszter, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles néprajz mesterszakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in European Ethnology and Folkloristics
választható szakirányok: folklorisztika, anyagi kultúra, társadalomnéprajz, európai etnológia, kulturális antropológia, vallási néprajz/vallásantropológia, táncfolklorisztika/táncantropológia, kulturális örökség, néprajzi muzeológia

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Folkloristics, Material Culture, Social Anthropology, European Ethnology, Cultural Anthropology, Ethnology of Religion/Anthropology of Religion, Dance Folkloristics/Anthropology of Dance, Cultural Heritage, Museum Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: néprajz alapképzési szak.

4.2. A 11. pontban meghatározott feltételekkel vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit.

6.1. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-30 kredit;

6.2. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;

6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzés célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett néprajzi, folklorisztikai és kulturális antropológiai ismereteik birtokában képesek a saját és mások kultúrájának elemzésére és értelmezésére. Jártasak a kultúrakutatásban és ismerik a kultúra működési törvényszerűségeit a múltban és a jelenben. Elmélyült ismeretekkel rendelkeznek a néprajz valamely szűkebb, speciális területén. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a népi és nemzeti kultúra összefüggéseit,
- az európai és az Európán kívüli népek kultúráját,
- a modern filológia módszereit,
- a társtudományok és a szaktudomány (folklorisztika, néprajz, kulturális antropológia) tudománytörténetét és problémátörténetét Magyarországon, Európában és Európán kívül,
- az etnikai/nemzetiségi/kisebbségi kérdések történeti és jelen vonatkozásait Európában és a nagyvilágban,
- a kulturgeográfiai ismeretanyagot (annak táji, ökológiai, gazdálkodási tényezők néprajzi vonatkozásait),
- a szövegfilológia megfelelő ismeretanyagát,
- a hazai nemzetiségek hagyományos kultúráját a múltban és a jelenben,
- a művelődéspolitikához szükséges népismeret hazai és nemzetközi vonatkozásait,
- az adatkezelés, -feldolgozás, archiválás módszereit,
- vallástudomány, néphit, népi vallásosság, vallási néprajz megfelelő ismeretanyagát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a szaktudomány önálló művelésére, szakmai-módszertani továbbfejlesztésére, reflexív társadalomtudományi kutatómunka végzésére,
- a néprajz hazai és nemzetközi kortárs irányzataihoz kapcsolódó elméleti-módszertani elvek, gyakorlat alkalmazására,
- néprajzi terepmunka végzésére,
- múzeumi források kezelésére és értelmezésére,
- muzeológiai tevékenység végzésére,
- a kulturális örökség feltárására, megőrzésére és védelmére a néprajz területén annak eszközeivel,
- néprajzi ismeretek oktatására,
- a közművelődési tevékenységek végzésére,
- történeti források kezelésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek, kompetenciák:

- tájékozódási készség az összehasonlító kutatások különböző területein,
- készség és jártasság a tudományos kutatás általános módszertanában és a folklorisztikai/néprajzi/kulturális antropológiai szakmódszertanban,

jártasság a múzeumok, archívumok anyagának felhasználását illetően,
gyakorlati jártasság a kép- és hangfelvétel, digitalizálás, számítógépes kutatás, adat-
bázis építése területén,
mások kultúrájával szembeni tolerancia,
jó együttműködési készség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-30-kredit

magyar és összehasonlító folklorisztika: a folklór és a folklorisztika legfontosabb problémái, tudománytörténet, módszertani alapok elmélyítése, folklórjelenségek elemzése; az anyagi kultúra kutatása: az életmód és a tárgyi kultúra recens és történeti kérdései, archivális, muzeológiai és egyéb források elemzése, értelmezése alapján; társadalomnéprajz: tárgyának tekinti a magyar, az európai és az Európán kívüli társadalmak társadalomnéprajzi vizsgálatát, az iparosodás előtti időszaktól kezdve a jelenkorig; kulturális antropológia: a kultúrák és a társadalmak megismerésének legfontosabb fogalmai, elméleti és tudománytörténeti problémái, a kutatás módszerének alapvető kérdései, példáuliban az Európán kívüli népekre és a modern városi társadalmakra fókuszálva.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező és kötelezően választandó ismeretkörei: 80-100 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 60-80 kredit

a) folklorisztika szakirány:

a folklór jelenségvilágával kapcsolatos kutatómódszertani aspektusok, összehasonlító folklorisztika (fogalma, területei, tudománytörténete, hatások és kölcsönhatások, imagológia, rokon komparatív tudományok); európai folklór (rendszerezése, területei); a szövegfolklór műfajai, hiedelmek, népi vallásosság, szokásvilág, zene, tánc, népművészet, az egyes népek/nép csoportok folklórja, szokás, mentalitás (fogalma és főbb területei, szokáscselekvések, a szokások az élet egyes területein), néphit, népi vallásosság: (hiedelemrendszerek, magyar és európai néphit, a népi vallásosság), szövegfolklorisztika (fogalmak, tartalmi és formai rendszerezések, az egyes műfajok történeti és jelenkori vizsgálata, stilisztikai, poétikai és esztétikai elemzések), történeti folklorisztika (történetiség a folklórban és a folklorisztikában, kapcsolat a rokontudományokkal, tudománytörténet, korszakolás, társadalomtörténeti keretek);

b) anyagi kultúra szakirány:

az életmód és a tárgyi kultúra összefüggéseinek recens és történeti kérdései szóbeli gyűjtések, archivális és muzeális források, gyűjtemények feldolgozása alapján; a hagyományos paraszti és a modern társadalom tárgyi világa és a kultúra közötti összefüggésrendszerek (tárgy és fogyasztás, tárgy és identitás, tárgy és szimbólum, múzeumi gyűjtemények, a műgyűjtés kultúrtörténete és motivációi, a múzeumi tárgy); a paraszti és polgári háztartások tárgykészlete, a

tárgyak készítésének technológiája (kézművesség, kisipar), beszerzése (javak cseréje), használata (életmód); munka- és eszköz-néprajz; tárgy és életmód; ökológia és anyagi kultúra: a természeti erőforrások, tájlehetőségek kiaknázása a gazdálkodásban; táj és település, természeti környezet és építészeti kultúra;

c) társadalomnéprajz szakirány:

társadalomnéprajz az iparosodás előtti időszakról kezdve egészen a jelenkorig; a társadalom szerveződési formái és tendenciái (rokonsági csoportok, rokonsági terminológia, családtípusok); lokális elvű csoportok (törzs, falu, város, mezőváros); egyéb szolidáris csoportok (céhek, egyletek, vallásos társulatok), a vallási közösségek társadalomnéprajza; a népi jogszokások; identitás-kutatások; az akkulturáció- és az enkulturáció kérdései; a globalizáció és a multikulturalizmus társadalmi hatása; az alternatív társadalmi mozgalmak; nemzeti-, etnikai-, vallási identitáskutatások, a hagyomány és a nemzet fogalmának átalakulása;

d) európai etnológia szakirány:

európai etnológia (a modernkori európai nemzeti, etnikai, ill. lokális kultúrák, a történeti és jelenkori réteggkultúrák és szubkultúrák); a nemzeti és/vagy etnikai kisebbségek, az etnicitás és etnopolitika jelenségei; a források feltárása és kezelése; a globalizáció hatásai; magyar néprajzi kutatási hagyományok; közösség tanulmányok; az életmód, a mindennapi élet és a mindennapi életvilágok kutatási paradigmái; a jelenkori társadalom rétegződése; a réteg- és szubkultúrák;

e) kulturális antropológia szakirány:

a kultúra modernizációjának elméleti kérdései; a kulturális örökség, az örökségvédelem (pl. lokalitás, regionalitás, helyi közösség, helyi emlékezet, helyi tudás, kulturális sokszínűség, fenntartható fejlődés); az örökségvédelem történeti modelljei; az UNESCO, az Európai Bizottság és Magyarország kultúrával kapcsolatos programjai; a kultúra általános működési törvényei; a kultúrpolitika történeti és aktuális kérdései; a kultúra megörökítésének, rögzítésének különböző lehetőségei; a dokumentálás, az archiválás, a felhasználás különböző technikai szintjei (kiállítás, könyv, film, multimédiás eszközök), mindezek törvényi (jogi) és pénzügyi kereteiről, közgazdasági és pénzügyi megszervezése; a kulturális örökség föltérképezéséből, megszerkesztéséből, leírásából, védelméből adódó feladatok az örökségvédelem különféle (helyi, regionális, nemzeti, nemzetközi) szintjein; az épített-, a természeti- és dokumentum-örökség, illetve a szellemi kulturális örökség és a belföldi és nemzetközi turizmus kapcsolata; a kultúramentés hatása a lokális társadalmak életére; a kulturális ipar, a kulturális piac, a kulturális keresletkínálat és minőségbiztosítás kérdései és ezek alkalmazhatósági területei;

f) vallási néprajz/vallásantropológia szakirány:

a vallási néprajz; a vallásantropológia; az európai társadalmak, az Európán kívüli társadalmak és a modern/posztmodern globális társadalom vallásiként értelmezhető jelenségei; a vallási kultúra; vallási néprajz, vallásantropológia, vallásszo-

ciológia: a tér, az idő és a társadalom szakralizációja; a vallásos mentalitás; a vallási interferencia; vallási szinkretizmus; doktrínák: hiedelemrendszerek, mitológiák; a vallások gyakorlata: kultuszok, rítusok, rituális folyamatok; világvallások; szekularizáció, szekták, kultuszok, vallási és pszeudo-vallási mozgalmak, neo-pogányság, New Age;

g) táncfolklorisztika/táncantropológia szakirány:

a hagyományos és jelenkori tánc kultúrák; a magyar és az európai táncfolklorisztika; a tánc, mint kulturális jelenség; a Kárpát-medence hagyományos paraszti tánc kultúrái, az ezekkel szoros kapcsolatban álló revival mozgalmak; ifjúsági szubkultúrákkal kapcsolatban felbukkanó zenei és táncdivatok; magyar és nemzetiségi táncok, valamint más európai és Európán kívüli népek táncai; a tánc történeti források és a recens folklór együttes vizsgálata; táncos mozgás és más emberi mozgásrendszerek fiziológiai, kognitív-pszichológiai, neurobiológiai alapjai; mozdulatjelíró rendszerek; a Laban-táncjelírás;

h) kulturális örökség szakirány:

meghatározó klasszikus antropológiai iskolák (az evolucionizmustól a funkcionálisizmuson és a kultúra és személyiség iskolán át a strukturalizmusig); a kritikai elméletek az etnometodológiától a posztmodern antropológián keresztül az orientalizmusig és a posztkolonializmusig; a gazdaság (termelés, technológia, tulajdon, munkamegosztás, elosztási rendszerek, fogyasztás), a társadalom (rokonság, genealógiai és lokális szerveződések, szövetségek és hálózatok, nemi és korosztályi viszonyok és világok, a átmenet rítusai), a politika (egyén és társadalom, társadalmi hierarchiák, hatalmi viszonyok, lokális szerveződések, konfliktusok, erőszak), a vallás (vallás – népi vallás – lokális vallás, hiedelemrendszerek, hiedelemszövegek, rituális gyakorlatok) az etnicitás, az identitás és a globalizáció ismeretei;

i) néprajzi muzeológia szakirány:

néprajzi muzeológia: történeti, irodalomtörténeti, színháztörténeti, természettudományi kérdések; a muzeológia története, néprajz és muzeológia, a világ múzeumai – a múzeumok világa, modern muzeológia Európában (és Magyarországon), néprajzi tárgyismeret, az empirikus társadalomvizsgálat és a muzeológia kapcsolata, jelenkori tárgydokumentáció (SamDok és MaDok programok), múzeumi reprezentáció elméleti és gyakorlati kérdései (kiállítások rendezése stb.), műtárgyvédelem, múzeumi gyűjtemények, múzeumok törvényi szabályozása;

9. A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat múzeumi gyakorlatból és terepmunkából áll, amelynek kreditértéke 20 kredit.

10. Idegennyelv-ismeretkövetelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga, vagy egy, az alafokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a folklorisztika, anyagi kultúra, társadalomnéprajz, kulturális antropológia, vallástudomány, művelődéstörténet ismeretköreiből.

69. NEVELÉSTUDOMÁNYI

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: neveléstudományi

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles neveléstudomány szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Master in Education

választható szakirányok: kora gyermekkor pedagógiája, családpedagógia, elméleti és történeti kutatások, felsőoktatás-pedagógia, gyermek- és ifjúsági tanulmányok, intézményfejlesztés, mérés és értékelés, nevelési és oktatási kutatások, segítőfejlesztő pedagógia, tanterv- és programfejlesztés, multikulturális nevelés

szakirányok angol nyelvű megnevezése: early childhood and primary education, family education, history and philosophy of education, higher education, childhood and youth studies, institution development, measurement and evaluation, research on education, development and support in education, curriculum and program development, multicultural education.

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: pedagógia, konduktor, tanító, óvoda-pedagógus, gyógypedagógus alapképzési szakok.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott feltétellel számításba vehető alapképzési szakok: andragógia, pszichológia, szociálpedagógia.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 18-22 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 26-30 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz (szakirányokhoz) rendelhető kreditek száma: 40-44 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: törzsképzésben 40%, szakirányban legalább 40%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerezett ismereteik birtokában megfelelő tudással rendelkeznek a neveléstudomány művelése és alkalmazása területén. Képesek a közoktatásban és a felsőoktatásban, illetve az oktatásügyben kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és a fejlesztés terén feladatokat végezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a nevelésügy hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a neveléstudomány, ezen belül a neveléstörténet, a nevelésfilozófia, a nevelés- és oktatás-lélektan, a neveléselmélet, az oktatáselmélet, a nevelésszociológia, az oktatásügyi komparatiztika, a kutatómódszertan szaktudományos és alkalmazói ismereteit;

továbbá

7.1.1. a kora gyermekkor pedagógiája szakirányon végzettek:

a kora gyermekkor fejlődés biológiai és pszichológiai alapjait,
a kora gyermekkor nevelés intézményi hátterét,
a kora gyermekkor nevelési kérdéseit,
a kora gyermekkor nevelés módszertani sajátosságait,
a kora gyermekkor pedagógiai kutatásait;

7.1.2. a családpedagógia szakirányon végzettek:

a szülői szerep és a gyermekvállalás evolúciós és történeti hátterét,
a családi élet különböző formáit, azok antropológiai és szociológiai kontextusát,
a család lehetséges funkcióit, működését, a családi kommunikáció és a család életciklusait,
a családi élet mai jellegzetességeit, fejlődésirányait és a jellegzetes családi konfliktusokat,
az értékorientációs tendenciákat a mai magyar családokban,
a diszfunkcionálisan működő családtípust,
a nem a saját családban nevelés és nevelkedés jellegzetességeit,
a családjogi ismeretanyagot és a családgondozás szociálpolitikáját,
a családi élet segítése, a családi konfliktusmegoldás gyakorlatának alternatíváit,
a család és az oktatási-nevelési, valamint a családokat segítő intézmények kapcsolatát;

7.1.3. az elméleti és történeti kutatások szakirányokon végzettek:

az elméleti és pedagógiatörténeti kutatási metodológiát: a kvalitatív kutatások, a narratív megközelítés különböző formáit, az összehasonlító elemzéseket és a forráselemzés különböző változatait,
a neveléstudomány elméleti és történeti kérdéseivel határos tudományterületeket: ismeretelmélet, történeti és pedagógiai antropológia, történeti szociológia, társadalomtörténet, narratív pszichológia,

- a könyvtári és a levéltári kutatás gyakorlatát,
- a tudományos kommunikáció és szövegalkotás kérdéseit;
- 7.1.4. a felsőoktatás-pedagógia szakirányon végzettek:
 - a hazai és a nemzetközi felsőoktatási modelleket,
 - a felső- és felnőttoktatásban résztvevők tanulási sajátosságait,
 - a felső- és felnőttoktatásban az adekvát tanulási környezet jellemzőit, fejlesztési és értékelési lehetőségeit, a felsőoktatás terén folytatható pedagógiai kutatások specifikumait,
 - felsőoktatási projektek tervezésének, szervezésének, irányításának, lebonyolításának elméletét és gyakorlatát;
- 7.1.5. a gyermek- és ifjúsági tanulmányok szakirányon végzettek:
 - a gyermekfelfogás történeti változásait,
 - a gyermekek mindennapi életének alakulását a különböző történeti korokban,
 - a gyermek-és ifjúságpolitika kérdéskörét,
 - a gyermekkor különböző szociológiai megközelítéseit,
 - a tömegkommunikáció hatását a felnövekvő nemzedékekre,
 - a gyermeki jogok kérdéseit,
 - a gyermek- és ifjúsági szabadidős programok tervezésének és a fiatal korosztály szabadidős foglalkoztatásának módszertanát,
 - a gyermek- és ifjúkor körében végzendő kutatási megközelítéseket;
- 7.1.6. az intézményfejlesztés szakirányon végzettek:
 - az iskolaelméleteket,
 - az európai és a magyar iskolarendszer helyzetét és problémáit,
 - az iskola antropológiáját,
 - a reform- és alternatív pedagógiákat,
 - az iskolafejlesztés elméleti és gyakorlati problémáit,
 - a fejlesztési irányzatokat,
 - az iskolák sajátosságaiból kiinduló, a helyi igényekhez és szükségletekhez igazodó innováció megtervezésének, irányításának és segítségével technikáit,
 - az iskolafejlesztési koncepciók, folyamatok értékelésének módszereit,
 - az iskolafejlesztési projektek szervezésének, irányításának és lebonyolításának folyamatait,
 - az innováció szakmai, etikai kérdéseit;
- 7.1.7. a mérés és értékelés szakirányon végzettek:
 - a kutatómódszertani és pszichológiai alapokat,
 - a mérés, tesztelés, tesztfejlesztés statisztikai alapjait,
 - a pedagógiai mérések, az adatgyűjtés, az elemzés, az interpretáció szabályait,
 - az értékelés pszichológiai hátterét,
 - a mérés-értékelés funkcióit, modelljeit és formáit,
 - a mérés, tesztelés módszereit és eszközeit,

a legfontosabb nemzetközi és hazai mérések (IEA, PISA, MONITOR stb.) módszertanát, eredményeit,
a vizsgáztatás, a vizsgarendszerek európai és Európán kívüli modelljeit, a hazai tapasztalatok elemzési anyagát;

7.1.8. a nevelési és oktatási kutatások szakirányon végzettek:

a neveléstudomány tudományos környezetét,
a tudományos kutatás tudományfilozófiai hátterét,
az innovációs célú intézményi, országos és nemzetközi rendszerszintű kutatások eredményeit,
a nevelési és oktatási kutatások kutatásmetodológiáját,
a nevelési és oktatási kutatásokat,
az alkalmazott és akciókutatások folyamatainak problémaközpontú tervezési módszerét,
a kutatásmenedzsmentre vonatkozó ismeretanyagot;

7.1.9. a multikulturális nevelés szakirányon végzettek:

a többkultúrájú társadalmak kialakulásának történetét és különböző modelljeit,
a multikulturális társadalmak szerkezetének összefüggéseit az oktatással-neveléssel,
a migrációval kapcsolatos regionális összefüggéseket,
a szegregáció kialakulását,
az érdekartikuláció és érdekérvényesítés lehetőségeit az őshonosok és bevándorlók között, a társadalmi jelenségek gazdasági, munkaerő-piaci összefüggéseit az iskolázás, szakképzés szempontjából,
a multikulturális nevelés történeti és mai lehetőségeit, formáit, az inkluzív nevelésben hatékonynak mutató oktatási-nevelési metódusok elméletét és gyakorlatát;

7.1.10. a segítő-fejlesztő pedagógia szakirányon végzettek:

az egyéni tanulói igényekhez való alkalmazkodás alakulását a tömegoktatás történetében,
a tehetséges tanulókkal való foglalkozás történetét,
történeti és összehasonlító pedagógiai szempontból a hazai és külföldi megoldásokat,
a segítés-fejlesztés „jó gyakorlatának” a példáit,
az esélyegyenlőtlenség megjelenési formáit az iskolarendszer és az iskolai nevelés-oktatás szintjén és az esélyegyenlőség – esélyegyenlőtlenség problematikáját a jogi szabályozásban,
a különböző teljesítményzavarok és a tehetség pedagógiai diagnosztikáját,
a teljesítményzavarok prevencióját, korrekcióját,
a tehetségfejlesztés elméleti kérdéseit, gyakorlati lehetőségeit és problémáit.

7.1.11. a tanterv- és programfejlesztés szakirányon végzettek:

a tartalmi szabályozás rendszerét, működését, az oktatási rendszerben betöltött szerepét,
az egyetemes és a magyar tantervtörténet legfontosabb tantervi paradigmáit és a tantervtípusokat,
a tantervelméleti és az alkalmazott kutatások eredményeit,
a tantervértékelési paradigmákat, módszereket és a tantervfejlesztő munka elméleti alapjait,
a pedagógiai programok, helyi tantervek, tantárgyi programok elemzését, értékelését, illetve projektmunka keretében történő fejlesztését,
a tanítás és tanulás elméleti modelljeinek alkalmazási lehetőségeit, a tananyagok és taneszközök, oktatási segédanyagok elemzésének, értékelésének módszereit, képességfejlesztő tantárgyi programok, taneszközök, oktatási segédanyagok fejlesztését,
a kompetencia alapú fejlesztésre irányuló külföldi és hazai törekvéseket,
a tananyag- és tankönyvelemzés elméletét és gyakorlatát.

7.2. a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

a nevelés- és oktatásügyben, a köz- és felsőoktatásban kutatói és/vagy alkalmazói feladatok ellátására,
pedagógiai rendszerek fejlesztésében, működtetésében és irányításában való részvételre,
a szakterületre vonatkozó magyar és idegen nyelvű információ feltárására és elemzésére,
a nevelés- és oktatásügy eredményeinek hazai és nemzetközi fórumokon való kommunikálására,
jó szövegalkotásra,
önálló tanulással meglévő képességeik fejlesztésére és új kompetenciák kialakítására;

továbbá

7.2.1. a kora gyermekkor pedagógiája szakirányon végzettek:

az intézmények nevelési stratégiájának pedagógiai megalapozására,
a nevelés szervezeti kereteinek és pedagógiai kultúrájának fejlesztésére,
a plurális társadalom igényeiből fakadó sajátos nevelési feladatok megfogalmazására,
szakértőként megoldásukban való aktív részvételre, a pedagógusok munkájának támogatására,
közreműködésre egyes gyermekek és gyermekcsoportok fejlesztésére-nevelésére vonatkozó programok kialakításában, megvalósításában,
kora gyermekkori pedagógiai kutatások végzésére;

7.2.2. a családpedagógia szakirányon végzettek:

nevelési-oktatási intézményekben, a családokat segítő intézményrendszerben szakszerű támogatás nyújtására az erre aktuálisan vagy folyamatosan rászoruló családoknak,
szakértő részvételre kutatásokban;

7.2.3. az elméleti és történeti kutatások szakirányokon végeztek:

pedagógiatörténeti és pedagógiaelméleti kutatások végzésére, elméleti és történeti kutatások tervezésére, támogatására, értékelésére és tudományos fórumokon történő kommunikálására,
az elméleti és történeti kutatásokkal foglalkozó hallgatók munkájának segítésére, tanácsadásra;

7.2.4. a felsőoktatás-pedagógia szakirányon végeztek:

felsőoktatási fejlesztések tervezésére, támogatására, értékelésére,
szakértőként részt venni a felsőoktatási menedzsment munkájában,
felsőoktatás-pedagógiai kutatások végzésére;

7.2.5. a gyermek- és ifjúsági tanulmányok szakirányon végeztek:

ifjúságsegítő szolgálatokban való fejlesztő közreműködésre,
a tanórán kívüli nevelés tartalmi és szervezeti kereteinek tervezésére, e nevelési alkalmak szakszerű vezetésére, pedagógiai irányítására,
szakértő részvételre gyermek- és ifjúságsegítő kutatásokban;

7.2.6. az intézményfejlesztés szakirányon végeztek:

a pedagógiai intézményfejlesztés elméleti kérdéseiben tudásuk továbbfejlesztésére és alkalmazására az iskolai innovációkban a helyi társadalmi igényeinek, elvárásainak megfelelően;

7.2.7. a mérés és értékelés szakirányon végeztek:

a tanulók, tanulóközösségek, nevelési-oktatási intézmények, illetve az oktatási rendszer értékelését szolgáló mérések lebonyolítására, ilyen célú mérőeszközök fejlesztésére;

7.2.8. a nevelési és oktatási kutatások szakirányon végeztek:

a nevelés-oktatás különböző szintjein megjelenő pedagógiai problematika felismerésére,
fejlesztő jellegű nevelési-oktatási kutatások megtervezésére, végzésére;

7.2.9. a segítő-fejlesztő pedagógia szakirányon végeztek:

általános tanulástechnikai fejlesztésre és tanácsadásra,
az eltérő bánásmódot igénylő tanulók szakszerű segítésére;

7.2.10. a multikulturális nevelés szakirányon végeztek:

eltérő kultúrájú fiatalok együttműködésének megszervezésére, irányítására,
a felmerült konfliktusok értelmezésére, kezelésére, hatékony kommunikáció elősegítésére;

7.2.11. tanterv- és programfejlesztés szakirányon végeztek:

a központi tantervekhez igazodó helyi tantervek, tantárgyi programok, fejlesztő programok kidolgozására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

önálló munkavégzésre való képesség,
kreativitás,
jó problémamegoldó képesség,
döntéshozatali képesség,
jó együttműködési készség,
a közösségbe történő beilleszkedés képessége és igénye,
saját tevékenység kritikus értékelésének és irányításának a képessége,
önszabályozás, az önfejlesztés igénye,
értékek kialakítására és megtartására törekvő magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök: 18-22 kredit

neveléstörténeti tanulmányok, kutatások (nevelésfilozófiák és elméletek története), elméleti pedagógia (a neveléstudomány szaknyelve), nevelés- és oktatáslélektan (kognitív pszichológia, neveléslélektan), oktatástudomány (tanítás- és tanuláselméletek), a nevelésszociológia alkalmazásai (a nevelésszociológiai információ), oktatásügyi komparatisztika (világgazdasági változások és az oktatás).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 26-30 kredit

neveléstörténeti tanulmányok, kutatások (pedagógiai problémátörténet, történeti antropológia), elméleti pedagógia (neveléselmélet – pedagógiai antropológia, neveléstudományi modellek és paradigmák), nevelés- és oktatáslélektan (pedagógiai szociálpszichológia), oktatástudomány (tantervelméletek, képességek fejlődése és fejlesztése), a nevelésszociológia alkalmazásai (iskolaszociológiai szemléletek és szakirodalom, kutatások a nevelésszociológiában), oktatásügyi komparatisztika (oktatási rendszerek az EU-ban, oktatásstatisztikai elemzések).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek: 40-44 kredit

szakirányok ismeretkörei

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat a köz- és a felsőoktatás különböző szinterein, intézményeiben végzett terepmunka, amelynek időtartamát a szakirányokhoz kapcsolódóan a szakot indító felsőoktatási intézmény határozza meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 15 kredit az alábbi ismeretkörökben: neveléstörténet, nevelépszichológia, kutatómódszertan, informatika és számítógép-használat, nevelési-segítőszolgálati terepgyakorlat.

70. OLASZ NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** olasz nyelv, irodalom és kultúra
2. **A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles olasz nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Italian Language, Literature and Culture
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: romanisztika alapképzési szak olasz szakiránnyal, továbbá a főiskolai szintű olasz nyelv és irodalom, olasz nyelvtanár szakok.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 6-20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10-24 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-80 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.
7. **A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti, irodalom-és kultúrtörténeti ismereteik birtokában az olasz nyelv és kultúra átfogó ismeretével rendelkeznek. Ismerik Olaszország kultúráját, történelmét és politikai berendezkedését. Képesek megszerzett tudásuk

gyakorlati alkalmazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával a kulturális élet számos területén. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a Közös Európai Referenciakeret C2 szintjének megfelelően az olasz nyelvet,
az olasz nyelv grammatikai rendszerét,
az írásbeli és szóbeli kommunikáció sajátosságait,
az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályait, valamint rendelkeznek az ehhez szükséges aktív és passzív szókinccsel,
az olasz irodalom és kultúra főbb ismeretanyagát,
az olasz nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
azokat az új nyelvészeti, irodalmi és kultúrával kapcsolatos kutatási irányzatokat, amelyek szükségesek lehetnek egy jövőendő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
a szűkebb szakterületükön jelentkező újabb ismeretek, irányzatok megítélésére, szakmai horizontjukba, mindennapi szakmai gyakorlatukba történő beépítésére és használatára,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az olasz nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakörök ellátására,
olasz nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására,
a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

az olasz nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség,
minőség tudat és sikerorientáltság,
az olasz nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
eredeti látás- és gondolkodásmód,
fogalmi gondolkodásra és absztrakcióra való képesség,
kritikai attitűd,

együttműködési készség,
kezdeményező-készség,
személyes felelősségvállalás,
döntéshozatali képesség,
önálló tanulási képességek,
értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 6-20 kredit

a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és a művelődéstörténet kutatási irányzatai és eredményei, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 10-24 kredit

általános és szaknyelvi fejlesztés, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és az irodalmi interpretáció valamint a művelődéstörténet kérdései, irányzatai, eredményei.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-100 kredit.

Differenciált szakmai ismeretek 50-80 kredit:

a) választható speciális programok ismeretei: 40-60 kredit:

aa) a romanisztika (francia/olasz/portugál/román/spanyol) szakok közös specializációi:

újlatin nyelvészet; újlatin lexikográfia; középkori újlatin irodalmak.

ab) választható speciális programok:

olasz nyelvészet; olasz irodalom és művelődéstörténet; a szak- és műfordítás alapjai;

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 10-20 kredit;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy (az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő) államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a romanisztika alapképzési szak olasz szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből, továbbá felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga olasz nyelvből.

71. OROSZ NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** orosz nyelv és irodalom
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles orosz nyelv és irodalom szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Russian Language and Literature
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudomány
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak orosz szakiránnyal.
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: modern filológiai alapképzési szakok.
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.
- 7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen az orosz nyelv és irodalom művelése és alkalmazása terü-

letén. Képesek a ruszisztikai oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a ruszisztika, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az orosz nyelv grammatikai rendszerét,
Oroszország kultúráját és irodalmát,
az orosz nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét,
a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve elsősorban a nyelv- és az irodalomtudomány területén a megfelelő speciális ismeretanyagot,
az orosz nyelvet a Közös Európai Referenciakeret szerinti C1-es szinten,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, megszerzett ismeretek továbbfejlesztésére,
az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a szlavisztikával és az orosz nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
orosz nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

az orosz nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,
az orosz nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,
kezdeményezőkészség,
személyes felelősség gyakorlása,

döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2-10 kredit:

a szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

a) szlavisztikai nyelvészeti és irodalomtudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet; a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek ismeretkörei (pl. régészeti, nyelvföldrajzi alapismeretek) (20-30 kredit);

b) orosz ismeretek: orosz nyelvi képzés; orosz történeti és leíró nyelvészet; orosz irodalom- és kultúratörténet (40-50 kredit).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 35-45 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek: 15-25 kredit

a szakhoz kötődő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai specializációk,

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő, államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű orosz nyelvi, valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeret. A szlavisztika alapképzési szak nem orosz szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében továbbá középfokú „C” típusú nyelvvizsga is szükséges. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan – a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

11. A képzés a következő nyelveken választható: magyar és orosz

72. POLITIKATUDOMÁNY

Állam- és Jogtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: politikatudomány

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben megszerzhető megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles politológus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Political Science

3. Képzési terület: társadalomtudományi

4. Mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a politológia, a nemzetközi tanulmányok, a társadalmi tanulmányok és az igazgatásszervező alapképzési szakok, valamint az 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű politológia, nemzetközi kapcsolatok, nemzetközi tanulmányok, közigazgatási szakok.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok: a kommunikáció és médiatudomány, a kulturális antropológia, a szociológia, alkalmazott közgazdaságtan, gazdaságelemzés, közszolgálati, emberi erőforrások, nemzetközi gazdálkodás, történelem, szabad bölcsészet, andragógia alapképzési szakok, osztatlan, egységes jogász mesterképzési szak.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- és mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai, egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. Képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 18-20 kredit
- 6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 30-35 kredit
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 35-40 kredit
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 15 kredit
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40%.

7. A mesterképzési szak célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A szak célja olyan politológusok képzése, akik ismerik a társadalom politikai rendszerére és viszonyaira, azok főbb törvényszerűségeire, a politikai intézményekre, a politikai hatalom szerveződésére és a közpolitika formálására vonatkozó tudományos elméleteket és a gyakorlati alkalmazáshoz szükséges tudásanyagot. Az elméleti és módszertani szakirányokon végzetek megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására, illetve tudományos karrier kialakítására politikatudományi posztgraduális műhelyek munkájába történő bekapcsolódással. A gyakorlati ismeretekre nagyobb súlyt helyező szakirányok végzettei alkalmassá válnak arra, hogy politikai intézményekben, nemzetközi szervezetekben vagy velük érintkező gazdasági-társadalmi szervezetekben döntés-előkészítő, kapcsolattartó, kapcsolatépítő munkát végezzenek.

7.1. A mesterképzési szakon végzetek ismerik:

- a magyar, az európai és az angolszász politikai rendszereket,
- politikatudományi fogalmakat,
- politikaelméleti ismereteket,
- a politikai elemzés módszertanát,
- a társadalomtudományokra jellemző adatgyűjtési, -feldolgozási és értelmezési technikákat,
- a politikai kutatás problémamegoldó technikáit,
- a politikai intézmények (elsősorban az állam) és folyamatok mélyebb összefüggéseit.

7.2. A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- a politikatudomány szakterületeinek megfelelő önálló elemző munka végzésére, illetve mások elemzésének elbírálására, vélemény megformálására,
- a politika világára vonatkozó önálló kérdések és kutatási témák felvetésére,
- a politikatudomány forrásainak használatára, adatok kikeresésére, illetve adatok generalálására,
- más tudományág képviselői előtt saját szaktudományuk tudásanyagának, megismerési szempontjainak és módszereinek bemutatására,
- tudományos vitákban való részvételre,
- szakmai témák megértésére, bemutatására angol nyelven (szóban és írásban); a nyelvi kompetenciájuk növelésére más idegen nyelvek elsajátításával,
- politikával kapcsolatos szakértői anyagok elkészítésére és politikatudományi kutatások elvégzésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- lényeglátás és kreativitás,
- önálló szakmai vélemény kialakításának képessége,
- felelősségteljes magatartás a politikai kutatások során szerzett tudás és információk kezelése tekintetében,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,

igény a folyamatos önművelésre és a köznapi életben mások politikai véleményének tiszteletben tartására,
kritikai viszonyulás a politikai jelenségekhez,
módszertani tudatosság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges ismeretkörök: 18-20 kredit

társadalomtudományi alapismeretek: társadalomtörténet, közgazdaságtan, kommunikáció,

értelmisségképző tárgyak, általános ismeretek: eszmetörténet, filozófia, pszichológia.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 30-35 kredit

a politikatudomány története, intézményesülése, ismeretelméleti kérdései, politikaelmélet, politikatörténet, demokráciaelmélet, politikai gondolkodás részterületei, politikai gazdaságtan,

politikai intézmények, összehasonlító politikatudomány, közpolitika és közigazgatás, a politikai kutatás kvantitatív és kvalitatív módszerei, közgazdaságtan, szociológia, pszichológia, filozófia, jogtudomány, alkotmányjog, történettudomány, nemzetközi tanulmányok, kommunikációelmélet;

8.3. a szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 35-40 kredit

Differenciált szakmai ismeretek:

politikai kutatás módszertana, komparatiztika, a politika intézményei (állam, kormányzat, pártok, pártrendszerek stb.), ágazati politikák, közigazgatás, regionalizmus, európai integráció, politikai rekrutáció, elitek, politikai kommunikáció, média, politikai menedzsment;

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A felsőoktatási intézmény tanterve határozza meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez két államilag elismert „C” típusú középfokú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges, amelyek közül az egyik az angol.

11. A mesterképzésben való felvétel feltételei:

11.1. A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 60 kredit a politikatudomány, politikai gondolkodás, politikatörténet, nemzetközi viszonyok elmélete, Európa-tanulmányok, alkotmánytan, közigazgatástan, közpolitika ismeretköreiből.

11.2. A 4.3 pontban meghatározott szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott

– összevetése alapján elismerhető legyen 60 kredit a politikatudomány, politikai gondolkodás, politikatörténet, nemzetközi viszonyok elmélete, Európa-tanulmányok, alkotmánytan, közigazgatástan, közpolitika ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

73. PORTUGÁL NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** portugál nyelv, irodalom és kultúra
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles portugál nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Portuguese Language, Literature and Culture
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudomány
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: romanisztika alapképzési szak portugál szakiránnyal, továbbá a főiskolai szintű portugál nyelv és irodalom szak.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 6-20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10-24 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-80 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.
- 7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti, irodalom-és kultúrtörténeti ismereteik birtokában a portugál nyelv és kultúra átfogó ismeretével rendelkeznek. Ismerik a portugál nyelvű országok kultúráját, történelmét és politikai berendezkedését. Képesek megszerzett tudásuk

gyakorlati alkalmazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával a kulturális élet számos területén. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a Közös Európai Referenciakeret C2 szintének megfelelően a portugál nyelvet,
a portugál nyelv grammatikai rendszerét,
az írásbeli és szóbeli kommunikáció sajátosságait,
az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályait, valamint rendelkeznek az ehhez szükséges aktív és passzív szókinccsel,
a portugál és portugál nyelvű irodalmak és kultúrák főbb ismeretanyagát,
a portugál nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
azokat az új nyelvészeti, irodalmi és kultúrával kapcsolatos kutatási irányzatokat, amelyek szükségesek lehetnek egy jövődő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
a szűkebb szakterületükön jelentkező újabb ismeretek, irányzatok megítélésére, szakmai horizontjukba, mindennapi szakmai gyakorlatukba történő beépítésére és használatára,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a portugál nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakörök ellátására,
portugál nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására,
a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a portugál nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség,
minőség tudat és sikerorientáltság,
a portugál nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
eredeti látás- és gondolkodásmód,
fogalmi gondolkodásra és absztrakcióra való képesség,
kritikai attitűd,

együttműködési készség,
kezdeményező-készség,
személyes felelősségvállalás,
döntéshozatali képesség,
önálló tanulási képességek,
értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 6-20 kredit

a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és a művelődéstörténet kutatási irányzatai és eredményei, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 10-24 kredit

általános és szaknyelvi fejlesztés, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és az irodalmi interpretáció valamint a művelődéstörténet kérdései, irányzatai, eredményei.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-100 kredit.

Differenciált szakmai ismeretek 50-80 kredit:

a) választható speciális programok ismeretei: 40-60 kredit:

aa) a romanisztika (francia/olasz/portugál/román/spanyol) szakok közös specializációi:

újlatin nyelvészet; újlatin lexikográfia; középkori újlatin irodalmak, iberoromán filológia.

ab) választható speciális programok:

portugál nyelvészet; portugál irodalom és művelődéstörténet; a szak- és műfordítás alapjai;

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 10-20 kredit;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy (az alpfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő) államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a romanisztika alapképzési szak portugál szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudomá-

nyi és kultúratudományi ismeretköreiből, továbbá felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga portugál nyelvből.

11. A képzés a következő nyelveken választható: magyar és portugál

74. PROGRAMTERVEZŐ INFORMATIKUS

Informatikai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** programtervező informatikus
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
 - szakképzettség: okleveles programtervező informatikus
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Master in Computer Science and Information Technology.
- 3. Képzési terület:** informatika
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdaságinformatikus, a mérnök-informatikus, a programtervező informatikus alapképzési szakok.
 - 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: -
 - 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit.
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 25-38 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-55 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 30-55 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 15 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 20%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja informatikus szakemberek képzése, akik szilárd elméleti alapokra épülő, a tudásuk fejlesztését hosszú távon biztosító képzés alapján informatikai rendszerek fejlesztési, létrehozási, alkalmazási, bevezetési, működtetési, szervizelési tevékenységét önállóan és csoportmunkában képesek magas szinten ellátni. Rendelkeznek továbbá az alkalmazási területük informatikai feladatainak megoldásához szükséges együttműködési és modellalkotási készségekkel, képesek informatikai célú kutatási feladatok ellátására, koordinálására, tanulmányaik PhD képzés keretében való folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- az informatika elméleti alapjainak mesterszintű ismerete és az új technológiák megismerése a gyakorlatban,
- az informatika alkalmazási területein jelentkező feladatok megoldásához szükséges alapvető matematikai és számítástudományi ismeretek elsajátítása és ezek konstruktív alkalmazása,
- a szoftverrendszerek tervezésénél alkalmazott alapvető módszerek ismerete és gyakorlat azok alkalmazásában,
- a szoftverrendszerek eszközeinek ismerete és készség szintű alkalmazása,
- az informatika alkalmazási területein alapvető gyakorlati módszerek és megoldások, valamint az alapvető kutatási irányok megismerése, a kutatásfejlesztés informatikai tevékenységéhez szükséges alapvető készségek elsajátítása,
- a választott specializációtól függő további elvárt szakmai ismeretek;

7.2. a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák felhasználására vállalati információs rendszerek tervezésében és készítésében, valamely korszerű modellező eszköz felhasználásával,
- a tudományágban megszerzett szakmai tapasztalatból származó információk, felmerülő új problémák, új jelenségek feldolgozására,
- döntéstámogató rendszerek tervezésére, készítésére, működtetésére, ilyen területen irányító feladatok ellátására,
- a megoldandó problémák megértésére és megoldására, eredeti ötletek felvetésére, az informatika fennálló modelljeinek alkalmazására,
- önművelésre, önfejlesztésre, az egyéni tudás, ismeret elmélyítésére, bővítésére a multimedia eszközeinek felhasználásával is;

7.3. szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- probléma felismerő és megoldó készség,
- absztrakciós képesség,
- elemző képesség és módszeresség,
- tanulási készség és jó memória,
- széles körű műveltség,

információ feldolgozási képesség,
igény a minőségi munkára,
önműveléshez és a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

a) természettudományos alapismeretek: 20-30 kredit

folytonos és diszkrét matematika és alkalmazásaiak belső specializációtól függő tartalommal az ajánlott ismeretkörökből: algebrai, lineáris algebrai, számelméleti módszerek és alkalmazásai a számítástudományban; a matematikai analízis speciális területei, numerikus módszerek és alkalmazásai; diszkrét matematika, gráfelmélet, logika és alkalmazásai; sztochasztikus modellezés és statisztika elméleti alapjai és alkalmazásai; operációkutatás; algoritmikus módszerek a matematikában (min. 10 kredit);

a számítástudomány formális modelljei és eszközei belső specializációtól függő tartalommal az ajánlott ismeretkörökből: algoritmuselmélet: korszerű algoritmusok, algoritmusok bonyolultság- és hatékonyság-elmélete, alkalmazási területek speciális algoritmusai, lineáris programozás alkalmazásai; programozás elmélete: formális és programozási nyelvek, számítási modellek, programtervezés, szintézis és verifikálás, logikai programozás; informatika alapjai: információelmélet, kódelmélet, kriptográfia, biztonság (10-20 kredit);

b) gazdasági és humán ismeretek: 5-8 kredit

szervezési és menedzsment ismeretek, vezetői és kontrolling ismeretek, minőségbiztosítás.

8.2. A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 30-55 kredit

legalább öt témakör az alábbi ismeretkörökből: modellelemzés, tudományos számítási módszerek, szoftvertechnológia módszerei, modern programozási nyelvek és paradigmák, információs rendszerek elméleti alapjai és alkalmazásai, osztott rendszerek, mesterséges intelligencia módszerei, számítógépes jel- és képfeldolgozás, operációkutatás és optimalizálás;

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 30-55 kredit

Differenciált szakmai ismeretek:

speciális ismeretkörök: információs rendszerek, modellalkotási módszerek, térinformatika, egészségügyi informatikai rendszerek felépítése és szervezése, információmenedzselés és szervezés új módszerei, vállalati ügyvitelszervezés, képfeldolgozás,

komputergrafika, matematika új alkalmazásai, médiainformatika, mesterséges intelligencia, operációkutatás, számítástudomány, szoftvertechnológia;
Diplomamunka: 15 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartamát a felsőoktatási intézmény tanterve határozza meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga letétele vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

matematikai és természettudományos alapismeretek (15 kredit): analízis (kalkulus), numerikus analízis, közelítő és szimbolikus számítások, diszkrét matematika, lineáris algebra és egyéb matematikai és természettudományi ismeretek;

számítástudományi ismeretek (15 kredit): logikai alapok a programozáshoz, számításelmélet, algoritmusok tervezése és elemzése, automaták és formális nyelvek, mesterséges intelligencia alapjai, egyéb számítástudományi ismeretek;

gazdasági és humán ismeretek (5 kredit): makro- és mikroökonómia, számviteli és pénzügyi ismeretek, jogi, informatikai és menedzsment ismeretek, humán ismeretek;

informatikai ismeretek (25 kredit): a szoftvertechnológia, a rendszertechnika és az adatbázisok és információs rendszerek ismeretkörei, számítógépek architektúrája és számítógépes hálózatok témakörei.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

75. PSZICHOLÓGIA

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: pszichológia

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles pszichológus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Psychologist

választható szakirányok: kognitív pszichológia, társadalom- és szervezetszichológia, munka- és szervezetszichológia, klinikai és egészségpszichológia, tanácsadás- és iskolapszichológia, fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia, interperszonális és interkulturális pszichológia

szakirányok angol nyelvű megnevezése: Cognitive Psychology, Social and Organizational Psychology, Work and Organizational Psychology, Clinical and Health Psychology, Counselling and Educational Psychology, Developmental and Clinical Child Psychology, Interpersonal and Intercultural Psychology

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a pszichológia alapképzési szak, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű pszichológia szak.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 16-24 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 6-16 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-70 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan pszichológus szakemberek képzése, akik megszerzett pszichológiatudományi ismereteik birtokában tájékozottak a pszichológia több ágában. Ismerik a pszichológus szakma módszereit és eszközeit, és képesek ezeket az egyének, csoportok vagy szervezetek megismerése és fejlesztése érdekében használni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a pszichológiatudomány történetét és meghatározó elméleti nézőpontjait,
- az alkalmazott pszichológiai területek és a társtudományok alapismereteit,
- a pszichológiatudomány módszereit, az adatok feldolgozásának, kezelésének szakmai-etikai szabályait,
- a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit,
- a választott szakirány speciális ismereteit és módszertanát;

továbbá

7.1.1. a kognitív pszichológia szakirányon végzettek ismerik:

- az alapvető kognitív rendszereket, működésüket, a magatartásszabályozás és a viselkedésvezérlés folyamatait,
- a neuropszichológia, a pszicholingvisztika, az evolúciós és biológiai pszichológia alkalmazását a kognitív pszichológiában,
- a kognitív rendszerek fejlődését, a szocializáció és a mentalizáció folyamatait, a fejlődéslélektan felhasználási lehetőségeit,
- a kognitív idegtudomány, a pszichiátria, a neurogenetika és a viselkedésgenetika kognitív pszichológiában hasznosítható eredményeit;

7.1.2. a társadalom- és szervezetpszichológia szakirányon végzettek ismerik:

- a közgondolkodás, a társadalmi kommunikáció és reprezentáció szabályszerűségeit, vizsgálatuk elméleteit és módszereit,
- a történeti és politikai pszichológiát, a kulturális és társadalmi kérdések pszichológiai vetületét, a csoportdinamika és a csoportközi viszonyok meghatározóit,
- a szervezetek pszichológiai tényezőit, szervezetfejlesztést, munkapszichológiát, emberi erőforrás-gazdálkodást, szervezeti konfliktusokat, konfliktusmenedzsmentet,
- a gazdaságpszichológiát, a szervezeti és egyéni döntés folyamatait, a reklám, a marketing és a PR társadalom- és szervezetpszichológiai aspektusait,
- a közgazdaságtan, a szociológia, a történettudomány, a kommunikációkutatás és a közvélemény-kutatás társadalom és szervezetpszichológiában is hasznosítható eredményeit;

7.1.3. a munka- és szervezetpszichológia szakirányon végzettek ismerik:

- a munkapszichológiai elméleteket, a munkaalkalmasság, kiválasztás, munkahelyi szocializáció, munkahelyi képességfejlesztés módszereit,
- az ergonómia és a munkahelytervezés eredményeit,

a szervezetpszichológiai kutatásokat, a szervezetfejlesztést, a vezetéspszichológiát, a szervezeti kultúra meghatározóit,
a közgazdaságtan, a munkajog, a szociológia és a közvélemény-kutatás munka- és szervezetpszichológiában hasznosítható eredményeit;

7.1.4. a klinikai és egészségpszichológia szakirányon végzettek ismerik:

a klinikai pszichológia és tanácsadás elméleteit, a pszichopatológiát, a klinikai pszichodiagnosztikát,
a személyiség fejlődésének elméleteit, az életkorhoz kötődő pszichopatológiát és a pszichodiagnosztikát,
a pszichoterápiás elméleteket és az intervenciós módszereket,
az egészségpszichológia elméleteit, a klinikai egészségpszichológiát, az egészségmagatartás, egészségfejlesztés és egészségkommunikáció jellemzőit,
a stressz és a stresszel való megküzdés pszichológiáját,
az egészség-pszichofiziológia anatómai és élettani alapjait, a magatartástudomány, a neuropszichológia, a pszichofarmakológia és az addiktológia klinikai és egészségpszichológiában hasznosítható eredményeit;

7.1.5. a tanácsadás- és iskolapszichológia szakirányon végzettek ismerik:

a tanácsadás különféle elméleti irányzatait, az életvezetési, pálya és munkatanácsadás elméleteit, a krízis-elméleteket,
a tanácsadás és az iskolapszichológia különböző területein használt diagnosztikai eljárásokat,
az iskolapszichológia elméleti irányzatait, feladatát és munkamódszereit, az oktató-nevelő intézmények szervezeti sajátosságait,
a pedagógia, a gyermekvédelem, a gyermek és serdülő pszichiátria tanácsadásban és iskolapszichológiában hasznosítható eredményeit;

7.1.6. a fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia szakirányon végzettek ismerik:

a fejlődéspszichológia alapvető elméleteit, az érzelmi, motoros, kognitív és szociális fejlődési modelleket,
a pszichopatológia alapjait, a fejlődési pszichopatológiát, a fejlődési zavarokat, a trauma lélektanát, az emlékezeti és elaborációs mechanizmusok működését gyermekeknél,
a gyermekpszichodiagnosztikai eljárásokat és terápiás módszereket,
a humánetológia és a kognitív idegtudomány fejlődés- és gyermekklinikai pszichológiában hasznosítható eredményeit;

7.1.7. az interperszonális és interkulturális pszichológia szakirányon végzettek ismerik:

az interperszonális kapcsolatok pszichológiai elméleteit és vizsgálati módszereit,
a kultúra pszichológiai kutatásának elméleteit és módszereit, a kisebbségek pszichológiai kutatásának módszereit,
a mediáció, a konfliktuskezelés, a pár- és családterápiás technikák alapjait,

a csoportkutatás, a kommunikációtudomány és a kultúrakutatás interperszonális és interkulturális pszichológiában használható eredményeit.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

szakterületükön kutató-fejlesztő munka végzésére,
a pszichológiában alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára,
a pszichológusi tevékenység gyakorlására – megfelelő szakmai szupervízió mellett – olyan nevelési, képzési, fejlesztő, gyógyító, rehabilitációs és kutatóintézményben, ahol szakirányuknak megfelelő munka folyik,
szakmájuk interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére, az alapvető diagnosztikai és beavatkozó eljárások szakszerű alkalmazására,
a természettudományi és társadalomtudományi partnertudományok új eredményeinek követésére;

továbbá

7.2.1. a kognitív pszichológia szakirányon végzettek alkalmasak:

a modern kísérleti pszichológia, a kognitív pszichológia szemléletének, az ehhez kapcsolódó módszereknek és alkalmazási készségeknek birtokában önálló kutatómunka megtervezésére és kivitelezésére, valamint gyakorlati, alkalmazott munkára;

7.2.2. a társadalom- és szervezetpszichológia szakirányon végzettek alkalmasak:

a társadalmi-politikai-gazdasági folyamatokkal kapcsolatos kutatómunka végzésére,
a közgondolkodás és a társadalmi kommunikáció területén, valamint a gazdasági és más társadalmi célú szervezetekben szakértői-tanácsadói tevékenység folytatására,
társas-társadalmi konfliktusok, problémák feltérképezésére és a megoldásukhoz segítő mediátori, fejlesztői közreműködésre;

7.2.3. a munka- és szervezetpszichológia szakirányon végzettek alkalmasak:

a munkatevékenység pszichológiai vonatkozásait egységes integrált formában alkalmazni a munka- és szervezetpszichológiai feladatok megoldásakor,
a munka világában felmerülő különböző pszichológiai problémák (személyzet-kiválasztás, kompetenciaelemzés és -fejlesztés, karriertervezés, ösztönzés és értékelés, emberierőforrás-fejlesztés, kockázatkezelés, munkahelyi egészségfejlesztés stb.) szakszerű megoldására;

7.2.4. a klinikai és egészségpszichológia szakirányon végzettek alkalmasak:

szaktudásuk szakszerű és hatékony alkalmazására az egészséges és kórosan megváltozott pszichés folyamatok tudományos igényű vizsgálatában, a pszichés és testi betegségekkel küzdő emberek diagnosztikájának és kezelésének pszichológiai támogatásában, valamint a betegségmegelőzéssel és az egészségfejlesztéssel foglalkozó teamek munkájában;

- 7.2.5. a tanácsadás- és iskolapszichológia szakirányon végzettek alkalmasak:
diagnosztikai és tanácsadási módszerek alkalmazására a gyakorlatban, a különböző életkorú kliensekkel való foglalkozás keretében,
az egyéni-, csoport – és családi tanácsadásra, a fejlődés és a változás elősegítésére,
a prevenció különböző szintjein pszichológiai ellátás nyújtására;
- 7.2.6. a fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia szakirányon végzettek alkalmasak:
klinikai kutatási ismereteik, valamint módszertani jártasságuk hasznosítására a gyermekpszichológusi munkában, a szupervízió alatt folytatott diagnosztikai és terápiás tevékenységre;
- 7.2.7. az interperszonális és interkulturális pszichológia szakirányon végzettek alkalmasak:
a társadalmi és a társas érintkezés elméletében és jelenségvilágában szerzett átfogó, gyakorlati és kutatási ismereteiket és alapvető módszertani jártasságukat a különböző szintű társadalmi és társas együttműködések szolgálatába állítani.
- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
magas szintű szakmai motiváltság, elkötelezettség, felelősségtudat és etikai érzék,
fejlett elemzőképesség a magatartás és a pszichés működés különböző területein,
nyitottságra, együttműködésre törekvés, tolerancia,
reális önismeret, kreativitás és kezdeményezőkézség az emberi kapcsolatokban,
önreflexió a szakmai tevékenységek során, a folyamatos szakmai megújulás képessége,
érzések és gondolatok világos kifejezésének képessége.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzési ismereteket bővítő, a mesterfokozathoz szükséges ismeretkörök: 16-24 kredit
fejlődéslélektani, kognitív pszichológiai, személyiség-lélektani, szociálpszichológiai
alapozó mesterkurzusok.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 6-16 kredit
pályaszocializáció, pszichológus etika, módszertani készségfejlesztés, kommunikációs készségfejlesztés.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:
Differenciált szakmai ismeretek: 60-70 kredit
a) Kognitív pszichológiai szakirányon:
kognitív rendszerek (észlelés; emlékezet; nyelv, gondolkodás, tudat; magasabb rendű kognitív folyamatok), magatartásszabályozás, viselkedésvezérlés,
neuropszichológia, pszicholingvisztika, kognitív rendszerek fejlődése (észlelés; emlékezet; nyelv, gondolkodás, tudat; magasabb rendű kognitív folyamatok),
evolúciós és biológiai pszichológia, alkalmazott fejlődéslélektan, szocializáció és mentalizáció, kognitív idegtudomány, neurogenetika és viselkedésgenetika,
pszichiátria (fejlődés- és neuro-), módszerspecifikus gyakorlatok, kísérlet és

tesztfejlesztés, adatelemzés módszertana a kognitív pszichológiához kapcsolódó területeken; módszerspecifikus gyakorlatok fejlődés és evolúciós pszichológiából, fejlődéskutatás; kognitív fejlődés és zavarai.

b) Munka- és szervezetpszichológiai szakirányon:

munkapszichológiai elmélete (pszichológiai alkalmasság és kiválasztás, munkahelyi képesség- és készségfejlesztés, ergonómia, munkahelytervezés, munkahelyi szocializáció, munkahelyi egészségfejlesztés, munkapszichológiai kutatások módszertana, közlekedépszichológia), szervezetpszichológia elmélete (humán erőforrás gazdálkodás, szervezeti kultúra, szervezetfejlesztés, vezetéspszichológia, szervezeti igazságosság, szervezetpszichológiai kutatások módszertana, reklámpszichológia), társtudományi alapozás (közgazdaságtan, munkajog, szociológia, közvélemény-kutatás), szakmai/gyakorlati tevékenység terepen ill. intézményen belül (munkapszichológiai gyakorlat; szervezetpszichológiai gyakorlat).

c) Klinikai és egészségpszichológiai szakirányon:

a klinikai pszichológia és a tanácsadás alapjai, pszichopatológia és klinikai pszichodiagnosztika, a személyiségfejlődés, életkorhoz kötődő pszichopatológia és pszichodiagnosztika, pszichoterápiás elméletek és intervenciós módszertan, az egészségpszichológia alapkérdései és társadalmi kontextusa, klinikai egészségpszichológia, egészség-pszichofiziológia és pszichoneuroimmunológia, egészségmagatartás, egészségfejlesztés és egészségkommunikáció, stressz és megküzdés, társtudományi alapozás (az egészség-pszichofiziológiai anatómiai és élettani alapjai, idegrendszer anatómiája, élettana és működési zavarai, neuropszichológia, pszichofarmakológiai és addiktológia alapismeretek, pszichiátria), szakmai/gyakorlati tevékenység terepen illetve intézményen belül (klinikai pszichológia és az egészségpszichológia területén, klinikai esetprezentációk, az egészség szociális reprezentációja, egészségpszichológiai empirikus kutatások, dinamikus interjú, egészségpszichológiai edukációs programok, szuggesztív hatások egészségügyi vonatkozásai, klinikai diagnosztika, komplex esetelemzések, választható módszertani specializáció), vezetett kutatómunka.

d) Tanácsadás- és iskolapszichológia szakirányon:

a tanácsadás elméleti irányzatai, életvezetési tanácsadás, krízis-elméletek, diagnosztikai módszerek az egyéni tanácsadásban, pálya- és munkatanácsadás elmélete, diagnosztikai módszerek a pálya- és munkatanácsadásban, az iskolapszichológia elméleti irányzatai, feladatai, munkamódszerei, preventív iskolai programok, az oktató-nevelő intézmények szervezeti sajátosságai, diagnosztikai módszerek az iskolapszichológiában, társtudományi alapozás, szakmai gyakorlati tevékenység terepen ill. intézményen belül (iskolai konzultáció, életvezetési és pályatanácsadás, pszichológus identitás és pályaszocializáció és jövőképtervezés, tanácsadás a felsőoktatásban, egészségpszichológia, fejlődés-és kognitív pszichodiagnosztika, családi tanácsadás), vezetett kutatómunka (neve-

lés- és oktatáspszichológiai vizsgálatok, tanulás tanítása, személyiségfejlesztő csoportmunka az iskolában, iskolai szervezet vizsgálatai, kutatások a tanácsadás területén).

e) Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia szakirányon:

érzelmi, kognitív, motoros és szociális fejlődést bemutató, a fejlődési modellekkel megismertető mesterkurzusok, mesterkurzusok a pszichopatológia alapjairól (általános pszichopatológia, fejlődési pszichopatológia, trauma és emlékezet, elaborációs mechanizmusok gyerekeknél: rajz, mese, játék), a kognitív fejlődés zavarai, evolúciós és neuropszichológiai összefüggések, klinikai gyermekpszichológiai speciális kurzusok (addiktológia, narratív technikák a személyiség vizsgálatában, trauma és emlékezet), társtudományi alapozás (evolúciós szemlélet a pszichológiában, fejlődéstani kognitív idegtudomány), szakmai gyakorlati tevékenység terepen ill. intézményen belül; kutatómunka, diagnosztikai eljárások (gyermek pszichodiagnosztika, projektív technikák, diagnosztikai gyakorlatok, fejlődépszichológiai empirikus kutatások).

f) Interperszonális és interkulturális pszichológia szakirányon:

csoportdinamika, interperszonális krízisek, kisebbségek pszichológiája, családterápiás elmélet, módszerek, kommunikáció, konfliktuskezelés, az intézmények világa: döntés, fejezetek az interperszonális pszichológiához kapcsolódó területekből, társadalmi konfliktusok, kultúra és identitás, kultúra és tömegkommunikáció, közvélemény-kutatás, reklámpszichológia, környezetpszichológia, vallásos jelenségek, valláspszichológia története, vallás- és családpaszichológia, társtudományi alapozás, szakmai/gyakorlati tevékenység terepen ill. intézményen belül (módszerspecifikus gyakorlatok az egészségügy területén, családterápiás centrikus megközelítésben, az alapellátásban fölmerülő problémák kezelésére, pszichológiai tesztek fejlesztésének módszertana, gyakorlatfeldolgozó szeminárium, módszerspecifikus gyakorlatok tanácsadó cégeknél, kommunikációs tréning).

g) Társadalom és szervezetszichológia szakirányon:

közgondolkodás, csoportdinamika és csoportközi viszonyok, társadalmi kommunikáció és reprezentáció, történeti és politikai pszichológia, kulturális és társadalmi kérdések pszichológiai vetületben, narratív pszichológia, pszichoanalitikus szociálpszichológia, művészetpszichológia, szervezetek pszichológiai tényezői, szervezetfejlesztés, munkapszichológia, emberi erőforrás gazdálkodás és ergonómia, reklám, PR, marketing, gazdaságpszichológia, szervezeti kultúra, szervezeti konfliktusok, konfliktus menedzselés, krízisintervenció, társtudományi alapozás, szakmai gyakorlati tevékenység terepen ill. intézményen belül (közgondolkodás vizsgálati módszerei; médiaelemzés; társadalmi programok értékelésének módszerei; ergonómia és ember-számítógép interakció, tréning- és alkalmasságvizsgáló módszerek; emberi erőforrás gazdálkodás és munkahelyi szocializáció), vezetett kutatómunka (közgondolkodás, társadalmi kommunikáció, szervezet-

és döntéskutatás, társadalmi programok értékelése, kulturális összehasonlító vizsgálatok).

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat a képzőhelyen vagy külső intézményben, megfelelő tudományos fokozattal, illetve gyakorlati szakképesítéssel rendelkező pszichológus irányításával végzett gyakorlat. A terep-gyakorlat formájában végzett szakmai gyakorlat és kutatómunka legalább 120 óra és kreditértéke minimum 10 kredit, melyet a felsőoktatási intézmény tantervében határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez két középfokú „C” típusú államilag elismert nyelvvizsga, illetve azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges, közülük az egyik angol nyelvből.

11. A képzés a következő nyelveken választható: magyar és angol

76. RÉGÉSZET

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** régészet
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles régész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Archaeology
 - választható szakágak: ősrégészet, antik (görög-római) régészet, római provinciák régészete, kora keresztény régészet, népvándorlás kori régészet, középkori régészet, kora újkori régészet, az Eurázsiai steppe és a finnugor népek régészete, az ókori Elő-Ázsia régészete, archaeometria;
 - szakágak angol nyelvű megnevezése: Prehistory, Classical (Greek and Roman) Archaeology, Roman Provincial Archaeology, Early Christian Archaeology, Archaeology of the Migration Period, Medieval Archaeology, Archaeology of the Early Modern Period, Archaeology of the Eurasian Steppes and Finno-Ugric People, Archaeology of the Ancient Western Asia, Archaeometry.
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudomány
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**

Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a történelem alapképzési szak régészet szakiránya.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma:** 120 kredit
 - 6.1. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-20 kredit;
 - 6.2. A differenciált szakmai anyaghoz, illetve szakágakhoz rendelhető kreditek száma: 70-90 kredit;
 - 6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;
 - 6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.5. A gyakorlati ismeretek aránya az intézményi tanterv szerint legalább: 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a régészet általános ismeretanyagából és a választott szakágak, ill. azok segédtudományainak területén megszerzett ismereteik birtokában képesek a régész mesterség gyakorlására. A forrásfeltárás és -értelmezés régészeti módszereinek ismeretében legalább két korszak problémáit ismerik. A végzettek alkalmasak régészeti források és lelőhelyeket felkutatására, feltárására és feldolgozására, valamint ilyen jellegű múzeumi gyűjtemények kezelésére. A régészeti emléanyag mellett ismerik a kulturális örökség más területeit is, és felkészültek arra, hogy ezen örökséggel kapcsolatos alapfeladatokat ellássanak minden olyan intézményben, amelynek feladata a kulturális örökség feltárása, védelme, feldolgozása és bemutatása. Emellett rendelkeznek olyan ismeretekkel, amelyek a közgyűjtemények régész-muzeológus munkakörének betöltéséhez szükségesek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- egy fő- és egy mellékszakág módszertanát és tudásanyagát,
- a régészeti források feltárásának, elemzésének és értelmezésének módszereit,
- a régészeti muzeológia ill. örökségvédelem módszertanát és tudásanyagát,
- az összetett tudományos problémákkal foglalkozó dolgozatok elkészítésének módszereit,
- a régészeti felderítő munka és az ásatások megtervezésének, vezetésének és dokumentálásának módszereit,
- a fogalmi gondolkodás és absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- régészeti források és lelőhelyek felkutatására, feltárására és feldolgozására,
- a régészeti jellegű múzeumi gyűjtemények kezelésére, a közgyűjtemények régészmuzeológus munkakörének betöltésére,
- a kulturális örökség más területeinek kutatására, és ezen örökséggel kapcsolatos alapfeladatok ellátására minden olyan intézményben, amelynek feladata a kulturális örökség feltárása, védelme, feldolgozása és bemutatása,
- régészeti problémák tudományos szintű kutatására és publikálására,
- legalább két idegen nyelv birtokában saját tudásuk folyamatos bővítésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a régészet iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, mély felelősségérzet a kulturális örökség védelme iránt,
- a régészettel kapcsolatos tudományos problémák felismerésének és alkotó kezelésének képessége,
- megfelelő szintű nyelvtudás a hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozásához,
- múzeumi gyűjtemények kezelésének és gyarapításának képessége,
- ásatás és más régészeti terepmunka önálló irányításának képessége,
- saját tevékenység kritikus értékelésének képessége, valamint értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 15-20 kredit:

régészeti muzeológia, örökségvédelem, múzeumi munka gyakorlati ismeretei, ásatási terepi ismeretek, ásatás szervezési és vezetési ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 90-110 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek 70-90 kredit:

a) választható szakágak ismeretei:

az alábbiak közül két szakág választása kötelező, amelyből a főszakág kreditértéke 40-50, a mellékszakág kreditértéke 15-20:

ősrégészet, antik (görög-római) régészet, római provinciák régészete, kora keresztény régészet, népvándorlás kori régészet, középkori régészet, kora újkori régészet, az Eurázsiai steppe és a finnugor népek régészete, az ókori Elő-Ázsia régészete, archaeometria;

b) a főszakághoz kötődő további speciális ismeretek 15-20 kredit:

a főszakág jellegének megfelelően a kötelező témaköröket kiegészítő speciális ismeretek az alábbi témakörökben: településrégészet, temetők régészete, építészet, művészet, kézművesség, csere és kereskedelem, epigráfia, oklevéltan, éremtan, címertan, pecséttan, ikonográfia, vallástörténet, forrásolvasás, gazdaságtörténet, technológia, georégészet, légirégészet, paleopatológia stb.;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat tanácsadásokon történik, melyek időtartama 70 óra, valamint múzeumi gyakorlat, melynek időtartama 110 óra.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga letétele szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van. Ehhez legalább további egy – a főszakág jellegzetességének megfelelő, intézményi tantervben meghatározott – élő idegen nyelv ismerete szükséges olvasási szinten.

77. REKREÁCIÓ

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: rekreáció (Recreation)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles rekreáció irányító

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Recreation Expert

választható specializációk: sportrekreáció-sportturizmus; egészségmegőrzés-rehabilitáció;
(Sportrecreation and Sport Tourism, Health Promotion and Rehabilitation)

3. Képzési terület: sporttudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával figyelembe vehető alapképzési szakok: rekreációs-szervezés és egészségfejlesztés alapképzési szak, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű rekreáció és egészségtanár szakok.

4.2. A bementhez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével figyelembe vehető alapképzési szakok: testnevelő-edző, humánkineziológia, sportszervező, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű sportmenedzser, a főiskolai és egyetemi testnevelő tanár, humánkineziológia és gyógytornász szakok.

5. Képzési idő: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-20 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-30 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-65 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kredit érték: 10 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 25%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett természettudományi, orvos- és egészség tudományi ismereteik birtokában képesek az egészséges emberek rekreáció célzatú sportolá-

sának, kulturált szabadidő eltöltésének segítésére, utazási kedvének kiszolgálására, a különböző típusú egészségközpontú szállodai animációk, szolgáltatások munkafadatainak ellátására. Orvosi felügyelet irányítás mellett részt vesznek az egészségkárosodott (kardiovaszkuláris, mozgásszervi, elhízott és túlsúlyos) emberek rehabilitációjában, melynek során azok egészségi állapota, életminősége releváns mozgásterápiával javítható, illetve teljes vagy részleges munkaképessége visszaállítható. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a rekreáció-rekreációs tevékenység irányító ellátásához szükséges testkulturális, természet- és társadalomtudományi ismeretanyagot, minden életkorra kiterjedően az emberek szabadidős tevékenységének szervezési lehetőségeit, az egészségi állapot stabilitási tartományának szélesítési módjait, az életminőség javításához, rehabilitációhoz szükséges szakszerű tanácsadási formákat, az egészséges életmód megszervezésének fizikai, lelki és szociális lehetőségeit, a bennük bízó csoporttagok iránti felelősségi viszonyokat, a rekreáció értékeinek átszarmaztatási, alkotó módon fejlesztő munkafolyamatát, a szakterületre vonatkozó menedzselési és vállalkozási munkafolyamatot, valamint a választott sportág szerinti angol vagy német szaknyelvet.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek legyenek alkalmasak:

a kulturált szabadidő-eltöltés sportoláson alapuló megtervezésére, szervezésére, az egyes életstíluscsoportok keretén belül, preventív és részben rehabilitálást célzó tevékenység végzésére, a vendégek fizikai állapotának megállapítására, vizsgálati eredmények alapján edzés- és táplálkozási programok készítésére, a kutatási eredmények értékelésére, az eredmények gyakorlatban történő alkalmazására, valamint kutatási tervek elkészítésére, sajátos eszközrendszerek felhasználásával a sportturizmus területén megjelenő igények felmérésére, a piaci viszonyokhoz alkalmazkodó szakszerű elemzésére, tervezésére és megvalósítására, a test- és egészségkultúra, részben a művelődés területén végbemenő folyamatok szakszerű elemzésére, tervezésére és irányítására, a szabadidősport sajátos eszközrendszereinek alkalmazására, az esetleges sportsérülésekben elsősegély nyújtására, a gyógyulási folyamatok elősegítésére, speciális mozgásprogramok alkalmazására sérülés vagy orvosi beavatkozások után, a fizikai állapot meghatározására és célirányos fejlesztésének megtervezésére, az egészségmegőrzés, az egészségi állapot javítására irányuló módszerek egyénre szabott kidolgozására valamennyi életkorban,

tudományos alapú projektek megtervezésére, megszervezésére és lefolytatására, a kutatási eredmények értékelésére és releváns következtetések levonására, kutatócsoport tagjaként és egyénileg a rekreáció alkotó művelésére, valamint annak elméleti és gyakorlati továbbfejlesztésére, a kapott eredmények közlésére, testkulturális és egészségszemléletű programok folyamatának direkt és indirekt irányítására, pozitív egészségcentrikus szemléletmód, cselekvéskultúra és igény kialakítására, önálló testkulturális tevékenység végzésére, betegségek megelőzésére szolgáló programok tervezésére és lefolytatására, elhízás, szenvedélybetegségek, káros életmód megelőzése érdekében tanácsadásra, terhelésélettani vizsgálatok eredményének értelmezése, szakirányú szakképzettséggel vizsgálatlebonyolításra, wellness-, fitness- és egészségorientált klubok, intézmények munkájának tervezésére és irányítására, hazai és nemzetközi szakmai és tudományos szervezetekben a szakterület képviselőjének.

- 7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek: azon tulajdonságok, amelyek biztosítják a pszichomotoros képességek szintjének meghatározását és fejlesztését a szabadidősport valamennyi területén, az egészség megőrzését célzó tevékenységet folytató valamennyi szakirányú intézményben: nyitottság, döntéshozatali képesség, felelősségvállalás, vezető-szervező készség, közösségformáló képesség, azon adottságok és készségek, amelyek birtokában oktathatják a rekreáció-rekreációs tevékenység irányítás speciális – tanári képesítést nem előíró – tantárgyait felsőfokú oktatási intézményekben: tanulási készség és jó memória, információfeldolgozási készség, igény a minőségi munkára, jó kommunikációs és konfliktuskezelő készség, a tudományos kutatás végzéséhez szükséges olyan készségek, amelyek segítségével kutatómunkát végezhetnek kutató intézetekben: problémafelismerő és -megoldó képesség, kreativitás, önállóság, manuális ügyesség, az egy életen át tartó tanulás és a folyamatos szakmai továbbképzés iránti igény.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök: 10-20 kredit
- természettudományi, orvos- és egészségtudományi ismeretek (alkalmazott élettan, alkalmazott pszichológia, egészségtudományi és EU egészségügyi ismeretek);
 - társadalomtudományi ismeretek (jogi és közgazdasági ismeretek, pályázatírási ismeretek);
 - közismereti alapismeretek (szakkommunikáció, alkalmazott rekreáció, menedzsment, a rekreációkutatás elmélete és módszertana, matematikai statisztika).

8.2. Szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 25-30 kredit

természettudományi, orvos- és egészségtudományi ismeretek {terhelésélettan, diétetika, humánbiológia, életszakaszok [gyermekkor, időskor (gerontológia)], közegészségtan, addiktológia, kardiológia, ortopédia, belgyógyászat, fizioterápia, természetes gyógy módok};

mozgás- és sporttudományi ismeretek (mozgástanulás és -szabályozás, biomechanika, mozgáselemzés, méréstechnika, alkalmazott edzéselmélet és -módszertan);

társadalomtudományi ismeretek (mentálhigiéné, relaxáció, autogén- és mentáltréning, szociálpszichológia, szabadidő-szociológia);

egyéb ismeretek: alkalmazott technológia a rekreáció, a turizmus és a szabadidős szolgáltatások területén (a szabadidős szolgáltatások reklámozása/promóciója, üzleti rekreáció és turizmus).

8.3. Szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-75 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 60-65 kredit

a) választható specializációk: 55-60 kredit

sportrekreáció-sportturizmus specializáció:

természettudományi, orvos- és egészségtudományi ismeretek: alkalmazott terhelésélettan, táplálkozás, mozgatórendszeri sérülések mozgásterápiája, klinikai és rehabilitációs ismeretek, balneológia, hidroterápia, sport- és egészségügyi masszáz, mozgásszervi szűrőprogram, természetes gyógy módok, elhízás-hipertónia-diabetes mozgásterápia, kognitív és viselkedésterápiai alapismeretek, meteorológiai ismeretek alapjai;

társadalomtudományi ismeretek: egészségpszichológia, a néprajz és a népművészet alapjai, az építészet alapjai, építészeti stílusok, iparművészet, a képzőművészet alapjai, a művészettörténet alapjai; Magyarország és a környező országok helyföldrajza, idegenforgalmi és turisztikai nevezetességei, sportföldrajza; Magyarország védett területei, gyógyvizei és nemzeti parkjai, világörökség objektumai; környezetkultúra, a turizmus általános elmélete, turizmustervezés, termálturizmus, idegenforgalmi ismeretek, szállodai ismeretek, vendéglátási ismeretek, gasztronómiai alapismeretek, utazási irodai ismeretek; szervezéselmélet, idegenforgalmi közgazdaságtan, alkalmazott menedzsment és marketing, idegenforgalmi és egészségügyi szakkommunikáció;

sporttudományi ismeretek: a sportrekreáció edzéselmélete és kutatómódszertana, a sportturizmus kutatómódszertana;

sportági ismeretek: választott sportág edzésrendszere és vizsgálati módszerei, szabadidő tevékenységek, sportok; vízi és kerékpárturizmus, sportturizmus, lovaglás-lósportok, lovasturizmus, szellemi sportok, technikai sportok, szállodai szolgáltatásokban megjelenő sportok, tánc;

rekreációs mozgástani ismeretek: gyógygimnasztika, gyógytorna, gyógyúszás, ergonómiai torna, jógaelmélet és -gyakorlat;
egészségmegőrzés-rehabilitáció specializáció:
természettudományi, orvos- és egészségtudományi ismeretek: alkalmazott terheléstudomány, táplálkozás, sportsérülések mozgásterápiája, diagnosztikai és terápiás eljárások fizikai alapjai, balneológia, hidroterápia, sport- és egészségügyi masszáz, orvosi mozgásszervi szűrőprogram, természetes gyógy módok, betegség utáni rehabilitáció, elhízás-hipertónia-diabetes mozgásterápia, kognitív és viselkedésterápiák alapismertek;
társadalomtudományi ismeretek: egészségpszichológia, alkalmazott menedzsment, egészségfejlesztés módszertana, szervezetfejlesztés, projektmenedzsment, az egészségmegőrzés társadalmi meghatározottsága;
mozgástani ismeretek: mozgásszabályozás, pszichoreguláció, gyógygimnasztika, ergonómia, gyógytestnevelés- és gyógytornaelmélet,
rekreációs sportok ismeretei: szellemi rekreáció és mentálhigiéné;

b) szakmai gyakorlat: 5 kredit;
Diplomamunka: 10 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat health-, fitness- és wellness-, valamint sportklubokban, idősek otthonában végzett félévnyi, valamint a specializációnak megfelelő intézményekben, létesítményekben, szolgáltatási területen kettő-négyhetes összefüggő szakmai gyakorlat.

10. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen a szakterületnek tudományos szakirodalmi van, államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján legalább 55 megszerzett kredittel kell rendelkeznie a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökből:

- társadalomtudományi ismeretek (15 kredit),
- természettudományi ismeretek (15 kredit),
- sporttudományi, sportági alap és szakismeretek (15 kredit),
- egészségtudományi ismeretek (10 kredit).

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzenek a hallgatók. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

78. RENESZÁNSZ TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: reneszánsz tanulmányok

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles reneszánsz tanulmányok szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Renaissance Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott alapszakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: az anglisztika, a germanisztika, a magyar, a romanisztika, a szabad bölcsészet, a szlavisztika, a történelem alapképzési szakok és az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika-filológia szakiránya.

4.2. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 4-12 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-36 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-56 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 50%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az európai reneszánsz és kora újkor kultúrájáról szerzett sokoldalú ismereteik birtokában képesek a korszakra vonatkozó ismeretek magas színvonalú közvetítésére, valamint az önálló tudományos munkára. Ismerik a korszak fontos kulturális

jelenségeit, irodalmát, történelmét, művészetét és jelentős eszmei áramlatait. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a késő-középkor és a kora újkor (reneszánsz és a barokk korszak) irodalmának, bölcseletének, művészetének és kultúrájának fontos jelenségeit,
a korszak tanulmányozásának történetét, eredményeit,
a korszak kutatásának fontos hazai és nemzetközi tudományos intézményeit, meghatározó iskoláit és azok beszédmódját,
legalább középszinten a késő középkori vagy kora újkori latin nyelvet,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, mely képessé teszi őket az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére,
a középkor és kora újkor kulturális termékeinek a széles közönség számára is érthető módon történő népszerűsítésére és értelmezésére,
a mesterszakon megszerezhető ismereteket igénylő munkakörök betöltésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

magas szintű szakmai motiváltság és elkötelezettség,
fejlett elemzőképesség,
különböző kulturális területek közötti hasonlóságok és különbségek feltárásának képessége,
kezdeményezőkézség és személyes felelősségvállalás,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció képessége,
kritikai attitűd.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 4-12 kredit

propedeutika, középkori és kora újkori latin nyelv.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 30-36 kredit

filozófiatörténet (15–18. század), információ- és kommunikációtörténet (15–18. század), a 15–18. század tudománytörténete, egyház és liturgiátörténet (15–18. század), jelképek és szimbólumok a középkori és a kora újkori gondolkodásában, a középkor és a kora újkor földrajzi, demográfiai keretei és eseménytörténete.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-76 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 50-56 kredit

A szakképzettség megszerzéséhez az alábbi 10-30 kreditértékű ismeretkörök közül legalább három szakmai modult kell választani úgy, hogy abból egy legalább 30 kredit-es és két 10-16 kredit-es modul legyen:

angol irodalom (15–18. század), cseh irodalom (15–18. század), francia irodalom (15–18. század), horvát irodalom (15–18. század), lengyel irodalom (15–18. század), magyar irodalom (15–18. század), német irodalom (15–18. század), neolatin irodalom (14–18. század), olasz irodalom (14–18. század), portugál irodalom (15–18. század), spanyol irodalom (15–18. század), török és perzsa irodalom (15–18. század), művészettörténet (15–18. század), középkori és kora újkori történelem, tudománytörténet (15–18. század), filozófiatörténet (15–18. század), középkori és kora újkori zenetörténet;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga, vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő nyelvből. Továbbá középszintű latin nyelvismeret szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a régi magyar irodalom, középkori és kora újkori történelem és irodalomtudomány elméleti és gyakorlati ismeretköreiből. A

mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

79. ROMÁN NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** román nyelv, irodalom és kultúra
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles román nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Romanian Language, Literature and Culture
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudomány
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: romanisztika alapképzési szak román szakiránnyal, továbbá a főiskolai szintű román nyelv és irodalom szak.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 6-20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10-24 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-80 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.
- 7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti, irodalom-és kultúrtörténeti ismereteik birtokában a román nyelv és kultúra átfogó ismeretével rendelkeznek. Ismerik Románia kultúráját, történelmét és politikai berendezkedését. Képesek megszerzett tudásuk gyakorlati alkal-

mazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával a kulturális élet számos területén. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a Közös Európai Referenciakeret C2 szintjének megfelelően a román nyelvet,
a román nyelv grammatikai rendszerét,
az írásbeli és szóbeli kommunikáció sajátosságait,
az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályait, valamint rendelkeznek az ehhez szükséges aktív és passzív szókinccsel,
a román irodalom és kultúra főbb ismeretanyagát,
a román nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
azokat az új nyelvészeti, irodalmi és kultúrával kapcsolatos kutatási irányzatokat, amelyek szükségesek lehetnek egy jövőendő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
a szűkebb szakterületükön jelentkező újabb ismeretek, irányzatok megítélésére, szakmai horizontjukba, mindennapi szakmai gyakorlatukba történő beépítésére és használatára,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a román nyelvvel és – kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakörök ellátására,
román nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására,
a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a román nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség,
minőség tudat és sikerorientáltság,
a román nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
eredeti látás- és gondolkodásmód,
fogalmi gondolkodásra és absztrakcióra való képesség,
kritikai attitűd,

együtműködési készség,
kezdeményező-készség,
személyes felelősségvállalás,
döntéshozatali képesség
önálló tanulási képességek,
értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 6-20 kredit

a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és a művelődéstörténet kutatási irányzatai és eredményei, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 10-24 kredit

általános és szaknyelvi fejlesztés, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és az irodalmi interpretáció valamint a művelődéstörténet kérdései, irányzatai, eredményei.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-100 kredit.

Differenciált szakmai ismeretek 50-80 kredit:

a) választható speciális programok ismeretei: 40-60 kredit:

aa) a romanisztika (francia/olasz/portugál/román/spanyol) szakok közös specializációi:

újlatin nyelvészet; újlatin lexikográfia; középkori újlatin irodalmak, iberoromán filológia.

ab) választható speciális programok:

román nyelvészet; román irodalom és művelődéstörténet; a szak- és műfordítás alapjai;

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 10-20 kredit;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy (az alpfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő) államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a romanisztika alapképzési szak román szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudomá-

nyi és kultúratudományi ismeretköreiből, továbbá felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga román nyelvből.

80. RUSZISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: ruszisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles ruszisztika szakos bölcsész szakember

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Russistics

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a szlavisztika alapképzési szak orosz szakiránya, továbbá a történelem, a politológia, a nemzetközi tanulmányok alapképzési szakok.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok a bölcsészettudományi, a társadalomtudományi, a természet-tudományi, a jogi és igazgatási, a nemzetvédelmi és katonai képzési terület, valamint a gazdaságtudományi képzési terület közgazdasági képzési ág alapképzési szakjai.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 12-20 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 24-52 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 24-52 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 8 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. Az elméleti órák és a gyakorlati foglalkozások aránya az intézményi tanterv szerint legalább 40%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik Oroszország múltját és jelenét, az ország geopolitikai helyzetét és az Európai Unióhoz fűződő viszonyát. Ismerik továbbá az orosz történelem és kultúrtörténet tanulmányozásának és kutatásának elveit és módszereit. Képesek eligazodni Oroszország és Európa történelmileg determinált viszonyrendszerében, az orosz fejlődési sajátosságokban és a mai orosz valóságban. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak a változó társadalmi igények és feltételek, külpolitikai és külgazdasági viszonyok között orosz ügyek kezelésére, kapcsolatok fejlesztésére, az Európai Unió (és benne Magyarország) és Oroszország közötti közvetítésre társadalmi, államigazgatási, kulturális, tudományos, gazdasági téren. A végzettek megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzetek ismerik:

- az orosz és szovjet történelem legfontosabb fogalmait,
- az orosz és szovjet történelem legfontosabb eseményeit,
- az orosz és szovjet történelem legfontosabb fejlődési törvényszerűségeit,
- az orosz és szovjet kultúra nagy korszakait és sajátosságait,
- az orosz mentalitás történelmileg kialakult jellegzetességeit,
- a mai orosz valóság legfőbb színtereit,
- Oroszország és Európa kapcsolatát a múltban és jelenben.

7.2. A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- az orosz és szovjet történelem bármely problémájában való eligazodásra,
- az orosz és szovjet történelem bármely problémájának kutatására,
- a mai orosz valóságban való eligazodásra és eligazításra,
- a mai orosz valóság elemzésére a társadalom, a politika, a kultúra, a média, a gazdaság és a mentalitás világában,
- Oroszország és az Európai Unió kapcsolatainak kutatására és fejlesztésére,
- az írott és elektronikus sajtóval való együttműködésre.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- önálló, invenciózus, történelmi trendekben való gondolkodás,
- általánosítási és analitikus képességek,
- a választott specializációhoz kapcsolódó problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
- empatikus kommunikáció és kapcsolatteremtés,
- elméleti igényesség és praktikus látásmód.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, a mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök (12-20 kredit):

Bevezetés az orosz történelem és kultúra, az orosz sajátosságok tanulmányozásába.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: (24-52 kredit)

Az eurázsiai történelmi tér, pravoszlávia és kultúra az orosz államszocializmustól az állam által irányított újkapitalizmusig, az orosz rendszerváltás, az orosz gazdaság múltja és jelene, a mai orosz társadalom, kultúra és politika, Oroszország és Európaparadigma. Az orosz-szovjet történelmi fejlődés legfőbb sajátosságainak vizsgálata, az orosz civilizáció alapját képező ortodoxia bemutatása és kulturális kontextusba helyezése, a determináns történelmi tér bemutatása, a kontinuitás és diszkontinuitás elemzése az orosz és szovjet periódus, valamint a rendszerváltás között, az orosz gazdaság múltjának és jelenének, lehetőségeinek bemutatása. A mai orosz társadalom, kultúra és politikai rendszer alakulásának vizsgálata. Oroszország helye Európában.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 44-72 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 24-52 kredit

Orosz és szovjet emberek és eszmék, a történelmi gondolkodás és legjelentősebb képviselői, orosz és szovjet művészet, hétköznapiak; napjaink orosz nyelve, irodalma; az orosz biztonság-, kül- és energetika politika, magyar-orosz kapcsolatok, a 21. századi orosz média és nyilvánosság, források, levéltárak, múzeumok.

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga, vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges angol (vagy német) és orosz nyelvből.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a történelem alapképzési szak vagy a szlavisztikai alapképzési szak orosz szakirányának ismeretköreiből, valamint a hallgató rendelkezzen legalább olvasási szintű orosz nyelvtudással. A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 20 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

81. SINOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: sinológia

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles sinológia szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Chinese Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak kínai szakiránya.

4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátvételi bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 5-15 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20-80 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-45 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: legalább 50%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a legkülönbözőbb területeken – az üzleti életben, tudományban, államigazgatásban, diplomáciában stb. – kínai nyelvtudásuk és Kínára vonatkozó ismereteik birtokában magas szintű szakmai munka végzésére képesek. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a sinológia alapvető ágainak, területeinek (történettudomány, irodalomtudomány, nyelvtudomány, vallás- és filozófiatörténet, kultúra- és művészettörténet, filológia) legfontosabb alapismereteit,
a modern kínai írott és beszélt nyelvet legalább HSK chuzhong A szintjén, ami megfelel a felsőfokú „C” típusú államilag elismert nyelvvizsgának,
a klasszikus kínai írott nyelvet legalább középszinten,
a kínai nyelv, irodalom, történelem és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
a kínai nyelv, irodalom, történelem és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkat,
a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás – eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában történő – gyakorlati alkalmazását,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, mely képessé teszi őket mind a sinológiában, mind interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
a sinológiában, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,
eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a kínai nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
kínai nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

motiváció, elkötelezettség és minőség tudat a kínai nyelvet és kultúrát illetően,

a kínai nyelvvel, irodalommal és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,
kezdeményezőkészség és személyes felelősségvállalás,
fogalmi gondolkodás,
az absztrakció képessége,
kritikai attitűd,
értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 5-15 kredit

filológiai és nyelvtudományi ismeretek, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek,
japán nyelvi alapozó képzés.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretköre: 20-80 kredit

klasszikus kínai írott nyelvi és a hagyományos prózairodalmi nyelvi ismeretek, kínai nyelvészet, irodalomtudomány, ókori és középkori filozófia és esztétika, vallás- és egyháztörténet, történettudomány, politikatörténet, régészet, művészettörténet, kultúrtörténet és filológia ismeretek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 45-65 kredit

Differenciált szakmai ismeretek 25-45 kredit:

- a) különböző műfajú irodalmi és egyéb szövegek elemző olvasása; filológiai diszciplína (nyelv- és irodalomtudomány, művelődéstörténet) elméleti vetületei; a tudományos kutatás területei és módszerei (15-25 kredit);
- b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, történettudományi, kultúratudományi vagy más speciális területek ismeretei, tutoriális kurzusok és szakdolgozati szeminárium (10-20 kredit);

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert középfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű angol nyelvvizsga megszerzése szükséges. Ha alapképzésben angol nyelvből teljesült a követelmény, akkor angol felsőfokú „C” típusú vagy egy további nyelvből középfokú „C” típusú államilag elismert nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak kínai szakirányának történettudományi, nyelv-

tudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből. Továbbá HSK jichu „A”, illetve középfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga kínai nyelvből.

82. SKANDINAVISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: skandinavisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése: okleveles skandinavisztika szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Scandinavian Languages, and Literatures

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: germanisztika alapképzési szak skandinavisztika szakiránnyal.

4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 28-32 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-65 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit; 6.6.. A gyakorlati foglalkozások aránya 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a skandináv országok irodalmáról, kultúrájáról, nyelveiről és társadalmáról átfogó ismeretekkel rendelkeznek. Megszerzett nyelvészeti, irodalom- és kultúratudományi ismereteik birtokában alkalmasak a kulturális élet számos területén és a közigazgatásban nyelvi és kulturális közvetítői feladatok ellátására. Képesek megszerzett ismere-

teik továbbfejlesztésére és magas szintű gyakorlati alkalmazására. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a dán, norvég, svéd nyelv egyikének a Közös Európai Referenciakeret szerinti C2-es szintjét,
- a dán, norvég, svéd nyelv egyikének nyelvtani szerkezetét és fejlődési tendenciáit,
- a dán, norvég, svéd irodalom és kultúra megfelelő ismeretanyagát,
- a tudományos kutatás területeit és módszertanát,
- a dán, norvég és svéd nyelvű társadalmak politikai intézményrendszerét,
- a tudományos kutatás területeit és módszertanát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
- önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére,
- az irodalomtudományban és a nyelvtudományban illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a dán, norvég, svéd nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- dán, norvég és svéd nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- fogalmi gondolkodás és az absztrakció képessége,
- a dán, norvég, svéd nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, eredeti látás- és gondolkodásmód a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségek vonatkozásában,
- a dán, norvég, svéd nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
- együttműködési készség,
- kezdeményezőkézség és személyes felelősségvállalás,
- döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
- a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képességek,
- kritikai attitűd.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 8-12 kredit:

az adott nyelvhez kapcsolódóan nyelvtudományi, irodalomtudományi, valamint a kultúra- és médiatudományi kutatási irányzatok és eredmények, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 28-32 kredit:

nyelvtudományi, irodalomtudományi, valamint kultúra- és médiatudományi ismeretek; nyelvtudományi megközelítésmódok; az adott (a dán, norvég és svéd) nyelv rendszer-szemléletű szerkezete; leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, irodalomtudományi irányzatok és iskolák; az irodalmi interpretáció kérdései és módszerei; irodalomtörténeti ismeretek; a dán, norvég és svéd kultúra egyes, szinkrón és diakrón szemlélettel tárgyalt területei; a nyelv, a kultúra, az irodalom kölcsönhatása.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 65-85 kredit

Differenciált szakmai ismeretek 45-65 kredit:

a) választható speciális programok ismeretei 35-45 kredit:

aa) választható programok: dán, norvég vagy svéd kultúra

az adott filológiai diszciplína (nyelv-, irodalom- és kultúratudomány) elméleti és gyakorlati vetületei, a tudományos kutatás területei és módszerei;

ab) az adott program keretében választható specializációk:

irodalomtudomány, nyelvtudomány, kultúra- és médiatudomány, komparatisztika, textológia, fordítástudomány, szakfordítás, gyakorlati kultúratudomány stb.

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 10-20 kredit;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapképzési szak nyelvétől eltérő középfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű államilag elismert nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a germanisztika alapképzési szak skandinavisztika szakirányának ismeretköreiből. Továbbá felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga dán vagy norvég vagy svéd nyelvből.

83. SPANYOL NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** spanyol nyelv, irodalom és kultúra
2. **A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles spanyol nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Spanish Language, Literature and Culture
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: romanisztika alapképzési szak spanyol szakiránnyal, továbbá a főiskolai szintű spanyol nyelv és irodalom, spanyol nyelvtanár szakok.
 - 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 6-20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10-24 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50-80 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.
7. **A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti, irodalom-és kultúrtörténeti ismereteik birtokában a spanyol nyelv és kultúra átfogó ismeretével rendelkeznek. Ismerik a spanyol nyelvű országok kultúráját, történelmét és politikai berendezkedését. Képesek megszerzett tudásuk

gyakorlati alkalmazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával a kulturális élet számos területén. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a Közös Európai Referenciakeret C2 szintjének megfelelően a spanyol nyelvet,
a spanyol nyelv grammatikai rendszerét,
az írásbeli és szóbeli kommunikáció sajátosságait,
az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályait, valamint rendelkeznek az ehhez szükséges aktív és passzív szókinccsel,
a spanyol és spanyol nyelvű irodalmak és kultúrák főbb ismeretanyagát,
a spanyol nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
azokat az új nyelvészeti, irodalmi és kultúrával kapcsolatos kutatási irányzatokat, amelyek szükségesek lehetnek egy jövődő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
a szűkebb szakterületükön jelentkező újabb ismeretek, irányzatok megítélésére, szakmai horizontjukba, mindennapi szakmai gyakorlatukba történő beépítésére és használatára,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a spanyol nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakörök ellátására,
spanyol nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására,
a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a spanyol nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség,
minőség tudat és sikerorientáltság,
a spanyol nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
eredeti látás- és gondolkodásmód,
fogalmi gondolkodásra és absztrakcióra való képesség,
kritikai attitűd,

együttműködési készség,
kezdeményező-készség,
személyes felelősségvállalás,
döntéshozatali képesség,
önálló tanulási képességek,
értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 6-20 kredit

a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és a művelődéstörténet kutatási irányzatai és eredményei, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 10-24 kredit

általános és szaknyelvi fejlesztés, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és az irodalmi interpretáció valamint a művelődéstörténet kérdései, irányzatai, eredményei.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70-100 kredit.

Differenciált szakmai ismeretek 50-80 kredit:

a) választható speciális programok ismeretei: 40-60 kredit:

aa) a romanisztika (francia/olasz/portugál/román/spanyol) szakok közös specializációi:

újlatin nyelvészet; újlatin lexikográfia; középkori újlatin irodalmak, iberoromán filológia.

ab) választható speciális programok:

spanyol nyelvészet; spanyol irodalom és művelődéstörténet; a szak- és műfordítás alapjai;

b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 10-20 kredit;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy (az alpfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvétől eltérő) államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a romanisztika alapképzési szak spanyol szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudomá-

nyi és kultúratudományi ismeretköreiből, továbbá felsőfokú „C” típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga spanyol nyelvből.

11. A képzés a következő nyelveken választható: magyar és spanyol

84. SURVEY STATISZTIKA

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: survey statisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles survey statisztikus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Survey Statistics

3. Képzési terület: társadalomtudományi

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: társadalmi tanulmányok alapképzési szak.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével számításba vehető további alapképzési szakok: természettudományi, mérnöki, informatikai, gazdaságtudományi és társadalomtudományi képzési terület alapképzési szakjai.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: azok az alap- vagy mesterfokozatot adó képzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyek a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése után a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottságának határozata alapján minősülnek elfogadhatónak.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20-25 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 30-35 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-50 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 5 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 15 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 20%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan statisztikusok képzése, akik társadalomtudományi elméleti és gyakorlati, valamint matematikai, statisztikai ismereteik birtokában felkészültek a társadalomkutatásban alkalmazott statisztikai adatelemzésre.

7.1. A mesterképzési szakon végzetek ismerik:

a társadalomkutatásban alkalmazott statisztika matematikai alapismereteit (vektor-terek alapfogalmai, lineáris leképezések és mátrixok, a matematikai analízis alapfogalmai, deriválás és integrálás egy és többváltozós esetben),
társadalomtudományi ismereteket (a mai magyar társadalom szerkezete, demográfiai helyzete, a társadalmi egyenlőtlenségek, a társadalmi leszakadás, munkanélküliség, szegénység, marginalizáció, a társadalmi változásokat leíró elméletek, a racionális cselekvés elmélete, a piaci mechanizmusok működésének közgazdasági szabályai),
a társadalomkutatásban alkalmazott statisztika elméletét és módszertanát (valószínűségi mező, egy- és többváltozós valószínűség-eloszlások és momentumaik, a feltételes várható érték általános fogalma, statisztikai mező, statisztikai becslés és hipotézisvizsgálat, a többváltozós normális eloszlás tulajdonságain alapuló összefüggés-vizsgálati és dimenziócsökkentő eljárások, a normalitás feltételének elvetése mellett alkalmazható nemparaméteres és robusztus eljárások, számítógépes szimuláción alapuló eljárások, kategoriális változókra vonatkozó eljárások, grafikus modellek),
társadalomtudományi, szociológiai és kutatás-módszertani ismereteket (a statisztikai mintavétel elmélete, egyszerű véletlen minta, rétegezett és többlépcsős mintavétel, panelvizsgálat, a mintavétel gyakorlati megvalósítása során fellépő kérdések, számítógépes adatelemzés módszerei, adatbányászat, kutatástervezés és szervezés),
alkalmazói szintű ismereteket a számítógépes kommunikációban és a statisztikai adatelemzésben (statisztikai programcsomagok használata és programozása, az R statisztikai programnyelv ismerete, a számítógépes prezentáció eszközei).

7.2. A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

a megszerzett statisztikai ismeretek gyakorlati alkalmazására, új elemzési módszerek elsajátítására, és gyakorlat igényei szerint új eszközök és módszerek kifejlesztésére,
a tudományos vagy üzleti megrendelő felől érkezett kutatási kérdés átfogalmazása a statisztika nyelvére; a kérdésnek megfelelő vizsgálat teljes megtervezésére, az adatgyűjtés módszerének, a mintavétel módjának kidolgozására,
az empirikus kutatás megszervezésére, teljes körű lebonyolítása,
adatelemzés során megfelelő statisztikai elemzési technika megválasztására és ennek számítástechnikai megvalósítására,
az eredmények megfelelő bemutatására, beleértve a kutatási jelentés írását és a megrendelőnek nyújtott prezentációt,
az empirikus kutatások átfogó – statisztikai és gazdasági hatékonyság szempontú – értékelésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

szakmai igényesség,
analitikus gondolkodás,
precizitás és a lényegkiemelés képessége,
szakmai kommunikációs készség magyar és angol nyelven.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

- a) matematikai alapismeretek: 10-14 kredit
egy- és többváltozós matematikai analízis, lineáris algebra.
- b) társadalomtudományi alapismeretek: 8-12 kredit
társadalomismeret, közgazdaságtan.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 30-35 kredit

matematikai statisztika, kategorális változók statisztikája, mintavétel, adatelemzés, közvélemény- és piackutatás, statisztikai programozás, kvalitatív kutatások, társadalmi folyamatok.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 45-50 kredit

Differenciált szakmai ismeretek:

a survey statisztika alkalmazási szakterületei: sztochasztikus szimuláció, játékelmélet és társadalmi hálózatok elemzése, közvélemény- és piackutatás, adatbányászat, szakmai gyakorlat.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 6 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges angol nyelvből.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

társadalomtudományi ismeretek: (legalább 30 kredit) társadalomtudományi és közgazdasági elméleti és gyakorlati ismeretek,
matematikai statisztikai és alkalmazott statisztikai ismeretek: (legalább 30 kredit) (statisztika, lineáris algebra és analízis, valószínűségszámítás, adatelemzés, társadalomkutatási módszertan)

államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 35 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

85. SZEMIOTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** szemiotika (Semiotics)
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles szemiotika szakos bölcész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Semiotician
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudomány
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudományi képzési terület alapképzési szakjai.
 - 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe a társadalomtudományi, az informatikai, a jogi és igazgatási, a természettudományi, és a művészeti képzési terület alapképzési szakjai.
 - 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-45 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz, rendelhető kreditek száma: 35-55 kredit;
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az alapvetően bölcsészettudományok területén megszerzett interdiszciplináris ismereteik birtokában alkalmasak elméleti kutatásokra, a kultúra és társadalomtudományok különféle területeihez kapcsolódó, illetve tudományközi szférákban folytatott interdiszciplináris szakértői elemzések végzésére, alkalmazott szemiotikai tevékenységek művelésére, népszerűsítésére és társadalmi kommunikációjára, alkalmazott jelrendszerek értelmezésére, fejlesztésére. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a jeltudományi alapfogalmakat, elméleteket és módszereket,
- a nemzetközi és magyar szemiotika történetét,
- a hagyományos és modern kultúrákban a jelek és jelrendszerek működésének a sajátosságait,
- a szemiotikai tanulmányokba bevont tudományterületeket,
- az interdiszciplináris gondolkodásra alkalmas módszereket,
- a nyelvi és más szövegek szemiotikai leírásának és értelmezésének a módjait.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- szakkutatás végzésére,
- alkalmazott szemiotikai tevékenység művelésére,
- interdiszciplináris témaköröket illetően a szemiotika szempontjainak érvényesítésére, jeltudományi szempontú empirikus kultúravizsgálatra,
- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére,
- a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
- az aktuális kutatások és tudományos munkák kritikai értelmezésére, az egyes tudományterületek és a szemiotika történeti és elméleti kontextusba való helyezésére, szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- alapos értelmiségi tájékozottság és nagyfokú kreativitás alapján az elméleti ismereteknek az alkalmazás gyakorlati problémáival való összekötésére,
- interdiszciplináris alkalmazási körök kimunkálására és teljesítésére, a szemiotika összekapcsolására más bölcsészettudományi diszciplínákkal, szakokkal, kreatívan hozzájárulva a gondolkodás új területeinek megnyitásához különböző interdiszciplináris szemiotikai nézőpontok mentén,
- elméleti és alkalmazott gyakorlati ismereteiknek érvelés, bemutatás, elemzés útján történő hatékony közvetítésére a nem szakmabeli közönség számára.

7.3. A mesterképzési szakon végzettek rendelkeznek a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságokkal és készségekkel:

a jelelmélet és az interdiszciplináris szak keretében tanulmányozott diszciplínák művelése iránti magas fokú motivációval és elkötelezettséggel, az ezekhez a tudományterületekhez tartozó ismeretek átadásának fontosságát illető minőség tudattal és sikerorientáltsággal,
a szemiotikával és az érintett interdiszciplináris tudományterületi elemekkel kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képességével,
olyan munkakörökhöz szükséges és más területekre is átvihető ismeretekkel, valamint együttműködési készséggel, melyek megkövetelik a kezdeményezés és személyes felelősség gyakorlását,
saját tevékenységük kritikus értékelésének képességével, valamint értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartással.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 8-12 kredit
bevezetés a szemiotikába, szemiotika-elmélet, szemiotika-történet.
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 25-45 kredit
nyelv, kommunikáció, szövegek;
kultúraszemiotika, etnoszemiotika;
a mai magyar jelrendszerek (komparatistikai megközelítés), alkalmazott szemiotika.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 55-75 kredit
Differenciált szakmai ismeretek: 35-55 kredit
jeltudományi szemantika, jelentéselmélet, logika;
jeltudományi szintaktika, jelrendszerek;
jeltudományi pragmatika, jelhasználat, jelzés;
speciális jelrendszerek;
szakmai gyakorlat
Diplomamunka: 20 kredit

9. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy idegen nyelvből államilag elismert, felsőfokú (C1) komplex típusú nyelvvizsga, vagy egy, az alapképzési fokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerinti esztétikai, filozófiai, történettudományi, nyelvtudományi, irodalomtudományi, kulturális és művészeti ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 20 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket, – legfeljebb 30 kreditet – a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

86. SZERB NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: szerb nyelv és irodalom

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles szerb nyelv és irodalom szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Serbian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak szerb szakiránnyal.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: modern filológiai alapképzési szakok.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen a szerb nyelv és irodalom művelése és alkalmazása területe-

tén. Képesek a szerbisztikai oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a szerbisztika, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a szerb nyelv grammatikai rendszerét,
Szerbia kultúráját és irodalmát,
a szerb nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét,
a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve elsősorban a nyelv- és az irodalomtudomány területén a megfelelő speciális ismeretanyagot,
a szerb nyelvet a Közös Európai Referenciakeret szerinti C1-es szinten,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, megszerzett ismeretek továbbfejlesztésére,
az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a szlavisztikával és a szerb nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
szerb nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a szerb nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,
a szerb nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,
kezdeményezőkészség,
személyes felelősség gyakorlása,

döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2-10 kredit:

a szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 60-80 kredit:

a) szlavisztikai nyelvészeti és irodalomtudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet; a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek ismeretkörei (pl. régészeti, nyelvföldrajzi alapismeretek) (20-30 kredit);

b) szerb ismeretek: szerb nyelvi képzés; szerb történeti és leíró nyelvészet; szerb irodalom- és kultúratörténet (40-50 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 35-45 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek: 15-25 kredit

a szakhoz kötődő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai specializációk

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő, államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű szerb nyelvi, valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeret. A szlavisztika alapképzési szak nem szerb szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében továbbá középfokú „C” típusú nyelvvizsga is szükséges. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan -a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

87. SZLAVISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: szlavisztika (Slavic Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles szlavisztika szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Slavic Studies

választható specializációk: bolgár, cseh, horvát, lengyel, orosz, szerb, szlovák, szlovén, ukrán
(Bulgarian, Czech, Croatian, Polish, Russian, Serbian, Slovakian, Slovenian, Ukrainian)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a mesterképzési szak specializációjának megfelelő szlavisztika alapképzési szak szakiránya.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudomány képzési területéhez tartozó alapképzési szakok.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-50 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-50 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika művelése és alkalmazása területén. Képesek az oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, továbbá hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a szláv nyelv- és irodalomtudomány eredményeit, továbbá a választott specializációnak megfelelően a nyelvhez kötődő ország kultúráját és irodalmát, az adott nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét, a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve különböző szakterületek elsősorban a nyelv- és az irodalomtudomány területén) speciális ismeretanyagát, a tudományos kutatás területeit és módszereit, a választott specializáció nyelvét a Közös Európai Referenciakeret C1-es szintjén a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására, saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására, az adott nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információk beszerzésére és a kutatási módszerek alkalmazására, a nyelvtudományban és az irodalomtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére, a szlavisztikával és a specializációnak megfelelő nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására, a megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztésére, az adott nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a specializációnak megfelelő nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség,
a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,
az adott nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
olyan tulajdonságokkal és más területekre is átvihető ismeretek, valamint együttműködési készség, melyek megkövetelik a kezdeményezés és személyes felelősség gyakorlását, a döntéshozatalt összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben, valamint a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képességet,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2-10 kredit:

a szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 40-50 kredit:

- a) szlavisztikai ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, az ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet; összehasonlító szláv irodalomtörténet; az ősszláv nyelvhez köthető, a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek (pl. régészet, nyelvföldrajzi alapismeretek stb.), valamint az adott specializációk alapozó ismeretei;
- b) nyelvi képzés.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 60-70 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek: 40-50 kredit

- a) a specializáció nyelvének megfelelő történeti és leíró nyelvészeti; irodalom- és kultúratörténeti ismeretek;
- b) a szakhoz kötődő területeken további nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeretek;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy idegen nyelvből az alapképzés megszerzéséhez szükséges idegen nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű, a szlavisztika alapképzési szak bármely szakirányán szerzett ismeret. A szlavisztika alapképzési szaknak a mester-szakétól eltérő szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében a mesterszak specializációjának megfelelő középfokú C típusú nyelvvizsga is szükséges.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a fenti ismeretkörökből legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan – a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

88. SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: szlovák nyelv és irodalom

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles szlovák nyelv és irodalom szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Slovakian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak szlovák szakiránnyal.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: modern filológiai alapképzési szakok.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen a szlovák nyelv és irodalom művelése és alkalmazása terü-

letén. Képesek a szlovák filológiai oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a szlovák filológia, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a szlovák nyelv grammatikai rendszerét,
Szlovákia kultúráját és irodalmát,
a szlovák nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét,
a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve elsősorban a nyelv- és az irodalom-
tudomány területén a megfelelő speciális ismeretanyagot,
a szlovák nyelvet a Közös Európai Referenciakeret szerinti C1-es szinten,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
megszerzett ismereteik továbbfejlesztésére,
az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a szlavisztikával és a szlovák nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
szlovák nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

a szlovák nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,
a szlovák nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,
kezdeményezőkészség,
személyes felelősség gyakorlása,

döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2-10 kredit:

a szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 60-80 kredit:

a) szlavisztikai nyelvészeti és irodalomtudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet; a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek ismeretkörei (pl. régészeti, nyelvföldrajzi alapismeretek) (20-30 kredit);

b) szlovák ismeretek: szlovák nyelvi képzés; szlovák történeti és leíró nyelvészet; szlovák irodalom- és kultúratörténet (40-50 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 35-45 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek: 15-25 kredit

a szakhoz kötődő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai specializációk

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő, államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű szlovák nyelvi, valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeret. A szlavisztika alapképzési szak nem szlovák szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében továbbá középfokú „C” típusú nyelvvizsga is szükséges. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan – a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

89. SZLOVÉN NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: szlovén nyelv és irodalom

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles szlovén nyelv és irodalom szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Slovenian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak szlovén szakiránnyal.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: modern filológiai alapképzési szakok.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapoó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen a szlovén nyelv és irodalom művelése és alkalmazása

területén. Képesek a szlovenisztikai oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a szlovenisztika, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a szlovén nyelv grammatikai rendszerét,
- Szlovénia kultúráját és irodalmát,
- a szlovén nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét,
- a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve elsősorban a nyelv- és az irodalomtudomány területén a megfelelő speciális ismeretanyagot,
- a szlovén nyelvet a Közös Európai Referenciakeret szerinti C1-es szinten,
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
- önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, megszerzett ismeretek továbbfejlesztésére,
- az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a szlavisztikával és a szlovén nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- szlovén nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a szlovén nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,
- a szlovén nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
- együttműködési készség,
- kezdeményező készség,
- személyes felelősség gyakorlása,

döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2-10 kredit:

a szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 60-80 kredit:

a) szlavisztikai nyelvészeti és irodalomtudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet; a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek ismeretkörei (pl. régészeti, nyelvföldrajzi alapismeretek) (20-30 kredit);

b) szlovén ismeretek: szlovén nyelvi képzés; szlovén történeti és leíró nyelvészet; szlovén irodalom- és kultúratörténet (40-50 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 35-45 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek: 15-25 kredit

a szakhoz kötődő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai specializációk,

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő, államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű szlovén nyelvi, valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeret. A szlavisztika alapképzési szak nem szlovén szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében továbbá középfokú „C” típusú nyelvvizsga is szükséges. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan – a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

90. SZOCIÁLIS MUNKA

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: szociális munka

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles szociális munkás (megjelölve a szakirányt)

választható szakirányok: általános szociális munka, klinikai szociális munka

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Social Work (specialized in General Social Work, in Clinical Social Work)

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szociális munka és a szociálpedagógia alapképzési szak.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: szociológia, társadalmi tanulmányok, politológia.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15-20 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-50 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 35-40 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik képesek az emberi viselkedésre és a társadalmi rendszerekre vonatkozó ismereteik birtokában az emberi jogokon és a társadalmi igazságosság elvein alapuló, a társadalmi integrációt és a demokratikus viszonyok erősítését szolgáló szociális munka végzésére, döntési alternatívák kidolgozására, szolgáltatások tervezésére, menedzselésére, értékelésére. A végzettek megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a társadalom működési szabályszerűségeit,
- a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok feltárási lehetőségeit,
- szociális munka korszerű elméletét és gyakorlatát,
- a szociális területen felmerülő új problémák, jelenségek kritikus elemzési módjait,
- a kutatáshoz és a tudományos munka végzéséhez szükséges módszereket, eljárásokat és technikákat.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- az intézményi működést segítő/megalapozó szervezeti és adminisztrációs feladatok meghatározására és ellátására,
- a szociális szolgáltatások működésének folyamatos monitorozására és értékelésére,
- a szociális munka körülményeit és feltételeit meghatározó társadalmi és szakmai folyamatok tudományosan megalapozott vizsgálatára,
- a kutatási tapasztalatokból adódó feladatok gyakorlati megvalósítására,
- beavatkozási folyamatok tervezésére, menedzselésére, megvalósítására,
- intézményvezetésben, szolgáltatások tervezésében való részvételre,
- kutatási tervek kialakítására és menedzselésére,
- szakmai állásfoglalás kialakítására,
- nemzetközi együttműködésben folyó tevékenység munkájába való bekapcsolódásra,
- prezentációk összeállítására,
- önálló munkavégzésre a szociális területen.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- empátia,
- szociális érzékenység,
- jó kommunikációs képesség,
- interdiszciplináris teamben való hatékony munkavégzés,
- szakmai ismereteik átadásának képessége,
- döntéshozatali képesség,
- jó problémamegoldó képesség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 15-20 kredit

a szociális munka társadalomtudományi vonatkozásai: a szociális munka elméletét meghatározó ismeretek a társtudományok köréből (szociológia, közgazdaságtan, állam- és jogtudomány, politikatudomány, pszichológia, kommunikációtudomány);

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-50 kredit

a szociális munka és a szociálpolitika elmélete (a szociális munka és a szociálpolitika elméleti modelljei, a szociális munka nemzetközi, illetve európai aspektusai, elméleti műhelymunka);

a szociális munka módszertana (a szociális munka korszerű módszerei a főbb szociális problémák mentén, módszerek a szociális munka szervezeti kontextusához kapcsolódóan, módszerek a szociális munka kutatása körében).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 35-40 kredit;

Differenciált szakmai ismeretek:

a) általános szociális munka szakirány:

a szociális munka területei (a szegénység és kirekesztés, a szenvedélybetegség, a munka és a foglalkoztatás, addiktológia, counseling); szociális munka projekt (a klienscsoport jellemzői, a klienscsoporttal végzett szociális munka módszertani kérdései);

b) klinikai szociális munka szakirány:

a klinikai szociális munka területei (megelőzés, krízis-kezelés, rehabilitáció, mentálhigiéné, közösségi ellátási formák, az ön- és kölcsönös segítség, az önkéntesség); szociális munka projekt (a klinikai szociális munka kliensei, a klinikai szociális munka módszertani kérdései).

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat a szociális munka területeihez kapcsolódó, külső terepen – feladatterv alapján, tereptanár közvetlen irányítása mellett – végzett folyamatos, hetenként legalább 8 óra, összesen legalább 300 óra intenzív szakmai munkát jelent, amelynek kreditértéke 8-15 kredit. A terepgyakorlat feladata, hogy a hallgató képessé váljon az elméleti, módszertani ismeretek, valamint a képzés során megszerzett új gyakorlati tapasztalatok integrálására; továbbá hogy a hallgató elsajátítsa a mesterképzési szakon megszerezhető gyakorlati kompetenciákat. A hallgató – az intézmény döntése alapján – a gyakorlatnak legfeljebb egyharmad részét teljesítheti saját munkahelyén.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

Egy középfokú „C” típusú nyelvvizsga az Európai Unió hivatalos nyelveinek egyikéből.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

11.1. A 4.2. pont szerinti szociológia, társadalmi tanulmányok, politológia alapképzési szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 30 kredit a szociális munka és a szociálpolitika alapismereteiből. A hiányzó kredit

a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül is teljesíthető a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint.

- 11.2. A 4.3. pont szerinti szakok közül a pszichológia alapképzési szakon, a pedagógusképzési terület alapképzési szakjain, továbbá az ápolás és betegellátás, az egészségügyi gondozás és prevenció alapképzési szakjain szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 45 kredit a szociális munka és a szociálpolitika alapismereteiből, amelyből legalább 15 kredit a szociális munka elméleti és módszertani témaköréből, legalább 15 kredit a szociális munka gyakorlatának témaköréből, és legalább 15 kredit a szociálpolitika témaköréből legyen elismerhető. A hiányzó, legfeljebb 30 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.
- 11.3. A 4.3. pont szerinti más szakokon szerzett szakképzettség alapján a mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 60 kredit a szociális munka és a szociálpolitika alapismereteiből, amelyből legalább 15 kredit a szociális munka elméleti és módszertani témaköréből, legalább 15 kredit a szociális munka gyakorlatának témaköréből, és legalább 15 kredit a szociálpolitika témaköréből legyen elismerhető. A hiányzó legfeljebb 30 kredit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül is teljesíthető a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint.

91. SZOCIÁLPOLITIKA

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: szociálpolitika

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles szociálpolitikus (megjelölve a szakirányt)

választható szakirányok: általános szociálpolitika, területi szociálpolitika, foglalkoztatás-politika

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Social Policy Expert (specialized in General Social Policy, in Local and Regional Social Policy, in Employment Policy)

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szociális munka és a szociálpedagógia alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: szociológia, társadalmi tanulmányok, politológia.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15-20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-45 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 35%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szociálpolitikai szakemberek képzése, akik megszerzett elméleti és módszertani ismereteik birtokában képesek a társadalom- és szociálpolitika területén a szakpolitika alkotásában való részvételre, az ellátórendszer működtetésében való közreműködésre, a társadalmi érdekek képviselésére, valamint a társadalom- és szociálpolitika elméleti művelésére, kutatására és oktatására. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a társadalom, a gazdaság, a politika, az állam és a jog működésének alapvető szabályszerűségeit,
- azoknak a tényezőknek a szerepét, amelyek gátolják fontos szükségletek kielégítését, az erőforrások méltányos és funkcionális elosztását,
- az emberi és állampolgári jogok, valamint a társadalmi igazságosság érvényesülésének hatékony formáit,
- a szociálpolitika korszerű elméleteit és módszereit,
- a hazai és nemzetközi szociálpolitikai rendszerek működését,
- a szociálpolitikai intézmény- és eszközrendszer átalakításának lehetőségeit,
- az egészség-, és nyugdíjbiztosítás alapvető elveit, a családtámogatási rendszereket, a kiegészítő biztosításokat,
- a szociális biztonság és a szociális védelem intézmény-, és ellátórendszereinek egymáshoz való viszonyát, arányait.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a társadalmi folyamatok tudományos igényű és interdiszciplináris elemzésére,
- a szociálpolitikai tevékenység társadalmi-gazdasági hatékonyságának, társadalmi elfogadottságának mérésére és azoknak a tényezőknek az elemzésére, amelyek a szociálpolitikára hatást gyakorolhatnak,
- társadalmi szükségletek, problémák, kockázatok azonosítására és elemzésére,
- beavatkozási folyamatok és szakpolitikai döntések tervezésére, menedzselésére, megvalósítására,
- közösségek szervezésére és fejlesztésére, érdekeik képviselésére,
- szociális közigazgatási tevékenységre,
- szociális ellátórendszerek szervezésére, szociális intézmények fenntartói, illetve vezetői feladatainak ellátására,
- társadalmi szervezetek létrehozásában és működtetésében való közreműködésre,
- kutatási tervek kialakítására és menedzselésére,
- szakmai ismereteik átadására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- személyek iránti empátia, szociális helyzetek iránti érzékenység,
- értékek, érdekek azonosításának, továbbá a saját érdekek és értékek professzionális kezelésének képessége,

önálló, kreatív munkavégzés képessége,
szervezetekben, interdiszciplináris teamben, nemzetközi együttműködésben folyó
tevékenységre való képesség,
racionális elemzés, problémamegoldás, döntéshozatal, érvelés képessége,
képesség a sikeres kommunikációra különböző személyekkel, csoportokkal, illetve a
nyilvánossággal különböző módokon és helyzetekben,
prezentációk, dokumentumok, tervek kidolgozásának képessége.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges
alapozó ismeretkörök: 15-20 kredit

a szociálpolitika elméleti alapjai (a társadalom- és szociálpolitika történeti és jelenkori
modelljei, a szociálpolitika elméletét megalapozó ismeretek a társtudományok köré-
ből: szociológia, jóléti közgazdaságtan, állam- és jogtudomány, politikatudomány).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40-45 kredit

a társadalom- és szociálpolitika elmélete (társadalompolitikai felfogások és megol-
dások, a szociálpolitika változásait magyarázó modellek: történeti, közpolitikai és más
magyarázatok, szociálpolitikai felfogások és megoldások, szociálpolitikai rendszerek
összehasonlítása, szociálpolitika az Európai Unióban, elméleti műhelymunka;)

a szociálpolitikai tevékenység módszerei (a szociálpolitikai kutatás és elemzés módsze-
rei, a szociálpolitikai tervezés és politikaalkotás módszerei, szociális közszolgáltatások
és intézmények szervezésének, illetve vezetésének módszerei).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 30-40 kredit

Differenciált szakmai ismeretek:

a) általános szociálpolitika:

társadalom- és szociálpolitikai rendszerek komplex elemzése (szociális jövede-
lemtranszferek, szociális szolgáltatások, a munka világához kapcsolódó megoldá-
sok, valamint más rendszerek); társadalmi problémák és azokra irányuló politikák
komplex elemzése (szegénység, társadalmi exklúzió, egyes életkori csoportok
problémái, a munka világának problémái); szociálpolitika projekt (önálló terve-
zési-elemzési feladat, terepgyakorlat);

b) foglalkoztatáspolitikai:

A munka világának változása és ennek társadalmi, gazdasági összefüggései
(A társadalmi hátrányok munkaerő-piaci gyökerei. A foglalkoztatást meghatá-
rozó tényezők. A munka világával összefüggő politizálás, igazgatás, és közszol-
gáltatás). A munkaerő-piaci és foglalkoztatási rendszerek komplex elemzése
(Munkaerő-piaci folyamatok elemzése. Foglalkoztatási formák. Vállalati munka-
szervezet, belső munkaerőpiacok. Munkaerő-piaci politikák és eszközök. A
regionális és kistérségi stratégiai tervezés. Lokális munkaerő-piaci politikák.)
Szociálpolitikai projekt (önálló tervezési-elemzési feladat, terepgyakorlat);

c) területi szociálpolitika:

A területi tényezők társadalmi szerep (A területi tényezők társadalmi, gazdasági, foglalkoztatási és más hatásai. Társadalmi hátrányok területi összefüggései. A politizálás, igazgatás, közszolgáltatás területi, illetve helyi keretei.) A területfejlesztésre, illetve a területi szociális ellátásra irányuló rendszerek komplex elemzése (Területfejlesztési politikák és eszközök. Vidékfejlesztés, humán erőforrás fejlesztés. A regionális, a kistérségi, települési szociálpolitika működése. Módszerek a területfejlesztés és a területi szociálpolitika körében.) Szociálpolitika projekt (önálló tervezési-elemzési feladat, terepgyakorlat).

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat a szociálpolitika műveléséhez kapcsolódó, projektszerű, külső terepen végzett folyamatos, hetenként legalább 8 óra, összesen legalább 240 óra intenzív szakmai munkát jelent, amelynek kreditértéke 8-12 kredit.

A terepgyakorlat feladata, hogy a hallgató képessé váljon az elméleti, módszertani ismeretek, valamint a képzés során megszerzett új gyakorlati tapasztalatok integrálására; továbbá hogy a hallgató elsajátítsa a mesterképzési szakon megszerezhető gyakorlati kompetenciákat. A hallgató – az intézmény döntése alapján – a gyakorlatnak legfeljebb 1/3 részét teljesítheti saját munkahelyén.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert, középfokú „C” típusú nyelvvizsga szükséges az Európai Unió hivatalos nyelveinek egyikéből vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

11.1. 11.1. A 4.2. pont szerinti szociológia, társadalmi tanulmányok, politológia alapképzési szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 30 kredit a szociális munka és a szociálpolitika alapismereteiből. A hiányzó kredit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül is teljesíthető a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint.

11.2. A 4.3. pont szerinti szakokon szerzett szakképzettség alapján a mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 60 kredit a szociális munka, a szociálpolitika, a szociológia és a jogtudomány alapismereteiből, amelyből legalább 15 kredit a szociális munka témaköreiből, és legalább 15 kredit a szociálpolitika témaköreiből legyen elismerhető. A hiányzó legfeljebb 30 kredit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül is teljesíthető a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint.

92. SZOCIOLÓGIA

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: szociológia

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles szociológus

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Sociology

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok: történelem, nemzetközi tanulmányok, politológia, szociális munka, szociálpedagógia, informatikus könyvtáros, kommunikáció- és médiatudomány, kulturális antropológia, alkalmazott közgazdaságtan, gazdaságelemzés, közszolgálati, gazdálkodási és menedzsment, kereskedelem és marketing, emberi erőforrások, nemzetközi gazdálkodás, pénzügy és számvitel, turizmus-vendéglátás, üzleti szakoktató alapképzési szakok, jogász egységes, osztatlan szak.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20-24 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 20-24 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 65-75 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 5 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 25 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 20%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan társadalomtudományi felkészültséggel rendelkező szakemberek képzése, akik a társadalmi élet különböző területein (politika, kutatás, oktatás, kultúra, média, gazdasági élet, egészségügy, környezetvédelem, településgazdálkodás, társadalomtervezés és -irányítás stb.) önállóan vagy teamben végzendő döntéshozói, irányítási, tervezési, szervezési, szakértői, kutatási és oktatási feladatok felelősségteljes elvégzésére képesek. A végzetek megfelelő elméleti és gyakorlati tudással, interdiszciplináris ismeretekkel és nemzetközi kitekintéssel rendelkeznek. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- a magyar társadalom átfogó ismerete,
- a társadalomtudományi, szociológiai ismeretek,
- a térség, a régió, a földrész társadalmi problémáinak, jellegzetességeinek, fejlődési paradigmáinak részletes ismerete,
- az Európai Unió társadalmi, intézményi rendszerének ismerete,
- a globális társadalmi folyamatok és problémák ismerete,
- társadalomelméleti, szociológiai és kutatás-módszertani ismeretek,
- a társadalmi folyamatok és jelenségek egymásra hatásának megértését segítő interdiszciplináris ismeretek,
- vezetői ismeretek,
- alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes kommunikációban és elemzésben,
- a környezetvédelem, a szakmában releváns jogi szabályozás és a szakmai etika alapvető ismerete,
- a kutatáshoz és a tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismerete,
- a globális gazdasági folyamatok és ezek társadalmi hatásainak ismerete,
- a szakmai-etikai normák ismerete és alkalmazása;

7.2. a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- az elméleti ismeretek professzionális szintű alkalmazására,
- a társadalmi valóság fogalmi rendezésére és értelmezésére,
- a társadalommal kapcsolatos kutatások tervezésére, irányítására és szervezésére, önálló és a csoport keretek közt történő kutatómunka végzésére,
- a tanult kvalitatív és kvantitatív kutatási technikák gyakorlatban történő problémamegoldó alkalmazására,
- a kutatási eredmények interpretálására, ill. a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére,
- szakmai tanácsadásra, döntések előkészítésére,

elméleti és gyakorlati kutatómunkára, valamint innovatív fejlesztési feladatok elvégzésére,

új problémák, új jelenségek feldolgozására,

integrált ismeretek széles körű alkalmazására a társadalomtudományok területén;

7.3. szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

önálló szakmai álláspont kialakításának képessége,

kritikai attitűd,

nyitottság az új társadalomtudományi eredmények, ill. a társadalom új jelenségei iránt,

idegennyelv tudás, jó kommunikációs képességek,

kreativitás, nyitottság, rugalmasság, empátia,

intuíció és módszeresség,

tanulási készség és jó memória,

széles műveltség, önképzés

információ feldolgozási képesség,

környezettel szembeni érzékenység,

elkötelezettség és igény a minőségi munkára,

problémacentrikus látásmód, problémamegoldó gondolkodás,

a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,

kezdemenyezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,

alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

a) társadalomtudományos alapismeretek: 20-24 kredit

szociológiaelmélet, szociológiatörténet, társadalomelmélet, szociálpszichológia;

b) értelmiségképző tárgyak, általános ismeretek: 5-7 kredit

episztemológia, filozófia, pszichoanalízis, identitásszociológia

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20-24 kredit

kutatómódszertan, kvantitatív és kvalitatív elemzési eljárások, diszkurzuselemzés, szakszöveg elemzése és fordítása

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 65-75 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 40-50 kredit

a szociológia szakterületei: migráció, kisebbségsszociológia, művészetszociológia, tudásszociológia, oktatás, iskolarendszer, deviancia, szervezetek működése, csoportdinamika, a társadalmi-nem (gender) problémák, vallásszociológia, kommunikáció- és médiaszociológia;

Diplomamunka: 25 kredit.

9. A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez kettő államilag elismert legalább „C” típusú nyelvvizsga, amelyekből az egyik angol, francia vagy német.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

- 11.1. A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

társadalomtudományi alapismeretek: szociológia, pszichológia, filozófia, történelem-tudomány, antropológia, politológia;

gazdasági és jogi ismeretek: közgazdaságtan, vállalat-gazdaságtan, környezetvédelem, jogtudomány;

kommunikációs, kulturális, piac- és közvélemény-kutatási ismeretek;

szakmai ismeretek: szociológiai, társadalomtudományi kutatás módszertan;

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

- 11.2. A 4.2. pontban meghatározott szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 20 kredit a szociológia és társadalomtudományi ismeretkörökből.

93. TANÁRI

A 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet 4. számú melléklete

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: tanári szak

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles ... tanár (a kormányrendelet 3. számú mellékletében meghatározott szakképzettség szerint)

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: teacher of ...

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben és a tanári szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma a képzés különböző formái szerint:

4.1. A ciklusokra bontott, osztott képzés alapképzési szakjaira épülő tanári szakon:

a) a két tanári szakképzettség párhuzamos megszerzésekor: 5 félév, 150 kredit;

b) a szakmai és művészeti tanári szakképzettségek területén a csak egy szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén: 4 félév, 120 kredit.

4.2. Mesterfokozatot adó szakon nem tanári szakképzettség megszerzését követően vagy művészeti képzési területen mesterszakkal párhuzamosan felvett tanári szakon:

a) egy tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén: 3 félév, 90 kredit;

b) a művészeti képzési területen – a szakterületi követelményeknek a művészeti mesterszakon történt teljesítése esetén – további 2 félév, 60 kredit.

4.3. Főiskolai szintű tanári szakképzettség birtokában a tanári mesterfokozat

a) egy korábbi szakképzettségnek megfeleltethető tanári szakképzettség megszerzése esetén: 2 félév, 60 kredit;

b) két korábbi szakképzettségnek megfeleltethető tanári szakképzettség megszerzése esetén: 3 félév, 90 kredit.

4.4. Újabb, oklevelet adó tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben:

a) a tanári szakon szerzett mesterfokozat birtokában: 2 félév, 60 kredit;

b) az egyetemi vagy főiskolai szintű tanári szakképzettség birtokában: 2 félév, 60 kredit,

c) az alapképzésben vagy főiskolai szintű képzésben szerzett pedagógus szakképzettség birtokában: 3 félév, 90 kredit.

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma a tanári szak elemei szerint:

5.1. A tanári szak elemeinek kreditértékei, amelyet a 6. pontban jelzettek figyelembevételével kell alkalmazni.

5.1.1. A tanári szakképzettség szakterületi ismereteinek kreditértéke:

egy tanári szakképzettség megszerzése esetén általában 40 kredit; az alapképzésre épülő szakmai és művészeti tanári szakképzettségek esetén legfeljebb 50 kredit, korábbi főiskolai szintű tanári szakra épülő képzésben legalább 60 kredit; két tanári szakképzettség esetén 80 kredit, amelyből az első tanári szakképzettséghez legalább 30 kreditet kell, a második tanári szakképzettséghez legfeljebb 50 kreditet lehet szerezni;

egy tanári szakképzettség megszerzése esetén a tantárgy-pedagógiai, szakmódszertani ismeretek kreditértéke legalább 7 kredit.

5.1.2. A tanári képesítés pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismereteinek kreditértéke: általában 40 kredit; amely korábbi főiskolai vagy egyetemi szintű tanári oklevél esetén a 6.1. pontban leírtaknak, megfelelően csökken; tanári mesterszakon szerzett oklevél birtokában teljesítettnek tekintendő.

5.1.3. A közoktatási intézményekben, felnőttképző intézményben szervezett összefüggő szakmai gyakorlat kreditértéke: általában 30 kredit

5.2. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelt kreditek aránya: az 5.1.1. és 5.1.2. képzési elemekhez összegyűjtendő kreditek 5%-a.

5.3. A szakdolgozathoz rendelhető kreditérték: 5 kredit, amelyhez az 5.1.3. pontban meghatározott szakmai gyakorlat részeként készített, a szakmai gyakorlatot bemutató és feldolgozó portfóliót is mellékelni kell. A szakdolgozat 5 kreditjét az 5.1.2. képzési elem terhére kell biztosítani, s ha ennek kreditértéke 10 vagy ennél alacsonyabb, a szakdolgozat helyett a portfóliót az 5.1.3. képzési elem terhére kell elkészíteni. Egy szakdolgozatot kell készíteni két tanári szakképzettség esetén is.

5.4. Az elméleti és gyakorlati ismeretek vonatkozásában – beleértve a képzés szemináriumi gyakorlatait és a közoktatási intézményben végzett gyakorlatot is – a gyakorlati ismeretek minimális kreditértéke: a teljes képzési időhöz tartozó kreditek 65-70%-a.

6. A tanári szak egyes képzési elemeinek kreditértéke a tanári mesterképzés 4. pontban megnevezett különböző formái esetén, és a tanári szakra történő belépés feltételei:

6.1. Az egyes képzési elemek kreditértékei:

a 4.1. a) pontban leírt 150 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 80, 40, illetve 30 kredit;

a 4.1. b) pontban leírt 120 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 50, 40, illetve 30 kredit;

a 4.2. a) pontban leírt 90 kredites képzésnél az 5.1.1. elem kreditértéke 30 kredit, ha a mesterfokozatot adó, de tanári szakképzettséget nem eredményező szakon megszer-

zett kreditekből legalább 10 kredit kreditátvitellel elismerhető, az 5.1.2., illetve az 5.1.3. elemek értéke 40, illetve 20 kredit;

a 4.2. b) pontban leírt 60 kredites képzésben az 5.1.1. elem kreditértéke a művészeti mesterszakon történő teljesítése esetén 0 kredit; az 5.1.2., illetve 5.1.3. képzési elemek értéke 40, illetve 20 kredit;

a 4.3. a) pontban leírt 60, illetve a 4.3. b) pontban leírt 90 kredites képzésnél az 5.1.1. elem kreditértéke szakképzettségenként 30-30 kredit, az 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 10, illetve 20 kredit;

a 4.4. a) pontban leírt 60 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 40, 0, illetve 20 kredit;

a 4.4. b) pontban leírt 60 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 40, 10, illetve 10 kredit

a 4.4. c) pontban leírt 90 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 50, 20, illetve 20 kredit.

A 4.3. és a 4.4. pontban leírt képzéseknél az 5.1.3. elem részeként az adott szakterülethez tartozó tanítási gyakorlatról kell portfóliót készíteni. Az 5 kredites szakdolgozat és a záróvizsgán az 5.1.2. elem alapján szervezett tanári képesítővizsga-rész nem követelmény.

6.2. A tanári szakra történő belépés feltételei:

6.2.1. A 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet 4. §-ának (3) bekezdésében foglaltak szerint a tanári felkészítést megalapozó, pályaaorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése, amelynek kreditértéke 10 kredit, valamint az egyes tanári szakképzettségek választásához e rendelet 7. § (3) bekezdése szerint a tanári szakképzettségek szakterületi ismeretei vonatkozásában előírt feltételek.

6.2.2. Az egyes tanári szakképzettségek általánostól eltérő sajátos követelményeiről rendelkező 11. pontban figyelemmel kell lenni arra, hogy

a tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben az ember és társadalom műveltségterületi-tanári és természetismeret-tanári első szakképzettség megszerzésére irányuló képzés felvételének követelményeit kielégítheti bármely olyan alapképzési szakon, szakirányon szerzett szakképzettség, melynek tudományterületi, illetve tudományági ismereteit a nevelés-oktatás műveltségi területe magában foglalja, tekintet nélkül arra, hogy erre az alapképzési szakra, szakirányra más tanári szakképzettség épül-e vagy sem;

a szaktárgyat idegen nyelven oktató tanári második szakképzettség az adott szaktárgy oktatására jogosító első tanári szakképzettséggel párhuzamosan vagy arra épülve szerezhető meg,

a speciális, pedagógiai jellegű feladatokra felkészítő második tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésnek – alapképzési szakra vonatkozóan – nincs meghatározott előfeltétele, illetve bármely első tanári szakképzettséghez fellelhető. Pedagógus szakképzettség birtokában valamennyi kizárólag második tanári

szakképzettség felvehető egyedüli szakképzettségként, azzal a feltétellel, hogy a 11.2.3 pont szerinti követelményeknek és mentességeknek teljesülniük kell.

7. A tanári szak képzési célja, az elsajátítandó tanári kompetenciák:

7.1. A tanár szakmai felkészültsége birtokában hivatásának gyakorlása során alkalmas:

a tanulói személyiség fejlesztésére: az egyéni igényekre és fejlődési feltételekre tekintettel elősegíteni a tanulók értelmi, érzelmi, testi, szociális és erkölcsi fejlődését, a demokratikus társadalmi értékek, a sajátos nemzeti hagyományok, az európai kulturális és az egyetemes emberi értékek elsajátítását;

tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére: a tanulói közösségekben rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésének elősegítésére, a közösségben kialakuló konfliktusok kezelésére, az interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködés készségeinek fejlesztésére;

a pedagógiai folyamat tervezésére: pedagógiai munkáját a feltételek árnyalt elemzése alapján átfogóan és részletekbe menően megtervezni, tapasztalatait reflektív módon elemezni és értékelni;

a szaktudományi tudás felhasználásával a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére: az adott szakterületen szerzett tudását tantervi, műveltségterületi összefüggésekbe ágyazni, ennek alapján a tanulók tudományos fogalmainak, fogalomrendszereinek fejlődését elősegíteni, az egyes tudományterületek szemléletmódját, értékeit és kutatási eljárásait megismertetni, az elsajátított tudás alkalmazásához szükséges készségeket kialakítani, szakterületének az egészség védelmével és fejlesztésével való összefüggéseit felismerni és ezzel a tanulók egészségfejlesztését elősegíteni;

az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák hatékony fejlesztésére: különösen az olvasás-szövegértés, információfeldolgozás, a hatékony tanulás, a szociális és állampolgári kompetenciák, a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetenciák, az alapvető gondolkodási műveletek, a problémamegoldó gondolkodás folyamatos fejlesztésére, a tanulók előzetes tudásának, iskolán kívül megszerzett ismereteinek és készségeinek, valamint az iskolában elsajátított tudásának integrálására, az önálló tanulás képességeinek megalapozására, fejlesztésére, a tanulók testi-lelki-szellemi egészségének fejlesztésére;

a tanulási folyamat szervezésére és irányítására: változatos tanítási-tanulási formák kialakítására, a tudásforrások célszerű kiválasztására, az új információs-kommunikációs technológiák alkalmazására, hatékony tanulási környezet kialakítására;

a pedagógiai értékelés változatos eszközeinek alkalmazására: a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének elemző értékelésére, a különböző értékelési formák és eszközök használatára, az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására, az önértékelés fejlesztésére;

szakmai együttműködésre és kommunikációra: a tanulókkal, a szülőkkel, az iskolai közösséggel, a társszervezetekkel és kutató-fejlesztő intézményekkel történő együttműködésre, a velük való hatékony kommunikációra;

szakmai fejlődésben elkötelezettségre, önművelésre: a munkáját segítő szakirodalom folyamatos követésére, önálló ismeretszerzésre, személyes tapasztalatainak tudományos keretekbe integrálására, a neveléstudományi kutatások fontosabb módszereinek, elemzési eljárásainak alkalmazására, saját munkájának tudományosan megalapozott eszközöket felhasználó értékelésére.

7.2. A tanárnak a fent jellemzett alapvető feladatai ellátásához meghatározott ismeretekkel, képességekkel, valamint gyakorlati készségekkel és attitűdökkel kell rendelkeznie. Ezek a kompetenciák mindenekelőtt:

7.2.1. Szakmai tudás

A tanulók, a tanulás és tanítás hatásmechanizmusainak kellő mélységű ismerete:

az emberrel, a társadalommal és az oktatás társadalmi-gazdasági szerepével kapcsolatos meghatározó tudományos eredmények ismerete,

a gyermeki, serdülőkori és ifjúkori fejlődésre, az egész életen át tartó emberi fejlődésre, a személyiség fejlődésében, magatartásformákban jelentkező egyéni sajátosságokra vonatkozó tudás,

a nevelési-fejlesztési funkciókat betöltő szervezetek, intézmények, közösségek működésének, konfliktusainak, diszfunkcióinak ismerete,

egyres tanulók személyiségének, tudásának, képességeinek, a tanulói szervezetek működésének, az oktatási programok és módszerek hatékonyságának megismeréséhez szükséges, tudományosan megalapozott módszerek, technikák ismerete,

a tanulás különböző formáinak ismerete mind általános, mind pedig konkrét szak-
tárgyi vonatkozásban,

a tanulói tudás különböző formáinak, szerveződésének, a fogalomrendszerek, készségek és képességek fejlődési törvényszerűségeinek ismerete,

alkalmazható tudás a tanulói teljesítményekre ható biológiai, pszichológiai, társadalmi és kulturális tényezőkről,

az oktatás környezetét alapvetően meghatározó jogszabályok ismerete.

7.2.2. Szaktudományi, műveltségterületi, tantárgyi és tantervi tudás

széles körű tudás a választott szakképzettség(ek)nek megfelelő tudomány- és/vagy műveltségi terület(ek)en,

a szaktudományi tudás és annak iskolai közvetítése, a szakértelem és a műveltség, a tanulhatóság, a tudás szakmai és a hétköznapi életben való alkalmazása közötti összefüggések mély megértése, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások ismerete,

a Nemzeti alaptanterv szabályozó szerepének, tartalmának és belső összefüggésrendszerének ismerete (szakmai tanárképzés esetén emellett az adott

szakképzési terület cél- és feladatrendszerének, alaptantervi és kerettantervi programjainak ismerete),

Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek, szakképzési központi programok, a helyi tantervek, oktatási programok elkészítésének, illetve funkcióinak ismerete, a helyi pedagógiai program és az iskolában zajló tantervi, tanterven kívüli és rejtett tanulási folyamatok megértése, az iskolában és iskolán kívül elsajátított tudás közötti ellentmondásokból származó problémák megértése és kezelése, a tanulás különböző szinterei közötti kapcsolatok kialakítása.

7.2.3. Szakmai képességek

a) A tanulók megismerése és a tanulócsoporthoz belső kapcsolatrendszerének feltárása terén:

képes a tanulókat szakszerűen megfigyelni és tapasztalatait szöveges vagy számszerű formában rögzíteni,

képes a tanulók megismerésére és fejlődésük nyomon követésére alkalmas objektív adatgyűjtő eszközök, kérdőívek, tudásszintmérő tesztek alkalmazására, készítésére,

képes a tanulócsoporthoz szerveződésének, dinamikájának szakszerű feltárására.

b) A tananyag szervezése és a tanítási folyamat tervezése terén:

szakterületén felkészült, és képes tanítási programok, tanulási egységek, tanítási órák tervezésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók megválasztására,

képes a rendelkezésre álló taneszközöket saját munkájában felhasználni, rendszerbe szervezni, új eszközöket tervezni,

képes a digitális tananyagokat kezelni, forrásait megtalálni, a tanítási-fejlesztési céloknak megfelelő tartalmakat kiválasztani, rendszerezni, szerkeszteni,

képes a tanulók információs-kommunikációs technikákkal végzett osztálytermi vagy azon kívüli önálló munkáját irányítani.

c) Az osztálytermi munka szervezése, a tanítás-tanulás és a nevelés módszereinek alkalmazása terén:

képes a tanulásszervezési eljárások és tanítási módszerek széles skáláját alkalmazni a hatékony tanulási környezet kialakítása érdekében,

képes az új kommunikációs-információs technológiákat osztálytermi munkájában is hatékonyan alkalmazni, e technikákban rejlő lehetőségeket tanítási céljainak, a tananyag megértésének, a képességek fejlesztésének szolgálatába állítani,

képes a tanítási egységek céljainak megfelelő, a különböző adottságokkal, képességekkel és előzetes tudással rendelkező tanulók életkorának, érdek-

lődésének megfelelő módszerek megválasztására, eljárások megtervezésére és alkalmazására,
képes a közös munkát segítő osztálytermi rend és tanulási környezet megteremtésére,
képes a tanulók fejlődésében, a közösség életében jelentkező feszültségek, konfliktusok kezelésére,
képes a tanórai munka hatékony, lendületes irányítására, a tanulók figyelmének, érdeklődésének felkeltésére és fenntartására.

d) Az értékelési és ellenőrzési eljárások alkalmazása terén:

képes a tanulók számára fejlődésükről az önértékelést és önbecsülést elősegítő módon a rendszeres és alapos visszacsatolást biztosítani,
képes különböző értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók teljesítményeinek, fejlődésének szisztematikus nyomon követésére és elemzésére,
képes a diagnosztikus és fejlesztő értékelés eljárásait rutinszerűen alkalmazni,
képes elősegíteni a tanulók részvételét saját teljesítményük értékelésében.

7.2.4. Szakmai szerepvállalás és elkötelezettség

a) A szakmai szerepek elfogadása és gyakorlása terén:

rendelkezik a pedagógusi, nevelői szerep ellátásához szükséges segítő és fejlesztő beállítódással, kellő szintű toleranciával, empátiával,
rendelkezik a hatékony szóbeli és írásbeli kommunikáció készségeivel, a szaknyelvi szövegek olvasásának, interpretációjának, reflexiójának képességeivel, képes alkalmazni az információs-kommunikációs eszközöket, megfelelő önismerettel rendelkezik, képes saját tevékenységével kapcsolatos kritikus reflexiókra, önértékelésre,
közreműködik az iskolai keresztntantervi feladatok megtervezésében, illetve nevelési feladatainak megoldásában és a tanulók tanórán kívüli tevékenységének szervezésében,
képes együttműködni pedagógus kollégáival, az iskola más munkatársaival, a szülőkkel és a tanulók életében szerepet játszó más szakemberekkel, intézményekkel és szervezetekkel,
képes a tanulók szüleivel árnyaltan kommunikálni, a tanulóval kapcsolatos tapasztalataikat értelmezni és saját tapasztalatait átadni,
képes a különböző társadalmi rétegekhez, kulturális, nemzeti vagy etnikai csoportokhoz tartozó szülőkkel partnerként együttműködni,
képes részt vállalni az iskola szervezetfejlesztési, innovációs és minőségfejlesztési munkájában,
képes új tanítási módszerek és eljárások kidolgozására, tudományos eszközöket alkalmazó kipróbálására és az eredmények szakszerű értékelésére.

b) Értékelkötelezettségek és szakmai attitűdök terén:

demokratikus értékelkötelezettséggel és felelősségtudattal rendelkezve kész a sajátjától eltérő értékek elfogadására, nyitott mások véleményének megismerésére és tiszteletben tartására,
képes felismerni az előítéletesség és a sztereotípiákon alapuló gondolkodás megnyilvánulásait, és képes azokat szakszerűen kezelni az iskolában és azon kívül is,
képes a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe venni, tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, a családok nevelési szokásait és törekvéseit, támaszkodik az ezekben fellelhető értékekre,
érzékeny a hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletektől övezett kisebbségi létből fakadó nehézségekre,
személyes példájával és a közösségi viszonyok szervezésével hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók nyitottá váljanak a demokratikus társadalomban való aktív részvételre, a helyi, nemzeti, európai és egyetemes emberi értékek elfogadására.

8. A mesterfokozat és a tanári szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Pedagógiai és pszichológiai alapozó tanulmányok

Az alapképzésbe épülő, legalább két féléven át biztosított, a tanári felkészítést megalapozó, a pályaismeretet és pályaaorientációt segítő pedagógiai és pszichológiai ismeretkörök, amelyek kreditértéke legalább 10 kredit:

- a) a tanári mesterség, a nevelői és oktatói munka természete, az oktatás és a tanulás történetileg változó társadalmi, kulturális és gazdasági szerepe,
- b) a tanítás tudományos megalapozása, a neveléstudomány alapvető paradigmái, kutatási módszerei, a szakmai ismeretszerzés módja,
- c) ember- és gyermekismereti alapozás, a saját pályamotivációk és a tanulók megismerésének eszközei és módszerei,
- d) a nevelés, a tanítás-tanulás cél- és eszközrendszerének legfontosabb jellemzői,
- e) kommunikációs készségfejlesztés, az információs-kommunikációs technológiák alkalmazási lehetőségei az oktatásban, tanulásban.

A fenti a)-e) pontban meghatározott ismeretkörök elméleti és gyakorlati aránya 60-40%, ahol a c) és e) pont szerinti ismeretek elsajátítása jellemzően kiscsoportos gyakorlat keretében folyik.

A hallgató a tanulmányai és gyakorlatai alapján feljegyzéseket, portfóliót készít, ami felhasználható a tanári mesterképzésbe felvétel elbírálásakor.

8.2. A tanári képesítés pedagógiai, pszichológiai és társtudományainak ismeretkörei:

Az iskola mint szervezet, az oktatás társadalmi-gazdasági összefüggései, az iskolarendszer és az oktatás társadalmi meghatározottsága. A kultúra-érzékeny iskola jellemzői; pluralizmus és szakmai autonómia. Az iskola feladatai és lehetőségei az esélyegyenlőtlenség csökkentésében és a társadalmi kohézió fejlesztésében.

A magyar közoktatás történeti gyökerei és jelenlegi intézményrendszere, az iskola-rendszer fejlődése, szabályozásának rendje, működésének jogi keretei. Az Európai Unió közoktatási kultúrája és szabályozási gyakorlata.

Az emberre vonatkozó, pedagógiai-pszichológiai szempontból releváns természet- és társadalomtudományi ismeretek, filozófiai elméletek. A tanulás idegtudományi alapjai. A gyermekre és nevelésére, oktatására vonatkozó tudományosan megalapozott ismeretek. A tanári munka tudományos alapjai, kutatási háttere, a tanári mesterség tudásbázisának bővülése.

A személyiség fejlődésével, az értelmi és érzelmi fejlődéssel kapcsolatos elméletek és kutatási eredmények. A pszichés fejlődés életkori és egyéni sajátosságai, a fejlődésben jelentkező problémák, zavarok természete és ezek pedagógiai kezelésének útjai.. A tanulók megismerésének módszerei és eszközei. A megfigyelés eszközei, kérdőívek készítése, tesztek használata. Az érzelmek szerepe a nevelés-oktatás gyakorlatában. Az érzelmi intelligencia, alkotó tényezői és szerepe.

A demokratikus társadalmak nevelési céljai. A közösségek szerepe a nevelésben. Értékek a nevelésben. A nevelés hatásmechanizmusai. Értékek közvetítése a tanítási-tanulási folyamatok keretében. A demokratikus gondolkodás fejlesztése, az előítélet- és társadalmi sztereotípiamentes szemlélet kialakulásának segítése, a tolerancia és a szociális készségek fejlesztésének lehetőségei. Az igazságosság, az egyenlőség és a méltányosság alapelveivel és iskolai érvényesítésével kapcsolatos ismeretek.

A hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletekkel övezett kisebbségi létből fakadó nehézségek és az iskolai kudarc közötti általános összefüggések, az ezzel kapcsolatos konkrét kutatási eredmények ismerete. A hátrányok csökkentését célzó, tudományosan megalapozott pedagógiai eljárások ismerete.

A tanulásra vonatkozó tudományos ismeretek, tanuláselméletek, a természetes és az iskolai tanulás hasonlósága és különbségei. A tanulás hatékonyságát, az iskolai teljesítményeket meghatározó kognitív, affektív és szociális tényezők ismerete.

A tanulói tudás szerveződésével és változásával kapcsolatos ismeretek. A fogalom-rendszerek kialakulásának sajátosságai, az értelemgazdag fogalmi megértést elősegítő tanulási-tanítási módszerek ismerete. A szakértelem és a műveltség kialakulásának folyamataival kapcsolatos ismeretek.

A készségek és képességek fejlődési folyamatainak ismerete. A tanulás eredményességét alapvetően befolyásoló képességek, a nyelvi-kommunikációs és a tanulási képességek szerepének ismerete. A transzfer és a problémamegoldás összefüggései, szerepük a tudás alkalmazásában. A kompetencia különböző értelmezési kereteire és fejlesztésére vonatkozó ismeretek.

Az iskolai, illetve a tanulási-tanítási folyamatban zajló interakciók és kommunikációs folyamatok sajátosságai, elemzése szempontjainak ismerete, ezek alkalmazásának képessége. Konfliktushelyzetek elemzésének képessége, a tanítási folyamat kommunikációs helyzeteinek szakszerű irányítása.

Az oktatás szervezeti kereteinek, formáinak, stratégiáinak, módszereinek, eszközeinek és ezek hatékony alkalmazásának feltételei, módjai. A differenciált tanulásszervezés, az egyéni és a csoportmódszerek, a személyre szóló és a teljes elsajátításhoz vezető tanítási módszerek.

Az iskolai életben résztvevő személyek és csoportok (tanulók, tanulócsoportok, tanárok, nevelőtestület) kapcsolatrendszerének ismerete. A család és az iskola kapcsolatának jelentősége; a kapcsolattartás tartalma, formái a mikrotársadalom felé nyitott iskolában. A szülőket a nevelési folyamatba bevonó, a tanulási és magatartási problémákat a családdal és a társadalmi mikrokörnyezettel együttműködve megoldó pedagógiai módszerek ismerete.

A tanterv funkciói, típusai. A tananyag kiválasztását meghatározó társadalmi és kulturális tényezők, a tantervi szabályozás hazai gyakorlata. A tanár tervezési tevékenységei: helyi tanterv készítése, tanmenetkészítés; tématervezés (tematikus, epochális, projekt terv); egyéni fejlesztési tervek készítése, óratervkészítés, felkészülés a tanítási órára. Az értékelés funkciói, tárgyai, szintjei, viszonyítási alapjai. A nevelési-oktatási folyamatban alkalmazható értékelés módszerei és eszközei. A tanulók tantárgyi teljesítményeinek értékelése (becslés, mérés, szöveges értékelés), az önértékelés fejlesztése. Pedagógiai mérőeszközök készítése és használata.

Prevenációs és korrekciós eljárások a fegyelmezett tanítási-tanulási körülmények biztosítása érdekében. Az önfegyelemre nevelés módszerei. A kognitív és a motivációs önszabályozás kialakításának jelentősége.

A pedagógus feladatai a hátrányos, a veszélyeztetett helyzetben levő, az előítéletektől sújtott, valamint a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatban. A speciális nevelési szükségletek okainak, fokozatainak ismerete. Az egységesség és differenciálás jegyében megvalósuló oktatás jellemzői. A befogadó pedagógia elvei, az együttnevelés gyakorlati megvalósítása, az integrált oktatás módszereinek és a lemaradó tanulók egyéni fejlesztési technikáinak ismerete.

A közoktatási rendszer eredményességének értékelése. Az eredményes iskola. A külső és belső értékelés. A minőségfejlesztés intézményi feladatai és lehetőségei. Az iskolai innováció feladatai.

A tanári szerep dimenziói, erkölcsi és jogi meghatározottsága, a hivatás gyakorlása során felmerülő társadalmi szerepelvárások és fellépő szerepkonfliktusok. A tanári önreflexió szerepe a pályán való fejlődés folyamatában.

A tanulói csoportok és a nevelőtestületek életének általános szociálpszichológiai és iskolai funkciójukból következő speciális jellemzői. A tanulók és a tanárok testi-lelki-szellemi egészségét veszélyeztető tényezők; mentálhigiéné és megküzdési stratégiák. A tanítás, nevelés és tanulás kutatásának alapvető módszereivel, adatelemzési eljárásaival kapcsolatos ismeretek. Az oktatási kísérletek szervezésének és az eredmények értékelésének alapvető technikái.

A tanári tevékenység megalapozásához szükséges kitekintés a társtudományokra: anyanyelv, magyar kultúrtörténet, európai ismeretek, etika, jogi, társadalmi, közgazdasági, környezetvédelmi, egészségnevelési alapismeretek.

8.3. A tanári szak szakterületi eleméhez kapcsolódó általános ismeretek.

A szakterülethez kapcsolódó elméleti és gyakorlati képzés, valamint a szakmai gyakorlatok folyamán elsajátítandó ismeretek:

A közoktatás, illetve a szakképzés tartalmi szabályozásában és az adott tanári szak-képzettségnek megfelelő érettségi tárgyak követelményeiben, illetve a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott ismeretek körének szaktudományos mélységű ismerete. A speciális pedagógiai jellegű szakképesítések esetén az adott szakterület szakismeretei.

Az adott szakképzettséghez kapcsolódó tantárgy (műveltségi terület, nevelési, pedagógiai szakterület) által közvetített tudás sajátosságai, az abban rejlő általános és specifikus képességfejlesztés lehetőségei. Az oktatott tantárgy (műveltségi terület) más műveltségi területekhez való kapcsolata, az általános műveltséghez, a Nemzeti Alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztéséhez való hozzájárulása. A tudáselemek rendszerbe szervezésének, a különböző forrásokból származó tudás integrálásának módjai. A tantárgy (műveltségi terület) tanításának nemzetközi tendenciái. A műveltségterülethez kapcsolódó alaptantervek, kerettantervek ismerete, helyi tantervek, oktatási programok készítése.

A tantárgy (műveltségi terület) által közvetített fogalmak, tartalmak fejlődési sajátosságai, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepe, az azokkal kapcsolatos naív előfogalmak, tapasztalati fogalmak és tévképzetek problémái, a fogalmi váltás nehézségei. A tantárgy (műveltségi terület) eredményes tanulásához szükséges készség- és képességbeli előfeltételek, a tananyag által fejlesztendő specifikus készségek és képességek, attitűdök és elkötelezettségek sajátosságai. A tantárgyban elsajátított tudás alkalmazásának módjai, speciális lehetőségei a problémamegoldó képesség fejlesztésében. A hatékony tanulási környezet megteremtésének módjai. A tantárgyhoz, műveltségi területhez kapcsolódó mérési-értékelési módok.

A tantárgy (műveltségi terület) tanításában alkalmazható módszerek széles körének ismerete, a megfelelő módszerek kiválasztásának szempontjai, különös tekintettel a differenciált, a tanulók személyére szabott oktatásra, az integrált oktatás és tehetségfejlesztés igényeire. A tanulási idő differenciált kezelése. A tantárgy és a tananyag sajátosságainak megfelelő, változatos tananyag-elrendezési (koncentrikus, lineáris) és időszervezési (folyamatos, epochális) megoldások alkalmazásának szempontjai. A tantárgyhoz kapcsolódó tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő médiumok szakszerű értékelése, azokból a tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása.

A szakmai, szakmódszertani tudás fejlesztésére vonatkozó követelmények: önállóan vagy kutató, képző intézményekhez kapcsolódóan folyamatos tanulási tevékenység;

fejlesztő programokban, kísérleti munkákban, hazai és nemzetközi felmérésekben gyakorlati szakemberként, partnerként való részvétel; az eredmények értelmezéséhez, az új ismereteknek a tanítási-nevelési gyakorlatban való felhasználásához szükséges tudás folyamatos fejlesztése.

8.4. A szakmai gyakorlat, amelynek előírt formái:

- a) a pedagóguspálya megismerésére, általános pedagógiai képességek fejlesztésére irányuló gyakorlatok: pályaismereti, gyermek- és önismereti, konfliktuskezelési módszerek, iskolalátogatások, óramegfigyelések és elemzések, mikrotanítás, legalább 30 óra;
- b) iskolában vezetőtanár irányításával az adott szakképzettség területén végzett csoportos gyakorlat szakképzettségenként 60 óra, amely magában foglalja a hospitálást, az óramegbeszéléseket és legalább 15 önállóan megtartott órát/foglalkozást (a hallgató az egyik szakképzettség tanítási gyakorlatát az 5-8., a másikat pedig a 9-12. évfolyamon kell, hogy végezze);
- c) közoktatási intézményben, felnőttképző intézményben megbízott vezetőtanár és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett végzett, összefüggő, a képzés utolsó félévében folyó egyéni szakmai gyakorlat, amelynek előfeltétele a tanári mesterképzés (a szakdolgozaton kívüli) minden egyéb követelményeinek teljesítése, illetve azok teljesítéséhez szükséges kreditek összegyűjtése. A gyakorlat magában foglalja a hospitálást, szakképzettségenként heti 2-5 óra (max. heti 10 óra) tanítást/foglalkozást, a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátását, a tanítást kísérő szeminárium elvégzését és az adatgyűjtés, tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálását.

Az a) szerinti gyakorlat kreditértéke (a pedagógiai és pszichológiai tanulmányok keretében) legalább 3 kredit, a b) szerinti gyakorlat kreditértéke szakképzettségenként (a szakterületi tanulmányok keretében) legalább 3 kredit, a c) szerinti összefüggő egyéni gyakorlat kreditértéke 30 kredit. A gyakorlat során a hallgató a vezetőtanár és a tanárképző szakember felügyelete mellett elkészíti – a tanulók megismerése terén végzett munkáját, tanári gyakorlatának eredményességét adatokkal alátámasztó, a saját gyakorlati fejlődését dokumentáló – portfóliót, amely a szakdolgozat részét és a tanári képesítő vizsga tárgyát képezi.

8.5. Szakdolgozat

A szakdolgozat célja annak bizonyítása, hogy a hallgató képes a képzés különböző területein elsajátított tudást integrálni és tanári munkájában alkalmazni. Képes a munkája szempontjából lényeges tudományos-szakirodalmi eredményeket összegyűjteni, azok alapján tanári munkáját önállóan megtervezni és a tanítás vagy pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Képes a tanulók teljesítményeiről és fejlődéséről, valamint a tanulási-tanítási folyamatról módszeresen gyakorlati tapasztalatokat gyűjteni és a tényszerű adatokat elemezni, következtetéseket megfogalmazni, valamint az eredményeket saját tanári munkájában alkalmazni.

A tanári szakdolgozatnak kettő összetevője van:

1. a pedagóguspálya megismerésére irányuló és a vezetőtanár irányításával végzett [8.4. a) és b)] gyakorlat tapasztalatainak, valamint az összefüggő, szakképzettségenkénti

egyéni gyakorlatok során gyűjtött, illetve a tanítást, gyakorlatot kísérő szeminárium [8.4. c)] tapasztalatainak a rendszeres összegzése (portfólió),

2. e tapasztalatoknak vagy a szaktárgy egy részterülete tanításának valamely szakpedagógiai, illetve általános neveléstudományi szempont szerinti, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése, értékelése vagy a tanításhoz szükséges segédlet készítése (tanulmány minimálisan 5 kredit értékben); a tanulmánynak tükröznie kell, hogy a hallgató a szakmai témát szakmódszertani, neveléstudományi és pszichológiai ismereteire támaszkodva az alap-és középfokú oktatás szintjeinek, illetve a szakképzés vagy a felnőttoktatás céljainak megfelelően képes kidolgozni

9. Szakmai gyakorlat:

A szakmai gyakorlat célja: a szakképzettséghez kapcsolódó gyakorlati ismeretek (pl. tanórára való felkészülés, óratervezés, óravezetés, tanári szerepkörök, pedagógiai mérések és kísérletek) megszerzése, a munkahely világával való ismerkedés (pl. iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkal való kommunikáció), valamint az, hogy a hallgatók későbbi munkájuk hatékonysága érdekében jártasságot szerezzenek a tanítási és tanulási, illetve nevelési folyamatok értékelésében, fejlesztésében és kutatásában a 8.4. pontban foglaltak szerint.

10. Nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert, legalább középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

11.2. Az egy vagy két tanári szakképzettség megszerzésére irányuló szakterületi elem megválasztásának, illetve társításának előfeltételei

A tanári szakon az első végzettség és tanári szakképzettség megszerzésekor – az alábbi esetek kivételével – két tanári szakképzettséget kell megszerezni. Egy tanári szakképesítés szerezhető

a szakmai tanári, a művészeti tanári, illetve a hittanár-nevelő tanár szakképzettségekre felkészítő képzésekben,

a nem tanári mesterszakot követő vagy azzal párhuzamosan folytatott tanári mesterszakon, pedagógus szakképzettséget nyújtó alapképzési szakot követő tanári mesterszakon, továbbá a korábbi, az 1993. évi LXXX. törvény szerinti, főiskolai szintű tanári oklevéllel rendelkezők vagy az egyetemi szintű tanári, illetve nem tanári képzésben oklevelet szerettek tanári mesterszakon folytatott tanulmányai során.

A tanári szakra történő belépésnek a 6.2.1. pontban meghatározott, a tanári felkészítést megalapozó, pályaorientációt segítő 10 kredit értékű ismeretek követelménye alól mentesülnek a pedagógusképzési területhez tartozó alapképzési szakokon, illetve más, szintén pedagógus-munkakörre felkészítő, pedagógiai jellegű szakképzettséget nyújtó (szakoktatói, szociálpedagógia, pedagógia) szakokon oklevelet szerettek.

11.2.1. A kormányrendelet szerinti első tanári szakképzettség megválasztására vonatkozó követelmények:

A képzésbe az egyes első tanári szakképzettségek szerint meghatározott – az alábbiakban és a 4/A. számú mellékletben megfelelő alapképzési szakként megnevezett – alapképzési szak(ok)ról vagy szakirányokról, valamint az ezeknek megfelelő mesterképzési, illetve a korábbi – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti – főiskolai vagy egyetemi szintű szakokról lehet belépni. A korábbi főiskolai és egyetemi szintű szakok megfeleltetését a kormányrendelet 4. számú melléklete tartalmazza. Ha a megfelelés e szerint nem állapítható meg, a megfelelő szakterületen szerzett 110 kredit értékű tanulmányok teljesítése az adott tanári szakképzettség megválasztásának feltétele, melynek megfeleltethetőségét a felsőoktatási intézmény saját hatáskörben ítéli meg.

Az első tanári szakképzettség megválasztásához megfelelőnek tekintendő alapképzési szakok, szakirányok szakképzettségenként:

- a) A közoktatás műveltségi területein választható közismereti tanári szakképzettségek:
 - aa) magyar nyelv és irodalom műveltségi terület
magyartanár: magyar alapképzési szak;
 - ab) idegen nyelv műveltségi terület
 - angoltanár: anglisztika alapképzési szak;
 - némettanár/német- és nemzetiséginémet-tanár: a germanisztika alapképzési szak német vagy német nemzetiségi szakiránya;
 - franciatanár: a romanisztika alapképzési szak francia szakiránya;
 - olasztanár: a romanisztika alapképzési szak olasz szakiránya;
 - spanyoltanár: a romanisztika alapképzési szak spanyol szakiránya;
 - romántanár/román- és nemzetiségioromán-tanár: a romanisztika alapképzési szak román vagy román nemzetiségi szakiránya;
 - romológianár (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra): a bölcsészettudományi, társadalomtudományi, jogi és igazgatási, nemzetvédelmi és katonai, gazdaságtudományok, orvos- és egészségtudomány, pedagógusképzés, sporttudomány, művészet, művészetközvetítés képzési terület bármely alapképzési szakján szerzett alapfokozat és romani, illetve beás nyelvből tett „C” típusú, középfokú, államilag elismert nyelvvizsga;
 - orosztanár: a szlavisztika alapképzési szak orosz szakiránya;
 - bolgártanár/bolgár- és bolgárnemzetiségi-tanár: a szlavisztika alapképzési szak bolgár szakiránya;
 - lengyeltanár/lengyel- és lengyelnemzetiségi-tanár: a szlavisztika alapképzési szak lengyel szakiránya;
 - horváttanár/horvát- és nemzetiségihorvát-tanár: a szlavisztika alapképzési szak horvát vagy horvát nemzetiségi szakiránya;
 - szerbtanár/szerb- és nemzetiségiszerb-tanár: a szlavisztika alapképzési szak szerb vagy szerb nemzetiségi szakiránya;

szlováktanár/szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár a szlavisztika alapképzési szak szlovák vagy szlovák nemzetiségi szakiránya;
szlovéntanár/szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár: a szlavisztika alapképzési szak szlovén vagy szlovén nemzetiségi szakiránya;
ukrántanár/ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár: a szlavisztika alapképzési szak ukrán vagy ukrán nemzetiségi szakiránya;
latintanár: az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika filológia szakiránya;
japántanár: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak japán szakiránya;
kínaitanár: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak kínai szakiránya;
újjörögtanár: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak újjörög szakiránya;
ógörögtanár: az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika filológia szakiránya;
portugáltanár: a romanisztika alapképzési szak portugál szakiránya;

ac) matematika műveltségi terület

matematikatanár: matematika alapképzési szak;

ad) ember és társadalom műveltségi terület

történelemtanár: történelem alapképzési szak;

kommunikációtanár: magyar, kommunikáció és médiatudomány, szociológia alapképzési szakok vagy a szabad bölcsészet alapképzési szak filmelmélet és filmtörténet, vagy kommunikáció és médiatudomány szakiránya;

ember és társadalom műveltségterületi tanár: történelem, néprajz, pszichológia, szabad bölcsészet, kulturális antropológia, kommunikáció és médiatudomány, szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok;

pedagógiatanár: pedagógia, andragógia, pszichológia, szociálpedagógia alapképzési szakok vagy szabad bölcsészet alapképzési szak filozófia szakiránya, tanító, óvodapedagógus, gyógypedagógia. A felsorolt alapképzési szakokon (a szabadbölcsészet filozófia szakirányának kivételével) szerzett pedagógiai-pszichológiai ismeretek tekintetében legalább 25 kredit teljesítését el kell ismerni;

ae) ember a természetben műveltségi terület

biológiatanár: biológia vagy biomérnöki alapképzési szak;

fizikatanár: fizika, gépészmérnöki, energetikai mérnöki vagy anyagmérnöki alapképzési szak;

kémiatanár: kémia, vegyészmérnöki vagy anyagmérnöki alapképzési szak;

természetismeret-tanár: természetismeret, biológia, fizika, földrajz, földtudományi, kémia, környezettudomány alapképzési szak;

af) földünk-környezetünk műveltségi terület

földrajztanár: földrajz vagy földtudományi alapképzési szak;

környezettan-tanár: környezettan, földrajz, földtudományi, környezetmérnöki, erdőmérnöki, környezetgazdálkodási agrármérnöki vagy természetvédelmi mérnöki alapképzési szak;

ag) művészetek műveltségi terület

ének-zene tanár: ének-zene, előadóművészet, alkotóművészet és muzikológia alapképzési szak;

mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár: mozgóképkultúra- és médiaismeret, kommunikáció és médiatudomány vagy média design alapképzési szak, a szabad bölcsészet alapképzési szak filmelmélet és filmtörténet vagy kommunikáció és médiatudomány szakiránya;

vizuális- és környezetkultúra-tanár: kézműves, környezetkultúra, plasztikai ábrázolás, képi ábrázolás, elektronikus ábrázolás, kerámiatervezés, üvegtervezés, fémművesség, formatervezés, textiltervezés, tervezőgrafika, fotográfia, alkalmazott látványtervezés, animáció, design- és művészetelmélet, média design vagy építőművészet alapképzési szak;

ah) informatika műveltségi terület

informatikatanár: programtervező informatikus, gazdaságinformatikus, mérnök informatikus vagy informatikus könyvtáros alapképzési szak;

ai) testnevelés és sport műveltségi terület

testnevelőtanár: testnevelő-edző alapképzési szak;

egészségfejlesztés-tanár: rekreációs szervezés és egészségfejlesztés, testnevelő-edző, humánkineziológia, ápolás és betegellátás, egészségügyi gondozás és prevenció, egészségügyi szervező, gyógypedagógia, vagy szociálpedagógia alapképzési szak.

b) A szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területein választható szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:

ba) műszaki, informatikai szakképzés

mérnök-tanári szakképzettségek:

a műszaki/informatikai képzési területen a mérnök-tanári szakképzettségnek megfelelő mérnöki/informatikai alapképzési szakok (anyagmérnök, faipari mérnök, könnyűipari mérnök, biomérnök, környezetmérnök, vegyészmérnök, építőmérnök, földtudományi mérnök, építészmérnök, ipari termék és formatervező mérnök, gépészmérnök, közlekedésmérnök, mechatronikai mérnök, had- és biztonságtechnikai mérnök, energetikai mérnök, villamosmérnök, gazdálkodási mérnök, mérnök informatikus), valamint a műszaki szakoktató alapképzési szak.

A műszaki szakoktató alapképzési szakról belépők esetén a belépési feltétel az adott mérnök-tanári szakképzettségnek megfeleltethető műszaki szakoktatói szakirány, valamint hogy a mérnöki ismeretek tekintetében a szakiránytól függően 130-150 kredit elismerhető legyen. Az adott alapképzési szak mérnöki/mérnök-informatikai szakképzettség hiányzó ismereteinek kreditjeit a mesterfokozat

megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan – a mesterszintű mérnöktanári képesítő vizsgára való jelentkezésig – a felsőoktatási intézmény által meghatározottak szerint kell megszerezni. A tanári képesítés pedagógiai-pszichológiai ismeretei tekintetében 25 kredit teljesítését kell elismerni. A 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet 4. számú mellékletének 6.2.1. pontja szerinti, a tanári felkészítést megalapozó pályaorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése szakoktató alapképzési szakon szerzett szakképzettség esetén nem feltétele a mesterképzésbe való belépésnek;

bb) agrár szakképzés

agrár-mérnöktanár szakképzettségek:

az agrár képzési területen az agrár-mérnöktanár szakképzettségeknek megfelelő agrár alapképzési szakok (földmérő és földrendező mérnök, mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök, tájrendező és kertépítő mérnök, erdőmérnök, gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök, informatikus és szakigazgatási agrármérnök, élelmiszermérnök, kertészmérnök, környezetgazdálkodási agrármérnök, természetvédelmi mérnök, vadgazda mérnök, állattenyésztő mérnök, mezőgazdasági mérnök, növénytermesztő mérnök), valamint a mezőgazdasági szakoktató. A mezőgazdasági szakoktató alapképzési szakról belépők esetén a belépési feltétel az adott agrár-mérnöktanári szakképzettségnek megfeleltethető mezőgazdasági szakoktatói szakirány. Az adott alapképzési szak agrár szakképzettség hiányzó ismereteinek kreditjeit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan – a mesterszintű agrár-mérnöktanári képesítő vizsgára való jelentkezésig – a felsőoktatási intézmény által meghatározottak szerint kell megszerezni. A tanári képesítés pedagógiai-pszichológiai ismeretei tekintetében 25 kredit teljesítését kell elismerni. A 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet 4. számú mellékletének 6.2.1. pontja szerinti, a tanári felkészítést megalapozó pályaorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése szakoktató alapképzési szakon szerzett szakképzettség esetén nem feltétele a mesterképzésbe való belépésnek;

bc) gazdasági szakképzés

közgazdásztanári szakképzettségek:

a gazdaságtudományok képzési területen meghatározott alapképzési szakok: elméleti közgazdaságtan szakirányon: alkalmazott közgazdaságtan, gazdaságelemzés alapképzési szakok; kereskedelem és marketing szakirányon: kereskedelem és marketing, nemzetközi gazdálkodás alapképzési szakok, pénzügy és számvitel szakirányon: pénzügy és számvitel alapképzési szak; turizmus-vendéglátás szakirányon turizmus-vendéglátás alapképzési szak, vállalkozási ismeretek szakirányon: gazdálkodás és menedzsment, emberi erőforrások, nemzetközi gazdálkodás alapképzési szakok az üzleti szakoktató alapképzési szaknak az adott közgazdásztanári szakképzettségnek megfeleltethető szakiránya;

Az üzleti szakoktató alapképzési szakról belépők esetén a belépési feltétel az adott tanári szakképzettségnek megfeleltethető üzleti képzési ág alapképzési szakja. További feltétel az üzleti szakoktató szakképzettséggel rendelkezők esetében, hogy a gazdaságtudományi ismeretek tekintetében a szakiránytól függően 130-140 kredit elismerhető legyen. Az adott alapképzési szak közgazdász szakképzettség hiányzó ismereteinek kreditjeit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan – a mesterszintű közgazdász-tanári képesítő vizsgára való jelentkezésig – a felsőoktatási intézmény által meghatározottak szerint kell megszerezni. A tanári képesítés pedagógiai-pszichológiai ismeretei tekintetében 30 kredit teljesítését kell elismerni. A 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet 4. számú mellékletének 6.2.1. pontja szerinti, a tanári felkészítést megalapozó pályaorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése szakoktató alapképzési szakon szerzett szakképzettség esetén nem feltétele a mesterképzésbe való belépésnek;

bd) gyógypedagógiai szakképzés

gyógypedagógia-tanár: a gyógypedagógia alapképzési szak.

c) A hitoktatás területén választható tanári szakképzettség:

hittanár-nevelő tanár: katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szak, továbbá olyan alapképzési szak, amelyen a hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – a felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a filozófiai-teológiai ismeretkörökben.

AZ ELSŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉ GKÉNT VÁLASZTHATÓ SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERTEI:

ANDRAGÓGUS TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles andragógus tanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of adult education.

A képzés célja olyan, a felnőttképzés elméletében jártas, gyakorlati megoldásokra felkészült, innovációra fogékony tanárok képzése, akik a képzéshez kapcsolódó önfejlesztés révén az élethosszig való tanulás segítségével a közoktatás, a szakképzés és a felnőttoktatás bármely területen részt tudnak venni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Az andragógia tudománya. A felnőttkori tanulás szükségessége, a felnőttképzés kialakulásának történelmi, társadalmi, gazdasági okai. A felnőttképzés elmélete. A felnőttek tanulása. A felnőttoktatás/-képzés rendszerei, szervezetei, szereplői, jellemző szektorai, hazai és nemzetközi szabályozása.

Humánerőforrás-fejlesztési, -gazdálkodási stratégiák a felnőttképzés és a művelődés világában. Karriertervezés. Vezetéstudományi alapok, szervezet- és munkaerő-fejlesztés.

A felnőttképzés oktatás- és szolgáltatásmarketingje. A piackutatás alapvető módszerei.

A felnőttoktatás/-képzés szociológiai vonatkozásai A tudás és a tanulás társadalmi meghatározottsága. Az emberi beruházás elmélete. Képzettségi és társadalmi hierarchia. A felnőttoktatás/-képzés mentálhigiénés és szociális funkciói, kapcsolat a társadalmi mobilitással, élethosszig tartó tanulás.

Tanulás- és oktatásszervezés a felnőttek körében. Andragógiai curriculumtervezés és tananyagfejlesztés. Tájékoztatás a nemzetközi programokban, felkészültség programtervezésre.

Szaktárgyszertani ismeretek:

A felnőttképzés didaktikai alapjai. A felnőttek tanulásának jellemzői. A felnőttoktatók kulcskompetenciái.

Stratégiák, módszerek a felnőttképzésben. Nyitott képzés, távoktatás, e-learning, kooperativitás, projekt munka – elmélet és gyakorlat.

Gyakorlati ismereteinek mélyítése a felnőttképzés gyakorló szinterein.

ANGOLTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles angoltanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of English language and culture.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismertetése (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

Angol alkalmazott nyelvészet: Az idegen nyelv elsajátításának elmélete és gyakorlata. A nyelvtanítás módszertani ismereteinek elméleti megalapozása. Az első és második nyelv elsajátításának elméletei. A köztes nyelv tanulmányozásából fakadó ismeretek. A második nyelv és az idegen nyelv. A nyelvtanulás stílusai és stratégiái, a tanulás tanítása. Egyéni sajátosságok a nyelvtanulásban: nyelvérzék, életkor, nyelvi szorongás, motiváció.

Angol nyelvi stúdiumok: magas szintű angol nyelvű kommunikációs készség elsajátítása, az angol nyelvhelyesség szabályainak magabiztos alkalmazása, az angol nyelvi változatok ismerete. A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

Az angol nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az adott kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Egyes angol nyelvű kultúrák (amerikai, ausztrál, ír, kanadai, skót stb.) ismerete. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az angol nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Szaktudományi ismeretek:

Az angol nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motíváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az angoltanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan,

a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

BIOLÓGIATANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése: okleveles okleveles biológianár;
angol nyelvű megjelölése: teacher of biology.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:
Szakterületi ismeretek:

Molekuláris biológia és genetika

A biomolekulák szerkezeti hierarchiája. A makromolekulák, elsősorban a fehérjék és nukleinsavak szerkezete és működése. A térszerkezet kialakulása, stabilitása, molekuláris interakciók. A biológiai szabályozás molekuláris mechanizmusai. A biológiai információátvitel és átadás molekuláris alapjai: replikáció, transzkripció, transzláció. A genom molekuláris szerveződése. Replikáció, hibajavítás, rekombináció. A transzkripció folyamata és poszttranszkripciós módosítások. A genetikai kód, és a transzláció folyamata. A génexpresszió szabályozása pro- és eukariótákban. A géntechnológia alapjai. Fehérje szerkezeti szintjei. A térszerkezet kialakulása, stabilizálása és dinamikája. Fehérjeevolúció. Fehérjeszerkezet és funkció bemutatása az oxigéntároló és szállító fehérjék, valamint a molekuláris motorok működésének és szabályozásának példáján. A biokatalízis termodinamikai alapjai, molekuláris mechanizmusai és szabályozása. Az enzimreakciók kinetikája. A bioenergetika alapjai, anyagcsere hálózatok. A genetikai információ szerveződése: szerkezete, működése, és kifejeződésének szabályozási lehetősége. A genetikai alapfogalmak: Gén: ortolog, paralog. cisztron, ORF, exon, intron, allél, gén-géntermék, gén-könyvtár fogalma. A mutáció és típusai DNS szinten, allélek szintjén, spontán és indukált mutációk. Az állandóság és változás egyensúlyának jelentősége és szerepe a különböző biológiai szerveződési szinteken.

A Mendel törvények: genotípus, fenotípus, teszt-cross, öröklés menetek. Rekombináció. Géntérképezés. Crossing over: 2 és 3 pontos és delációs logika. Chiasma. Holliday szerkezet. Fágok, baktériumok géntérképezése. Kromoszóma: genom, meiózis, mitózis, kromoszóma szerkezete, kariotípus, ploidia, nemi kromoszómák, mesterséges kromoszómák, a kromoszóma térképe, Tetrád: jelentése gaméta, kromoszóma, kromatida, gén szinten. Genetikai szabályozás: a gén cisz/transz része, pozitív és negatív szabályozás elve. Lac operon, lambda fág lizogéniája. Plazmidok és fágok géntechnológiai jelentősége. Fejlődésgenetika. Humángenetika: családfaelemzés, LOD elemzés, DNS diagnosztika, igazságügyi, bűnügyi alkalmazások. A Humán Genom Program és más genom programok jelentősége. Transzgénikus élőlények. A molekuláris biológiai és genomikai módszerek alkalmazása a taxonómiában.

Sejt- és fejlődésbiológia

A vírusok, a prokarióta és eukarióta, (állati, gomba és növényi) sejtek összehasonlítása: A vírusok és prokarióták szerkezetének jellemzése, főbb molekuláris sajátosságai: energianyerésük, szaporodási stratégiáik, örökletes anyaguk szerkezete. Az élővilágban elfoglalt helyük és szerepük az egymással és a környezettel kialakult kölcsönhatásaiknak molekuláris jellemzői: együttműködés, versengés, élősködés, molekuláris adaptáció, egészségügyi és gazdasági jelentőségük.

A sejtek közötti kapcsolatok szerepe soksejtű élőlényekben: A sejt-sejt kapcsolatok és a sejt-EC matrix kapcsolatok. A sejtek közötti kommunikációt biztosító molekuláris jelek és továbbítóik csoportosítása. A jelátviteli mechanizmusok általános tulajdonságai, néhány típusának bemutatása konkrét példa alapján. A sejtmembrán felépítése. Átjutás a membránon. Csatornák, transzporterek, pumpák. Receptorok. Szignalizáció. A sejt váz és a sejtek mozgása. A sejtosztódás szabályozása. A sejtpusztulás és mechanizmusai.

A fejlődésbiológia alapjai. A megtermékenyítés. A szegmentáció és szabályozása. A gasztruláció mechanizmusai és szabályozása. A szelvényesség meghatározottsága, genetikai szabályozása. A neuruláció és az azt indukáló anyagok. Az embrió szerkezete a csíralemezek kialakulása után.

A szövetek kialakulása, típusai, előfordulásuk a szervrendszerekben és szervekben. Az ember egyedfejlődése. A pre- és posztnatális növekedés sajátosságai és szerveződése. Szekuláris növekedési változások jelenségei, okai. A genetikai kontrol és a környezeti tényezők hatása a növekedésre és az érése.

Evolúcióbiológia

Replikáció és replikátorok. Kvázispéciesz. Az Eigen-egyenlet. Replikátorok osztályozása. Az élet keletkezése. Szerves, abiogén szintézisek. Metabolizmus. Kompartmentalizáció. Ribozimek jellegzetességei és mesterséges szelekciójuk. A genetikai kód eredete. A transzláció megjelenése. Az eukarióta sejt eredete. Szimbionta eredetű sejt szervecskéi. A transzport-rendszerek kialakulása. A rekombináció előnyei és hátrányainak evolúciógenetikája. A kapcsoltság megtörésének evolúciós jelen-

tőisége. A szexuális szaporodás megjelenése. A többsejtűek eredete. A többsejtűség fajtái. Epigenetikai öröklődés. Az öregedés megjelenése. Zootípus és az állatok evolúciója. Az állattársadalmak eredete. Az együttműködés evolúciója. Az állati társadalmak típusai. A munkamegosztás és a kasztok. Az emberi társadalom eredete. Az emberi nyelv eredete és szimulációs megközelítése. Hominin törzsfejlődés. Eszközhasználat. A genetikai diverzitás, mint az evolúció alapja. A genetikai diverzitás mérése, enzim-polimorfizmus és DNS-szintű polimorfizmus (mitokondriális és nukleáris gének). A populációs szintű elemi evolúciós folyamatok. Evolúciósan stabil stratégiák, az evolúció játékelméleti modellezése. A fajkeletkezés genetikai alapjai és módjai. Az adaptív radiáció. A genomikai szintű változások jelentősége a makroevolúcióban. A bioszféra evolúciója. A nagy radiációk és tömegkipusztulások

A biológiai és a kulturális evolúció összefüggései: A hominid jellegek kialakulása, az ember evolúciójának fázisai. Ember és környezete: a Homo sapiens biodiverzitása; a földrajzi rasszok kialakulása és az europid, a mongolid, a negrid és az ausztrálid földrajzi rasszok jellemzése.

Ökológia, környezet- és természetvédelem

Az ökológia, mint tudomány, szünbiológia. Szupraindividuális szintek és topográfiájuk. Ökológiai tényezők és a tűrőképesség. Környezet fogalma, alrendszerei, skála jellege. A környezet és körülvelt dialektikus fogalom pár. Természeti környezet.

Az élőlények földrajzi elterjedése. Legfontosabb növény- és állatföldrajzi régiók ismerete. Áreatípusok, flóra- és faunaelemek, ökotípusok. Az elterjedés változásainak elemzése molekuláris módszerekkel, molekuláris biogeográfia és filogeográfia. A pannóniai életföldrajzi régió fő sajátosságai. Életfeltételek és környezeti erőforrások, az ökológiai környezet és tolerancia. A niche-fogalom történeti és tartalmi fejlődése.

A populációdinamika alapfogalmak. Élettáblák és túlélési görbék. Denzitásfüggés és intraspecifikus verseny. Életmenetek és optimalizáció. Elemi populációs kölcsönhatások: interspecifikus verseny, predáció, parazitizmus, mutualizmus. Az életközösségek szerveződése. Táplálkozási hálózatok. Az életközösségek időbeni változása, a szukcesszió. Az életközösségek sokfélesége, a diverzitás és mérése. Szigetbiogeográfia. Bolygatás és a társulások stabilitása.

Az ökoszisztéma fogalma, anyagforgalom és energiaáramlás az ökoszisztémában, a szerves anyag-termelés sajátosságai vízi és szárazföldi ökoszisztémákban. A vízi és szárazföldi élőhelyek sajátosságai, tagozódása, életközösségei. A napenergia hasznosulása vízi ökoszisztémákban. A plankton és a bentosz szerkezete és működése. A bioszféra. Az éghajlat elemei és fő meghatározói, makroklíma és mikroklíma. A globális klímaváltozás általános és regionális következményei. A talaj fogalma, talajképződés, a talaj fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságai.

A biológiai invázió és következményei. A természet- és környezetvédelem ökológiai alapjai. A biológiai sokféleség megőrzésének fontossága. Fajképződés és kipusztulás. Faj- és élőhelyvédelem. Természeti örökségünk a Kárpát-medencében. A védett

természeti területek típusai. Natura 2000 területek. Természetvédelem az Európai Unióban és Magyarországon.

Globális környezeti problémák környezetterhelés, biológiai indikáció. A biológiai monitoring alapelve és jelentősége. A környezet-egészségtan alapjai.

Szabályozásbiológia, fiziológia

A növények élettana

Anyagcsere-élettan: A növények ásványi táplálkozása. A víz- és ásványi anyagok felvétele. Fotoszintézis. A növényi légzés jellegzetességei. Szénhidrát anyagcsere. N- és S-anyagcsere a növényekben. A növényi anyagcsere áttekintése: az univerzális és speciális anyagcsere összefüggései.

Fejlődésélettan: Az egyedfejlődést és anyagcserét befolyásoló belső (hormonok és hormonhatású anyagok) és környezeti (fény, gravitáció, hőmérséklet, tápanyagellátás) tényezők, hatásmechanizmusuk. A növény egyedfejlődésének szakaszai. A növényi stressz biológiája: A stresszorok. Az oxigénaktiválás, mint a növényi stresszreakciók alapja. A stressz ökológiai hatásai (globális klímaváltozás, üvegház hatás és a növénytakaró állapotának összefüggései).

A növényi hormonok hatása és hatásmechanizmusa.

A virágzás biológiája: A virágzás élettani szakaszai. A virágindukció exogén és endogén feltételei:

A fotoszintézis és evolúciója: A fotoszintetikus rendszerek morfológiája és működése a baktériumokban, az algákban és a magasabb rendű növényekben. A fotoszintetikus pigmentek. A fényreguláció, akklimatizáció, adaptáció, fénygátlás. A CO₂ megkötés útjai a prokarióta és eukarióta szervezetekben. A fixációs folyamatok és enzimrendszerek evolúciója.

Az állatok és az ember élettana

Sejtélettan. A membránok transzportfolyamatai, az elektromos potenciálok generálása, az izom-összehúzódás, az idegsejtek közötti kommunikáció molekuláris mechanizmusa.

A homeosztázis. A szervezet, mint rendszer. A belső környezet fogalma. Cannon homeosztázis elmélete és a dinamikus homeosztázis szemlélet.

A táplálkozás és az anyagcsere élettana. A szervezet metabolikusan aktív részei (máj, izom, zsírszövet, vese, vér, idegszövet) és működésük. A bélhormonok szerepe a tápanyag-feldolgozás előkészítésében. A táplálékfelvétel perifériás és centrális és szabályozása.

A kiválasztás élettana. Vizelettermelés és folyadékfelvétel. A vizelet koncentrálásának és hígításának szabályozása: az ADH és az aldoszteron, az ANP és az angiotenzin kölcsönhatásai. A szomszédos és ivás szervezeti integrációja. A sejttápanyagcsere és az ozmózis kapcsolatai. A légzés és a veseműködés hatásai a testfolyadékok pH-jára; a szabályozásuk integrációja. A Ca⁺⁺ anyagcsere, a csontfelépítés és degradáció szabályozása. A keringés és a légzés élettana.

Neuronális- endokrin- és immunrendszerek és kölcsönhatásaik. A központi idegrendszer zsigeri és viselkedésirányító funkciója; ezek kölcsönhatásai. A vegetatív és bélidegrendszer. A szomatomotoros rendszer. A hipotalamusz és a limbikus struktúrák integratív működései. A kognitív (pszichikai és elme-) működések. Az endokrin rendszer és kölcsönös kapcsolatai az idegrendszerrel. Neuro-endokrin és endokrin-neurális átalakítók.

A viselkedés élettana. A viselkedés fogalma, a belső és külső környezet leképeződése: késztetések és emóciók; a viselkedés közvetlen mozgatói: motivációk; akció- és reakció-mintázatok. A viselkedés zavarai, a viselkedés és magatartás Stressz, stresszor és stresszválasz, a szervezet védekező mechanizmusai. A stresszválasz fiziológiája: vészreakció, általános adaptációs szindróma, kimerülés. Az idegrendszer szimpatikus kimenete, a mellékvese velője és kérge. A stresszválaszt szabályozó központi neuronkörök: hipotalamusz, mandulamag komplexum, agytörzs, előagy. A stressz és a betegségek.

A népbetegségek (magas vérnyomás, szívinfarktus, agyvérzés, rák, depresszió, HIV fertőzés, alkohol és kábítószerfüggés) okai, a háttérükben álló biológiai alapmechanizmusok. Megelőzés, gyógykezelés.

Az immunrendszer és működése: Az immunrendszer sejtjei és szervei. Az antigén fogalma, az immunválasz folyamata. Ellenanyag szerkezet és funkció. Effektor funkciók. A természetes és az adaptív immunrendszer összehangolt működése. Társulások (közösségek) struktúrái és működése. A trofikus struktúra (táplálékláncok, táplálékhálózatok).

Etológia.

A viselkedés és a magatartás fogalma, neurobiológiai alapjai. A magasabb idegi szerveződésű állatok és az ember viselkedése. A szociális viselkedés formái és evolúciója. Kognitív etológia. A viselkedésökológia és viselkedésevolúció alapjai. A szexuális viselkedés alapjai, genetikai szabályozottsága. Az ember és a domesztikált állatok kapcsolata. Kísérleti állatok kezelésének szabályai. Az állatvédelem biológiai és etikai alapjai.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

A tanári szakterületi ismeretek második szakképzettségként választók számára továbbá matematikai-fizikai-kémiai ismeretek, biológiai laboratóriumi gyakorlatok (alapozó gyakorlat, biokémia és mikrobiológia gyakorlat, állat- és növényélettan gyakorlat, terepgyakorlat), biológiai elméleti ismeretek (genetika, molekuláris biológia, mikrobiológia, biotechnológia, növény- és állatélettan, ökológia, etológia, környezet- és természetvédelem).

Szaktudományi ismeretek:

Az induktív és deduktív szemléletű biológiaoktatás elméleti és gyakorlati kérdéseinek ismerete és használata, kiemelten az alap- és középszintű biológiaoktatásban.

A feladat- és problémamegoldás szerepe és jelentősége a biológiai gondolkodás fejlődésében.

A természeti és társadalmi környezetet kímélő környezetbarát életmód szerepének oktatási szerepe, lehetőségei.

Elméleti és gyakorlati ismeretek a terepi és laboratóriumi kísérletezés, szakmai kirándulások, környezet- és természetvédelmi táborok, szakkörök a tanulókísérletek szerepéről, feladatairól, szervezéséről és lehetőségeiről az alapozó és középszintű oktatásban.

A tantárgyi értékelési formák, mérésmetodikai alapelvek (validitás, reliabilitás) speciális tantárgyi vonatkozásainak ismerete és használata.

Az informatika biológiatanításban történő alkalmazása, világháló alapú tanulási módszerek, valamint a multimédiás módszerek alkalmazási lehetőségeinek ismerete és használata.

A biológia oktatásának tárgyi feltételei (szaktanterem, szertár, labor, tankönyv, füzet), szemléltető anyagok és eszközök előállítása.

Sajátos kompetenciák:

A biológiatanár képes:

érezkeltetni diákjaival a természettudományok közti szoros kapcsolatot, látja, és tanítványaival láttatni tudja a biológiai és társadalmi problémák kapcsolatrendszerét;

a biológia tudomány régebbi és folyamatosan megújuló ismereteit az iskolán keresztül a társadalom felé kommunikálni, az egzakt természettudományos eredményeket megérteni és elemi és közép szinten – azok igazságtartalmának meghamisítása nélkül – érthető formában tanítani;

a tanulók tévképzetait felismerni és meggyőzően cáfolva megváltoztatni;

a tanulók életkori sajátosságaihoz és tudásszintjéhez igazodva képes magyarázatot adni az életmóddal, életvitellel, betegségekkel, a természeti környezet megőrzésével kapcsolatos biológiai problémákra és a mögöttes mechanizmusokra;

kialakítani a tanulók önmagukkal és a környezetükkel szemben érzett társadalmi felelősségérzetét;

a megtanult tudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten népszerűsíteni, magyarázni, terjeszteni, motivációt adva ezzel az ismeretek elsajátítására.

CSALÁD- ÉS GYERMEKVÉDŐ TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles család- és gyermekvédő tanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of family and child protection.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik képesek az oktatási és nevelési intézményekben gyermekvédelmi feladatok ellátására, valamint rendszerszemléletükből adódóan a gyermek-család diádot egységben kezelni; akik a kompetencia körükbe tartozó intervenciókra alkalmasak; akik készek a család- és gyermekvédelmi munkát segítő szak- és szakmai szolgáltatást biztosító intézmények-

kel együttműködni; akik működési területükön a jogi és etikai normákat betartják és betartatják. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Szociológiai és szociálpolitikai alapismeretek: az egyenlőtlenségek, a mobilitás problémái, társadalmi-, oktatási- és szociálpolitikai megoldások a jóléti társadalmakban és a hazai gyakorlatban.

A család- és gyermekvédelem jogi háttere, alapvető jogi ismeretek, a gyermekvédelem jogi szabályozása. A gyermekvédelmi szakellátás rendszere, és kapcsolata a közoktatási intézményekkel.

A pedagógiai mentálhigiéné és prevenció: a szocializációs színterek kielégítő működésének mentálhigiénés feltételei, az iskola mentálhigiénés feladatai, módszerei.

Családszociológiai és családszociológiai ismeretek, a családi működés rendszerszemléletű megközelítései, családi életciklusok áttekintése, családi krízisek. A családi konfliktusok kríziskezelő mechanizmusai.

A gyermek- és serdülőkorú érzelmi, tanulási, és beilleszkedési zavarok háttere, a károsodás tünetei, okai, a deviáns életút, magatartásforma felismerése, és a beavatkozás módszerei.

A szociális inadaptáció kezelésének iskolai lehetőségei.

Otthont nyújtó bentlakásos gyermekvédelmi intézményekben folyó pedagógiai munka sajátosságainak megismerése.

Szaktudományi ismeretek:

A család és a gyermekvédelmi munka módszertani alapjai. Az elméleti és a gyakorlati ismeretek szintetizálása az eredményes (egyéni és kooperációban történő) módszertani eljárások elsajátítása érdekében. Tapasztalatcsere, esetelemzés.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles egészségfejlesztés-tanár;

angol nyelvű megjelölése: health promotion teacher.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben, az iskolai egészségfejlesztéssel kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Az egészségfejlesztés célja, fogalma, tárgya, értékei, az egészségtan (mint elméleti tudományág és gyakorlati diszciplína) oktatásának nemzetközi és hazai helyzete az iskolai és iskolán kívüli egészségfejlesztési foglalkozások sajátosságai, az egészséggel kapcsolatos döntések és kíváncsi viselkedések, az egészségfejlesztés-tanár feladatai a tudatos egészségmagatartás kialakítása érdekében.

Az iskola-egészségügy, az egészségnevelés, egészségfejlesztés, mentálhigiéné általános kérdései, a fogyatékkal élők, az idősek, a leszakadók, más kisebbségek, a hajléktalanok sajátos problémái, azok kezelési technikái, az egész életen át való tanulás és a rendszeres szabadidős aktivitás mentálhigiénés és makrotársadalmi hatásai, a munkahelyi egészségvédelem (work site health promotion) gazdasági és humán aspektusai, a tudományos kutatás, a terepen végezhető (tudományos) felmérések szabályai, azok eredményeinek felvilágosító és tudományos célú bemutatása.

Az addiktológia, a drogprevenció, a magatartástudomány, a biológia, a pedagógia, a pszichológia, a sporttudomány, a szociológia, a szociális munka egészségre és egészség tudományra vonatkozó elmélete és gyakorlata, oktatási és kutatási módszerei, eredményei.

Szaktudományi ismeretek:

A Nemzeti alaptantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben, illetve a közoktatási törvényben az egészséges életmódra nevelés területére vonatkozó iskolai egészségfejlesztési, egészségnevelési, készségfejlesztési, mentálhigiénés prevenciós feladatok, követelmények és módszerek.

A tanítási-tanulási folyamat sajátosságai a különböző típusú egészségfejlesztő foglalkozásokon a különböző korosztályok (óvodáskorúak, kisiskolások, általános és középiskolai tanulók, ifjú- és felnőtt korúak) szerint, az egészségtanórán és a szakképzés alapozó szakmai tárgyaiban alkalmazható eljárások és módszerek, az elsősegélynyújtás gyakorlata és oktatási módszerei.

A pozitív beállítódás, magatartás, a stabil és rugalmasan alkalmazkodó szokásrend megteremtésének módszertana.

A dohányzással, az alkoholfogyasztással, a droghasználattal, a szexuális magatartással, a fizikai aktivitással, az obezitás megelőzésével, a védőeszközök használatával, a stresszel és más felmerülő egészségügyi kockázati tényezővel kapcsolatos ismeretek, a szükségletek felmérése, komplex iskolai prevenciós programok, projektek kialakítása, implementálása, a programok eredményességének értékelése, a szükséges szakterületek tanárainak vagy más szakemberek (pl. védőnő, iskolaorvos, iskolapszichológus), valamint a szülők bevonásával kapcsolatos ismeretek.

A helyes önismeretre való nevelés módszertana.

A függőségekre NEM-et mondás gyakorlatának, a helyes döntések kialakításának módszertana.

A balesetmentes társas együttélés, közlekedés gyakorlatai, a prevenció módszertana.

A veszélyes anyagok, eszközök (petárda, tűzijáték, kisgépek stb.) épséget veszélyeztető használata megelőzéséhez szükséges módszerek.

Az egészséges iskolai környezet kialakításához szükséges eljárások gyakorlata.

Sajátos kompetenciák:

A személyes tanácsadásban, a kooperatív módszerek, a teammunka alkalmazásában való jártasság.

Az egészségtábor a felvilágosító és rekreációs csoportfoglalkozások szervezési, lebonyolítási feladatai, hagyományos és új módszerei.

Elsősegélynyújtási rutinok (sebellátás, sérültekről való gondoskodás, újraélesztési technikák stb.)

ÉNEK-ZENE TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles ének-zene tanár;

angol nyelvű megjelölése: school music teacher.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképesítésre, illetőleg ismeretekre alapozva olyan iskolai ének-zene tanárok képzése, akik magas fokú zenei és pedagógiai tudásuk birtokában alkalmasak a közoktatás zenei-kulturális területein az ének-zene oktatására, valamint – karvezetői felkészültségük alapján – az iskolai kórusmunka vezetésére és az abban rejlő zenei nevelési feladatok ellátására, valamint az alapfokú művészetoktatási intézményben az oktatási-nevelési feladatok ellátására, továbbá akik képesek a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Szolfézs (zenei írás-olvasás, zenei készségfejlesztés), zeneelméleti és zenetörténeti ismeretkörök (zeneirodalmi műveltség és ismeretterjesztés, zeneművek elemzése), partitúraolvasási, transzponálási, improvizálási ismeretek.

A magyar népzene rétegződése, népi hangszerek, népi hagyományok megismerése, népdal-repertoár kialakítása.

A tanórán kívüli zenei nevelés megszervezésének ismeretei: hangverseny-látogatásra nevelés, táncház, zenei szakkörök (pl. furulya-, ütő-, vonósegyüttes).

Karvezetés, iskolai énekkarok vezetése, iskolai kulturális rendezvények szervezése, megfelelő kórusrepertoár kialakítása.

Vokális és hangszeres képzettségi ismeretkörök: beszédművelés, egyéni- és kórushangképzés, ill. zongora, furulya és egyéb hangszeres tudás (vonós és ütőhangszer).

A hazánkban élő nemzetiségek, etnikumok zenéjének ismerete (pl. német, román, szerb, szlovák, ill. roma népzene, ezekhez kapcsolódó népi hagyományok megismerése).

Szaktárgyi ismeretek:

Az ének-zenei nevelés és oktatás főbb módszeres eljárásainak ismerete: Kodály Zoltán elvei, összehasonlítva a világban használatos, ismertebb zenei nevelési koncepciókkal (Orff, Dalcroze, Willems, Suzuki stb.); a 3–18 éves korosztály zenei nevelési módszereinek átfogó ismerete.

Daltanítás, ritmikai és dallami ismeretek tanításának módszerei.

A zenei írás-olvasás, zenei készségfejlesztés módszerei.

A többszólamúságra nevelés módszerei.

A zenehallgatás módszerei.

Sajátos kompetenciák:

Az ének-zene tanár

karvezetői felkészültsége alapján alkalmas az iskolai kórusmunka vezetésére és az abban rejlő zenei nevelési feladatok ellátására;

ismereteit a zeneoktatás egészének, valamint a zenepedagógia elméletének és gyakorlatának szolgálatába tudja állítani;

képes iskolája zenei életének megszervezésére és cselekvő részese az iskolán kívüli kulturális életnek.

FILOZÓFIATANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles filozófiatanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of philosophy.

A képzés célja olyan filozófiatanárok képzése, akik alkalmasak az iskolai oktatásban, szakképzésben, felső- és felnőttoktatásban a filozófiai alapfogalmak, a legjelentősebb filozófusok és filozófiatörténeti korszakok megismertetésére, és képesek felkelteni a tanulóknál a filozófiai gondolkodás iránti fogékonyságot. A képzés célja továbbá, hogy a hallgatók szert tegyenek a filozófia bármilyen szintű műveléséhez szükséges kompetenciákra: legyenek képesek önálló filozófiai kérdésfeltevésre, kritikai értékelésre, birtokolják a filozófiai kérdések megközelítéséhez szükséges technikákat, és tudják ismereteiket önállóan bővíteni, továbbá akik képesek a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A filozófiatörténet nagy korszakainak átfogó ismerete, mely néhány korszak elmélyültebb ismeretére is támaszkodik.

A jelenkori filozófia problémafelvetéseinek és vitáinak átfogó ismerete, melyet ebben az esetben is egy kortárs megközelítésmód (az analitikus ill. posztanalitikus irányzatok, a fenomenológia, ill. a hermeneutika) beható tanulmányozása alapoz meg.

A filozófia szisztematikus művelésének áttekintő ismerete, és az alapvető területek közül (logika, ismeretelmélet, tudományfilozófia, nyelvfilozófia, metafizika, elmefilozófia, etika, politikai filozófia, társadalomfilozófia, történelemfilozófia, vallásfilozófia) néhánynak a részletes és elmélyült megismerése.

Az alkalmazott filozófia problémakörei, ezek kapcsolatrendszere a filozófia szisztematikus területeivel.

Szaktanári ismeretek:

Kompetenciafejlesztés a filozófiaoktatásban (pl. szövegértelmezés, önálló kérdésfelvetés, filozófiai problémák problémátörténeti elemzése).

A filozófia tanításának módszertana: A filozófiatanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális tanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a filozófiaoktatásban.

Felkészülés a tanítási gyakorlatra.

Sajátos kompetenciák:

A filozófiatanár

képes önálló filozófiai kérdésfeltevésre, kritikai értékelésre, birtokolja a filozófiai kérdések megközelítéséhez szükséges technikákat, és tudja ismereteit önállóan is folytonosan bővíteni.

A filozófiatanár képes arra, hogy segítse a tanulókat komplex fogalmi struktúrák felépítésében, a logikai viszonyok átlátásában, és hogy megismertesse velük az argumentáció alapvető szabályait.

FIZIKATANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő

magyar nyelvű megjelölése: okleveles fizikatanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of physics.

A képzés célja az alapkiváltságon vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A mechanika alaptörvényei, általánosított megmaradási tételek. A klasszikus mechanikai törvények érvényességi köre, a mechanika szerepe a természeti jelenségekben, a mindennapi életben és a technikai gyakorlatban (pl. közlekedés, sport, játékszerek stb.). A nemlineáris jelenségek elemi szintű értelmezése.

Az energiafogalom centrális szerepe a klasszikus és a modern fizikában. A korpuszkuláris anyag, az erők és az energia kapcsolata. Az általánosított energia-megmaradás elve és alapvető jelentősége a fizikai és a rokon természettudományos problémák megoldásában, illetve a természeti jelenségek széles körének magyarázatában.

Folytonos közegek, gázok, folyadékok és szilárd anyagok makroszkopikus mechanikai tulajdonságai, aero- és hidrosztatika, rugalmas alakváltozás, hidro- és aerodinamika.

A hőtan főtételei, az entrópia makroszkopikus fogalma, termodinamikai potenciálok, irreverzibilis folyamatok, a termodinamika alkalmazása egyszerű speciális rendszerekre.

A statisztikus fizika valószínűségi szemlélete, a makroszkopikus termodinamika foglalkozásának és törvényeinek statisztikus értelmezése.

Elektromágnesség, elektrosztatikus tér vákuumban, dielektrikumokban és vezetőkben. A statikus mágneses tér és az anyag mágneses tulajdonságai. Az elektromos áram és hatásai. A Maxwell-egyenletek vákuumban és anyagi közegben, az anyagállandók értelmezése. Az elektromágneses hullámok elmélete, hullámjelenségek, az elektromágneses hullámok energiája, Az elektromágneses spektrum. Az elektromágneses hullámok a természetben és a technikai gyakorlatban. Az elektromágneses hullámok és a korpuszkuláris anyag kölcsönhatása. Az elektromágneses sugárzások alkalmazása az orvosi diagnosztikus és terápiás eljárásokban. A relativitáselmélet alapjai, fizikai világképformáló jelentősége.

Mikrofizika. A mikrofizika klasszikus előzményei. A kvantumfizika kísérleti alapjai, kvantummechanikai és a klasszikus fizikai mennyiségek kapcsolata.

Magfizika. Atommag-modellek, a természetes és mesterséges radioaktivitás jelensége és alkalmazásai. Magreakciók, a magenergia alkalmazásai, nukleáris kockázatok. Az elemi részek fizikájának alapjai.

A csillagászat alapjai. A klasszikus leíró csillagászat, Kepler-törvények, csillagrendszerek, csillagfejlődés. A modern kozmológia alapjai. A modern űrkutatás elméleti és gyakorlati vonatkozásai.

A társadalmi közegben értelmezett természettudomány és természettudományos kutatás, nagy felfedezések a fizikában, a tudósok szerepe és felelősségének kérdései a régebbi korokban és napjainkban.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktárgyszertani ismeretek:

A mechanika tanításának tartalmi alapkérdései, az iskolai kísérletezés, a tanulók önálló kísérleti munkájának szervezése és irányítása. A fizikatantervek szükségszerűen spirális felépítése, az egyes foglalkozásoknak, jelenségeknek, törvényeknek a tanulók kognitív fejlődéséhez igazodó fokozatos bővítése és annak alkalmazása a tanításban. Jellemző és

újratermelődő mechanikai tévképzetek eredete, azonosítása és kezelése (az arisztotelészi és a newtoni szemléletmód, centrifugális és centripetális erő stb.).

Az energiafogalom kialakítása és a fogalom folyamatos tartalmi bővítése az alapozó és közép szintű fizikaoktatásban. (Legyen képes a fokozatosság elvét követve meggyőzően elfogadtatni a diákokkal az általánosított energia-megmaradás elvét, és ennek sokirányú alkalmazhatóságát. Tudjon kialakítani diákjaiban józan fenntartásokat minden olyan „új” elmélettel szemben, amelyik ellentmondásban áll az általánosított energia-megmaradás tételével. Jellegzetes áltudományos nézetek szakértői kezelése.)

A folytonos közegekkel, gázokkal, folyadékokkal és szilárd anyagokkal kapcsolatos hétköznapi tapasztalatok, technikai alkalmazások és a fizikai ismeretek szoros kapcsolatának bemutatása a tanításban. Az iskolai tananyagból kimaradó témakörök élményszerű ismeretterjesztő szintű bemutatására.

A hőtán általános és középiskolai tanításának alapproblémái. A statisztikus sokaságok viselkedésének törvényszerűségei, az átlagérték és az ettől való eltérések, várható ingadozások fogalmának a diákok életkori sajátosságaihoz illeszkedő elemi tárgyalása. A modellalkotás kifejlesztése és alkalmazása a középiskolában, statisztikus modelljátékok, döntésjátékok. Számítógép alkalmazása a sokelemű rendszerek vizsgálatánál. A fizikai hőtán alaptörvényeinek szerepe más természettudományokban (pl. a kémia, biológia geológia stb.). A determinisztikus és statisztikus törvények közötti fogalmi váltás nehézségei.

Az elektromágnesség elméleti és gyakorlati problémái a gimnáziumi fizikatanításban. Demonstrációs kísérletek bemutatása, az iskolai mérőkísérletek kiértékelése. A fizikai ismeretek alkalmazása a mindennapi, háztartási elektromosság gyakorlati kérdéseivel (balesetmegelőzés, energiatakarékosság) kapcsolatban.

Az elektromágneses hullámok alapvető jelentősége a modern technikában, a gyakorlati energetikában, valamint a kommunikációs eszközökben. A fény kettős természete és a kérdéskörrel kapcsolatos ismeretelméleti problémák.

A modern fizika (atom- és részecske-fizika, statisztikus fizika, anyagtudomány) tanításának elvi és gyakorlati problémái az alapozó és a középszintű oktatásban. A modellalkotás szerepe a fizikai megismerés folyamatában és a fizika tanításában. A klasszikus atomfizika és héjfizika szerepe más természettudományokban, kémiai és biológiai alkalmazások fizikatanítási integrációja. A mikrofizikai és makrorendszerek törvényeinek kapcsolata.

Az atomenergia jelentősége a modern társadalomban, döntési kockázatok. Az atomenergiára vonatkozó új eredmények elsajátításának és az ezzel kapcsolatos társadalmi vitáknak jelentősége.

A csillagászati törvények szerepe a fizika történeti fejlődésében. Klasszikus és modern csillagászati ismeretek beillesztésére a fizika tantárgy kereteibe.

Motivációs stratégiák a fizikatanításban. Az általános és középiskolai fizika oktatás kezdő- és peremfeltételei, a fizika tananyag jellegzetességei, szerkezete, vezérelvei. Fizikatanítás külföldön.

Az induktív és deduktív szemléletű fizikaoktatás elméleti és gyakorlati kérdései a középiskolai fizika tanításában.

A feladat- és problémamegoldás szerepe és jelentősége a fizikai gondolkodás fejlesztésében. A fizikatanítás feladata és lehetőségei a tanulók olvasási és szövegértő képességének fejlesztésében.

A kísérletezés, (demonstrációs-, mérő- és tanulókísérletek) szerepe, feladatai és gyakorlata az alapozó és középszintű oktatásban. Tanítási, tanulási környezet, a fizika oktatásának tárgyi feltételei (szaktanterem, szertár, labor, tankönyv, füzet, számítógép használat, Internet stb.), szerepe és jelentősége.

A fizika elméleti modelljeinek elemi, középiskolai matematikai ismeretekre építő magyarázata.

A természettudományos tárgyak egybehangolása, az integrált természettudományos oktatás hazai és külföldi tapasztalatai.

A diákok differenciált foglalkozásának, fejlesztésének lehetőségei a fizikatanításban. A felzárkóztatás és a tehetséggondozás speciális feladata és fórumai (iskolai szakkör, KÖMAL, regionális, országos, nemzetközi versenyek).

A szakköri foglalkozások lehetőségeiről az iskolai és az iskolán kívüli tanulói aktivitások lehetőségei, a fizikai ismeretterjesztés formái és feladatai.

Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a fizikaoktatásban a szemléltetés, kísérletezés, modellezés és a mérési adatok kiértékelése területén.

Fizikai ismeretek felhasználása a környezetvédelemben. Környezettudatos magatartás erősítése.

Sajátos kompetenciák:

A fizikatanár

képes érzékeltetni diákjaival a természettudományok közti szoros kapcsolatot, a társadalom felelősségét a természeti környezet megőrzéséért;

látja és tanítványaival láttatni tudja a társadalom mindenkor technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos, kiemelten a fizikai ismeretekkel;

a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva képes bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve elemi kvantitatív szinten értelmezni a mechanika, termodinamika, elektromágnesség, optika jelenségeit, a modern fizika (mikrofizika, statisztikus fizika, anyagtudomány, kozmológia) legfontosabb eredményeit; képes a megtanult tudományos ismeretek, az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló, fizikai törvényszerűségek bemutatására;

érti és képes érzékeltetni a természeti folyamatok matematikai leírásának jelentőségét a tudományos és gyakorlati életben;

ismeri és alkalmazza a fizikatanításban a modern pedagógia módszereit iskolai és iskolán kívüli környezetben (projekt módszer, kooperatív technikák, konstrukciós feladatok stb.).

FÖLDRAJZTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése: okleveles földrajztanár;
angol nyelvű megjelölése: teacher of geography.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Természettudományi és általános földtudományi ismeretek:

Földünk belső szerkezetének geofizikai magyarázata. A magmatikus folyamatok (földrengések) geofizikai, geokémiai alapjai. A szilárd kéreg geofizikai tulajdonságai.

A kőzettípusok csoportosítása, a magmatikus differenciálódás rendszere. A kőzetek, ásványok és ércek fogalmának elkülönítése. Környezetföldtani alapfogalmak.

A talajtani jellemzők és folyamatok számára fontos ásványok, elemek, nehézfémek. Az élővilág számára létfontosságú elemek, nyomelemek környezetföldtani előfordulása.

A légkör kialakulása, jelenlegi összetétele. A légkör vertikális tagolódása, fizikokémiai folyamatai. A levegő mozgásának fizikai alapjai. Felhő- és csapadékképződés.

A légcirkuláció globális rendszere, akciócentrumok. A globális rendszer sérülékenysége. Az üvegházhatás természeti, ill. társadalmi okai, következményei.

Klasszikus és modern éghajlati rendszerek ismerete (a Köppen-rendszertől a Walter-Lieth-féle éghajlati rendszerig). Az időjárási előrejelzések megbízhatósága, hosszú távú becslések, különös tekintettel a Kárpát-medencére.

A globális éghajlatváltozás kérdése (jelei, regionális különbségek). Városi levegőtminőség, a fotokémiai szmog. A levegőszennyezettség hazai összetevői, mértéke.

A víz fizikai és kémiai alaptulajdonságai, ezek szerepe a hidroszféra adottságaiban. A hordalékmozgás fizikája. A jég sajátos fizikai jellemzői.

A víz szerepe a Földön. A víz körforgása, folyók tavak, óceánok, sarki jégtömegek. A felszíni vizek csoportosítása, főbb típusaik, a vizek szennyezése és annak lehetséges következményei. A felszínalatti régiók hidrológiája. A hidrogeológiai megközelítés jelentősége a víz- és környezetvédelemben.

Felszínalatti vizek jellemzése, vízáramlási rendszerek, kapcsolatuk a felszíni vizekkel. A felszínalatti vizek szerepe a vízellátásban. Környezetföldtani vonatkozások (szennyeződési lehetőségek és azok következményei, vízellátási problémák). A medence-hidraulika elvei és gyakorlata. A felszínalatti vízrendszerek jellemzői.

A fizikai, kémiai és biológiai folyamatok jellemzése a felszíni és felszín alatti vizekben, a hazai felszíni vízminősítési rendszer. A vízminőség és vízminőség védelem.

Hidrobiológiai alapfogalmak, a vízháztartás, ill. vizek kémiai típusainak ökológiai jelentősége. A Balaton vízminőségi állapota.

A karsztformák kialakulásának kőzetkémiai és hidrológiai összetevői. A karszthidrológiai folyamatok környezetérzékenységének magyarázata.

Az aprózódás és a mállás kőzetfizikai, kőzetkémiai magyarázata. Az aprózódás/mállás kapcsolata az éghajlattal és a talajképződéssel.

A lejtős tömegmozgások fizikai és hidrodinamikai magyarázata. A tömegmozgásos felszínek tulajdonságainak építésföldtani következményei.

A környezettudományok és a földrajz kapcsolata. A környezetminősítés, környezetértékelés alapelvei, a monitorozási rendszer kiépítése.

Földünk anyag- és energiaháztartása (szén-, oxigén-, nitrogén-, víz-körforgás). Az emberi tevékenységek környezetkárosító hatásának történelmi fázisai.

A földfelszín ábrázolása. Vetülettípusok és torzítások. A térkép sík és domborzati rajza.

Mérések a térképen. Távérzékelés és űrfelvételek kartográfiai szerepe.

Matematikai-statisztikai eszközök alkalmazása a földtudományban. Lineáris és regressziós korreláció. Sztohasztikus összefüggések.

Természetföldrajzi ismeretek:

A kontinensek és az óceánok keletkezése. A lemeztektonikai folyamatok magyarázata, a kontinensek mozgása a földtörténet során. Jelenleg aktív alábukási, eltolódási, ill. távolodási zónák, helyek, ezek hatása a felszíni természeti folyamatokra és a társadalmi tevékenységekre.

A vulkánosság típusai. Földünk legaktívabb vulkáni területei. A posztvulkáni folyamatok hasznosítási lehetőségei.

Kőzetgeomorfológia; a karbonátos kőzetek, a gránit, a homokkő, a bazalt, a lösz sajátos formakincse. A sajátos geomorfológiai formák helye a természetvédelemben.

Az éghajlati geomorfológia eszmetörténeti jelentősége, sikere a földfelszíni folyamatok magyarázatában. Az elegyengetett felszínek kérdése.

A földi vízháztartás és vízkörforgás alapelemei. Óceonográfiai alapfogalmak, a tengeráramlások. A tengerpartok formakincse. Tengerpartok és globális klímaváltozás.

A szárazföldi vízhálózat alakrajzi jellemzői. Folyó- és völgyszakaszok morfometriai paraméterei. A folyószabályozás, vízrendezés és egyéb beavatkozások a természetes fluvialis folyamatokba.

A vízfolyások víz- és hordalékszállítása. Folyószakaszjellegek, völgytípusok, hordalékkúpok, delták. Potamikus kultúrák és folyóhasználati lehetőségek.

A tavak legfontosabb típusai, a tavak fejlődésének természetes útja. Létesített víztározók, és egyéb antropogén beavatkozások az állóvizek életébe (pl. rekreációs kihasználás).

A felszín alatti vizek típusai. Karsztosodás és karsztformák. A trópusi és nem trópusi karsztok. A karsztok szerepe az emberi területhasználatban.

Eljegesedett sarkvidéki, ill. magashegységi területek formakincse. A periglaciális felszínformák. A szélsőséges élőhelyek környezetérzékenysége.

A tömegmozgásos folyamatok geomorfológiai típusai, jellemző előfordulási helyei. Hazai felszínmozgásos területek aktuális problémái.

Az eolikus formák rendszere és típuscsoportjai. Földünk legjellemzőbb sivatagi területei.

A Szahel-övezet problémája.

Az antropogén geomorfológia rendszere. Példák az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásának jellemzésére.

A természeti és antropogén veszélyek és értékek. Szerepük a társadalmi tevékenységek területi megoszlásában.

A földrajzi övezetesség rendszere, az övezetekre legjellemzőbb talajok és biogeográfiai típusok. Azonális talajok. A talajerózió.

Földünk élővilágának területi elrendeződése. Potenciális és aktuális vegetáció. A Föld erdőtípusai és a mezőgazdasági haszonnövényzet ökológiai szerepe.

Az ember által legveszélyeztetettebb élőrendszerek. A természetvédelem és az emberi tevékenység konfliktusának regionális példái. Védelmi kategóriák (világ, európai, nemzeti).

A táj mint komplex természeti rendszer rendszerelméleti bemutatása. A tájföldrajz helye a geográfiában. Tájtipusok.

A táji rendszer stabilitása, érzékenysége és antropogén befolyásoltsága. A tájanalízis és szintézis, környezeti hatásvizsgálat.

Területi információs rendszerek, GIS, számítógépes térképezés, ill. ezen módszerek alkalmazásai, felhasználása a földrajzoktatásban. A prezentációs technikák általános és geográfiai eszköztára.

Általános társadalom- és gazdaságföldrajzi ismeretek:

A társadalom és a környezet kapcsolata. A földi ökorendszer teherbíró képessége és a népességszám gyarapodás. A népességnövekedés területi különbségei.

A népesség szerkezeti változásai, foglalkozási megoszlása és a migráció területi eltérései. A Föld népességének kulturális és vallási tagolódása.

A települések kialakulásának természeti és gazdasági okai. Településtípusok és megoszlásuk kontinensenként. Településhálózat.

A városok funkcionális belső tagozódása. Agglomerációk és szuburbanizáció. Élhető városok, városökológiai gondok.

A gazdasági fejlettség helyzete a Földön. A világgazdaság funkcionális és területi szerkezete.

Centrum és periféria.

Az ipar és bányászat területi elrendeződésére ható természeti tényezők. A világ iparának szerkezeti és területi átrendeződése. A világ ipari centrumai. Az ipari termelés környezetvédelmi vonatkozásai.

A Föld energiapotenciálja, hagyományos és megújuló energiaforrások. Atomenergia és környezetvédelem.

A mezőgazdasági termelés történeti fejlődése és környezetformáló hatása. A mezőgazdasági tevékenység és a természeti adottságok kapcsolata.

A mező- és erdőgazdálkodás földrajzi típusai. A mezőgazdaság főbb termékcsoportjai és az élelmiszergazdaság területi sajátosságai.

A közlekedés és kereskedelem területi szerkezete. A nemzetközi munkamegosztás. A nemzetközi gazdasági integrációk.

Az idegenforgalom földrajza és válfajai. A turizmus általános gazdasági szerepe, a turizmus és környezetvédelem kapcsolata. Területi tendenciák a világ turizmusában. Globális társadalmi-gazdasági és környezeti problémák, valamint perspektíváik, mérséklésük és megoldásuk elvei, lehetőségei. A világ akut problémái; a túlnépesedés, az energiahiány, a vízhiány regionális különbségei, ennek földrajzi, területi differenciái. Globális politikai földrajzi jelenségek, folyamatok ill. a várható tendenciák. Érdekelletétek a fejlett, ill. fejlődő országok között.

Regionális természeti és gazdaságföldrajzi ismeretek:

Nyugat- és Észak-Európa természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői, ill. a régiók változó helyzete, szerepe a kontinens fejlődésben. A táj- és természetvédelem európai rendszere.

Közép-Európa, Kelet-Európa és a Mediterráneum összehasonlító természeti-gazdasági elemzése a kontinens egésze szempontjából.

Az Európai Unió regionális természeti és társadalmi-gazdasági különbségei, ezek hatása az uniós gazdaságpolitikai, társadalompolitikai folyamatokra. Az Unió vidékpolitikája.

Az európai tengerpartok és hegyvidékek összehasonlítása természeti, gazdasági, idegenforgalmi, társadalmi potenciál szempontjából.

Ázsia „a XXI. század kontinense” természeti potenciáljának kihasználása és társadalmi fejlődése. Környezetvédelmi aggályok.

Az Angolszász-Amerika és Ausztrália világ gazdasági szerepének változása és a természeti adottságok kihasználása. Természet és környezetvédelem a fejlett ipari országokban.

Latin-Amerika és Afrika természeti adottságainak kihasználása, társadalmi-gazdasági fejlődési problémái.

Táj- és erőforrás-használat Magyarországon és a Kárpát-medencében. A történelmi szakaszok és a jelenlegi tájhasználat bemutatása. Az adott szakaszok domináns és alárendelt erőforráselemei, a mindenkori energianyerés fő típusai.

A magyar kultúra és életvitel története, jelene és fejlődési lehetőségei történeti földrajzi értelmezésben. Hazánk népességének demográfiai jellemzői, a hazai településhálózat sajátosságai.

Magyarország a Kárpát-medencében; a természeti adottságok szerepe az ország mezőgazdasági, bányászati, valamint ipari tevékenységében.

Hazánk társadalomföldrajzi régióinak egyedi vonásai, a területi differenciálódás történelmi gyökerei és jelenlegi tendenciái.

Hazánk, Európa és a világ politikai földrajzi helyzete és tendenciái. Természetföldrajzi keretek és világgazdasági erővonalak. Az energiaforrások és a víz egyre meghatározóbb szerepe, az ezek birtoklásáért folyó politikai-katonai törekvésekben rejlő veszélyek.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudományi ismeretek:

A földrajztanítás-tanuláshoz szükséges eredményes, egymásra épülő tanulási stratégiák; A különböző tanulói képességekhez és oktatási célkitűzésekhez igazodó differenciált földrajztanítás módszerei, eszköztára;

A felzárkóztatás és a tehetséggondozás kihívásai és lehetőségei;

A kooperatív és a reflektív tanulási technikák, a projekt módszer;

A tanulói képességeket, kompetenciákat fejlesztő módszerek: módszertani (pl. megfigyelés, stratégiai tervezés), intellektuális (pl. térbeli és időbeli tájékozódás, lényegkiemelés, rendszerezés, gondolkodási képességek), kommunikációs (pl. szóbeli és írásbeli munka, információkezelés és -feldolgozás), személyes és társas kompetenciák (pl. társas aktivitás, döntésképeség, környezettudatosság);

Tevékenységek központi tanítási-tanulási gyakorlat: olyan, élményszerű helyzetek teremtése, amelyekben a tanulók tapasztalatokat szerezhettek, maguk fedezhetik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonhatnak le; alkalmazhatják korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket; megfogalmazhatják egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, megvédhetik azokat érvekkel vitákban; A terepi oktatás módszerei (tanulmányi séták, kirándulások, üzem- és intézménylátogatások, terepfoglalkozások, erdei iskolák, természeti és társadalmi terepfelmérés és vizsgálódás stb.);

A múzeumpedagógiai, a könyv- és médiatár-pedagógiai, illetve a drámapedagógiai módszerek a földrajztanításban;

Az ellenőrzés és az értékelés korszerű módszertana, mérés-metodikai alapismeretek;

Felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek, a számítástechnika által nyújtott lehetőségek felhasználása a mindennapos földrajztanári munkában.

Sajátos kompetenciák:

A földrajztanár

rendelkezzon széles körű, a többi tantárgy tanulásában és a mindennapi életben hasznosítható földrajzi-környezeti tájékozottsággal, valamint biztos és átfogó topográfiai ismeretekkel.

retekkel; továbbá kronologikus szemlélettel, problémamegoldó gondolkodási képességgel, igazodjon el a földrajztanításban alkalmazott nagyságrendek között;

legyen képes a bármely iskolatípusban való földrajzoktatásra; rendelkezzen – az 5-6., a 7-8. és a 9-12. évfolyamos korosztályok sajátos pedagógiai igényeihez igazodva – a szak szemléletével és műveltség tartalmával (amely eligazítja a ma emberét a környezeti, a természeti, a társadalmi-gazdasági kérdésekben és a mindennapos tevékenységekben tapasztalható földrajzi jelenségek megértésében, illetve az ismeretek gyakorlati alkalmazásában);

rendelkezzen komplex látásmóddal, amely magában foglalja a természeti, a társadalmi-kulturális és a gazdasági környezetet, valamint a lokális, a regionális és a globális szemléletű földrajzi és környezeti gondolkodást;

rendelkezzen vizuális intelligenciával;

rendelkezzen környezeti intelligenciával, a környezeti elemek felismerésének és kategóriákba helyezésének, valamint a környezeti elemek közti kapcsolatok felfedezésének képességével;

rendelkezzék a tudatos és értékelt gondolkodás képességével, a jövő iránt való elkötelezett magatartással, és a fenntartható fejlődés iránti felelősséggel. Ismerje és alkalmazza nevelő-oktató munkájában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiájának interaktív, képességfejlesztő módszereit;

legyen képes folyamatosan felhasználni, tudásrendszerében alkalmazni, új logikával integrálni a földrajzi tudományágak, valamint a rokon- és társtudományok ismeretanyagát;

képes legyen arra, hogy életvitele a környezettudatos magatartása mintáját adja a tantestületben és a tanítványai között;

legyen képes az iskolai környezeti nevelési programok elkészítésére és a tantestület bevonásával történő megvalósítására; tantárgyi program készítésére, a tananyag feldolgozása során pedig a haza- és Európa-centrikus szemléletmód érvényesüljön;

építse a földrajztanítás-tanulás folyamatát részben az elektronikus kommunikációs, információs technikák alkalmazására, amely lehetővé teszi a világ egészének és egyes régióinak bemutatását, a természeti és társadalmi aktivitást és a közöttük lévő kölcsönhatások számtalan aspektusát. Kapjon helyet az általános iskolai, de különösképpen a középiskolai földrajzoktatásban a hálózat-alapú tanulási környezetekre épülő tanulás, a vizuális prezentációs technikák, a GIS alkalmazása;

ismerje és munkája során tudatosan alkalmazza majd a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületek: a szociális és társadalmi kompetenciák, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empátikus személyiség kialakításának, a társas aktivitás fejlesztésének módszereit;

rendelkezzen az új típusú tanári attitűddel, a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógusként tevékenykedjen;

legyen képes erősíteni az iskolai életben a földrajz sokféle és egyre inkább fontossá váló tartalmi, szemléleti, viselkedésmódbeli érték- és mintaközvetítő szerepét, kialakítani a tanulóknak – más szaktanárokkal együttműködve – a környezet iránti érzékenységet és a környezettudatos magatartást.

FRANCIATANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése: okleveles franciatanár;
angol nyelvű megjelölése: teacher of French language and culture.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Francia nyelvészet: a modern francia általános, szinkrón, diakrón és alkalmazott nyelvészet főbb területeinek (lexikológia, szemantika, pragmatika, szövegnyelvészet, stilisztika), valamint a francia nyelv történetének átfogó ismerete. A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvállapot rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

A francia nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a francia kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.

Francia irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a francia irodalom történetének áttekinthető ismerete. A francia irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A francia nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság a frankofón országok kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktárgyszertani ismeretek:

A francia nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motíváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A franciatanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

GYÓGYPEDAGÓGUS TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles gyógypedagógus tanár;

angol nyelvű megjelölése: special education teacher.

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik képesek

a sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat ellátó közoktatási feladatokat végző intézményekben a jogszabályokban előírt gyógypedagógiai oktató, nevelő, fejlesztő, rehabilitációs feladatok végzésére/teljesítésére;

a felnőtt fogyatékos emberek gyógypedagógiai kísérésére, segítségükre az élethosszig tartó tanulási folyamatokban;

a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban, fejlesztésben, rehabilitációban közreműködő partnerekkel (szakemberekkel, intézményekkel) és a szülőkkel (hozzátartozókkal) megfelelő együttműködésre, kommunikációra;

a gyógypedagógiai oktatás, nevelés, fejlesztés, rehabilitáció területén tudományos kutatómunkára, a szakmai szolgáltatások fejlesztésére (programok, tantervek, taneszközök, tankönyvek kidolgozására), gyógypedagógiai témakörű doktori képzésbe való belépésbe.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

a nehezített tanulási folyamat biológiája, pszichológiája és gyógypedagógiája;
a tanulási folyamatok tervezése, irányítása, értékelése, módszertani ismeretek;
gyakorlati ismeretek.

Sajátos kompetenciák:

A gyógypedagógus-tanár

ismeri a fogyatékos népesség valamely csoportja gyógypedagógiai nevelésének, oktatásának, fejlesztésének és rehabilitációjának elméleti és gyakorlati ismereteit, az életkori csoportok és az intézményi szintek szerint különböző gyógypedagógiai megsegítés szakszerű formáit;

ismeri a gyógypedagógiai folyamat (diagnosztikus, nevelési és rehabilitációs folyamat) egyes szakaszaiban alkalmazott gyógypedagógiai tevékenységeket, módszereket, a különnevelés és az együttnevelés pedagógiai feltételeit és formáit, a gyógypedagógiai tevékenységeket meghatározó szakmai és jogi dokumentumokat, az ellátórendszer működését, a gyógypedagógiai tanácsadás módszereit;

felkészült a gyógypedagógiai tervező munkára (tanterv-, taneszköz- és programfejlesztés), az együttnevelés gyógypedagógiai módszereinek fejlesztésére;

képes a gyakorlatban eredményesen elvégezni a megfelelő nevelési, oktatási rehabilitációs feladatokat (különböző intézményekben, különböző életkori csoportokban), megtervezni a gyógypedagógiai folyamat aktuális szakaszait, az egyéni igényekhez alkalmazni a gyógypedagógiai módszereket, a pedagógiai diagnosztikai eljárásokat;

képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni (tanulási/nevelési környezetet kialakítani, feladatot kiválasztani, az eredmény kialakulásának folyamatát megfigyelni, a hibák okait feltárni, a képességfejlesztési folyamat további lépéseit pontosan meghatározni), amelyekben a gyógypedagógiai segítséget igénylő érintett személyek dokumentálhatóan az állapotuknak megfelelő segítséget kaptak;

a fogyatékosági területek szerinti sajátos kompetenciák leírását ld. a gyógypedagógus tanár szakterületi ismereteinek leírásánál.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmény:

A tanári szakképzettség két tanári szakképzettséget adó képzésben is szerezhető a mesterfokozatot adó nem tanári szakképzettséggel párhuzamosan vagy annak megszerzése után. A gyógypedagógus-tanár szakképzettség bármely közismereti tanári szakképzettséggel társítható. Az 5.1.1. pontban foglalt szakterületi ismeretek kreditjeiből, valamint az 5.1.2. pontban foglalt, pedagógiai, pszichológiai ismeretek 40 kredit keretéből együttesen legalább 30 kredit teljesítettként beszámítandó. A második tanári szakképzettség megválasztásának előfeltételeként meghatározott 50 kredit értékű szakterületi ismeret követelményei a gyógypedagógus-tanár szakképzettséggel párhuzamosan is teljesíthetők.

HORVÁTTANÁR / HORVÁT- ÉS NEMZETISÉGIHORVÁT-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése:

a) okleveles horváttanár

b) okleveles horvát- és nemzetiségihorvát-tanár;

angol nyelvű megjelölése:

c) teacher of Croatian language and culture

d) teacher of Croatian as a minority language and culture.

Választható szakirányok: horváttanár, nemzetiségihorvát-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A horvát nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a horvát kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A horvát nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Horvát irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a horvát irodalom történetének áttekintő ismerete. A horvát irodalom alkotásainak értő elemzése.

A *nemzetiségihorvát-tanár szakirányhoz* tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

A hazai horvát kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A horvát kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi horvátoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

Horvát nyelvű regionális irodalom.

Szaktárgyszertani ismeretek:

A horvát nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A horvát nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A horváttanár és a nemzetiségihorvát-tanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

INFORMATIKATANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles informatikatanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of informatics.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben, az informatika, az informatikai szakképzésben emellett az informatikusi szakképzettségnek megfelelő szakmai tantárgyak oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és az iskolai informatikai eszközök, oktatási információs és kommunikációs technológiák alkalmazásával kapcsolatos fejlesztési feladatok, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Az informatikai alkalmazások felhasználási módszertana, fő komponensei, fogalomrendszere, informatikai technológiák, az oktatás megalapozását biztosító ismeretkörök az alábbi területeken:

Informatika és társadalom: Az informatika fejlődéstörténete. Információs és kommunikációs technológiák a társadalomban. Adatbiztonság, személyes adatok védelme. Jogi, etikai, pszichológiai és szociológiai vonatkozások. (2–4 kredit)

Informatikai alkalmazások: Dokumentumkészítés. Prezentációtervezés és kivitelezés. Médiainformatika. Képfeldolgozás. Grafikai alkalmazások. Táblázatkezelés. Adatbázis-kezelés. Alkalmazói versenyfeladatok megoldása. (6–20 kredit)

Algoritmizálás és programozási nyelvek: Algoritmikus problémamegoldás módszerei. A közoktatásban használt programozási nyelvek. Programfejlesztői környezetek. Programozási versenyfeladatok megoldása. (4–15 kredit)

Információs technológiák: Infokommunikáció, információs technológiák szerepe a kommunikációban. Informatikai közhasználatú felületek, információs hálózati szolgáltatások, információs technológiák alapjainak ismerete, használata. Könyvtár alapismeretek. Oktatóprogramok, e-learning. (4–15 kredit)

Számítástudományi ismeretek: Logikai alapok a programozáshoz és az alkalmazásokhoz, számításelmélet, automaták és formális nyelvek, mesterséges intelligencia, egyéb számítástudományi ismeretek. (Legfeljebb 8 kredit)

Szaktudományi ismeretek:

Informatikai fogalmak, eszközök, módszerek tanításának alapkérdései. A problémamegoldás módszertana. Informatikai alapismeretek (hardver, szoftver), dokumentumkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, prezentáció és grafika, algoritmizálás és programozási nyelvek, programozási eszközök, információs társadalom, információs hálózati szolgáltatások témakörök tanításának fő kérdései, módszerei, eszközei. Az értékelés módszerei (különös tekintettel az érettségire, illetve a tantárgyi versenyekre).

Sajátos kompetenciák:

Az informatikatanár

alkalmas szakszerűen használni az iskola informatikaoktatási eszközeit, bevonni oktatómunkájába az informatikai eszközöket, távoktatási anyagokat;

közoktatási informatikai tananyagfejlesztésre, más szakos tananyagfejlesztés informatikai megvalósításának támogatására;
informatikai tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre;
hátrányos helyzetűek informatikai képzésére;
új, korszerű informatikai alkalmazások megismerésére és ezen ismeretek átadására;
problémák megoldásának algoritmikus kifejezésére, a megoldások helyességének igazolására és hatékonyságuk elemzésére;
együttműködő készsége alapján csoportmunkára;
az informatika és a társadalom kölcsönhatásának követésére.

JÁTÉK- ÉS SZABADIDŐ-SZERVEZŐ TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése: okleveles játék- és szabadidő-szervező tanár;
angol nyelvű megjelölése: teacher of leisure time.

A képzés célja olyan ismeretek közvetítése, készségek és képességek fejlesztése, amelyeknek eredményeként a pedagógusjelölt képes a játék különböző formáit motiváló, személyiségfejlesztő eszközként használni, valamint felmérni a csoport, az emberek igényét, a hely és az időtartam adta lehetőségeket, illetve különböző játék- és szabadidős tevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Az emberről szóló, legfontosabb tudományos eredmények, a különféle emberképek, az azokhoz kapcsolható nevelésfelfogások; a megközelítésmódokat befolyásoló szociokulturális tényezők, mindezeknek a személyiségfejlesztésre vonatkozó hatásai.

Az ember egész életén át tartó fejlődésére vonatkozó legfontosabb tudományos eredmények, különös tekintettel a gyermek-, serdülő- és ifjúkori fejlődésre; a gyermekkorral, serdülőkorral kapcsolatos különböző kulturális, szociológiai felfogások.

A szocializáció lényegesebb szociológiai, szociálpszichológiai, oktatásszociológiai elméletei; a szocializáció főbb terei, hatásai, különös tekintettel a családi szocializációra, a szabadidő eltöltésének tereire és a média világára.

A gyerekek, serdülők, fiatalok értékvilága, szubkultúrái. A kultúratudományok tanulókat is érintő kulturális közegekre vonatkozó kutatási eredményei, különös tekintettel az ifjúsági (szub)kultúrákra, a kulturális tevékenységekre, a médiára, a kisebbségi kultúrákra és az iskolára, mint kulturális világra. A kultúráköziségre, multikulturalizmusra és kulturális keveredésre vonatkozó kutatások főbb eredményei és a legfontosabb elméleti megközelítések. A médiában, az internet világában és a szabadidőhöz köthető más kulturális közegekben megjelenő értékek és hatásaik a tanulók világára. A demokratikus berendezkedés főbb

általános és hazai intézményei és jellemzői. Azon források és szervezetek megismerése, amelyek szakmai, gondozói, nevelői, fejlesztői munkájában segíthetik (gyermekjóléti, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális és szabadidő, illetve az ifjúsági civil világ, a gyerekekhez, kamaszokhoz, fiatalokhoz forduló média intézményrendszerének jelene és fontosabb történeti változatai).

Szaktudományi ismeretek:

Szakmai szaktudományi tudás érdekében az ismeretek elmélyítése a játékkal és a szabadidővel kapcsolatban (különös tekintettel az életkori specifikumokra); megfigyelés, élményszerzés, gyakorlás szintjén a tervezés, szervezés, irányítás, motiválás stb. különböző módjainak megismerése, támogatással majd önállóan történő alkalmazása.

KÉMIATANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése: okleveles kémia tanár;
angol nyelvű megjelölése: teacher of chemistry.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Természettudományos és környezettudományos alapismeretek. Matematika, fizika, informatika, környezettan.

Általános és szervetlen kémia, elméleti kémia. Az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer. Atomszínképek. Forgási és rezgési spektrumok. Elektronátmenetek és jellemzőik. A molekulák elektronszerkezete, kvantumkémiailag alapfogalmak. A kémiai kötés. Kötéstípusok. A molekulák szerkezete, sztereokémia. A koordinációs kémia alapjai, egyensúly, szerkezet, kinetika. A molekulák elektromos és mágneses tulajdonságai.

A periódusos rendszer. Az elemek gyakorisága és geokémiai rendszere. Fémek és nemfémek jellemzése. Hidrogén, nemesgázok és vegyületeik. A nemfémek elemek, vegyületeik, kémiájuk és sztereokémiájuk. Az s-mező elemei, vegyületeik, kémiájuk és sztereokémiájuk. A p-mező elemei, vegyületeik, kémiájuk és sztereokémiájuk. Átmenetifémek és vegyületeik. Zárt és nyílt szerkezetek sztereokémiája. Szerkezet és a reakciómechanizmus kapcsolata. Lantanoidák és vegyületeik, aktinoidák és vegyületeik: kémiájuk és sztereokémiájuk. Szervetlen láncok, gyűrűk, klaszterek és kalitkavegyületek. Fém- és elemorganikus kémia. Fizikai kémia, kolloidkémia, magkémia. Az egyensúlyi termodinamika alapjai. Gázok, folyadékok és szilárd anyagok termodinamikai leírása. Elegyek termodinamikai leírása.

Fázisátalakulások és fázisegyensúlyok. Kémiai egyensúlyok. Transzportfolyamatok leírása és a nem-egyensúlyi termodinamika alapjai. Formális reakciókinetika. Összetett reakciók kinetikája. Heterogén reakciók. A határfelületi reakciók kinetikája. Katalízis, katalizátorok, homogén és heterogén katalitikus reakciók. Kémiai reakciók molekuláris dinamikája. Elektrolitok. Heterogén elektrokémiai egyensúlyok. Elektródfolyamatok kinetikája. Diszperz rendszerek és stabilitásuk. A kolloid állapot. A határfelületi jelenségek és adszorpció. Makromolekulák és asszociációs kolloidok.

A radioaktív bomlás. A radioaktív sugárzások kémiai hatása. Magreakciók. Az elemek származása, kozmológiai folyamatok.

Szerves kémia. A szerves kémiai reakciók típusai és mechanizmusa. Szerves vegyületek szerkezete és tulajdonságai. Szerves vegyületek térkémiája: geometriai és optikai izoméria, a konformáció fogalma, konformációs egyensúlyok. Szénhidrogének: alkánok, alicikus szénhidrogének, alkének, diének és poliének. alkinek. Alkohokok, éterek és epoxidok. Fenokok és származékaik. Oxovegyületek. Karbonsavak és karbonsavszármazékok. Szénhidrátok: mono-, di- és poliszacharidok. Aromás szénhidrogének. Alifás és aromás halogénezett szénhidrogének. Nitrogént, ként vagy egyéb heteroatomot tartalmazó szerves vegyületek (aminok, nitrovegyületek, szulfonsavak és származékaik). Heterociklusos szénvegyületek. Aminosavak, peptidek és fehérjék.

Egyszerű és összetett lipidek. Nukleinsavak és építőköveik. Biológiailag aktív természetes szénvegyületek (alkaloidok, antibiotikumok, vitaminok, hormonok).

Analitikai kémia. Ionok kimutatása csapadékos és redoxireakciók alapján. Titrimetriás és gravimetriás analitikai módszerek. Az elektroanalitika alapjai: potenciometria, konduktometria, elektrolízisen alapuló módszerek. Elválasztástechnikai módszerek. Spektroszkópiai szerkezetvizsgáló és analitikai módszerek. Mágneses magrezonancia spektroszkópia. Diffrakciós módszerek.

A kémia gyakorlati alkalmazásai. Vegyipari nyersanyagok és alapanyagok. Energiaforrások. Szervetlen, szerves és biotechnológiai vegyipari eljárások. Műanyagok és polimerek. Esettanulmányok, a kémiai ismeretek kontxtus alapú tárgyalása (kémia és társadalom, fenntartható fejlődés, kémia és környezet stb.).

Kémiai határterületi ismeretek. Környezetszennyezés és környezetvédelem. Zöld kémia. A biokémia alapjai. Bioszervetlen kémia. Ásványtani alapismeretek. A kémia tudománytörténeti vonatkozásai. Paradigmaváltások a kémiában (pl. Dalton-féle atommodell, kvantummechanikai modell). A fogalmi váltás nehézségei.

A környezettudatos életvitelhez, a biztos, balesetmentes kísérletezéshez, a gyakorlati munka során a fegyelmezett és felelősségteljes tanulói magatartás kialakításához szükséges ismeretek.

A kémia jelentősége a modern társadalmakban. A mindennapok kémiája.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudománytörténeti ismeretek:

A kémia elméleti modelljeinek elemi szintű magyarázata és tanítása.

A kémiai fogalmak fejlődési sajátosságai, tanításának-tanulásának lehetőségei és nehézségei.

A tanulók fogalmi rendszerének ismerete: naiv előfogalmak, tapasztalati fogalmak és tévképzetek problémái, a fogalmi váltás nehézségei.

A feladat- és problémamegoldás szerepe és jelentősége a kémiai gondolkodás fejlesztésében.

Információforrások a kémia tanításában.

A szemléltetés lehetőségei a kémia tanításában. A modellezés szerepe, feladatai és gyakorlata az alapozó és középszintű kémiaoktatásban.

A kísérletezés (demonstrációs, mérő- és tanuló kísérletek) szerepe, feladatai és gyakorlata az alapozó és középszintű oktatásban. A kémiaoktatás tárgyi feltételeinek (szaktanterem, szertár, laboratórium) szerepe és jelentősége.

Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a kémiaoktatásban a jelenségbemutatás, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén.

A kémia és más természettudományos tantárgyak kapcsolata, a kereszttantervek, tantárgyak közti kapcsolatok jelentősége az általános és középiskolában.

A diákok differenciált fejlesztésének lehetőségei a kémia tanításában (tanórán kívüli lehetőségek, tanulmányi versenyek stb.).

Kémiai ismeretek felhasználása a környezetvédelemben. Környezettudatos magatartás erősítése.

Sajátos kompetenciák:

A kémiatanár

magas szinten ismeri a fenomenologikus és elméleti kémia alapvető törvényeit, a kémiatudomány jellemző ismeretszerző módszereit;

felkészült az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló kémiai törvényszerűségek bemutatására;

képes tanítványainak megmutatni a kémia szerepét az anyag szerveződésének leírásában, láttatni tudja a társadalom mindenkori technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos, kiemelten a kémiai ismeretekkel;

a tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva képes bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve elemi kvantitatív szinten értelmezni a szervetlen és szerves kémia jelenségeit.

KÖRNYEZETTAN-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles környezettan-tanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of environmental science.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A környezet fizikai szennyezésének főbb formái. A szennyezők terjedése. Áramlás, sodródás jelensége. Globális áramlási jelenségek (légkör, óceánok).

A zaj fogalma, a zajjal kapcsolatos környezeti problémák és azok kezelése.

Az ionizáló és nem-ionizáló részecske- és elektromágneses sugárzások jellege és környezeti, egészségügyi hatásai. Sugárvédelem alapelvei. A radioaktív hulladékok kezelése és elhelyezése.

Az energetika szerepe az emberi társadalmak fenntartásában. Az energiatermelés fizikai folyamatai és ezek melléktermékei. A maghasadásos energiatermelés, a nukleáris fűtőanyagciklus. A nukleáris energiatermelés főbb problémái, kilátásai. Az energiatakarékosság lehetőségei, jelentősége. A jövő energiatermelése, a megújuló energiák. Az energiatermelő ágazatok környezeti hatásai. Az energetika folyamataiból származó környezetszennyezés csökkentésének lehetőségei.

A légkör kialakulása, folyamatai. A Föld őslégköre és jelenlegi összetétele. A légkör és az óceánok közötti kölcsönhatás. A kémiai folyamatok szerepe a légkör összetételének alakulásában, a légkör kémiai minősítése.

Az atmoszféra felépítése, nyomás és hőmérsékleti viszonyai. A sztratoszférikus ózon kémiája és szerepe. Városi levegőminőség, a fotokémiai szmog kialakulás és jellemzői, a troposzférikus ózon. A légköri aeroszol tulajdonságai, jelentősége és hatásai.

A Föld energiamérlege, globális éghajlatváltozás és lehetséges következményei. Az üvegházhatás természeti és társadalmi okai és következményei.

A víz szerepe a Földön. A víz körforgása, folyók tavak, óceánok, sarki jégtömegek. A felszíni vizek csoportosítása, főbb típusaik, a vizek szennyeződése és annak lehetséges következményei. A felszínalatti régiók hidrológiája. A hidrogeológiai megközelítés jelentősége a víz és környezetgazdálkodásban.

A fizikai-kémiai valamint biokémiai folyamatok jellemzése a felszíni és felszín alatti vizekben, a hazai felszíni vízminősítési rendszer. A szennyeződés lehetséges módjai, a szennyvizek jellemzése, a fontosabb szennyvíztisztítási eljárások.

Felszínalatti vizek jellemzése, vízáramlási rendszerek, kapcsolatuk a felszíni vizekkel. A felszínalatti vizek szerepe a vízellátásban. Környezetföldtani vonatkozások (szennyeződési lehetőségek és azok következményei, vízellátási problémák). A medencehidraulika elvei és gyakorlata. A felszínalatti vízrendszerek jellemzői.

A kémiai folyamatok jellemzése a felszíni és felszín alatti vizekben, a hazai felszíni vízminősítési rendszer. A vízminőség és vízminőség védelem. Az ivóvíz minősítése, ivóvíz előállítása felszíni- és felszín alatti vizekből.

A környezet minősítése során alkalmazott monitorozási vizsgálatok alkalmazását lehetővé tevő fizikai, kémiai, biológiai és ökotoxikológiai módszerek bemutatása.

Az ásványok (természetes szilárd vegyületek) és jelentőségük a környezettudományban. A környezetvédelem szempontjaiból legfontosabb ásványcsoportok. Az ásványok kapcsolata biológiai folyamatokkal és az emberi egészséggel.

A földkérget felépítő kőzetek. Vulkáni jelenségek. Magmás eredetű hasznosítható ásványi nyersanyagok. Az épített környezet kőanyagainak (építő- és díszítőkövek) átalakulásai környezeti hatásokra, műemlékvédelmi kapcsolatok.

A Föld belső felépítése. Lemeztektonika és kontinensvándorlás. A Föld kontinentális litoszférájának fejlődése. Alapvető szerkezetföldtani folyamatok. A földrengések leírása, földrengés veszélyeztetettség. A szeizmológia és szerepe a Föld belsejének megismerésében. Az üledékes folyamatok környezetföldtani vonatkozásai (folyószabályozás, gátépítés hatásai az üledék-felhalmozódásra/elmosásra stb.). Hasznosítható ásványi nyersanyagok az üledékes folyamatsorban. A mállás jelensége és kapcsolata az éghajlattal.

A Kárpát-Pannon régió kialakulásának főbb lépései (időben és térben). A földtani felépítéssel összefüggő speciális környezeti problémák (felszínmozgásos területek, bányakárok, vízbeszerzési nehézségek, geokémiai anomáliák, törésvonalak stb.).

Klíma és klímaváltozások. Az éghajlatot meghatározó tényezők. Klímajelző üledékek. Klímaváltozások a földtörténeti múltban. Éghajlati és biológiai fordulópontok a Föld története során.

A zonális talajok képződése jellemző tényezőik és folyamataik tükrében (összehasonlító elemzés). A Föld és Magyarország klímazonális talajtípusai.

A hidromorf, a savanyú és a szikes talajok képződésének természetes és antropogén okai, javításuk eljárásai, anyagai. Növényzetük jellegzetességei.

A talajok fizikai tulajdonságainak antropogén változásai, a talajerózió kiváltó és befolyásoló tényezői, a talajvédelem kérdései. A talajok antropogén eredetű szerves szennyezői és meghatározásuk módjai.

A bioszféra evolúciója. A földi élet kialakulása, fejlődése a rekonstrukció lehetőségei (ősmaadványok). A földtörténeti idő és mérése, kronológia. Az emberi tevékenység káros hatásai a bioszférára.

Vírusok, baktériumok, cianobaktériumok és protisták. Gyakorlati szempontból fontos mikroorganizmusok. Környezetvédelmi biotechnológiák. Biotranszformáció, biodegradáció, bioelimináció, mineralizáció, bioakkumuláció, biomagnifikáció, rezisztencia és perzisztencia.

Algák, zuzmók, mohák, hajtásos növények és gombák evolúciója, jellemzése és rendszerezésük elve. Gyakorlati szempontból fontos taxonok környezeti vonatkozásai.

Álszövetes (szivacsok), testüreg nélküli (csalánozók), testüreges gerinctelen állatok (férgek, ízeltlábúak és puhatestűek) és a gerincesek (halak, kételtűek, hüllők, madarak és emlősök) evolúciója, rövid jellemzésük, környezeti jelentőségük.

A biológiai organizáció és az ökológia alapelvei. A környezeti és a toleranciai tényezők fogalma. Az indukció és a limitáció. Populációs alapjelenségek. Términtázat, életmenet stratégiák.

A populációs kölcsönhatások. Populációdinamika, alapmodellek. Túlélési görbék. A kompetíció és a niche.

Társulások (közösségek) struktúrái és működése. A trofikus struktúra (táplálékláncok, táplálékhalózatok). A biodiverzitás és megőrzésének fontossága.

A biológiai produkció. Az anyagforgalom és az energiaáramlás. Elsődleges termelést korlátozó környezeti tényezők (fény, víz, hőmérséklet, tápanyagok, széndioxid).

A szukcesszió fogalma és főbb folyamatai. Az ökológiai rendszerek stabilitása, a degradáció és az eutrofizálódás, illetve az azokat kiváltó főbb környezeti tényezők.

A víz, mint életközeg. Élőhelyek, életközösségek természetes vizekben. A trofitás és a szaprobitás fogalma. A lebegő életforma. Fitoplankton. Zooplankton. Anyag és energiaszintek természetes vizekben.

A bioszféra evolúciója. A földi élet kialakulása, fejlődése a rekonstrukció lehetőségei (ősma-radványok). A földtörténeti idő és mérése, kronológia. Az emberi tevékenység káros hatásai a bioszférára. A szén, nitrogén, kén és a foszfor biogeokémiai ciklusai. A szén és vegyületeinek felhalmozódása az üledékképződés során.

A környezet- és természetvédelem, a környezetgazdálkodás fogalma, a fenntartható fejlődés. A természet- és környezetvédelem története. A környezetvédelmi mozgalmak. Nemzetközi környezetvédelmi természetvédelmi egyezmények.

Az élő és élettelen természet védelme. A természetvédelem célja és szervezetei. A védett természeti területek típusai. Natura 2000 területek. Természetvédelmi stratégiák. Természetvédelem az Európai Unióban és Magyarországon. Természetvédelmi kezelés (prezerváció, konzerváció, rehabilitáció és rekonstrukció). Ökológiai folyosók természetvédelmi jelentősége.

Globális környezeti problémák környezetterhelés biológiai indikátorai, a jelző és mérő élőlények. A biológiai monitorozás alapelve és jelentősége az ökológiai hatásvizsgálatokban. A környezet-egészségtan alapjai.

Az ipari és mezőgazdasági termelés során keletkező, valamint a kommunális hulladékok osztályozása, minősítése. Hulladékgazdálkodás, a hulladékok hasznosítására és ártalmatlanítására alkalmazott eljárások ismertetése.

A környezeti és a gazdasági érdekek összehangolásának, a felelős környezeti magatartás kialakításának lehetősége, a vállalati önkéntes környezetirányítási rendszerek szerepe. Az egyén és a kisebb-nagyobb társadalmi közösségek szerepe, felelőssége a környezet értékeinek, harmóniájának megóvásában és továbbadásában. A személyes felelősség kialakítása és cselekvési lehetőségek keresése a közvetlen környezet (lakóhely) megóvásában.

A tanulók, iskolájuk, családjuk, lakóhelyük cselekvési lehetőségei saját környezetük védelmére, a környezeti gondok helyi mérséklésére az érintett környezeti jelenségek körében. A környezettudatos szemléletet kialakítása a természeti jelenségek megértésében, azok tudatos környezetkímélő felhasználásában.

A természeti, az épített, a társadalmi és a gazdasági környezetre, valamint a lokális, a regionális, kontinentális és a globális szemléletű környezeti gondolkodásra vonatkozó komplex látásmód kialakulásához, a környezeti témák, kérdéskörök integrált, ill. inter- és transzdiszciplináris szemléletű átlátásához és a gondolkodásmód átadásához szükséges ismeretek. Környezeti intelligencia kialakulásához, a környezeti elemek felismerésének és kategóriákba helyezésének, valamint a környezeti elemek közti kapcsolatok felfedezésének képességéhez szükséges ismeretek. A környezet- és természetvédelem történetéről.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktárgyszertani ismeretek

A környezeti elemek (víz, levegő, talaj) és szennyezők, a hulladék-és energiagazdálkodás kérdései tanításának módszertana. Alapvető ismeretek fenntarthatóságra nevelés pedagógiájának az iskolai életben való elfogadtatásához. A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórán- és iskolán kívüli programok (pl. erdei iskola, jeles napok, nyári táborok, szakkörök stb.), kísérletek és terepi feladatok szervezéséhez és vezetéséhez szükséges ismeretek. Ezen belül:

A környezettan tanítás általános alapkérdései, hagyományai és jelene, törvényi szabályozása. Tantervi szabályozás a Nemzeti alaptanterv követelményei.

Iskolai szabályozás: az iskola környezeti nevelési programja, a környezettan tárgy tananyagának beillesztése az iskolák tantervébe, az ökoiskola cím.

A környezettan oktatás tanórai keretei, a környezettan tantárgy tartalma, felépítése, létező tantervi programok megismerése, a tanórai munka, tervezése, környezeti tartalmak a szaktárgyi órákon, az oktatás módszerei a Nemzeti alaptanterv, a kerettanterv és az érettségi követelmények alapján.

A környezettan tanítás tanórán kívüli iskolai lehetőségei, formái, tartalma, szerepe: nemzetközi és hazai környezeti nevelési programok, a szakköri munka, a versenyek, iskolai akciók szervezése, vezetése és működtetése, iskolanap, témanap (jeles napok), témahét.

A környezettan tanítás iskolán kívüli lehetőségei, formái, tartalma, szerepe: az erdei iskola, a környezettani terepgyakorlatok, a tematikus környezettani táborok, a tanösvények. Intézmények látogatása: üzemlátogatás szervezése, vezetése, múzeumpedagógia, zoopedagógia, védett épületek, területek látogatása. Környezeti neveléssel foglalkozó iskolák, oktatóközpontok meglátogatása tanulmányi kirándulás keretében

A környezettan tanítás és környezeti nevelés módszerei, eszközei. A projekt módszer. Tevékenységek: önálló mérések, vizsgálatok, laboratóriumi kísérletek, szituációs játékok, drámajátékok, riportkészítés, kérdőívkészítés, helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat), cikkelemzés, poszterkészítés, házidolgozat-írás, tanulói előadások, ökológiai lábnyom, modellkészítés, asszociációs feladatok, csoportmunka, önálló munka stb. Az írott és digitális média, az oktatócsomagok használata. Pályázatok írása.

Készségfejlesztések: problémamegoldó, konfliktuskezelési, együttműködési, önálló ismeretszerzési, elemző, megfigyelő, kommunikációs, vita, előadói készségfejlesztés.

Sajátos kompetenciák

A környezettan-tanár:

rendelkezzen komplex látásmóddal, ami magában foglalja a természeti, az épített és a társadalmi környezetet, valamint a lokális, a regionális, kontinentális és a globális szemléletű környezeti gondolkodást;

képes legyen egy téma, kérdéskör integrált, ill. inter- és transzdiszciplináris szemléletű átlátására, és a gondolkodásmód átadására; rendelkezzen környezeti kultúrával, a környezeti elemek felismerésének és kategóriákba helyezésének, valamint a környezeti elemek közti kapcsolatok felismerésének képességével;

rendelkezzék a tudatos és értékelt gondolkodás képességével, a jövő iránt való elkötelezett magatartás, és a fenntartható fejlődés iránti felelősséggel; ismerje és alkalmazza nevelő-oktató munkájában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiájának interaktív, készségfejlesztő módszereit;

képes legyen arra, hogy életvitele a környezettudatos magatartása mintáját adja a tantestületben és a tanítványai között; legyen képes az iskolai környezeti nevelési programok elkészítésére és a tantestület bevonásával történő megvalósítására.

LATINTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles latintanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of Latin.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A latin szöveg grammatikája, lexikája, történeti, filozófiai, vallás- és kultúrtörténeti vonatkozásai.

A latin irodalom legfontosabb alkotói életművének áttekintése, a latin irodalom főbb tendenciáinak ismerete; a modern irodalomtudomány és esztétika elemzési módszerei szerinti irodalomértés.

Az ógörög nyelv alapvonalai, könnyebb görög szövegek fordítása.

Az antik (görög-latin) világ történetének (földrajzának), irodalmának, vallásának, művészetének főbb vonalai, történeti, nyelvi és kulturális (főképp irodalmi) kapcsolatai az ókori

keleti és az antikra támaszkodó közép- és újkori európai civilizációkkal, különös tekintettel Pannóniára és a latin nyelv szerepére Magyarország kultúrájában.

Az ókori gyűjteménnyel rendelkező múzeumok anyagának ismerete. Tárlatvezetési ismeretek, a topográfia és a tárgytörténet kérdései, a feliratok olvasásához szükséges epigráfiai alapvetés.

Szaktudományi ismeretek:

Latin szaktudomány: a latintanításban alkalmazható módszerek az irodalmi szövegek feldolgozásában (pl.: szöveg szituálása, lexikai, nyelvtani feldolgozása, a hozzá kapcsolódó művelődéstörténeti ismeretek bemutatásának lehetőségei, a szöveg magyar nyelvű értelmezése). A tankönyvek és segédletek kipróbálásához szimulációs gyakorlatok. A gyakorlatok, szemléltető anyagok, játékok önálló elkészítése. A latin nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

A latin tanításának klasszikus, kétnyelvű tradíciója, a közvetítő készség mérésének elmélete, a fordítás elméletének alapkérdései, a lexika fordításnak problémái, grammatika, az egyszerű és az összetett mondat fordításának kérdései.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Tananyagkészítés, projektmunka. Felkészülés a tanítási gyakorlatra. Multimedialis nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana. A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.

LENGYELTANÁR / LENGYEL- ÉS NEMZETISÉGI LENGYEL-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése:

- a) okleveles lengyeltanár
- b) okleveles lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár;

angol nyelvű megjelölése:

- c) teacher of Polish language and culture
- d) teacher of Polish as a minority language and culture.

Választható szakirányok: lengyeltanár, nemzetiségilengyel-tanár.

A képzés célja az alapkiváltságon vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A lengyel nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a lengyel kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A lengyel nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Horvát irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a horvát irodalom történetének áttekintő ismerete. A horvát irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségilengyel-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

A hazai lengyel kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A lengyel kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi lengyeleknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

Lengyel nyelvű regionális irodalom.

Szaktanári ismeretek:

A lengyel nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A lengyel nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A lengyeltanár és a nemzetiségilengyel-tanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

MAGYAR MINT IDEGEN NYELV TANÁRA

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: a magyar mint idegen nyelv okleveles tanára;

angol nyelvű megjelölése: teacher of Hungarian as a foreign language.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a magyar nyelv idegen nyelvként történő tanulásával és a magyarság kultúrájának elsajátításával kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A magyar mint idegen nyelv oktatásának története, diszciplináris kérdései, fogalmának értelmezési lehetőségei, jelenlegi intézményei.

A magyar (és általában a finnugor) nyelv(ek) specifikumai, különözése más európai nyelvek struktúrájától. A magyar mint idegen nyelv oktatásának grammatikai kérdései, különbségek az anyanyelvi és idegen nyelvi megközelítések között, a funkcionális nyelvészet, a nyelvtipológia, az összevető nyelvvizsgálat és a fordítástudomány elmélete és gyakorlata. Mérés és értékelés. Kommunikatív nyelvpedagógia.

A nyelvhasználat szociolingvisztikai kérdései, nyelvészeti pragmatika, interkulturális kommunikáció, a magyar nyelvhasználat sajátosságai interkulturális összefüggésben, a nyelv és kultúra viszonya, a kultúra közvetítésének problematikája, a különféle kultúrákból érkező diákok tanítása közben felmerülő nyelvi és szociokulturális nehézségek, ezek leküzdésének mikéntje. Kulturális diplomácia.

A hungarológia fogalma, a magyarsággal kapcsolatos ismeretek sikeres átadásának nehézségei. A magyar művelődéstörténet és a magyar művészet közvetítése. Kapcsolattörténet.

A magyarságkép változatai. Kisebbségtudomány és nyelvpolitika.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmény, hogy a szakterületi ismeretek körében legalább 10 kredit tantervileg elágazik a szakképzettség megválasztásának feltételéül előírt alapképzési szakon teljesített követelmények tartalmától függően:

nyelvészeti ismeretekre a néprajz, kulturális antropológia, történelem esetén

hungarológiai ismeretekre a magyar, illetve bármely idegen nyelv esetén

Szaktudományi ismeretek:

A magyar mint idegen nyelv oktatásának elmélete és gyakorlata, az újabb nyelvoktatási módszerek, azok alkalmazási lehetőségei, a szakterület hazai és külföldi törekvései.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.

Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka),

Tananyagismeret, tankönyvelemzés, a magyar nyelv tan azon jelenségei, amelyek az idegen ajkúak oktatásában a legnagyobb nehézséget jelentik. Tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze.

MAGYARTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyartanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of Hungarian language and literature.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek köre az irodalomtudomány és a nyelvtudomány iskolai nevelés szempontjából adekvát tartalmaira épül, figyelemmel a Nemzeti alaptanterv és a kétszintű érettségi követelményeire.

Irodalomtudomány

Irodalmi művek elemzése (az antikvitástól a 19. század végéig; 20. század)

A középiskolai szövegértelmezést segítő eljárások, terminológiai apparátus elsajátítása és gyakorlása magyar és világirodalmi művek elemzése során. Korszerű irodalomtudományi interpretációs eljárások és elméletek. A művészeti/irodalmi (ön)megértés és a tanítási cél (kulturális, szociális kompetenciafejlesztés, szövegértés, szövegalkotás-fejlesztés, a kulturális kánon átadása) szempontjából hasznos és jelentős, az érettségi követelményeihez illeszkedő művek, szövegek kiválasztásának módja, elemzése. Korszakok, műnemek és kulturális folyamatok. Korszerű irodalomtörténeti szemléletmód a középiskolában, az irodalom történetisége, folyamatszerűsége. A hagyomány megkerülhetetlensége: a hagyomány mint az újítás mindenkori feltétele. Az irodalmi korszakolás elméletei. Az irodalmi műnemek és jelenkori elméleteik, pedagógiai szerepük. A stílusok története, irodalmi korszaktudat és diszkurzus, az irodalmiság ismérveinek történetisége. A mai kultúra jelenségei, elméletei, kultúraköziség: a saját és az idegen megértés kölcsönössége.

Az irodalom, az irodalmi folyamat nyelvi-materiális és formai-poétikai komponensei, illetve az irodalomtanítás extern és intern elemei. Az irodalmi szöveg nyelvisége és mediális megalkotottságának sajátosságai. Verstani, szövegpoétikai és klasszikus retorikai alapfogalmak, alkalmazásuk az iskolai szövegelemzés során. Az irodalmi folyamat szociológiai és pszichológiai vonatkozásai. Az esztétikai tapasztalat közvetettsége és közvetített jellege – ennek sajátosságai az irodalomban, következményei az irodalomtanításban.

Az élő irodalom és a mai kultúra középiskolában. A kortárs irodalom jelenségei, irányzatai. Jelenkori irodalmi folyóiratok, csoportosulások, régiók, alkotók. A kortárs irodalomtudomány és irodalomkritika eredményeinek megismertetése a középiskolában. Irodalmi intézmények. Az irodalom szerepe a mai társadalomban; társadalmi viták az irodalomról és annak intézményrendszeréről. A tömegirodalom és magas irodalom viszonya. A médiakutatás, a tömegkommunikáció, a film, a televízió, az internet, kapcsolata az irodalommal és az irodalomtanítással.

Nyelvtudomány

Kultúra, társadalom és nyelv összefüggései. A világ nyelvi, kulturális képe. A nyelv, a nyelvhasználat és a társadalom összefüggése, a nyelvi tervezés és a nyelvi politika, a nyelv és a kulturális identitás összefüggései, az interkulturális kommunikáció alapfogalmai. Szemiotikai keretek. A nyelv társadalmi és területi változatai, a nyelvváltozatok leírása, nyelvföldrajz, kisebbségi nyelvhasználat, nyelvünk az EU-ban.

Nyelvtörténeti ismeretek. A történeti-összehasonlító nyelvészet elméleti és kutatásmódszertani alapjai. A nyelvi változás általános törvényei, irányai. A nyelvrokonság

bizonyítékai, a magyar nyelvtörténet forrásai, korszakai, a nyelvi standardizáció folyamata, a nyelvi szinteknek megfelelően a magyar nyelv rendszerének alakulástörténete, nyelvelméletek elemzése.

A magyar nyelv leírása. Hangtani, alaktani, mondattani, jelentéstani ismeretek. A magyar nyelv leírásának legfontosabb irányzatai és módszerei: a klasszikus, a transzformációs generatív, a funkcionális és a kognitív grammatika elemzőmódjai. A nyelvi szintek rendszernyelvészeti leírása. A korpusznyelvészeti elemzés megközelítésmódjai. Nyelvtipológiai és kontrasztív nyelvészeti kitekintés.

Beszédelmélet és szövegkutatás. Kommunikációtan, szövegtan, stilisztika, retorika és pragmatika. A verbális és nonverbális kommunikáció kutatásának alapkérdései. A kommunikációs stratégiák, a kommunikációs folyamat (tervezéstől az interpretációig), a szövegtípusok és a stílusváltozatok kapcsolata. Írott és beszélt szövegek elemzésének elmélete és gyakorlata. Az iskolai kommunikáció sajátosságai. Tárgyalási stílusok és tárgyalási technikák.

Szakmódszertani ismeretek:

Az irodalom tanításának elmélete és gyakorlata. Az irodalompedagógia fogalma, az irodalom tanításának céljai és feladatai; az irodalomtanítás szemléletmódjai, alternatív formái; A Magyar irodalom című tantárgy művelődési anyaga; a magyar nyelvi és irodalmi érettségi vizsga követelményei. A magyarórák felépítése; az óraelemzés és az óratervezés szempontjai; magyar irodalmi tankönyvcsaládok és segédkönyvek; a képességfejlesztés eljárásai; az ismeretbővítés speciális eljárásai (elméleti iskolák eredményeinek felhasználhatósága az oktatásban, az élő irodalom jelenségeinek közvetítése).

Az irodalomtanítás korszerű, befogadásközpontú, kognitív, személyes és/vagy szociális kompetenciákat fejlesztő, interaktív és reflektív módszer- (kooperatív tanulás, projekt, tanulói portfólió, drámapedagógia, folyamatolvasás, folyamatírás, kreatív írás, vita) és eljárás-készlete (grafikai szervezők, a reflexivitás technikái, előzetes tudást előhívó technikák stb.). Az anyanyelvi nevelés módszertana. Az anyanyelvi nevelés története, cél- és feladatrendszere, alapelvei. A tanulói nyelvfejlődés 6–18 éves korig. Az anyanyelvi nevelés módszerei, munkaformái, gyakorlattípusai és taneszközei. Az anyanyelvi nevelés tervezése. Motiváció, ellenőrzés és értékelés az anyanyelvi órán. Anyanyelvi kísérlet (mikrotanítás), iskolai hospitálás, óraelemzés. A tömegkommunikáció és a számítógép szerepe az anyanyelvi nevelésben. Az anyanyelvi nevelés és más műveltségi területek kapcsolata.

Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése. A szövegértés, a szövegelemzés, a szövegalkotás, a szókincs, a stílusérzék, a nyelvhelyesség, a helyesírás, a beszédkultúra, a tanulási képesség fejlesztésének módszerei; a helyesírás, az érvelés tanítása. A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai: felzárkóztatás és tehetséggondozás.

A magyar nyelv című tantárgy művelődési anyaga. A funkcionális szemléletű anyanyelv-tanítás. A magyar nyelvi ismeretek: a grammatikai, a kommunikációs, a szociolingvisztikai, a jelentéstani, a szövegtani, a stilisztikai, a nyelvtörténeti, az általános nyelvészeti ismeretek tanításának speciális eljárásai. Anyanyelvi nevelés a tanórán kívül.

MATEMATIKATANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése: okleveles matematikatanár;
angol nyelvű megjelölése: teacher of mathematics.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:
Szakterületi ismeretek:

Algebra és számelmélet:

Fejezetek az elemi számelméletből: Kvadratikus reciprocitás tétele. Legendre- és Jacobi-szimbólum, magasabb fokú kongruenciák, primitív gyök, diszkrét logaritmus (index). Lánctörtek, diofantikus approximáció. Nevezetes diofantikus egyenletek (pl.: Pell-egyenlet). Algebrai számtestek. Prímszámok eloszlása, prímtesztek. Kombinatorikus számelmélet. A fogalomalkotás folyamata.

Fejezetek az algebrából: Te stb.vitések, felbontási test. Kapcsolat a középiskolai algebrával: bonyolultabb nevezők gyöktelenítése. Legfeljebb negyedfokúra visszavezethető egyenletek. Te stb.vítés Galois-csoportja, magasabb fokú egyenletek megoldhatósága gyökjelekkel. Geometriai szerkeszthetőség, nevezetes és hétköznapi szerkeszthetőségi kérdések megoldása, komputeralgebrai utalásokkal. Hálók, hálózatonosságok, Boole-algebrák. Kapcsolat a tanári munkával: halmazokkal való számolás, a legnagyobb közös osztóra és legkisebb közös többszörösre vonatkozó disztributív azonosság.

Analízis:

A komplex függvénytan elemei alkalmazásokkal: Reguláris függvények. Hatványsorok, elemi függvények kiterjesztése komplex változóra. Alkalmazás másodrendű közönséges differenciálegyenletek megoldására. Komplex változós függvény differenciálhatósága. Komplex vonalintegrál. Cauchy-féle integráltétel és integrálformula. Az algebra alaptétele. Szingularitások. Reziduumszámítás. A fogalomalkotás folyamata..

Valós függvénytan elemei alkalmazásokkal: Lebesgue-mérték. Mérhető függvények. Lebesgue-integrál és kapcsolata a Riemann-integrállal. Alkalmazások a valószínűség-számításban: véletlen változó eloszlásfüggvénye és sűrűségfüggvénye. Fourier-sor. Alkalmazások a parciális differenciálegyenletek elméletében: a hővezetés differenciálegyenlete. Fourier módszere a változók szétválasztására. A fogalomalkotás folyamata. Differenciálegyenletek: Közönséges differenciálegyenletek és rendszerek megoldásának létezése, előállítása. Lineáris és nemlineáris rendszerek kvalitatív tulajdonságai. A parciális differenciálegyenletek alaptípusai. A Fourier-módszer.

Geometria:

A geometria alapjai: Az axiomatikus módszer, a relatív ellentmondás-mentesség. Modellek. Az abszolút geometria axiomatikus felépítése. A párhuzamossági axiómával egyenértékű állítások. Az elliptikus, euklideszi és hiperbolikus geometria modelljei. Hiperbolikus trigonometria. Transzformációcsoportok, az Erlangeni program. A fogalomalkotás folyamata.

Diszkrét és konvex geometria: Pontrendszerek, mozaikok, elhelyezések és fedések. Rácsok. Konvex halmazok. Extremális pontok. Konvex poliéderek. Polaritás, duális poliéderek. Szimmetrizációk. Az izodiametrális egyenlőtlenség. Az izoperimetrikus probléma. A fogalomalkotás folyamata.

Topológia és differenciálgeometria: Metrikus és topologikus terek, folytonos leképezések, homeomorfizmusok. Összefüggőség, kompaktság. Görbék és felületek topológiai vizsgálata: gráfok, Jordan-tétel, Euler-karakterisztika, irányíthatóság, osztályozás. A felületek differenciálgeometriája: alapformák, főgörbületek, főirányok, Minkowski- és Gauss-görbületek, geodetikusok. A Gauss–Bonnet-tétel. Nevezetes felületek. A fogalomalkotás folyamata.

Projektív geometria: Az affin geometria elemei. Az euklideszi sík és tér projektív bővítései. Perspektivitások és projektivitások. Kettősviszony, Papposz tétele. Centrális kollineációk és alkalmazásai. A projektív geometria analitikus modellje. A másodrendű görbék projektív elmélete. Pólus-poláris kapcsolat. Pascal, Brianchon és Steiner tételei. Másodrendű felületek. Fogalomalkotási folyamata.

Sztochasztika:

Elemi valószínűség-számítás: A diszkrét modell. Geometriai valószínűség. Valószínűségi változók, eloszlások. Feltételes valószínűség. A nagy számok törvénye. Bolyongási problémák. A matematikai statisztika alapfogalmai. Matematikai játékok, rejtvények. Valószínűség-számítás alkalmazásai: Sztochasztikus modellek és statisztikai vizsgálatok. Véletlen bolyongás (arkusz szinusz törvény, nagy eltérések, iterált logaritmus tétel, tönkremenési problémák). Pontfolyamatok (Poisson-folyamat). Elágazó folyamatok (Galton–Watson-folyamat, folytonos idejű Markov-féle elágazó folyamat). Sorbanállási modellek (stacionárius születési-kihalási, sorbanállási rendszerek). A fogalomalkotás folyamata.

További fejezetek a valószínűség-számításból és a matematikai statisztikából: Nevezetes abszolút folytonos eloszlások, rendezett minták. Véletlen bolyongás. Generátor függvény. Minta, nevezetes statisztikák. Becslések és tulajdonságaik. A hipotézisvizsgálat elemei. Nevezetes statisztikai eljárások. Iskolai kísérletek tervezése és kiértékelése.

Információelmélet és sztochasztikus folyamatok: Markov-láncok. Felújítási folyamatok. Poisson-folyamat. Elágazó folyamatok. Entrópia, divergencia. Redundancia és nyelvészet. Egyértelműen dekódolható kódok. Hibajavítás.

Diszkrét matematika:

Kriptográfia alapjai: Alapvető kriptográfiai fogalmak. Szimmetrikus, aszimmetrikus kriptorendszerek. Eltolásos, lineáris rendszer, DES, RSA. Alapvető kriptográfiai protokollok. Digitális aláírás. PGP bemutatása.

Kombinatorikai érdekességek, matematikai játékok: Dominók, hamis pénz feladatok, minimax tételek intervallumrendszerekre. Ramsey-tételek véges és végtelen esetben. Kombinatorika és geometria. Pozíciós játékok, Grundy-számok, amőba.

Kombinatorika és alkalmazásai: Síkbeli konvex alakzatok, Helly tétele és alkalmazásai. Kombinatorikus geometriai problémák. Elemi topológiai feladatok. A skatulyaelv. A logikai szitaformula. Az invariáns módszer alkalmazásai. Partíciós problémák. Sakktáblával kapcsolatos feladatok. Különböző típusú, színezéssel kapcsolatos feladatok.

Gráfelmélet és algoritmusok: Gráfelméleti alapfogalmak. Egyszerű gráfok. Fák, erdők. Többszörös élű gráfok. Euler-vonal, Hamilton-kör. Síkban rajzolható gráfok. Páros gráfok, házassági probléma. Turán-típusú tételek. Ramsey tétele. Irányított gráfok. Fokszámsorozatok realizációja. Szélességi és mélységi keresés, legrövidebb út. Párosítás páros gráfokban, folyamatok, Menger tételei. Gráfszínezések. Extremális gráfok.

Elemi matematika és módszertan:

Demonstráció és kísérletezés a matematikaórán: A matematikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés, konkrét tevékenységek. A tanulói tevékenységhez, szemléltetéshez szükséges hagyományos és modern eszközök (pálcika-modellektől a számítógépes animációkig) alkalmazhatóságának bemutatása pozitív és negatív példákon.

Az „egyetemi matematika” az iskolai matematikában: Számfogalom, műveletfogalom, relációk és függvények, a matematikai logika alapismeretei, a geometria megalapozása, geometriai transzformációk, mérés, mérték, valószínűség-számítás, statisztika. A válogatott témakörök feladatanyaga alapján annak a vizsgálata, hogyan és mit lehet egy-egy témakörből továbbadni a gyerekeknek az egyes iskolatípusokban úgy, hogy abban korrekt matematikai tartalom jelenjen meg az életkornak megfelelő formában. Indoklások és bizonyításuk az iskolai matematikaoktatásban: Az indoklási, bizonyítási tevékenység, mint a matematikai gondolkodás egyik alapvető összetevője. A bizonyítási igény felkeltésének módszerei. Tételek megsejtését elősegítő eljárások. Szemléletes okoskodások, indoklások, bizonyítási stratégiák.

Válogatott fejezetek az elemi matematikából: A 10-től 18 évesek számára rendezett országos versenyek feladatainak megoldása. Ismerkedés más országok tanulmányi versenyeinek feladataival. Régi könyvek feladatai, történeti érdekességek.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudományi ismeretek:

A matematika tanítása: a matematikadidaktika mint interdiszciplináris tudomány; a matematikadidaktika főbb elméleti kérdései. A fogalmak, tételek, bizonyítások tanításának alapkérdései. Néhány fontosabb témakör tanításának főbb kérdései, módszerei, eszközei.

Számelmélet, algebra, függvények. Geometriai alapfogalmak, geometriai transzformációk. Vektorok, trigonometria. Kombinatorika, valószínűség-számítás, gráfok. Statisztika.

A matematika oktatásának a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő módszereinek ismerete, különös tekintettel a matematikai fogalmak kialakulásának korosztályonkénti különböző szintjeire:

A számfogalom fejlesztése. Számérzet komponensei. Műveleti modellek az egész számok körében. Számkörbővítés, permanenciaelv.

Feladattípusok, nyitott feladatok, problémamezők, problémavariációk. Problémamegoldási stratégiák, heurisztikus elvek. Bizonyítási stratégiák, algoritmikus gondolkodás.

A matematikai modellalkotás az oktatásban. Alkalmazásorientált matematikaoktatás.

Matematikai fogalmak tanításának alapkérdései. Definíciók fajtái. Követelmények definíciókkal szemben. Feladattípusok a fogalmak tanításával kapcsolatban.

A geometriai gondolkodás fejlődésének szintjei.

A magyarországi matematikatanítás főbb sajátosságainak, a múlt századbeli tantervi változások tartalmi lényegének megismerése. Matematikai-didaktikai elméletek, matematika-didaktikai kutatások eredményei.

A zsebszámológép, személyi számítógépek matematikatanításban való felhasználása.

Sajátos kompetenciák:

A matematikatanár rendelkezze:

a matematikatanítással kapcsolatos saját kutatásaihoz, illetve a tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismeretével; fejlett fogalmi gondolkodással és absztrakciós képességgel, ami képessé teszi őt a matematikadidaktikai tudományban az aktuális kutatások és tudományos munkák kritikus értékelésére;

eredeti (matematikai) látás- és gondolkodásmóddal, amely a megszerzett tudás alkalmazásában és gyakorlati hasznosíthatóságában, valamint a speciális matematikai problémamegoldó technikák felhasználhatóságában is jelentkezik;

a tanulók speciális matematikai képességei korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával a tehetséges tanulókat ösztönzi a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére;

a matematika iránti megfelelő attitűd kialakítani tudásának képességével;

matematika versenyek szervezésének képességével,

a matematika tanulásához gyenge képességekkel rendelkező tanulókkal való foglalkozás módszertani eszköztárával.

MULTIKULTURÁLIS NEVELÉS TANÁRA

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: a multikulturális nevelés okleveles tanára;

angol nyelvű megjelölése: teacher of multicultural education.

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik az iskola világában tudatosan kezelik az értékek sokféleségét, nyitottak mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására, képesek olyan pedagógiai helyzetek teremtésére, amelyek ezeknek az értékeknek az elfogadását segítik. Célja továbbá a multikulturális szemlélet formálása. A képzés ugyanakkor a csoportközi, az interkulturális kommunikáció sajátosságainak megértésével, az előítélet és etnocentrizmus csökkentésével a különböző kultúrájú tanulók és munkatársak együttes munkájának eredményes szervezésére, és a folyamat közben szükségszerűen fellépő feszültségek, konfliktusok hatékony kezelésére is felkészít. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A multikulturális nevelés elmélete és gyakorlata. A multikulturális iskola. Nemzetiségi és etnikai kisebbségek, népcsoportok és bevándorlók gyermekei az iskolában.

A globalizáció hatása az oktatásügyre. Európai identitás és oktatás. Kultúra, szocializáció, identitás.

Család, iskola, kultúra. Az iskolával, tanulással, tudással kapcsolatos kulturális értékek. A média hatása a szocializációra.

A csoportközi kapcsolatok, a hatalmi viszonyok és a társadalmi konfliktusok szociálpszichológiája.

Migráció, szegregáció és kultúraközi interakció. Etnikai és vallási konfliktusok, nemzetközi krízisek, népiirtások, terrorizmus. Antiszemizmus. Társadalmi traumák emlékezete és oktatása. Holokauszt: társadalmi stigmatizáció és politikai elnyomás. Demokrácia és diktatúra: társadalmi kényszerek és egyéni döntési lehetőségek.

A társadalmi nemmel kapcsolatos nézetek, nemi szocializáció a különböző kultúrákban. A szexualitás társadalmi konstrukciói, homoszexuális identitások.

Interkulturális készségek, előítélet-mentes gondolkodás, sajátélmény-tréning.

Szaktárgyszertani ismeretek:

Szakmai szaktárgyszertani tudás fejlesztésére vonatkozó ismeretek mélyítése a multikulturális oktatás, nevelés szaktárgyszertanának területén. Kiemelten: multikulturális konfliktuselemzés a gyakorlatban (terepmunka, kutatás, forráselemzés, programfejlesztés.) Az előítéletek kezelésének módszertana (felismerés, alakítás).

NÉMETTANÁR / NÉMET- ÉS NEMZETISÉGINÉMET-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése:

a) okleveles némettanár

b) okleveles német- és nemzetiséginémet-tanár;

angol nyelvű megjelölése:

- c) teacher of German language and culture
- d) teacher of German as a minority language and culture.

Választható szakirányok: némettanár, nemzetiséginémet-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettség, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Német nyelvészet: alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések. A magyar és a német nyelv kontrasztív nyelvészeti ismeretei. A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. Ismeretek a német irodalom és kultúra területén: a német nyelvterület kultúrájának (irodalom, film, képzőművészet, alkalmazott művészetek) legfontosabb szellemi és művészeti irányzatai, amelyek meghatározóak a német kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának, a kultúra és a német nyelvű országok társadalmának (beleértve a politika és gazdaság) aktuális kérdései. Az irodalmi műfajok értő ismerete (műelemzés és befogadási modellek) az irodalomtörténet tükrében/ alapján, az irodalom és a média összefüggései, a komparatisztika aktuális szempontjai (magyar–német és egyéb európai nyelvek és kultúrák vonatkozásában). Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A német nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

A nemzetiséginémet-tanár szakirányhoz tartozó sajátos ismeretek (8-14 kredit):

A hazai német kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A német kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

Szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi németeknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

Közép- és délkelet-európai német nyelvű regionális irodalom a 20. században.

Szaktárgyszertani ismeretek:

A német nyelv tanításának módszertana: A nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák.

A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása,

ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motíváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A némettanár és a nemzetiséginémet-tanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

NYELV- ÉS BESZÉDFEJLESZTŐ TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles nyelv- és beszédfejlesztő tanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of speech and language.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a kisgyermekkorától a felnőttkorig a beszéd- és anyanyelvi kommunikációs készségek fejlesztésével kapcsolatos területen az egyéni és csoportos fejlesztési, nevelési, oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A beszédtervezési folyamat (a beszédtervezés meghatározása, a közlés szándékától a kiejtésig, a produkciós folyamat szintjei, transzformációs működések: grammatikai megformálás, fonológiai és fonetikai tervezés; megakadás-jelenségek, beszéd típusok: spontán, félspontán beszéd, felolvasás; kivitelezési szabályok és tendenciák).

A beszéd megértési folyamat (a hallás folyamata, az észlelési szintjei, hallás és észlelés egymásra hatása, a mondatértés és szövegértés folyamata, a szövegösszefüggések felismerése, a mentális lexikon, a nyelvi jelek aktiválása, a megértési folyamat fejlődése, a megértési folyamat zavarai, életkori sajátosságok, felismerés és fejlesztési területek).

Beszédképzés és beszédfejlesztés (a magyar artikulációs bázis, a beszéd ép és kóros jelenségei, köznyelvi hangképzés és a prozódiai jellemzők, a hangos megszólalás szabályai, tendenciái, elvárások és reakciók a verbális kommunikációban, a hibás beszédprodukció felismerése, fejlesztési területek és módok gyermek- és felnőttkorban).

Hangzó nyelv: a beszéd (a beszédhangok, a hangkapcsolatok és a hangsorok létrehozása, kiejtési jellemzők, fiziológiai sajátosságok, akusztikai következmények; a beszéd szuprasegmentumai: beszéd dallam, hangsúly, tempó, ritmus, szünet, hangszínezet; hangképzés és a szöveg meghangosítása, megakadás-jelenségek, a félspontán és a spontán beszéd jellemzői, a beszéd fejlesztésének lehetőségei).

Beszédpercepció (a beszéd feldolgozás alsóbb szintjei, a hallás jellemzői, fonetikai és fonológiai folyamatok, szófelismerés, a mentális lexikon aktiválása, észlelés és megértés összefüggései, mondatazonosítás, a szöveg auditív feldolgozása, a szövegértés célzott fejlesztése, beszéd észlelés és beszéd megértés az osztályteremben, a tanári beszéd jellemzői, anyanyelvi és felnőttkori beszédpercepció sajátosságok).

Beszédzavarok (a beszédzavar fogalma, beszédhibák, beszédpercepció zavarok, beszéd megértési nehézségek, kóros beszédprodukciós folyamatok, organikus és funkcionális beszédzavarok; a zöngképzés zavarai, a beszédhangképzés zavarai, a prozódiai jellemzők kóros megjelenési formái, retorikai hibák; a gyermekek leggyakoribb beszédhibái, felnőttkori beszéd- és ejtési hibák, a beszédzavarok felismerése, beszédhigiéne).

Beszédviselkedés (a hangos megnyilatkozások típusai, tanári verbális magatartás, anyanyelv- fejlődési sajátosságok a beszédviselkedésben, prozódia és szöveg egysége, a beszédalkotás mint viselkedés, nyelvi tartalom és verbális előadásmód, hangzó és nem-verbális gesztusok, mimika és beszéd, mozgás és beszéd, kapcsolattartás, megjelenés, a verbális érintkezés jellemzői, fejlesztési lehetőségek).

Szaktanári ismeretek:

A nyelv- és beszéd tanítás elmélete (a verbális kommunikáció oktatásának elméleti háttere; az anyanyelv és annak hangzó változatát érintő tanításnak a teoretikus kérdései; a didaktikai és gyakorlati feladatok összehangolása; a módszertani rugalmasság problémája; a tanulók adottságainak és a fejlesztési lehetőségeinek összefüggései).

A nyelv- és beszédtanítás gyakorlata (a nyelv- és beszédtanítás metodológiai tényezői; a nyelv- és beszédtanítás módszerei: egyénileg, osztálytermi körülmények között, valamint kiscsoportos foglalkozások keretében; a készség- és képességfejlesztés eljárásai; a nyelv- és beszédtanítás gyakorlattípusai; a szemléltetés).

Nyelv- és beszédtanítási gyakorlatok (a módszertani ismeretek gyakorlati alkalmazása; a különféle nyelv- és beszédtanítási formák, szemléltetési lehetőségek gyakorlati alkalmazása; a didaktikai feladatok gyakorlati megvalósulásai: a bemutatás, a gyakorlás, az ismételtes, az ellenőrzés, az értékelés szerepe).

ÓGÖRÖGTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles ógörögtanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of Ancient Greek.

A képzés célja az alapkivokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Az ógörög szöveg grammatikája, lexikája, történeti, filozófiai, vallás- és kultúrtörténeti vonatkozásai.

Az ógörög irodalom legfontosabb alkotói életművének áttekintése, az ógörög irodalom főbb tendenciáinak ismerete; a modern irodalomtudomány és esztétika elemzési módszerei szerinti irodalomértés.

A latin nyelv alapvonalai, könnyebb latin szövegek fordítása.

Az antik (görög-latin) világ történetének (földrajzának), irodalmának, vallásának, művészetének főbb vonalai, történeti, nyelvi és kulturális (főképp irodalmi) kapcsolatai az ókori keleti és az antikra támaszkodó közép- és újkori európai civilizációkkal, különös tekintettel az ógörög nyelv, a bizánci kereszténység, a hazánkban élő görögség szerepére Magyarország kultúrájában.

Az ókori gyűjteménnyel rendelkező múzeumok anyagának ismerete. Tárlatvezetési ismeretek, a topográfia és a tárgytörténet kérdései, a görög feliratok olvasásához szükséges epigráfiai alapvetés.

Szaktudszertani ismeretek:

Ógörög szaktudszertan: az ógörög tanításában alkalmazható módszerek az irodalmi szövegek feldolgozásában (pl.: szöveg szituálása, lexikai, nyelvtani feldolgozása, a hozzá kapcsolódó művelődéstörténeti ismeretek bemutatásának lehetőségei, a szöveg magyar

nyelvű értelmezése). A tankönyvek és segédletek kipróbálásához szimulációs gyakorlatok. A gyakorlatok, szemléltető anyagok, játékok önálló elkészítése. Az ógörög nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Az ógörög tanításának klasszikus, kétnyelvű tradíciója, a közvetítő készség mérésének elmélete, a fordítás elméletének alapkérdései, a lexikafordításnak problémái, grammatika, az egyszerű és az összetett mondat fordításának kérdései.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Tananyagkészítés, projektmunka. Felkészülés a tanítási gyakorlatra. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana. A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.

OLASZTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles olasztanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of Italian language and culture.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Olasz nyelvészet: a modern olasz általános, szinkrón, diakrón és alkalmazott nyelvészet főbb területeinek (lexikológia, szemantika, pragmatika, szövegnyelvészet, stilisztika), valamint az olasz nyelv történetének átfogó ismerete. A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvállapot rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

Az olasz nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az olasz kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.

Olasz irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és az olasz irodalom történetének áttekintő ismerete. Az olasz irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az olasz nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség

fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság Olaszország kultúrájában, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktudományi ismeretek:

Az olasz nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az olasztanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

OROSZTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles orosztanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of Russian language and culture.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. Az orosz nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az orosz kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az orosz nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Orosz irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és az orosz irodalom történetének áttekintő ismerete. Az orosz irodalom alkotásainak értő elemzése.

Szaktudományi ismeretek:

Az orosz nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

Az orosz nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motíváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az orosz tanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

PEDAGÓGIATANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles pedagógiatanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of educational science.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A pedagógiaoktatás nevelésfilozófiai, társadalomelméleti, társadalompedagógiai alapjai, iskolapedagógiai vonatkozásai.

A pedagógiaoktatás jelentősége a hazai iskolarendszer fejlesztése szempontjából, a bolognai folyamat hatása a pedagógiaoktatás színtereire. A felnőttoktatás sajátosságainak szerepe a pedagógia tárgyak oktatásában.

Pedagógusképzési, tanárképzési modellek, koncepciók a nemzetközi és a hazai gyakorlatban. A pedagógiai tárgyak oktatásnak módszertani kérdései.

A pedagógus szakma pályaképének formálási lehetőségei. A mesterségbeli tudás és a speciális pedagógiai képességek fejlesztésnek módszerei. A pedagógiai előfeltevések, nézetek

megismerése, alakításuk lehetőségei és technikái. A hatékony pedagógia kommunikáció és együttműködés.

Pedagógusszerepek, -feladatok az iskolai szervezeten belül és kívül. A pedagógiai innováció lehetséges terei, formái, gyakorlata.

Szaktudományi ismeretek:

A reflektív pedagógiai gondolkodás és tevékenység fejlesztésének lehetőségei, módszerei. Korszerű tanulószervezési, irányítási és értékelési technikák a pedagógiai tárgyak oktatásában.

A pedagógiaórák tervezésének kérdései. A pedagógiai megfigyelések, gyakorlatok szervezésnek, irányításának és értékelésnek kérdései formális és nemformális keretek közt.

Pedagógiai projektek tervezésének, szervezésnek módszertana. Kutató, fejlesztő munka a pedagógiai tárgyak oktatása kapcsán.

Sajátos kompetenciák:

A pedagógiai tanár képes a közoktatásban, a szakképzésben és a felsőoktatásban is a pedagógia korszerű tartalmait egy újszerű didaktikai megközelítésben tanítani, a pedagógiai tárgyak oktatása során az ismeretközlésen túl speciális pedagógiai képességeket fejleszteni és a pálya gyakorláshoz nélkülözhetetlen attitűdöket alakítani, végső soron egy kompetenciaalapú oktatási folyamatot tervezni, irányítani és értékelni.

PORTUGÁLTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles portugáltanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of Portuguese language and culture.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. Portugália (és a portugál ajkú világ) nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az adott kultúra

sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Portugál irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a francia irodalom történetének áttekintő ismerete. A portugál irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A portugál nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Szaktudományi ismeretek:

A portugál nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A portugáltanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

ROMÁNTANÁR / ROMÁN- ÉS NEMZETISÉGIROMÁN-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése:

- a) okleveles román-tanár
 - b) okleveles román- és nemzetiségiromán-tanár;
- angol nyelvű megjelölése:
- c) teacher of Rumanian language and culture
 - d) teacher of Rumanian as a minority language and culture.

Választható szakirányok: román-tanár, nemzetiségiromán-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (pragmatika, szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A román nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.

Román irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a román irodalom történetének áttekintő ismerete. A román irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A román nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság a román kultúra és civilizáció (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

A *nemzetiségiromán-tanár szakirányhoz* tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

Szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi románoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

A hazai román kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A román kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

Román nyelvű regionális irodalom.

Szaktárgyszertani ismeretek:

A román nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motíváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A román-tanár és a nemzetiségi román-tanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

SPANYOLTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles spanyoltanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of Spanish language and culture.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az

oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismertetanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A nyelvtanítás módszertanának szaknyelve, a nemzetközi szakmai testületekben és szervezetekben való részvételhez szükséges kompetenciák.

A spanyol és latin-amerikai nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az adott kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.

A spanyol nyelvű irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a spanyol irodalom történetének áttekintő ismerete. A spanyol irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A spanyol nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság a spanyol nyelvű országok kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktárgyszertani ismeretek:

A spanyol nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motíváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A spanyoltanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

SZERBTANÁR / SZERB- ÉS NEMZETISÉGISZERB-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése:

- a) okleveles szerbtanár
- b) okleveles szerb- és nemzetiségiszerb-tanár;

angol nyelvű megjelölése:

- c) teacher of Serbian language and culture
- d) teacher of Serbian as a minority language and culture.

Választható szakirányok: szerbtanár, nemzetiségiszerb-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

A szerb nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a szerb kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A szerb nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Szerb irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a szerb irodalom történetének áttekintő ismerete. A szerb irodalom alkotásainak értő elemzése.

A szerb nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nemzetiségiszerb-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

A hazai szerb kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A szerb kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi szerbeknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

Szerb nyelvű regionális irodalom.

Szaktanári ismeretek:

A szerb nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A szerb nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motíváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A szerbtanár és a nemzetiségiszerb-tanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

SZLOVÁKTANÁR / SZLOVÁK- ÉS NEMZETISÉGISZLOVÁK-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése:

a) okleveles szlováktanár

b) okleveles szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár;

angol nyelvű megjelölése:

c) teacher of Slovakian language and culture

d) teacher of Slovakian as a minority language and culture.

Választható szakirányok: szlováktanár, nemzetiségiszlovák-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A szlovák nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a szlovák kultúra sajátos arculatának kiala-

culásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A szlovák nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Szlovák irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a szlovák irodalom történetének áttekintő ismerete. A szlovák irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségiszlovák-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

A hazai szlovák kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A szlovák kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi szlovákoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

Szlovák nyelvű regionális irodalom.

Szaktanári ismeretek:

A szlovák nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A szlovák nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motíváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A szlováktanár és a nemzetiségiszlovák-tanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan,

a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

SZLOVÉNTANÁR / SZLOVÉN- ÉS NEMZETISÉGISZLOVÉN-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése:

a) okleveles szlovéntanár

b) okleveles szlovén-és nemzetiségiszlovén-tanár;

angol nyelvű megjelölése:

c) teacher of Slovenian language and culture

d) teacher of Slovenian as a minority language and culture.

Választható szakirányok: szlovéntanár, nemzetiségiszlovén-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A szlovén nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a szlovén kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A szlovén nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Szlovén irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a szlovén irodalom történetének áttekintő ismerete. A szlovén irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségiszlovén-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

A hazai szlovén kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A szlovén kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi szlovénoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

Szlovén nyelvű regionális irodalom.

Szakmódszertani ismeretek:

A szlovén nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei.; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A szlovén nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák.

A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.

A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvvoktatásban, a csoport mint motíváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A szlovéntanár és a nemzetiségiszlovén-tanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

TECHNIKATANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése: okleveles technikatanár;
angol nyelvű megjelölése: teacher of technology.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a technikai alapismeretek a technikai műveltség közvetítésére, az e területtel kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Technikai alapismeretek: szintetizáló, integratív jelleggel a szakirányú alapképzésben megszerzett ismereteket bővíti, különös tekintettel a technika iteratív fejlődésének jellegzetességeire, tendenciákra térben és időben, a természeti-technikai (művi)-társadalmi környezet kölcsönhatására, dinamikájára.

Technikai alapelvek: tudományosan, történeti keretekbe illesztve elemzi az alapelvek (célorientáltság, tervszerűség, gazdaságosság, rendszerszemlélet és modell elv) gyakorlati alkalmazásával a technika alapkategóriáit (anyag, energia, információ, rendszer, modell), a legfontosabb összefüggéseit.

A technikatudomány és a társtudományok kapcsolata. Áttekinti a természettudományok, a társadalomtudományok és a technika kapcsolatrendszerét, a közöttük lévő szerves összefüggések jelentőségét a társadalmi szerveződésben.

A választható szakmai ismeretek gyakorlatorientáltak, a problémafelismerést, -megoldást, a gyakorlati (manuális) műveletek és kísérletek tervezését, kivitelezését és értékelését erősítik.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudományi ismeretek:

A technikatánítás szaktudományi korszerű technikai műveltségi háttérrel biztosítja az elméleti és gyakorlati jártasságot a technika oktatásában.

Sajátos kompetenciák:

A technikatánár a képzési szinteknek megfelelően képes értelmezni, átfogni, bemutatni és megértetni a természet, a társadalom, a technika és a technológia kapcsolatait, a makro-, a mikro-környezet és a környezetvédelem szerepét, az agrotechnikai, a technikai és a techno-

lógiai rendszerek felépítését, működését, előnyeit, veszélyeit, a technikai fejlődés törvényszerűségeit.

TESTNEVELŐ TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése: okleveles testnevelő tanár;
angol nyelvű megjelölése: teacher of physical education.

A képzés célja az alapkiválasztáson vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, az iskolai testnevelés és sport oktatási-nevelési feladatainak ellátására, a szakképzésben, a felsőoktatásban és a felnőttképzésben, emellett a sport-szakmai tárgyak oktatási, valamint minden szinten a sportpedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Az iskolai testnevelés szempontjából legfontosabb sportágak és egyéb lehetséges mozgásterületek (pl. tánc, stretching) oktatásának elmélete és módszertana.

Szabályismeret a testnevelés és az iskolai sport fontos sportágaiban, játékvezetői, illetve versenybírói ismeretek és gyakorlatosság.

A kondicionális és koordinációs képességek fejlesztésének elmélete és módszertana az egyes korcsoportok sajátosságainak figyelembevételével.

A különböző korcsoportok mozgásigénye, eltérő terhelhetősége, a kondicionális és koordinációs képességek mérése.

A sportszakember-képzés területén lehetséges szakmai tantárgyak elmélete, gyakorlata és módszertana.

A sporttevékenység megszerettetéséhez, az életen át tartó fizikai aktivitás iránti elkötelezettség kialakításához, e területen a tehetségek felismeréséhez és a tehetséggondozás feladataihoz szükséges ismeretek, tehetséggondozás (mentorálás).

Ismeretek és készségek a testi fejlettség státuszának megállapítására, az egyéni fejlettség programjának elkészítésére, ezzel összefüggésben ismeretek és készségek motorikus próbák szervezésére, lebonyolítására, értékelésére és az adatok tárolására.

Ismeretek, jártasságok, készségek az iskolai sport szervezeteinek működtetéséhez, illetve diák-sportversenyek rendezésére, lebonyolítására.

A sajátos fejlesztést igénylő (fogyatékkal, krónikus betegségekkel élő, testi fejlődésükben lemaradó, elhízott) tanulók, hallgatók és felnőttek pszichoszomatikus fejlesztésének speciális ismeretei, a prevenció kérdései.

Ismeretek és gyakorlatosság sport- és rekreációs táborok szervezésében és vezetésében.

Gyakorlatosság az integrált testnevelés- és sportfoglalkozás vezetésében.

Szaktudományi ismeretek:

A testnevelés elmélete és módszertana, a pszichomotoros tanítás-tanulás különböző stratégiái, tantárgy-pedagógiai sajátosságai.

A tanítás-tanulás folyamatának sajátosságai a tanórai és a tanórán kívüli testnevelésben az egyes korosztályok szerint. Az iskolai és iskolán kívüli sportköri foglalkozások szervezése és levezetése.

A tanítási-tanulási folyamat motoros és kognitív aspektusának tudatos transzferáló eszközként való alkalmazása tanórai és tanórán kívüli testnevelésben az egyes korosztályok oktatási ismereteinek figyelembevételével.

Ismeretek és készségek a testnevelési tananyag tervezésére (tantervfejlesztés, tanmenet-készítés, óravázlat-készítés).

Ismeretek és készségek a testnevelési óra és a sportfoglalkozás szervezésére és vezetésére.

Sajátos kompetenciák:

Az iskolai és iskolán kívüli sportköri tevékenységekhez tartozó játék és sportfoglalkozások szervezése és levezetése, különös tekintettel az olyan kreatív foglalkozásokra, ahol a közösségben végrehajtandó feladatok dominálnak.

A tanult mozgáskészlet kreatív használata, eredeti mozgások, mozgásfolyamatok, játékok alkotása.

Olyan mozgásformák, tevékenységek, sportágak ismerete, amelyek egyrészt divatosak, megfelelnek a korszellemnek, és amelyek bizonyítják, hogy a sport elsősorban örömförrás, kaland, játék, másrészt életük bármely szakaszában nehézségek nélkül űzhetik majd a diákok.

Olyan szakmai módszertani felkészültség, amely a gyengébb testi-lelki adottságú diákok számára is vonzóvá teszi a testnevelés és az iskola sportéletet, sikerélménnyel szolgálnak nekik.

Nyitottság az új és bevált nemzetközi, elsősorban európai módszertan, illetve gyakorlat iránt, hogy hivatásuk gyakorlása során megfeleljenek az új követelményeknek.

TÖRTÉNELEMTANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles történelemtanár;

angol nyelvű megjelölése: teacher of history.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A magyar, illetve egyetemes történelmi korszakok politika-, gazdaság-, társadalom- és művelődéstörténetére épülő, egy-egy korszakkal (ókor, középkor, újkor, modern kor) vagy régióval (Magyarország, Európa, Ázsia, Amerika stb.) vagy témakörrel (gazdaság és társadalomtörténet, eszmetörténet, hadtörténet, egyháztörténet stb.) kapcsolatos, tudományos mélységű ismeretek.

A forráselemzés típusainak (írott, képi, multimédiás, tárgyi stb.) ismerete és gyakorlati alkalmazása. Az egyes korszakok és tárgykörök forrásai, forrástípusai. Az új szemléletű, ún. forrásközpontú történelemtanítás követelményei.

A történelem segéd- és rokntudományainak ismerete (topográfia, kronológia, paleográfia, genealógia, heraldika stb. és régészet, néprajz, művészettörténet, történeti antropológia stb.), amelyek a tanár tudásának kibővíthetőségét és a tanítás során azok hasznosíthatóságát biztosítják. A legújabb történetírói irányzatok (mentalitástörténet, mikrotörténelem, nőtörténet, történeti demográfia, kisebbségtörténet stb.) és feldolgozási módszerek, azok alkalmazási lehetőségei.

A történelem tantárgy által közvetített általános és specifikus ismeretek és képességek: ismeretszerzés és -feldolgozás (a források és feldolgozások megkülönböztetése; forráskritika, tájékozódás könyvtárakban, kézikönyvekben, lexikonokban, atlaszokban, ismeretterjesztő és tudományos folyóiratokban, internetes keresőprogramokban, CD-ROM-ok kezelésében; a feldolgozás során a lényeges és lényegtelen jelenségek elhatárolása; az oksági viszonyok az okok és következmények bonyolult rendszerében való eligazodás; alternatívák, az egyén és a csoport szerepének és felelősségének megértése, a tettek mögött meghúzódó szándékok felismerése).

Kifejezőképességek: a források és feldolgozások által közvetített adatok, gondolatmenetek, nevek felidézése; a problémák és kihívások világos megfogalmazása, az erre adott magyarázat, következtetés, érvelés szóbeli formáinak elsajátítása, a történelem és a társtudományok legfontosabb fogalmainak és szakkifejezéseinek ismerete; az írásbeli kifejezőképességek: a vázlat- és feleletterv-készítés, kivonatolás, jegyzetelés, táblázatkészítés technikái, szövegszerkesztő programok alkalmazása; a képi kifejezés módszerei: diagramok, grafikonok elemzése, készítése, képi ismerethordozók gyűjtése, válogatása, készítése.

Tájékozódási képességek: térben és időben való tájékozódás kronológiai és topográfiai adatok segítségével, a történelmi események és a földrajzi viszonyok kölcsönhatásának felismerése, szinkronszemlélet, ökológiai szemlélet s ezek továbbfejlesztése.

A történelem tantárgy kapcsolata, kapcsolódása a társadalomtudományokhoz és a művészeti oktatáshoz; a történettudomány és -tanítás nemzetközi tendenciái, különös tekintettel az EU gyakorlatára.

Szaktudományi ismeretek:

A történelem tanításának módszertana: A történelemórán folyó kompetenciafejlesztés módszerei, a történelemtanítás tervezésének kérdései. A történelemtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális történelemtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe az oktatásban. A történelem tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

A történelem oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

UKRÁNTANÁR / UKRÁN- ÉS NEMZETISÉGIUKRÁN-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,
magyar nyelvű megjelölése:

- a) okleveles ukrántanár
- b) okleveles ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár;

angol nyelvű megjelölése:

- c) teacher of Ukrainian language and culture
- d) teacher of Ukrainian as a minority language and culture.

Választható szakirányok: ukrántanár, nemzetiségiukrán-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. Az ukrán nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az ukrán kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az ukrán nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Ukrán irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és az ukrán irodalom történetének áttekintő ismerete. Az ukrán irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségiukrán-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

A hazai ukrán kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. Az ukrán kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi ukránoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

Ukrán nyelvű regionális irodalom.

Szaktárgyszertani ismeretek:

Az ukrán nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

Az ukrán nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az ukrántanár és a nemzetiségiukrán-tanár

rendelkezzék magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

VIZUÁLIS- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA-TANÁR

A szakképzettség oklevélben szereplő,

magyar nyelvű megjelölése: okleveles vizuális- és környezetkultúra-tanár,

angol nyelvű megjelölése: teacher of visual culture.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, valamint az alapfokú művészet-oktatási intézményben az oktatási-nevelési feladatok ellátására, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek

Az emberi környezet értékelése a hasznosság és a szépség szempontjából

Az emberi környezet, a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságának ismerete

A vizuális alkotó és befogadó képességek fejlődésének ismerete (gyerekrajz-fejlődés).

A képi-plasztikai gondolkodás, alkotás, a vizuális megismerés, képi látásmód elméleti ismerete és gyakorlati alkalmazása. A konkrét és fogalmi gondolkodás és cselekvés kapcsolata.

A kreativitás jelentőségének és fejlesztési lehetőségeinek (vizuális alkotó tevékenységeken keresztül) ismerete

A látvány érzelmeket keltő szerepe, az érzelmi intelligencia kifejlesztésében betöltött szerepe.

Az esztétikum felismerése és értékelése minden látható jelenségben.

A környezetkultúra funkcionális, esztétikai, gazdasági szempontjai.

A vizuális művészetnek, mint az emberi megismerés és kifejezés egyik módjának az ismerete. A képzőművészetnek, mint a legkomplexebb vizuális üzenetnek és értékközvetítőnek a megismerése.

A látás, az ábrázolás és a vizuális kifejezés szerepe az emberi kommunikációban.

A vizualitásnak az önismeretben, identitás kialakításában, az önkifejezésben betöltött szerepe

A látható minőségeknek a napi gyakorlatban, a tudományban és a művészetben betöltött szerepe.

A fogyasztói és állampolgári nevelés a tárgyvilág, a városi környezet értő használatához.

Szaktudományi ismeretek:

A vizuális és környezetkultúra tanításának módszertana, elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

A fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző, ítélőképesség, ízlés, érzelmi intelligencia, kooperativitás) megfelelő módszerek ismerete.

Tanítási módszerek és stratégiák: frontális, egyéni, csoportos, projekt, felfedezéssel, differenciálás.

Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális munka.

A tanítás tervezése: jogszabályok, kerettantervek, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat.

Értékelési célok: tudás, diák, tanár, iskola. A tanulás értékelési formái: formatív, diagnosztikus, összegző. Szóbeli, írásos, megbeszélés, kiállítás. Mérés.

Tanulmányi eszközök, számítógép, vetítők, cd-készítés

94. TÁRSADALMI NEMEK TANULMÁNYA (GENDER STUDIES)¹

Társadalomtudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** társadalmi nemek tanulmánya (Gender Studies)
2. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles, társadalmi nemek tanulmányának kutatója
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Gender Studies Expert
 - választható specializációk: elméleti, szakértői (Theory, Applied Gender Studies)
3. **Képzési terület:** társadalomtudomány
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány, társadalomtudomány, gazdaságtudományok, jogi képzési terület vagy a közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület közigazgatási képzési ágának bármely alapképzési szakja.
 - 4.2. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. **A képzési idő félévekben:** 4 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15–25 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20–30 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 25–30 kredit;
 - 6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek értéke: 30 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: legalább 10%.

¹ Hatályon kívül helyezte: 188/2018. (X. 12.) Korm. rendelet 6. §, 4. melléklet 13. Hatálytalan: 2018. X. 13-tól. A legkésőbb a 2018. évi felsőoktatási felvételi eljárásban társadalmi nemek tanulmánya mesterképzési szakra felvett hallgatók a tanulmányaikat a képzés megkezdésekor hatályos követelmények alapján folytathatják [ld. 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet 10. § (12) bek.].

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a társadalmi nemek tudományában megszerzett elméleti, módszertani és gyakorlati ismereteik birtokában képesek szakterületükön önálló, kreatív gondolkodásra és a társadalom-, illetve bölcsészettudományok körébe tartozó, a társadalmi nemek vizsgálatára fókuszáló kutatások, illetve a társadalmi nemekkel kapcsolatos szakmai tevékenységek végzésére az akadémiai, állami és a civil szférában. Megfelelő alapokkal rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a társadalmi nemek tanulmányozásának fogalmi keretét;
- a társadalmi nemek tanulmányozása során alkalmazott interdiszciplináris gondolkodás alapjait;
- a nemi esélyegyenlőség problémakörét empirikus és elméleti szinten is;
- az egyes bölcsészettudományi, illetve társadalomtudományi terület fogalmi kereteit és annak társadalmi nemek szempontú kritikáját;
- a szakmai-etikai normákat és azok alkalmazását.

7.1.1. Az elméleti specializáción végzettek ismerik továbbá:

- az általános kutatás-módszertani ismereteket;
- a tudományos és elemzői munkához szükséges problémamegoldó technikákat;

7.1.2. Az esélyegyenlőség specializáción végzettek ismerik továbbá:

- a nemi egyenlőtlenség megoldására tett politikai erőfeszítéseket, illetve ezek szervezeteit, módszereit;
- a nemi egyenlőtlenségek problémakörén munkálkodó szervezetek működését, illetve ezek kritikus elemzését;
- a nemi egyenlőtlenség, mint társadalmi probléma illeszkedését a „policy making” globális kereteibe.

7.2. Az elméleti specializáción végzettek alkalmasak:

- társadalmi problémák társadalmi nemi szempontú megközelítésére és elemzésére;
- ilyen típusú problémák megoldáslehetőségének elemzésére;
- bölcsészeti- és társadalomtudományi területeken társadalmi nemi szempontú tudományos kérdések megfogalmazására;
- interdiszciplináris gondolkodás alkalmazására a tudományos munkában;
- önálló elméleti és empirikus elemzés elvégzésére;
- kutatások tervezésére, irányítására és szervezésére;
- szakmai tanácsadásra, döntések előkészítésére;
- szakirodalom felkutatására és értelmezésére;
- a kutatási eredmények interpretálására, illetve a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére.

7.2.1. Az esélyegyenlőség specializáción végzettek alkalmasak:

az ezzel foglalkozó politika intézményeiben politikai elemző, döntés előkészítő, illetve azt végrehajtó és elemző munka elvégzésére.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

kritikus, társadalmi nemi szempontú gondolkodás;
elkötelezettség és igény a minőségi munkára;
problémacentrikus látásmód, problémamegoldó gondolkodás;
idegennyelv tudás;
jó kommunikációs képességek;
kreativitás, nyitottság, rugalmasság, empátia;
intuíció és módszeresség;
tanulási készség és jó memória;
információ feldolgozási képesség;
környezeti problémák iránti fogékonyság;
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Alapozó ismertek: 15–25 kredit

alapfogalmak, történeti háttér, általános bevezetés a tudományágba, a társadalmi nemek elméletei, interdiszciplináris gondolkodás, bevezetés a társadalmi nemek tudományának módszereibe, illetve a tudományos kutatómunkába társadalmi nemek területén.

8.2. Szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20–30 kredit

- a) társadalomtudományi ismeretek: (esélyegyenlőség a munka világában, nemek és nemzetek, államelméletek nemi kritikája, vallás és nem, szexualitás és nem, nők és a politika, jóléti államok és társadalmi nem, globalizáció kritika, posztkolonialista, orientalista elméletek, nőmozgalmak története és elméletei);
- b) bölcsészettudományi ismeretek: (irodalomelmélet és társadalmi nemek, queer elméletek, pop kultúra nemi olvasata, szóbeliség és történetírás, feminista média kutatás, nőirodalom, feminizmus és a férfitudományok, a test elméletei, az identitás történelmi keretei);
- c) diskurzus elemzés, kvalitatív kutatási módszerek, statisztikai adatok elemzése.

8.3. Szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek: 25–30 kredit

- a) elméleti specializáció: a társadalmi nemekkel kapcsolatos ismeretelmélet és tudományos elméletek differenciált megismerése, az elmélet és kutatás kapcsolatának tanulmányozása;
- b) szakértői specializáció: a társadalmi nemekkel kapcsolatos szakmai tevékenység gyakorlása, e tevékenység különböző területeinek tudományos megalapozása és elmélyített megismerése.

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Szakmai gyakorlat:

A szakértői specializáció 3–6 hónapos terepen végzett gyakorlatra épül, ahol nemi egyenlőtlenséggel, illetve ennek valamely rokon témakörével foglalkoznak.

10. Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez angol nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány, vagy oklevél megszerzése szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit értékű bölcsészettudományi, társadalomtudományi ismeret.

A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül is lehet teljesíteni a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint.

95. TÉRKÉPÉSZ

Informatikai Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: térképész

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles térképész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Cartography

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a földtudományi alapképzési szak térképész szakiránya.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a földtudományi alapképzési szak nem térképész szakirányai; a földrajz, a környezettan, a tájrendező és kertépítő mérnöki, építőmérnöki, a programtervező informatika, a környezetmérnöki alapképzési szakok, továbbá a földmérő és földrendező mérnök alapképzési szak.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-55 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 25-35 kredit;
- 6.4. A szabadon választható ismeretekhez rendelhető kreditek minimális száma: 6 kredit;
- 6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 45%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan térképész szakemberek képzése, akik megfelelő kartográfiai szemlélettel, valamint magas szintű elméleti és gyakorlati szaktudással rendelkeznek. Ezek birtokában sokféle kartográfiai terület feladatait képesek magas szinten ellátni: hagyományos és számítógépes térkép-szerkesztés, geoinformatikai rendszerek tervezése és üzemeltetése, modern felmérési módszerek (GPS, távérzékelés), tematikus kartográfia. Képesek továbbá kartográfiai és geoinformatikai célú kutatási feladatok ellátására és koordinálására. Rendelkeznek a térképészet hagyományos és informatikai alapú feladatainak megoldásához szükséges ismeretekkel és készségekkel. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzetek ismerik:

- a szakma gyakorlásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretanyagot,
- a kartográfiai ismeretek rendszerét,
- a szakma műveléséhez szükséges magas szintű interdiszciplináris elméleti ismeretanyagot (általános és tematikus kartográfia, számítógépes térképészet, geoinformatika, felméréstan),
- a digitális képfeldolgozás és a számítógépes grafika szerkesztési eljárásait, és birtokába jutottak az érintkező határterületi tudományok (geodézia, geológia, geofizika, földrajz, meteorológia, matematika, történelem, nyelvészet) idevágó ismeretanyagának,
- a kutatáshoz és az operatív munkához kapcsolódó széles körben alkalmazható problémamegoldó módszereket,
- a számítógépes kommunikáció, elemzés és modellezés módszereit.

7.2. A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- ismereteik önálló továbbfejlesztésére,
- a különböző rendeltetésű térképek matematikai és kartográfiai szerkesztési alapelveinek, felmérési eljárásainak, ábrázolási megoldásainak és sokszorosítási technológiáinak alkalmazására,
- saját szerkesztésű térképek előállításakor fejlett technika (számítógépes perifériák, képfeldolgozó berendezések, GPS) alkalmazására és a célszerű eljárások használatára, az érintkező határterületi tudományok (geodézia, geológia, geofizika, földrajz, meteorológia, csillagászat, statisztika, történelem, nyelvtudomány stb.) megfelelő ismeretanyagának alkalmazására,
- hazai és külföldi, régi és új térképek, valamint más térképészeti kiadványok (föld- és éggömbök, dombortérképek stb.) értékelésére, forrásanyagként való felhasználására, adattári adatbázis jellegű feldolgozására,
- olyan térképek létrehozására, amelyeket a gazdasági ágazatok, illetve a megrendelők a kívánt szakterületen hasznosíthatnak,
- magyar és idegen nyelvű szakmai kommunikációra.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- önálló munkavégzésre való alkalmasság,
- önálló döntéshozatali képesség,

jó megfigyelőkészség,
problémafelismerő és -megoldó készség,
információfeldolgozási képesség,
széles körű általános szakmai műveltség (földrajzi nevek ismerete, terepi tájékozódás képessége, természettudományi alapok),
pontosság, elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
jó informatikai alaptudás és helyesírás,
kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,
csoportmunkában való részvétel képessége.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 15-25 kredit

felméréstan (geodézia, topográfia, fotogrammetria, távérzékelés); számítógépes kartográfia, kartográfiai vizualizáció.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 45-55 kredit

kartográfiatörténet, vetülettan, tematikus kartográfia, számítógépes kartográfia geoinformatika, térképszerkesztés-tervezés, térképkiadványok, nyomdai előkészítés.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 45-55 kredit

Differenciált szakmai ismeretek 25-35 kredit

kartográfiai vizualizáció, tematikus kartográfia, atlaszkartográfia, térképkiadványok, nyomdai előkészítés, nyári szakmai gyakorlat;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat az intézményi tantervben meghatározott nyári gyakorlat, amelynek időtartama 2 hét (4 kredit).

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 65 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

természettudományi alapismeretek (10 kredit): matematika, fizika, kémia, biológia, informatika;

földtudományi alapismeretek (10 kredit): földtan, földrajz, meteorológia, csillagászat, kartográfia;

egyéb és alkalmazott földtudományi ismeretek (10 kredit): geoinformatika, földi és térképi koordináta-rendszerek, terepgyakorlat;

szakmai ismeretek (35 kredit): térképészet alapjai, műholdas helymeghatározás, térképészeti földrajz, domborzattan, topográfiai térképrendszerek, digitális kartográfia (alapismeretek), geoinformatika a térképészetben, térképészeti számítások, térképraajz és -technológia, földrajzi nevek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 35 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

96. TÖRTÉNELEM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: történelem

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles történész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in History

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a történelem alapképzési szak.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: bölcsészettudományi, társadalomtudományi, természettudományi, jogi és igazgatási, nemzetvédelmi és katonai képzési terület, valamint a gazdaságtudományi képzési terület közgazdasági képzési ág alapképzési szakjai.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-20 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10-50 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz (speciális programok) rendelhető kreditek száma: 30-70 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati foglalkozások aránya: minimum 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az egyetemes és a magyar történelem, a rokon és segédtudományok területén megszerzett ismereteik birtokában képesek a történész mesterség gyakorlására. Felkészültek történelmi, illetve társadalmi és politikai kérdésekben egyaránt. Ismerik a magyar és az egyetemes történet nagy korszakait és fontos összefüggéseit. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzetek ismerik:

- egy történelmi korszak vagy szakterület történeti problémáit,
- a történeti folyamatokat,
- a forrásolvasás és elemzés módszereit,
- a historiográfiai ismeretanyagot,
- a történelmi kutatásokhoz vagy tudományos munkák megalkotásához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákat,
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- szakmai irányítás mellett a történelem egyes részterületein kutatásra, publikációra, érett ismeretterjesztő és tudományos írásművek létrehozására,
- a történettudomány eredményeinek és problémáinak megismertetésére a szélesebb közönség számára,
- a történettudomány ismereteinek alkalmazására a gyakorlatban,
- szakmai önképzésre legalább egy idegen nyelven is,
- rendszerszerűen és kreatívan új és összetett történelmi témakörökkel foglalkozni, a rendelkezésre álló adatok hiányosságai ellenére is a lehetőségek szerint helytálló bírálatot vagy véleményt megfogalmazni, döntést hozni, és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára közérthetően bemutatni,
- a megoldandó történelmi szakterületi problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére,
- szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani történeti korszakok, történelmi események bemutatását, szakmai és nem szakmabeli közönség számára, saját tudásukat magasabb szintre emelni, a történelmi képzési terület, egyes történelmi korszakok társadalmi, gazdasági belső törvényszerűségeinek megértését elmélyíteni és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességeket kialakítani, történelmi folyamatok elemzésére és összefüggések feltárására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- korrekt, szakszerű és érthető kifejezőkészség szóban és írásban,
- a problémamegfogalmazás, önálló ítéletalkotás képessége,
- együttműködési készség,
- kezdeményezőkészség és személyes felelősség felvállalása,
- döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
- kritikai attitűd.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, a mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök (10-20 kredit):

historiográfia, történetfilozófia, kutatómódszertan, történelemelmélet.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: (10-50 kredit)

politikai struktúrák, államok, gazdaság, társadalom, demográfia, életmód, kultúra, gondolkodás.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 50-90 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 30-70 kredit

Kötelezően választandó speciális programok

A szakképzettséghez szükséges követelmények a három témakör bármelyik ismeretköréből teljesíthetők:

- a) kronológia szerinti: őstörténet, ókor, középkor, kora újkor, újkor, jelenkor; középkori magyar és egyetemes történet, medievisztika, interdiszciplináris medievisztika, ókor-középkor, koraújkor magyar és egyetemes történet 16-18. század, 19. századi magyar történet, 19. századi egyetemes történet (Európa és Európán kívüli világ), 20. századi magyar történet, 20. századi egyetemes történet (Európa és Európán kívüli világ);
- b) terület szerinti: magyar történet, Európa történet, Európán kívüli világ, helytörténet-ország történet – Kárpát-medence története, A Pannon régió története, Európa tanulmányok, Mediterráneum története (ókor-középkor), Kelet-Európa, Kelet-Közép-Európa történetének komparatív vizsgálata (A nemzeti királyságok megszületésétől az EU tagság elnyeréséig), Kelet-, Kelet-Közép-Európa és a Balkán története, Balkanisztika és iszlám országok története, Közép-, Kelet- és Délkelet-Európa összehasonlító története, Ibero-Amerika története;
- c) tematika szerinti: gazdaság- és társadalomtörténet, politikai eszmék és intézmények, diplomáciatörténet, művelődéstörténet, hadtörténet, egyház- és vallástörténet, klaszszikus és modern segédtudományok, gazdaság, társadalom, életmód, gazdaság- és településtörténet, társadalmi krízisek és uralmi technikák, technikatörténet, társadalom- és életmódtörténet a 16-18. században, politikai eszmék, államrendszerek, politikai intézmények, szervezetek, eszmetörténet a 16-20. században, egyetemes és magyar hadtörténet, egyháztörténet, vallás-, egyház- és művelődéstörténet, történeti forráskiadás, kapcsolódó kontinensek, globalizáció és regionalizmus, interetnikus kapcsolatok és konfliktusok, történeti ruszisztika, modern szovjetológia, kremlinológia.

Diplomamunka: 20 kredit

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlatot a felsőoktatási intézmény tanterve határozza meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga vagy egy, az alafokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a történelem alapképzési szak ismeretköreiből.

12. A képzés a következő nyelveken választható: magyar, angol, német, francia és orosz

97. TÖRTÉNETI MUZEOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** történeti muzeológia (Historical Museology)
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
 - szakképzettség: okleveles történeti muzeológus
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Historical-Museologist
- 3. Képzési terület:** bölcsészettudományi képzési terület
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
 - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a történelem alapképzési szak muzeológia szakiránya.
 - 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a bölcsészettudományi képzési terület néprajz alapképzési szakja, a szabad bölcsészet alapképzési szak művészettörténeti szakiránya, a magyar alapképzési szak és a társadalomtudományi képzési terület informatikus könyvtáros alapképzési szakja.
 - 4.3. A bemenethez továbbá figyelembe vehetők az orvostudományi, az agrártudományi, a műszaki és a természettudományi terület alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakjai, illetve e területeknek a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakjai, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
 - 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-20 kredit;
 - 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-60 kredit;
 - 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz/szakirányhoz rendelhető kreditek száma: 20-35 kredit
 - 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;
 - 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
 - 6.6. Szakmai gyakorlat 5-10 kredit
 - 6.7. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 50%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik országos, megyei, vagy kisebb szak- és más múzeumok, gyűjtemények, kiállítóhelyek tudományos munkatársai vagy vezetői feladatainak ellátására, továbbá szakáguk elméletének és módszertanának saját kutatásaik segítségével történő továbbfejlesztésére alkalmasak. Megszerzett általános és szakmuzeológiai ismereteik birtokában képesek a gyűjteménygyarapítás, nyilvántartás, megőrzés, a tudományos feldolgozás, publikálás, illetve a bemutatás és a közművelődési hasznosítás teljes körű és önálló végzésére, valamint ezen tevékenységek összehangolására, irányítására. A média, illetve a kulturális igazgatás területén is alkalmazhatóak. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a kulturális javak megőrzésének és közönség elé tárásának megfelelő formáit,
a muzeológia tudományterületén megjelenő új ismeretanyagot és annak alkalmazását,
a múzeumi szakmai funkciók teljességét és ellátásuk módszertani fogásait mindhárom (gyűjteményi, tudományos-publikációs, közönségkapcsolati) tevékenységcsoportban,
a fenti tevékenységeket szabályozó törvényeket, rendeleteket és etikai normákat,
a korszerű nemzetközi és hazai gyakorlatot.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

az elsődleges forrásul szolgáló tárgyi kultúra anyagának feltárására, begyűjtésére,
nyilvántartásba vételére, megőrzésére, tudományos feldolgozására-elemzésére, logikai rendszerezésére és értékelésére, hozzáférhetővé tételére,
a különböző szakmai besorolású, országos-, hely- vagy szaktörténeti gyűjtőkörű muzeális intézmények tevékenységének bármely területén jelentkező aktuális feladatok (feltárás, meghatározás, hitelesítés, leltárba vétel, raktározás, megelőző állagvédelem, kiállítás-rendezés, más eszközökkel történő közzététel, közönségkapcsolat, stb.) ellátására.

elmélyült és igényes, önálló értékeléseket eredményező kutatói munkára a muzeológiai tevékenységek intézményen belüli és kívüli területein egyaránt.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

tájékozódó képesség saját múzeumi szakterülete minden részletében,
problémafelismerő és problémamegoldó, önálló ítéletalkotó képesség a tudományos és publikációs tevékenységben,
rendszerező képesség a gyűjtemények feldolgozásában,
kreativitás, eredetiség, térlátás és esztétikai érzék a kiállítás-rendezésben,
kommunikációs és előadói képesség mind a hagyományos formák (tárlatvezetés, előadások, múzeumi foglalkozások, vetélkedők) esetében, mind a modern eszközök (média, film, digitális hordozók) használatakor,
szívnvonalas szóbeli és írásbeli kommunikációs képesség magyar és idegen nyelven egyaránt,
hivatásuk iránti magas szintű szakmai érdeklődés, motiváltság és elkötelezettség

tudományos kutató munkájukhoz szükséges széles látókör, problémamegoldó képesség, a korszerű múzeumi technikák alapos ismerete, használata.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 10-20 kredit
forrástan és történeti segédtudományok, intézménytörténet (a középkortól a jelenkorig), a tárgyi emlékek, történeti földrajz
- 8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 35-50 kredit
- a) általános szakmai ismeretek: 15-20 kredit
technika-, művelődés- és kultúrtörténet (különös tekintettel az anyagi/tárgyi kultúra magyarországi darabjainak termelésére és fogyasztói használatára).
- b) szakmuzeológiai ismeretek: 15-20 kredit
szakmuzeológiai anyagismeret (kerámia, textília, fémek, fa, papír stb.), termelés és használat-történeti ismeretek (munka- és használati eszközök, lakáskultúra, bútorok, háztartási eszközök, a mindennapi élet tartozékai ruházkodástól a szokásrendben használt tárgyakig, szerszám és pénzhasználat stb.), korabeli ábrázolások, képi anyagok ismerete, hangsúlyosan az újkori emléktárhelyekben megmaradt fotó- illetve fotózás-történetre (fényképek, sokszorosított dokumentumok), szakmuzeológiai forrásismeret (hangzó és más technikai források stb.).
- c) kiállítás-menedzsment ismeretek: 5-10 kredit
a kiállítás-rendezés elmélete, módszertana, a kiállítás-menedzsment alapismeretei, gyakorlati kiállítás-rendezés.
- 8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 40-55 kredit
Differenciált szakmai ismeretek: 20-35 kredit
választható ismeretek:
múzeumi közművelődés, múzeumpedagógia, közönségkapcsolatok („látogatóbarát múzeum”, a múzeumi ismeretközlés lehetőségei, múzeumi menedzsment és marketing ismeretek, múzeum pszichológia), múzeum és számítógép témakörökből 10-15 kredit
örökségvédelem és múzeumügy története Európában és Magyarországon, a mai magyarországi vonatkozó jogszabályok 5-10 kredit

Diplomamunka: 20 kredit

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat két, egyenként 180 órás múzeumi szakmai gyakorlat elvégzéséből áll, melyre a szakmuzeológiai stúdiumok minimumának elvégzése után kerül sor helytörténeti gyűjteményben, illetve országos (történeti) múzeumban.

10. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint forrástani, magyar művelődés és kultúrtörténeti, iparművészeti, technikatörténeti és általános muzeológiai ismeretkörökben.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 20 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket, legfeljebb 30 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

98. TUDOMÁNYKOMMUNIKÁCIÓ A TERMÉSZETTUDOMÁNYBAN

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: Tudománykommunikáció a természettudományban (Science Communication)

2. A mesterképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles természettudomány-kommunikációs szakember

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Science Communication Expert

kötelezően választható szakirányok: tudománykommunikáció és tudományos ismeretterjesztés, természettudományos és műszaki múzeumi ismeretterjesztés (Science Communication; Natural Science and Technology Education in Museums)

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a természettudomány, az informatika és a műszaki képzési területek alapképzési szakjai.

4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: az orvos- és egészségtudomány, valamint az agrár képzési terület alapképzési szakjai.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20-24 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 35-40 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 34-42 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A mesterképzési szak célja olyan okleveles természettudomány-kommunikációs szakemberek képzése, akik képesek a természettudományos és műszaki ismeretek korszerű, sokoldalú, tudományos szempontból hiteles és a tömegkommunikáció eszköztárát optimálisan kihasználó megjele-

nítésére a médiában. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a tudománykommunikáció alapvető hazai és nemzetközi irányzatait, forrásmunkáit, általános médiaelméleti, sajtó- és PR-ismereteket,
- a múzeumi kommunikációt megalapozó múzeumi kutatási területeket a tömegkommunikáció ismeretközvetítési módszereit alkalmazói szinten,
- a természettudományos / műszaki területeken a tudománykommunikációs anyagok készítésének technikáit,
- a kutatói tudománykommunikáció leggyakoribb műfajaihoz: a prezentáció-készítéshez, poszter- és kiadványszerkesztéshez, digitális grafikához, fényképezéshez, egyszerű információs honlap készítéséhez szükséges nyomdatechnikai, esztétikai és informatikai ismeretek alapjait,
- a kutatómenedzsment elveit és módszereit alkalmazói szinten,
- a tudományos eredmények közlésének megszervezési, tervezési sajátosságait, az európai és magyar pályázati prioritásokat és pályázati mechanizmusokat,

továbbá

7.1.1. a tudománykommunikáció és tudományos ismeretterjesztés szakirányon végzettek ismerik:

- a tudománykommunikáció sikeres műveléséhez nélkülözhetetlen, átfogó, interdiszciplináris természettudományos ismereteket,
- a kommunikáció elméletét és általános gyakorlatát,
- a kutatás-fejlesztés és a tudományos intézményrendszer működésének alapjait,
- a tudományos ismeretterjesztő média világát,
- a társadalmi véleményformálás eszközrendszerét,
- a bemutató és illusztrációs anyagok készítését,
- a videofilm- és rádióműsor-készítés elméletét és gyakorlati alapjait,
- a nyomtatott és elektronikus újságírás műfajait,
- közművelődési kiadványok szerkesztését, szövegezését,

7.1.2. a természettudományos múzeumi ismeretterjesztés szakirányon végzettek ismerik:

- kiállítások készítésének elméletét és gyakorlati alapjait,
- felnőtt programok, gyermekfoglalkozások tervezésének, szervezésének és megvalósításának elméletét és gyakorlatát,
- a múzeumi ismeretterjesztő munka tervezésével, szervezésével kapcsolatos hazai és nemzetközi irányzatokat,
- a jó közgyűjteményi ismeretterjesztő gyakorlatokat, ezek megvalósítási módszereit,
- a múzeumokban végzett teaurálással és kutatásokkal kapcsolatos átfogó ismereteket,

a múzeumi kommunikáció kiállítási, közművelési, nyomtatott és elektronikus műfajait, ezek kreatív szöveges és képi megformálását,
a múzeumi PR-t és marketing alapjait,
a látogató-szociológia elméletét és gyakorlatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

a tudományos kutatások, eredmények, trendek értelmezésére, a társadalom számára érthető kommunikációjára,
a kutatások tervezésére és szervezésére, menedzselésére, kutatási pályázatok előkészítésére és lebonyolítására,
a célcsoportnak és a tudományterület sajátosságainak megfelelő kommunikációs csatornák kiválasztására,
a kommunikációs eszközök hatékony alkalmazására,
a tudománykommunikáció és tudományos ismeretterjesztés szakirány alapján átfogó tudománykommunikációs feladatok önálló megszervezésére, megvalósítására,
a természettudományos múzeumi ismeretterjesztés szakirány alapján múzeumi és egyéb kiállítások és ahhoz kapcsolódó gyermek és felnőtt programok tervezésére, szervezésére, lebonyolítására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges adottságok és készségek:

a tudományos és ismeretterjesztő média-elemzési módszerek alkalmazásának képessége,
a korszerű pedagógiai paradigmák médiában, tudománykommunikációban és múzeumi, közművelődési munkában történő megjelenítésének képessége,
a közérdeklődésre számot tartó természettudományos problémák lényeges elemeinek közérthető kiemelésének képessége,
a kiállítások értékelő, kritikai elemzésének képessége,
szakmai együttműködő készség, a csoportmunkában való részvétel képessége, rendszerszerű gondolkodás,
nyitottság, rugalmasság szakterületük és a rokon területek új tudományos eredményeinek kritikus befogadásában,
verbális és vizuális kommunikációs készség (pl. tudományos problémáknak a nem szakemberek számára is érthető megfogalmazásának képessége),
problémamegoldó képesség,
elemző képesség,
önálló döntéshozatali képesség,
etikus magatartás,
szakmai felelősségvállalás,
kreativitás,
idegen nyelvű szakmai kommunikációs készség,
a folyamatos önképzéshez, az ismeretek önálló továbbfejlesztéséhez szükséges élet-hosszig tartó tanulási képesség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. A mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 20-24 kredit

A természettudományok aktuális eredményei, tudománytörténet, kultúrtörténet, média-történet, kommunikációelmélet, tanuláselmélet, a kutatómenedzsment elméleti alapjai, a tudománykommunikáció célcsoportjai, az ismeretterjesztés pedagógiai és pszichológiai alapismeretei, a vizuális nyelv összetevői és használata, a vizuális megismerés módszerei, a korszerű pedagógiai paradigmák, az információs műveltség (információkezelés, szűrés, elemzés, kiadványmenedzsment stb.), médiaetika és médiajog, múzeumi etika.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 35-40 kredit

A természettudományos ismeretterjesztés sikeres programjai itthon és világszerte, multimédia a múzeumokban, kiállítási kommunikáció, a szöveges és képi kommunikáció technikai alapismeretei: videofilm-technika, hangtechnika, információs és kommunikációs technológiai és nyomdatechnikai alapismeretek, tudományszervezési ismeretek; tudománypolitikai, intézményrendszeri ismeretek, projektmenedzsment módszerek, pályázatírás, pályázatmenedzsment, általános közgazdasági ismeretek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 54-62 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 34-42 kredit

a) a választható szakirányok ismeretei: 28-32 kredit:

aa) tudománykommunikáció és tudományos ismeretterjesztés szakirány:

tudománypolitika az Európai Unióban,
tudománykommunikációs ismeretek és technikák: intézményi kommunikáció, média beszéd, tudásbrand és tudományos PR, közösségi tudományos tartalmak, médiatendenciák az értékközvetítésben,
természettudományos non-fiction műfajok: videó és film stílusgyakorlatok, nyomtatott és online tudományos újságírás a gyakorlatban, televíziós és rádiós újságírás és műsorszerkesztés, digitális természet- és tárgy-fotó, dokumentum-fotó, természettudományos ismeretterjesztő irodalom; ismeretterjesztő kiadványok és publikációk szerkesztéséhez, egyszerű kiadványok elkészítéséhez szükséges grafikai, képfeldolgozási és design alapismeretek és készségek;

ab) természettudományos múzeumi ismeretterjesztő szakirány:

jelentős hazai természettudományos és műszaki múzeumok története és jelene; természetrajzi (natural history) kutatások a magyarországi múzeumokban, múzeumpedagógiai és -andragógiai módszerek az ismeretterjesztésben, tanítás tárgyakkal, gyűjteménykezelés, kiállítások szervezése, készítése, a múzeumi kommunikáció technikai és módszerei (kiállítási honlap, nyomtatott ismeretterjesztő termékek), múzeumi programok tervezése, szervezése;

b) további választható szakmai ismeretek (6-10 kredit);

tanulási technológiák, telementorálás, oktatófilm készítés, a filmes látványról, tudományos újságíróknak, tudományos fotó, múzeumi katalógus rendszerek, vizuális műalkotások befogadása, vizuális kommunikáció: grafika, tipográfia haladóknak, 3D modellezés, tér-kép, tér-kommunikáció, web szerkesztés, web animáció;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez angol nyelvből és egy további egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen a korábbi tanulmányai alapján együttesen legalább 50 kredit a természettudomány (matematika, fizika, kémia, biológia, földtudomány), az informatika vagy műszaki képzési terület ismereteiből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a természettudományi képzési terület ismeretköreiből legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó, legfeljebb 20 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

99. TURKOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: turkológia

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles turkológia szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Turkic Studies

választható szakirányok: török filológia, oszmán történelem

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával figyelembe vehető alapszakok: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak török szakiránya.
- 4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak további szakirányai.
- 4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 8-12 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek: 60-80 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a turkológia különböző szakterületein (nyelvek, történelem, irodalom, művelődés- és vallástörténet, művészettörténet, modern országismeret), valamint a klasszikus oszmánli és a mai török nyelvben magas szintű jártassággal, élő nyelvi tapasztalatokkal, valamint számottevő klasszikus perzsa vagy klasszikus arab nyelvi ismeretekkel is rendelkeznek. A turkológia területén szerzett speciális jártasságok és elmélyült műveltség birtokában képesek gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására az államigazgatásban és a kulturális élet számos területén. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a mai törökországi török nyelvet felsőfokon,
- a klasszikus perzsa vagy a klasszikus arab nyelvet olvasási szinten,
- a megfelelő vallás- és művelődéstörténeti ismeretanyagot,
- az önállóan végzett kutatómunkához szükséges fogalmi és absztrakt gondolkodás elemeit,
- az összetett tudományos problémákkal foglalkozó dolgozatok elkészítéséhez szükséges módszertant;

továbbá

7.1.1. a török filológia szakirányon végzettek:

- a török népek és nyelvek diakrón és szinkrón állapotát,
- a törökség történetét a kezdetektől napjainkig,
- a török nyelvű szövegelemeket, különös tekintettel a klasszikus oszmánli és keleti-török (turki) irodalmi és történeti szövegek olvasására, értelmezésére,
- a klasszikus török irodalmak (oszmánli, keleti-török, azeri) történetének forrás szintű ismeretanyagát,
- az azeri, özbeg, kazak, tatár nyelv valamelyikét olvasási szinten;

7.1.2. az oszmán történelem szakirányon végzettek:

- az Oszmán Birodalom és a Török Köztársaság történetének elmélyült, forrás-szintű ismeretanyagát,
- az oszmán-török elbeszélő forrásokat,
- az oszmán-török okleveles kútfők készségszintű kezelését.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteiket mind a gyakorlati élet területén kamatoztatni, mind az önálló tudományos kutatómunka eredményeit írásban megfogalmazni és szóban tudományos fórumokon megjeleníteni,
- fogalmi és absztrakt gondolkodást, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására, szakmájuk mesterszintű, sokoldalú, interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére,
- a széleskörű keleti (orientalisztikai) ismeretek, a nyugati kultúra és tudományos gondolkodás birtokában a mai nemzetközi politikai, társadalmi, valamint az irodalmi és művé-

szi tevékenységnek az eddigieknél mélyebb és behatóbb megismerésére, megértésére és értékelésére;

továbbá

7.2.1. a török filológia szakirányon végzettek:

a tömegesen rendelkezésre álló (irodalmi, történeti, szociológiai, nyelvi stb.) publikálatlan források feldolgozására,
az Európai Unió országaiban, az Orosz Föderáció területén, Iránban, Közép-Ázsiában, Kínában élő török népeket, közösségeket érintő történeti és modern politikai események, valamint társadalmi kérdések mélyebb megértésére, interpretálására,
közepes nehézségű klasszikus perzsa vagy klasszikus arab szövegek megértésére;

7.2.2. az oszmán történelem szakirányon végzettek:

még kiadatlan oszmán-török források feldolgozására, értelmezésére és publikálására,
önálló kutatómunkájuk eredményeinek írásban történő publikálására, vagy tudományos fórumokon való szóbeli megjelenítésére,
magas szintű mai török nyelvtudásuknak köszönhetően tolmácsolási, fordítási, elemzési feladatok elvégzésére,
a Török Köztársaságot érintő aktuálpolitikai események elemzésére, hátterének megvilágítására, magyarázatára.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

magas szintű szakmai motiváltság és elkötelezettség,
fejlett elemzőkészség,
önálló ítéletalkotás képessége,
különböző kultúrák közötti hasonlóságok és különbségek feltárásának képessége,
jó kommunikációs készség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 8-12 kredit

a turkológiához, annak különböző területeihez kapcsolódó történeti, nyelvtudományi, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, irodalomtudományi, valamint vallás- és művelődéstörténeti ismeretek;
az oszmanisztika különféle kutatási területeihez tartozó történeti, gazdaságtörténeti, diplomatikai, művelődés- és művészettörténeti ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15-25 kredit

nyelvfejlesztési modul: a hallgatók nyelvtudásának a Közös Európai Referenciakeret B2 szintre történő emelése;

olyan szakfordítási képességek kialakítása, amelyek által elsajátíthatják a filológiai gyakorlathoz és kutatáshoz, valamint a kapcsolattartáshoz szükséges szakmai nyelv ismeretét.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 80-100 kredit

Differenciált szakmai ismeretek: 60-80 kredit

a) a történettudomány és/vagy a filológiai diszciplína (nyelv- és irodalomtudomány, művelődéstörténet, a szak- és műfordítás alapjai) elméleti és gyakorlati vetületei, a tudományos kutatás területei és módszerei;

b) a szakirányok ismeretei

választható szakirányok:

török filológia,

oszmán történelem;

c) a szakhoz kötődő további ismeretek: nyelvi, történettudományi, kultúratudományi, vagy egyéb speciális területeken meghirdetésre kerülő kurzusok;

Diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A képzéshez törökországi (ankarai vagy isztambuli) nyelvi képzésen való részvétel kapcsolódik. Ennek elvégzése ottani vizsgához kötött.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú „C” típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga letétele szükséges angol/német/francia/orosz nyelvből.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a keleti nyelvek és kultúrák alapszak török szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi, történelemtudományi, valamint vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből, amelyből – amennyiben előzetes végzettségét a 4.2. pontban felsorolt alapképzési szakon szerezte – 15 kredit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint teljesíthető.

A 4.3. pont szerinti előtanulmányokkal rendelkezők az 50 kredit tanulmányi követelményt középfokú állami nyelvvizsgával egyenértékű török nyelvtudás birtokában is teljesíthetik úgy, hogy a mester-szakra történő belépéshez a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak török szakirányának irodalomtudományi, történelemtudományi, vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből 25 kreditet szereznek. Ezen ismeretek a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint a mesterképzési tanulmányokkal párhuzamosan is teljesíthetők.

100. UKRÁN NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: ukrán nyelv és irodalom

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles ukrán nyelv és irodalom szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Ukrainian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak ukrán szakiránnyal.
- 4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: modern filológiai alapképzési szakok.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-10 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-80 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 15-25 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen az ukrán nyelv és irodalom művelése és alkalmazása

területén. Képesek az ukranisztikai oktatásban és a kutatásban önálló kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon az ukranisztika, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

az ukrán nyelv grammatikai rendszerét,
Ukrajna kultúráját és irodalmát,
az ukrán nyelv és kultúra elméletileg megalapozott, sokrétű ismeretrendszerét,
a korszerű alaptudományi tájékozódásra épülve elsősorban a nyelv- és az irodalomtudomány területén a megfelelő speciális ismeretanyagot,
az ukrán nyelvet a Közös Európai Referenciakeret szerinti C1-es szinten,
a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére,
önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására, megszerzett ismeretek továbbfejlesztésére,
az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a szlavisztikával és az ukrán nyelvvel és kultúrával összefüggő, elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
ukrán nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések – szakmai és nem szakmabeli közönségnek történő – különböző nézőpontok szerinti magas szintű bemutatására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

az ukrán nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség, a nyelv és kultúra használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság,
az ukrán nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,
együttműködési készség,
kezdeményezőkészség,
személyes felelősség gyakorlása,

döntéshozatali képesség összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben,
a szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képesség,
kritikai attitűd,
értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2-10 kredit:

a szakmai törzsanyag ismeretköreit (pl. ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet stb.) alapozó ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 60-80 kredit:

a) szlavisztikai nyelvészeti és irodalomtudományi ismeretek: leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, ősszláv nyelv, ósszláv nyelv, összehasonlító szláv nyelvészet, összehasonlító szláv irodalomtörténet; a külső nyelvtörténet kapcsolódó segédtudományai által átfogott területek ismeretkörei (pl. régészeti, nyelvföldrajzi alapismeretek) (20-30 kredit);

b) ukrán ismeretek: ukrán nyelvi képzés; ukrán történeti és leíró nyelvészet; ukrán irodalom- és kultúratörténet (40-50 kredit).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei (35-45 kredit):

Differenciált szakmai ismeretek: 15-25 kredit

a szakhoz kötődő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai specializációk,

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő, államilag elismert középfokú „C” típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű ukrán nyelvi, valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kulturológiai ismeret. A szlavisztika alapképzési szak nem ukrán szakirányán vagy egyéb alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők esetében továbbá középfokú „C” típusú nyelvvizsga is szükséges. A hiányzó krediteket a mesterfokú képzéssel párhuzamosan – a felvételtől számított két féléven belül – az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott módon kell teljesíteni.

101. VALLÁSTUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: vallástudomány (Religious Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

szakképzettség: okleveles vallástudomány szakos bölcész (zárójelben megjelölve a szak-irányt)

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Religious Studies

választható szakirányok: vallástörténet, valláselmélet, vallás a modern világban (History of Religions, Theory of Religions, Religion in the Modern World)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szabad bölcész alapképzési szak vallástudomány szakiránya.

4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok: a magyar, a történelem, a néprajz, az ókori nyelvek és kultúrák, az andragógia, a szabad bölcészlet, a nemzetközi tanulmányok, politológia, informatikus könyvtáros, kommunikáció és médiatudomány, kulturális antropológia, szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok, valamint a hitéleti szakok.

4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- és mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai, egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30-40 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-55 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 15 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 45%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan bölcsészek képzése, akik ismerik az alapvető vallási jelenségeket, a világvalóságokat, azok történelmi megjelenési formáit, az egyetemes emberi kultúrára gyakorolt hatásait, valamint a társadalomban betöltött szerepeit, és jártasságot szereznek a felekezeti semlegesség alapján a vallási jelenségek társadalomtudományok módszertanára épülő, interdiszciplináris keretek között folyó tanulmányozásához. A végzetek felkészültségük alapján alkalmasak tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. A mesterképzési szakon végzetek ismerik:

- a nagyobb vallási hagyományokat, azok mai társadalmi és kulturális jelenlétét és hatásait,
- a vallások istenfogalmát, ember- és társadalomszemléletét, valamint a legfontosabb etikai értékeit, a világnézeti-vallási pluralizmust,
- vallások antropológiai és kulturális jelentőségét,
- a vallással kapcsolatos meggyőződések pszichés összetevőit.

7.2. A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- a nagyobb vallási hagyományokról és az újabb vallási jelenségekről szakszerű és elfogulatlan ismeretek megszerzésére és alkalmazására a tudományos kutatás, az oktatás, a kultúraszervezés, valamint a kormányzati és közigazgatási döntések előkészítésekor, kulturális intézményekben, könyvkiadásban, folyóirat-szerkesztésben, tömegtájékoztatásban, közgyűjteményekben, társadalomtudományi intézetekben, művészeti kutatóintézetekben és -műhelyekben a vallási ismeretek alkalmazására,
- a választott szakiránynak megfelelő területen ismeretei művelésére és fejlesztésére, vallástudományi ismeretek kultúra más területein (ismeretterjesztés, közművelődés, írott és elektronikus sajtó, média, stb.) történő közvetítésére,
- a politikai, társadalmi élet különböző területein meghatározó fontosságú döntések előkészítésében részt venni.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a vallás hívőivel szembeni tolerancia,
- a vallás antihumánus célokra történő felhasználásának vagy annak veszélyének felismerése,
- kritikai érzék,
- probléma-felismerő, -elemző és -megoldó készség,
- információfeldolgozási képesség,
- alkalmasság az együttműködésre, csoportmunkában való részvételre,
- jó kommunikációs készség,
- tanulási készség,
- környezettel szembeni érzékenység.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges ismeretkörök: 10-20 kredit

a szakirányhoz szükséges idegen nyelvi ismeret, módszertani kurzusok.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 30-40 kredit

a vallástörténet és a valláselmélet tudománytörténete, valamint meghatározó személyiségei;

a vallástörténet különböző területei, jelentős vallási hagyományok (írásbeliség előtti vallások, antik vallások, kínai univerzalizmus, hinduizmus, buddhizmus, zsidóság, kereszténység, iszlám);

a valláselmélet különböző diszciplínái (vallásfilozófia, -fenomenológia, -szociológia, -etnológia, -lélektan);

alkalmazott vallástudomány (vallás és politika, vallás és művészet, vallásos irodalom, a vallás a médiában, a vallástudomány gyakorlati alkalmazásai).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 45-55 kredit

Differenciált szakmai ismeretek:

a) vallástörténeti szakirány:

az adott vallás(ok) története (korszakai, meghatározó személyiségei); forrásai (szent iratok, hagyomány, tárgyi emlékek); iskolái, irányzatai; kapcsolata egyéb vallásokkal, hagyományokkal; vallási nyelv(ek);

b) valláselméleti szakirány:

egy vagy több tudományág vallásosságra és vallásokra vonatkozó elmélete, tudománytörténete; fontosabb képviselőinek és azok műveinek bemutatása; módszertana, alkalmazása a gyakorlatban; kapcsolata egyéb diszciplínákkal;

c) vallás a modern világban szakirány:

kortárs vallási dimenziók vallástörténeti és valláselméleti hátterének megismerése, vallási fundamentalizmus, migráció, kultúra és identitás, vallás a köz- és magánszférában; magyarországi vallási közösségek; szakmai gyakorlat vallási közösségeknél vagy vallással foglalkozó intézményeknél.

9. Idegen nyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

10.1. A 4.2. pontban meghatározott szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgató a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján rendelkezzen legalább 15 kredit vallástörténeti és valláselméleti ismeretkörökből.

10.2. A 4.3 pontban meghatározott szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgató a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján rendelkezzen legalább 30 kredit vallástörténeti, valláselméleti, valamint társadalomtudományi ismeretkörökből.

A 10.1. és 10.2. pont szerint hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

102. VEGYÉSZ

Természettudományi Kar

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: vegyész

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

szakképzettség: okleveles vegyész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Chemistry

választható szakirányok: analitikai kémia; anyagkutatás; gyógyszerkutatás; szerkezetkutatás; informatikai kémia; környezetkémia; szintetikus kémia

szakirányok angol nyelvű megnevezése: analytical chemistry; materials science; pharmaceutical chemistry; structural chemistry; chemical informatics; environmental chemistry; synthetic chemistry

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: szakiránytól függetlenül a kémia alapképzési szak, vegyészmérnök alapképzési szak, valamint az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű vegyészmérnöki, vegyész-fizikus laboratóriumi operátor, kémiai-nári alapképzési szakok.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a biológia, a fizika, a földrajz, a földtudományi, a környezettan, a matematika, a természetismeret, valamint a biomérnök, az anyagmérnök, a környezetmérnök és az orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus alapképzési szak.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-18 kredit;

- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 35-45 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: legalább 30 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja a szakterület, a gazdaság és a munkaerőpiac igényeinek megfelelően olyan vegyészek képzése, akik szakterületükön magas szintű elméleti és gyakorlati kémiai ismeretekkel, a rokon szakterületeken (pl. matematika, fizika, informatika, szakmai idegen nyelv) megfelelő szintű alaptudással rendelkeznek; alkalmasak – elsősorban a kutatás és a műszaki fejlesztés területén – a választott tudományterületükön kezelhető feladatok és problémák önálló tanulmányozására és megoldására, valamint anyagok előállítására és kémiai átalakítására, azok minőségi és mennyiségi vizsgálatára, szerkezetük meghatározására; önálló és irányító munkakörökben láthatnak el például a vegyipari termelésben és más gazdasági ágazatokban, igazgatási területeken, a környezetgazdálkodásban és környezetvédelemben, minőségbiztosítási és minőségellenőrzési területeken.

7.1. A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a szakmához kötött legfontosabb elméleti és gyakorlati ismereteket és laboratóriumi szintű alkalmazásukat;
- a kémiai ismeretek rendszerezett megértéséhez és elsajátításához szükséges módszereket;
- a vegyész munkahelyeken szükséges vezetői ismereteket;
- alkalmazói szinten a számítógépes kommunikáció és elemzés módszereit;
- a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki és gazdasági jogi szabályozás alapvető ismereteit, illetve szabályait;
- a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges problémamegoldó technikák alkalmazását.

7.2. A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a törvényszerűségek, összefüggések megértésére, a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására;
- a tudományágban megszerzett információk, felmerülő új problémák, új jelenségek feldolgozására;
- szakmai bírálat vagy vélemény megfogalmazására, döntéshozásra;
- feladatok önálló megtervezésére és végrehajtására;
- önművelésre, önfejlesztésre;
- a műszaki – gazdasági – humán erőforrások kezelésének komplex szemléletére, kémiai technológiai rendszerek biztonságos, környezettudatos működtetésére, fejlesztésére, a szakterülettel kapcsolatos szolgáltatások, kereskedelmi feladatok ellátására, ezek kidolgozására,

laboratóriumi, félüzemi és kísérleti üzemi kémiai feladatok elvégzésére, új kísérleti metodikák elsajátítására és fejlesztésére, különösen a választott specializációnak megfelelő területen;

önálló feladatok ellátására a kémiai technológiai rendszerek fejlesztésében, új eljárások, termékek kifejlesztésében;

tudományos kutatómunkára;

legalább egy idegen nyelven szakmai dokumentáció, szakirodalom megértésére, kommunikációra;

továbbá

7.2.1. az analitikus vegyész szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

a korszerű analitikai, spektroszkópiai és tömegspektrometriai módszerek alkalmazására,

a radioanalitika, élelmiszeranalitika, a kemometria alkotó felhasználására a minőségbiztosítás, a gazdaság és a környezetvédelem legkülönbözőbb területein;

7.2.2. az anyagkutató vegyész szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

az anyagtudomány kutató-fejlesztő munkájában való részvételre,

új anyagi rendszerek előállítására, megtervezésére és vizsgálatára;

a modern anyagi technikai újdonságok folyamatos megismerésére és értékelésére;

7.2.3. a gyógyszerkutató vegyész szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

a gyógyszerkutatási és gyógyszerfejlesztési tevékenység elvégzésére,

a gyógyszerkutatásban résztvevő orvosokkal, gyógyszerészekkel és gazdasági szakemberekkel való együttműködésre;

7.2.4. a szerkezetkutató vegyész szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

a korszerű kémiai szerkezetkutatás elméleti és gyakorlati ismereteinek alkalmazására,

a gyakorlatban felmerülő molekulaszerkezeti kérdések megoldásához szükséges adekvát módszereket kiválasztására és alkotó felhasználására;

7.2.5. az informatikai vegyész szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

az informatika alapvető elméleti és gyakorlati ismereteinek felhasználására,

a kémiában, a vegyiparban és a gyógyszeriparban felmerülő, informatikával kezelhető kérdések megoldásához szükséges módszerek kiválasztására és alkalmazására;

7.2.6. a környezetkémiai vegyész szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

a környezetben lejátszódó folyamatok kémiai okainak felismerésére,

a környezetszennyező anyagok analitikájának, ártalmatlanításának elméleti és gyakorlati ismeretében a gyakorlatban felmerülő környezeti kémiai kérdések megoldásához a megfelelő módszereket kiválasztására és alkalmazására;

7.2.7. a szintetikus kémiai vegyész szakirányon szerzett ismeretek birtokában:

adott szerves vegyipari vagy gyógyszeripari munkahelyen a hatékony, innovatív munkához szükséges speciális ismeretek rövid idő alatt történő megszerzésére és felhasználására.

7.3. A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

kreativitás, rugalmasság,
jó kommunikációs készség,
problémafelismerő és -megoldó készség,
intuíció és módszeresség,
tanulási készség és jó memória,
széles műveltség,
környezettel szembeni érzékenység,
elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
kezdeményező, döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás,
alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 10-18 kredit:

természettudományos alapismeretek: matematika, fizika, biológia, földtudomány, informatikai kémia;

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 35-45 kredit

- a) Szervetlen kémia: Koordinációs kémia. A komplex vegyületek jellemzése, vizsgálatuk módszerei. Biológiai és gyakorlati szempontból jelentős ligandumok. A komplex vegyületek szerepe biológiai folyamatokban, gyógyászati, környezetvédelmi, analitikai stb. jelentőségük. Az elemorganikus vegyületek jellemzése, gyakorlati vonatkozásokkal.
- b) Szerves Kémia: Retroszintézis, szintonok, szintézistervezés. Modern szerves kémiai szintézismódszerek, fémorganikus vegyületek alkalmazása szerves szintézisekben. Védőcsoportok és alkalmazásaik. Természetes forrásból származó és félszintetikus és szintetikus biológiailag aktív molekulák jellemzése és szintéziseik. Szerves kémiai reakciók mechanizmusának értelmezése, határmolekulapályák elmélete és alkalmazása, sztereoelektronikus hatások. Néhány alapvető nem-ionos mechanizmus. Bioreguláció. Komplex szerves kémiai feladat megoldása modern szerves kémiai szintézismódszerek alkalmazásával, kromatográfiás elválasztás, tisztaságellenőrzés, szerkezetazonosítás.
- c) Fizikai Kémia: Anyagszerkezet és elméleti kémia, fenomenologikus és statisztikus termodinamika, reakciókinetika, elektrokémia, kolloidkémia, kolloidtechnológia, környezeti kolloidkémia, radiokémia és izotóptechnika tárgykörökből a BSc ismeretekre építő, mélyebb elméleti összefüggéseket is elemző kurzusok. Haladó fizikai kémiai gyakorlat, számítógépes kémia.

- d) Analitikai kémia: Analitikai vizsgálatok tervezése, analitikai stratégiák természetes, ipari és környezeti minták minőségi, mennyiségi és speciációs analitikai vizsgálatához. Az analitikai módszerek teljesítőképességének összehasonlítása. Új analitikai módszerek érvényesítése (validálása). Mintavételi, mintaelőkészítési eljárások műszeres analízisekhez. Kalibrálás, standardizálás. Műszeres technikák, elválasztási módszerek elvének és gyakorlatának mélyebb elsajátítása. Kombinált analitikai eljárások speciációs analitikai célokra. On-line és folyamatos analitikai módszerek. Az elemzési adatok értékelési módszerei.
- e) Műszaki kémia: Válogatott fejezetek a kémiai technológiából. A vegyészmérnöki tudomány alapjai

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek: legalább 30 kredit

a) szakirány választása nélkül:

A b) pontban felsorolt szakirányok ismeretköreiből egyenként legalább 4 kredit értékű ismeret teljesítése.

b) szakirány választása esetén:

ba) Analitikus vegyész szakirány:

A legelterjedtebb analitikai kémiai módszerek elméleti alapjai; a mérőműszerek felépítése, működési elve, alkalmazásai; a validálás és minősbiztosítás szabályai; a mérések kiértékelésének módszerei; az analitikai kémia jelentősége a környezetvédelemben, a gyógyszer- és az élelmiszeriparban; az analitikai kémiai eredmények felhasználása, az eredmények alkalmazása a gazdasági és a non-profit szférában.

bb) Anyagkutató vegyész szakirány:

Szerves, szervetlen és fémorganikus kiindulási anyagok; amorf rendszerek előállítási módszerei, szol-gél technika; polimer gélek; nemkonvencionális anyagok; nanodiszperz rendszerek; felületi rétegek előállítási lehetőségei; rendezett molekuláris nanorétegek; spektroszkópiai vizsgálatok az anyag-tudományban (IR, NMR, MS, nukleáris módszerek); szórás vizsgálatok (fény, röntgen, neutron); képalkotó technikák (TEM, SEM, AFM); felületvizsgálati módszerek (optikai, elektrokémiai stb.; diffrakciós mérések).

bc) Gyógyszerkutató vegyész szakirány:

Biokémia. Bioorganikus kémia. Bioszervetlen kémia. Élettan. Sejtbiológia. Biológiailag aktív peptidek. Gyógyszerek szerkezete és hatása I-II. Gyógyszeripari kutatás és fejlesztés. Sztereoselektív szintézisek. Totálszintézisek. A sztereokémia és a kiroptikai spektroszkópia alapjai. Szerves kémiai spektroszkópia és elválasztástechnika. Szerves kémiai speciális preparatív és biomolekuláris módszerek.

bd) Szerkezetkutató vegyész szakirány:

NMR spektroszkópia. Röntgendiffrakció. Optikai spektroszkópia. UV-, látható-, IR- és Raman-spektroszkópia. A tömegspektrometria alapjai. Elméleti molekuláris kémia.. Fotoelektron-spektroszkópia. Gáz-elektrondiffrakciós szerkezetmeghatározás. Sztereokémia és a kirop-tikai spektroszkópia alapjai: Nukleáris szerkezetvizsgáló módszerek. Folyadékok szerkezetvizsgálata. Kötelezően választandó két gyakorlat a következő háromból: 1. NMR-spektroszkópia, tömegspektrometria, elválasztástechnika; 2. Röntgendiffrakció, elektrondiffrakció, molekulagrafika, nukleáris módszerek; 3. Optikai spektroszkópia, fotoelektron-spektroszkópia, CD-spektroszkópia.

be) Informatikai vegyész szakirány:

A számítógépes kémia alapjai: numerikus analízis vegyészeknek; statisztikus mechanika; alkalmazott statisztika; számítógépes modellezés, gyógyszer-tervezés, kvantumkémia és molekuladinamika; kísérlettervezés; molekuláris informatika; matematikai módszerek a reakciókinetikában.

Operációs rendszerek és programozási ismeretek: Unix; Scripting; Mathematica; Origin haladóknak; Objektumorientált programozás; Fortran és C- programozás. Hardver és hálózat: elektronikai alapismeretek; digitális módszerek a mérés technikában, jeltovábbítás és jelfeldolgozás; PC-alapú rendszerek; Web-technológiák a kémiában.

bf) Környezetkémiai vegyész szakirány:

A környezetben lejátszódó kémiai folyamatok jellemzői, a kémia és a környezet kapcsolata, a környezetszennyező anyagok analitikai meghatározása; a környezetszennyezés csökkentése, a kémiai biztonság, a környezeti kockázatbecslés és hatásvizsgálat módszerei.

Kötelező elméleti és gyakorlati kurzusok: Környezetvédelmi analitika. Elválasztástechnika. Toxikológia. Talaj és környezet. Környezeti kolloidika. Környezetvédelmi technológia. Zöld kémia. Hulladékkezelés. Környezeti kockázatbecslés és hatásvizsgálat.

Kötelezően választható kurzusok: Geokémia. A levegő és a vízkörnyezet kémiai minősítése. A környezet károsodása és védelme. Környezeti problémák komplex kezelése. Határfelületi kémia. Nukleáris környezetvédelem.

bg) Szintetikus kémiai vegyész szakirány:

Korszerű szintetikus kémiai ismeretek (elméleti alapok és gyakorlati megvalósítási lehetőségeik), nagy hatékonyságú szintézisteknikák és technológiák. Előállítás és gyártás során alkalmazandó speciális eljárások. Biológiailag aktív molekulák hatásának biológiai alapjai, a tervezésüknél alkalmazott módszerek. A kutatás-fejlesztés és gyártás során jelentkező elválasztási, szerkezetazonosítási és szerkezetfelderítési tevékenység alaptechnikái.

Diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez előfeltétel egy legalább 4 hetes szakmai gyakorlat. Intézményi döntés alapján a korábbi tanulmányok során elvégzett gyakorlat is elismerhető.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú „C” típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának nemzetközileg használt tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 70 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

természettudományos ismeretek (15 kredit): matematika, fizika, informatika; biológia, földtudomány, környezettan

gazdasági és humán ismeretek (5 kredit): EU ismeretek, általános gazdasági és menedzsment ismeretek, minőségbiztosítás

szakmai ismeretek (50 kredit): általános kémiai, szervetlen kémiai, szerves kémiai, analitikai kémiai, fizikai kémiai, műszaki kémiai.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.